Tinereţea Cocoşatului

de Paul Féval-fiul

PRIMA PARTE

MOŞTENIREA FAMILIEI GUASTALLA

† Capitolul 1 — Strugurii otrăviți

Săptămâna sfântă a anului 1682 era pe terminate. Clopotele din Guastala fuseseră duse la Roma pentru a primi binecuvântarea pontificală, iar copiii priveau curioşi clopotniţele oraşului ducal întrebându-se dacă locuitorii lor sunători îmbrăcaţi în argint sau bronz au luat într-adevăr drumul ciocârliilor şi al porumbeilor. Părinţii, bogaţi sau săraci, spuneau cu tristeţe:

„Numai de n-ar veni înapoi ca să anunţe sfârşitul Monseniorului. Se spune că va muri curând.”

Cei care traversau în acea seară piaţa Santa-Croce se închinau privind palatul ducal unde bătrânul duce se chinuia să moară. Ultimele raze ale unui apus primăvăratic colorau în roz faţada de marmură albă pe care nu se luminase încă nici o fereastră.

„— Un tânăr sosit de curând din Franţa, afirmau unii nobili. Poate că este un medic de la curte... La Versailles atâţia savanţi apără viaţa Maiestăţii sale Ludovic al XIV-lea... Oare-i va salva viaţa iubitului nostru stăpân?” Alţii spuneau:

„— E fiul afurisitului ăla de Peyrolles. Bucăţică ruptă taică-său, berbantul! Dracu' să-i ia pe amândoi!” Cumetrele adăugau:

„Se pare că şobolanii abandonează în port corabia destinată naufragiului... Păsările de pradă, din contra, vin în graba mare de-ndată ce un animal a murit... Peyrolles, vulturul ăsta bătrân, şi-a chemat şi fiul ca să ia parte la ospăţ! Asta-nseamnă că sfârşitul e aproape!”

Tatăl şi fiul erau într-adevăr împreună după doisprezece ani de separare, într-o frumoasă cameră, situată la al doilea etaj al palatului ducal. În ciuda căldurii şi atmosferei apăsătoare, uşile şi ferestrele erau închise. Perdele groase şi jaluzele le apărau. Cu fiecare minut ce trecea, umbrele învăluiau camera, înghiţind patul cu coloane de baldachin, dulapurile de eben încrustate cu sidef, cele trei fotolii de stejar sculptat şi cufărul mare de lemn. De-abia se zăreau lucind armura florentină a unui cavaler din secolul XV, o masă de ivoriu se detaşa de aurul mozaicurilor pardoselii ce străluceau: pe ea erau încrustaţi crini heraldici în marmură neagră.

Antoine de Peyrolles era un individ foarte înalt, cu tenul gălbejit, părul — uscat, privirea falsă. Avea bărbia groasă şi maxilarul dur. Spada care-i atingea pulpele putea dovedi că e gentilom, dar întreaga lui înfăţişare nu confirma a asemenea pretenţie. Hainele, încălţările şi pălăria de fetru pe care o aruncase pe măsuţa de ivoriu erau departe de a arăta că e un om de calitate.

Tatăl lui, privindu-l încă o dată, gândi, înciudat:

„— N-ai zice că-i nobil! Arată a notar... Nici măcar atât, parcă-ar fi uşier!”

De o jumătate de oră, César de Peyrolles, intendentul şi omul de încredere al ducelui de Guastalla, nu găsise nici douăzeci de cuvinte pe care să i le spună unicei sale odrasle, într-atât îl dezamăgise apariţia acestuia. Se aştepta oare să vadă un înger blond sau fanfaron? N-avem de unde şti...

Aşezat într-un scaun de ivoriu autentic în care părinţii patriei romane tronaseră în împrejurările solemne, tatăl îşi privea fiul mergând încoace şi încolo prin sala întunecată, ca un schelet îmbrăcat în broderii false. Cum se-ntâmplă de obicei — veşnica poveste a celui care nu vede bârna din ochii lui — César, plin de iluzii asupra propriului fizic, nu vedea că fiul era leit taică-său. Oamenii din oraş, după cum am văzut fuseseră mai subtili. Lăsând la o parte vârsta şi hainele elegante, căci bătrânul era îmbrăcat în salin gri şi încălţat în cizme lustruite, Antoine semăna cu acel Guastalla cu douăzeci de ani în urmă.

Antoine urma să-mplinească şaptesprezece ani, era suplu şi foarte viguros în ciuda aparenţei de slăbiciune. Tatăl său se apropia de şaizeci de ani dai părea mult mai bătrân. Cei cărora nu le plăcea — şi erau o mulţime — spuneau pe din dos — „Pute-a hoit!”

César de Peyrolles abuzase prea mult de ceea ce Italia oferea cu generozitate. Băuse fără să plătească cele mai bune vinuri ale regiunii furate ducelui Guastalla. Un atac de apoplexie îi adusese severe prescripţii din partea medicilor. Ştiu să-şi modereze pasiunile şi să se îndepărteze de Bachus.

Totul se plăteşte însă. Era deja prea târziu. Un al doilea atac îl doborî. Reuşi să-şi revină, dar era foarte slăbit şi simţea că e pe ducă. Atunci se gândi că e tată şi-l chemă de la Paris pe acest fiu lipsit de graţie.

Spuse tare, dar cu o voce neutră:

— Atunci ţi-am ordonat să părăseşti colegiul fără amânare. Iată-te, totul e bine.

Auzind aceste cuvinte, Antoine de Peyrolles tresări, îşi opri du-te vino-ul maşinal prin cameră şi se întoarse către bătrân:

— Aţi spus... ceva?

— E adevărat, zise bolnavul, că vorbeam mai mult cu mine însumi iar tu nu poţi să mă înţelegi... Fiule, ia un taburet şi aşează-te lângă mine.

— Timpul mi-e măsurat. Orice efort poate să-mi aducă o a treia congestie... Am fost prevenit că de data aceasta nu voi fi iertat... Voi vorbi cât mai concis... Antoine, nu arăţi deloc bine... Eşti departe de a fi frumos... Dar ai primit de la mine, şi numai de la mine, pentru că maică-ta era destul de zurlie, mult mai mult decât nişte calităţi fizice menite să se faneze odată cu vârsta. Eşti inteligent, foarte inteligent. Am, deci, motive temeinice să cred că nu împărtăşeşti prejudecăţile castei noastre... că dispreţuieşti ceea ce alţii numesc onoare, că nu ignori cât pot dăuna scrupulele unui gentilom lipsit de sprijin şi de bani...

— Tată, declară Antoine, iată regula mea de conduită: „Când te numeşti Peyrolles trebuie mai întâi să nu fii un pârlit!” Eşti mulţumit?

— Bravo! strigă bătrânul. Încep să mă recunosc în tine! Iată o deviză înţeleaptă! De altfel informaţiile foarte amănunţite pe care mi le-au trimis profesorii tăi îmi lăudau simţul tău practic. Vom face ceva din tine, fiule. Cunoşti însă situaţia noastră reală? Trebuie să-ţi spun că ne tragem dintr-o nobilă familie gasconă, dar mai săracă decât şobolanii. Ultimii dintre membrii familiei au trebuit, pentru a supravieţui, să-şi ofere serviciile unor seniori mai bogaţi...

— Unii şi-au oferit spada regelui Franţei, fără să aibă alt profit decât lovituri, răni, boli şi alte pricopseli... Au murit locotenenţi sau căpitani... Te tentează aşa ceva? Spune!

— Nu-s stângaci, iar ofiţerii de la colegiul Beauvois m-au asigurat că sunt departe de a fi novice în lupta cu spada... Dar tot ceea ce are legătură cu duelul îmi provoacă oroare. Un gentilom, după mine, trebuie să renunţe la aceste mijloace perimate, dacă are ceva spirit...

César aprobă:

— Şi eu am fost de această părere... Iată pentru ce, încă din tinereţe mi-am asigurat mijloacele de trai cu ajutorul capacităţilor intelectuale. În mod logic, ar fi trebuit să strâng o avere... De-ar fi aşa!

Ducele de Guastalla este unul dintre principii cei mai bogaţi din Italia. În afara domeniului ereditar posedă moşii imense în Sicilia, are afaceri în porturile Genova şi Veneţia. Din nefericire, ducele este virtuos.

Bătrânul făcu o pauză, îşi mângâie barba, apoi arătă cu dreapta armura cu sabia ridicată dintre cele două ferestre:

— Acest cavaler, spuse, păstrează micile mele economii: Sunt monede de aur în interiorul armurii, până la genunchi... Dar e prea puţin, prea puţin! Aş fi vrut să-ţi las mai mult, fiule, dar n-am putut...

Ducele nu şi-a iubit decât nevasta. Nu s-a atins nici de zaruri, nici de cărţi. S-a îmbrăcat fără fast. A vrut pace. A făcut dreptate tuturor, după lege. Ce să scoţi de un asemenea om?

Unul după altul, tatăl şi fiul suspinară. În cele din urmă César reluă:

— Sunt ani şi ani de când îndur acest chin atroce: să văd curgând Pactolul la picioarele mele şi nu pot scoate decât bucăţele de aur! Uneori, în toiul nopţii, mă trezesc plin de mânie. Sosisem la Guastalla cu un vis atât de frumos! Ilustra familie Gonzague nu-mi era necunoscută. Puteam să cunosc cu exactitate toate calităţile şi defectele membrilor acestei familii princiare. Toată graţia, farmecul, trufia, înflăcărarea, toată nebunia acestor seniori meridionali se regăseşte în aceşti Gonzague... Credeam că toţi sunt fastuoşi. Vederea Italiei, fiule, mi-a luat minţile, mie care trăisem cu porumb şi castane în Gasconia şi purtasem haine peticite ia Paris. Această lumină, florile, femeile frumoase, literaţii şi muzicienii, această abundenţă de comori artistice, palatele şi bisericile din marmură policromă.

— Tată, îl întrerupse Antoine, te gândeai că ţi-ai găsit norocul? Te înţeleg pentru că şi eu aţi avut aceeaşi speranţă traversând Torino, Florenţa, Perugia şi Parma şi atâtea alte cetăţi vesele şi pline de splendori.

— Vei fi mai fericit decât mine, nu te îndoi de asta. Ţi-am deschis drumul bogăţiei. Cât despre mine, mie, care voi muri curând, mi-au trebuit mai mult de cincisprezece ani de privaţiuni, de manevre sordide, minciuni epuizante şi calcule odioase pentru a strânge ceva aur. Nu poţi stoarce sânge dintr-o piatră. Nu poţi face să curgă pistolii din mâna unui prinţ care respectă bunul altuia şi care vrea să fie părintele şi binefăcătorul vasalilor săi.

Furios, Antoine se ridică, împinse taburetul cu piciorul şi strigă:

— Şi numai pentru a-mi oferi această biată moştenire m-ai făcut las în grabă muntele Sainte-Genevieve, să traversez Champagne, Burgundia, Brescia, Savoia, să trec Alpii pe zăpadă şi pe un biet căluţ să vin...

Mânia îl sufoca. Trebui să se oprească. Departe de a se ofensa după discursul fiului, bătrânul se bucura chiar. Recunoştea în el propria lui fire. Mâinile zbârcite se împreunară cu mulţumire.

Deodată se ridică, foarte palid, făcu doi paşi în faţă şi strigă:

— Nefericitule! Opreşte-te!

Antoine tocmai zărise pe măsuţa de ivoriu, unde se afla şi pălăria lui jerpelită, o fructieră mare din cristal de Boemia în care se aflau, în etaje, struguri din soiul muscat şi apucase un ciorchine, cei mai mare şi mai copt.

— Ce ai? spuse el întorcându-se către silueta prelungă a tatălui.

Pe un ton foarte blând, César îl sfătui:

— Lasă strugurii. E întuneric. Ai putea, din greşeală, să dai peste un anumit ciorchine, foarte atrăgător, cel mai copt şi mai aurit... cel mai tentat, într-adevăr!

— Ei şi? Era oprit pentru domnia ta, fără-îndoială... în cazul ăsta te rog să mă ierţi!

Pe acelaşi ton binevoitor bătrânul continuă să-i explice aşezându-se din nou:

— Aceşti struguri de soi muscat sunt din Sicilia. Sunt păstraţi datorită unor metode deosebite. E singura nebunie a Monseniorului duce... Şi nu binevoieşte să guste decât strugurii care par a fi păstrat toată lumina acelor pământuri pentru că sunt întotdeauna însorite.

Atunci Antoine se întoarse şi veni către tatăl lui.

— Deci, şopti el, îl vei otrăvi?

Urmă o clipă de tăcere, tulburată în cele din urmă de vocea înfundată a lui César:

— Monseniorul duce de Guastalla e cu fiecare zi mai sleit de puteri, de doi ani încoace... Deşi n-are decât cincizeci de ani, acest principe mărinimos pare mai şubrezit decât eu însumi... Cum boala lui ţine din ziua în care şi-a pierdut soţia iubită, el crede că durerea, tristeţea şi regretul îl conduc către mormânt şi îşi acceptă destinul. Doi oameni ştiu adevărul: tatăl tău şi Monseniorul prinţ Charles-Ferdinand de Gonzague, duce de Mantua. Înţelegi de ce te-am făcut să vii aici, de ce ţi-am spus adineauri că ţi-am deschis drumul, spre bogăţie?

Antoine luă mâna tatălui său:

— Mulţumesc! spuse el simplu. Pactul era sigilat.

— În starea în care mă aflu, reluă César, trebuia să te avertizez. Unde voi fi mâine sau în noaptea asta poate? Să te chem fără amânare, era singura soluţie. Sunt lucruri care nu se pot scrie, comisioane pentru care nici o persoană nu e sigură... Sunt aici...

— Secrete de familie.

— Întreite secrete de familie, adăugă factotum-ul ducelui de Guastalla. În mâinile tale, fiule, sunt acum destule destine a trei familii: Gonzague, Peyrolles şi Lagardère.

— Ultima e mai puţin ilustră...

— Să sperăm că va rămâne obscură. Este o familie de viteji, cam nebunatici, dar în stare de acţiunile cele mai surprinzătoare de îndată ce au spada în mână. Familia Lagardère este gasconă ca şi a noastră, gasconi din Béarn. Le lipseşte averea, totuşi nu sunt aşa de săraci ca neamul Peyrolles...

— Datorită ţie, nu se vor mai îmbogăţi!

De când avea complicitatea odraslei sale, bătrânul ticălos lăsase deoparte pronumele ceremonioase pentru familiarul tu. Îşi trase răsuflarea, după care urmă:

— Înainte de a primi fructul calculelor, necazurilor şi muncilor mele, e necesar să ştii câteva lucruri. Ducele de Guastalla va muri fără urmaşi de genul masculin. Din căsătoria sa cu Luiza de Spoleto s-au născut două fete, de altfel foarte frumoase, una blondă şi una brună, două gemene... Cea blondă, venită pe lume cu câteva clipe înaintea celei brune, e considerată cea mai mare, după obicei. Se numeşte Doria şi s-a căsătorit cu un mic nobil francez care-a trecut pe-aici, Renè de Lagardère. Căsătorie nesăbuită, din dragoste... Cea mai mică, Vincenţia, puţin după nebunia Doriei, s-a lăsat încântată de farmecul deosebit, dar foarte înşelător, al vărului ei Charles-Ferdinand IV, duce de Mantua.

— Şi voi lucra pentru acest binevoitor prinţ? întrebă Antoine. Pentru el ai grăbit moartea ducelui de Guastalla, nu-i aşa.?

— Într-adevăr, pentru el, fiule.

— În calitate de ginere al ducelui, cât şi de văr al propriei soţii, Charles-Ferdinand IV trebuie să moştenească titlurile şi bogăţiile din Guastalla? Nu-ncape nici o îndoială, nu-i aşa?

— Chi lo sa?[1] răspunse bătrânul.

Îndoiala exprimată de César îl făcu pe fiul său să se cabreze.

— Cum? strigă el. Dumneata ai vorbit, dumneata factotum-ul, omul de încredere, alter ego-ul ducelui? Ţi-a ascuns deci intenţiile sale în legătură cu testamentul lui? Sau, dacă ţi le-a dezvăluit, n-ai putut neutraliza precauţiile luate de el sau de alţii?

— În legătură cu asta, trebui să mărturisească César jalnic, stăpânul nostru ne-a dejucat toate tertipurile, chiar cele care, în cazul meu, puteau masca devotamentului absolut. Nimeni nu ştie nimic despre dispoziţiile pe care le-a scris. Nu se ştie nici măcar dacă există un testament! Aşa cum ai gândit, prima mea acţiune a fost aceea de a-i convinge să vorbească pe cei doi notari ai ducelui. În zadar a curs aurul în cascade sonore pe biroul acestor scribi. Mi-au jurat pe Madona că n-au primit nimic de la stăpânul lor. Cred că-s sinceri. Antoine observă:

[1] Chi lo sa? — în limba italiană în text — Cine ştie?

— Poate că bătrânul vulpoi şi-a încredinţat testamentul împăratului?

Pentru a doua oară César murmură:

— Chi lo sa? Tânărul bătu din picior.

— Dar, se încăpăţână el, dumneata trăieşti pe lângă duce. E imposibil să n-ai nici o părere sau un presentiment asupra viitorului pe care-l rezervă ducatului său, asupra întrebuinţării pe care vrea s-o dea fabuloaselor sale bogăţii?

— Şi totuşi n-am! De altfel, dacă ducele de Mantua ar fi fost încredinţat că va fi legatarul universal al socrului său, n-ar fi atât de grăbit să-l vadă culcat sub dalele de la Santa-Croce. Perspectiva acestei moşteniri i-ar deschide pungile tuturor bancherilor. Nimeni n-ar refuza să-i împrumute, cu dobândă mare, se-nţelege, viitorului duce de Guastalla, pentru că averea sporeşte în mod constant datorită flotelor comerciale de la Veneţia şi Geneva.

— Nu pot să cred, strigă Antoine, că stăpânul dumitale îndrăzneşte să despoaie un om din neamul său în favoarea unui mic străin ca Renè de Lagardère!

Şi el aduse, pentru a susţine teza, un argument drept feudal. Acest ducat din Italia fusese creat de împăratul Germaniei, făcea parte deci din Sfântul Imperiu. Lăsându-l moştenire unui nobil francez, supus al regatului Franţei, ducele punea delicate probleme diplomatice.

Tatăl lui fu de acord, dar adăugă drept concluzie:

— În spatele domnului de Lagardère, nu uita, fiule, va fi Ludovic al XIV-lea şi ştii destul de bine cât de dornic de glorie este acest prinţ. Să apere drepturile acestui nobil gascon ar însemna pentru acest suveran să poată pune un picior în Italia. Astă nu i-ar displace deloc. Chiar dacă discutăm, nu avansăm prea mult. Întunericul nu se risipeşte.

— Fie! După părerea dumitale, ducele este pierdut?

— Nu mai încape nici o îndoială Antoine!

— Crezi că o mai duce mult?

— Cel mult o lună.

— Am, deci, timp să acţionez.

Auzind asta, bătrânul se simţi cuprins de admiraţie pentru odrasla lui.

— Ce vrei să faci? întrebă el.

— Să mă duc la Mantua. Să câştig încrederea totală a lui Charles-Ferdinand IV şi, în acord cu el, să iau măsurile necesare pentru ca viitorul acestui prinţ să fie asigurat, orice s-ar întâmpla!

— Ai un plan? Spune-i...

— De-abia l-am schiţat. Ei, mai bine să lăsăm ideile să se coacă precum ciorchinii de muscat în soare. Apropos, nu te mai temi în legătură cu accelerarea... Acum câţiva ani, la Paris, marchiza de Brinvilliers, tot umblând cu otrăvurile, n-a putut, în ciuda rangului şi a relaţiilor, să scape de justiţie. A fost pusă la cazne şi apoi i-a tăiat gâtul. Corpul i-a fost ars Pace de Grèves, cenuşa împrăştiată... César ridică din umeri.

— Cine se lasă surprins asupra faptului îşi merită soarta. Marchiza a acţionat cu o imprudenţă copilărească: nu poţi să dai şoricioaică atâtor oameni! Linişteşte-te, strugurele muscat tratat după moda Peyrolles este un mijloc elegant şi discret de a te debarasa de aproapele tău.

— Nu-ţi cunoşteam asemenea talente preţioase, tată, mărturisi Antoine.

Însă César recunoscu cu modestie că nu inventase el modalitatea de tratare a strugurilor. O ştia de la ducele de Mantua. Acesta, fiind foarte citit, descoperise formula într-o carte de, magie intrată în posesia lui odată cu anumite arhive ale familiei Médicis. Aflând asta, fostul student ia colegiul din Beauvais exclamă:

— În acest caz, sunt liniştit. Otrava familiei Médicis este atât de miraculoasă că rezultatele ei sunt şi acum puse la îndoială de către istorici.

— Ce vrei să spui.? întrebă bătrânul.

— Ei, tată, se însufleţi Antoine, ai uitat de Caterina de Médicis care era regină a Franţei în ziua în care Jeanne d'Albret, mama tânărului Henric de Navara, a murit la Paris,

cu puţin înainte de noapte Sfântului Bartolomeu? Ţi-a pierit din memorie faptul că frumoasa Gabrielle d'Estrées s-a stins într-un moment foarte potrivit la italianul Zamet, chiar cânt regele era gata s-a ia de nevastă Şi că puţin după aceea Maria de Médicis s-a urcat pe tronul Sfântului Ludovic?

Factotum-ul ducelui de Guastalla surâse cu mândrie. Era mulţumit de opera sa şi de fiul său.

— Să revenim la struguri, zise el, după o clipă de linişte. De doi ani injectez o doză slabă de otravă în mâncărurile preferate ale stăpânului... Prea puţin pentru a ucide pe loc, prea mult pentru a păstra viguros acest temperament ardent. Antoine, ai fi putut mânca acest strugure auriu fără să păţeşti ceva... doar că, pe zi ce trece, ai fi suportat efectele drogului, iar forţele ţi-ar slăbi încetul cu încetul... Totuşi, la stăruinţa mea, Monseniorul a consimţit să fie îngrijit de medici italieni, unguri, germani... Chiar eu am adus de la Paris medici francezi şi savanţi chinezi

— Joci tare!

— Şi mai ales prudent! Charles-Ferdinand ştie şi-mi aprobă încetineala. Deci, viaţa se retrage încet din corpul, altădată viguros, al ultimului reprezentant al ramurei Gonzague-Guastalla. Nu suferă. Are mintea limpede şi ageră. Doarme bine şi mănâncă cu poftă. E un om care va sfârşi curând aşa cum a trăit, ca un principe înţelept şi un bun creştin. Dumnezeu să-i odihnească sufletul! Nu-i deloc bine, mai ales când ai vârsta lui César, să vorbeşti prea mult de moarte. Ea are urechile ciulite...

Chiar în acea noapte, tânărul Peyrolles, care dormea în aripa stângă a palatului, a fost trezit de către un valet.

— Tatăl dumitale se simte foarte rău!

Antoine a fost mai mult deranjat decât neliniştit. Se îmbrăcă în grabă gândind: „Mă voi vedea aşa de repede intrat în posesia succesiunii paterne? La activ, câteva monezi de aur... la pasiv, această poveste cu otrăviri şi moştenire... să încercăm să transformăm pasivul în activ!"

Tânărul gascon îşi găsi tatăl în puterea unuia dintre medicii ducelui de Guastalla. Camera era cu susul în jos. Medicul îi lua sânge muribundului; unii servitori se aflau în treabă; alţii în genunchi cu lumânarea în mână, înconjurau capelanul palatului care cu voce tare, citea rugăciunea pentru cei pe moarte.

— Domnule — îi spuse călugărul — luaţi această lumânare şi rugaţi-vă cu noi. Este cel mai bun lucru pe care îl puteţi face pentru acest suflet care îşi va lua zborul... Dumnezeu să-l primească în mare mila lui!

Cât despre medic, acesta, apropiindu-se de Antoine pentru a-şi spăla mâinile într-un lighean, îl luă pe tânăr deoparte şi-i şopti:

— Preacinstitul frate are dreptate. Domnul de Peyrolles nu va ieşi din comă decât pentru a intra în eternitate... îngrijirile mele sunt inutile. Mă duc să mă culc... Sluga dumneavoastră, domnule!

Antoine îi prinse de mânecă.

— Agonia va dura mult?

— Câteva ore, o zi poate...

Bătrânul muri la ora la care soarele de-abia răsărit mângâia clopotniţele Gaustallei. Inima fiului era la fel de rece pe cât era trupul tatălui. Antoine îl cunoscuse puţin. Chiar dacă ar fi fost mai apropiaţi, tot n-ar fi vărsat lacrimi pentru el. Era un tânăr insensibil la orice altceva decât interesele sale materiale. Pentru moment, afacerea moştenirii ducale îi acapara întreaga atenţie. „Mi-e egal, hotărî el, în timp ce o cameristă îl îmbrăca pe mort, tata m-a chemat în momentul cel mai potrivit. Douăsprezece ore mai târziu m-aş fi găsit în faţa unui trup înţepenit, prea puţin dornic de a face confidenţe... Acum ştiu ce trebuie făcut pentru a câştiga o avere..."

Acesta a fost discursul funebru al penultimului membru al familiei de Peyrolles. Adesea avem copiii pe care nu-i meritam. Puţin după aceea, simulând durerea filială cu batista la ochi, orfanul rugă să fie lăsat singur câteva clipe ca să se reculeagă. Capelanul şi

servitorii se înclinaseră cu respect în faţa lui. Imediat, netrebnicul fugi la armura florentină, îi desfăcu genuncherele şi-şi băgă mână dreaptă în picioarele goale pe dinăuntru, ale cavalerului.

— Aur! bâigui el, aur!

— În câteva clipe pe masa de ivoriu se îngrămădeau florini purtând crinul Florenţei şi chipul Sfântului Ioan Botezătorul, patron al acestui minunat oraş, aur genovez, ludovici cu efigia lui Henric al IV-lea, a lui Ludovic al XIII-lea şi a Regelui Soare, taleri imperiali şi creiţari din Austria... Nici un student din Paris n-a văzut vreodată atâtea monezi. Rămăsese cu gura căscată de surpriză. Plăcerea lui se micşoră când se apucă să privească pactolul din faţa lui.

„Tata avea dreptate, bombăni el. E puţin. E chiar foarte puţin dacă te gândeşti la cât timp i-a trebuit ca să scoată câteva pepite din râul de aur al averii ducale: douăzeci de mii de livre... pfui! Micul meu Peyrolles, va trebui să te descurci mai bine dacă vrei să intri în pielea unui nobil iubit şi de temut în acelaşi timp... Vezi tu, cel care ţi-a dat viaţă era un om mult prea scrupulos şi prea timorat...”

După asta, Antoine adună ducaţii, ludovicii, florinii şi talerii şi îşi umplu buzunarele surâzând: „Plin de bani... şi fără griji... iată secretul fericirii omeneşti!”

Puse la loc jambierele armurii de cavaler, înşuruba genunchierele şi instala un fotoliu la capătul muribundului murmurând: „Acum să-mi pregătesc viitorul!” Şi începu să reflecteze.

Ducele de Guastalla nu-şi părăsea patul de opt zile. Se simţea foarte slăbit şi nu-şi făcea nici o iluzie asupra sorţii care-l aştepta. Fiind bun din fire se emoţiona aflând de sfârşitul omului său de încredere, a cărui ticăloşie n-o bănuise niciodată. Era un stăpân bun şi o inimă nobilă. Îl cuprinse mila gândindu-se că tânărul Antoine devenise orfan chiar în ziua sosirii sale la palat. Iată pentru ce un ofiţer din garda sa veni să-l salute pe tânărul Peyrolles şi îi spuse, din partea ducelui:

— Stăpânul mă trimite să-ţi spun că, dacă n-ai nici o slujbă, nu trebuie să te îngrijorezi. Au fost date ordine pentru ca, orice s-ar întâmpla, viitorul să-ţi fie asigurat la Guastalla, preluând serviciul tatălui dumitale. Monseniorul vrea să-ţi acorde interesul pe care îl purta defunctului. Înmormântarea va fi solemnă. Înălţimea Sa va avea grija cheltuielilor.

Peyrolles se înclină, se şterse la ochi şi declară cu o voce tristă, suspinând din timp în timp:

— Bunătatea Monseniorului mă onorează... Dar înainte de a o accepta, am o datorie de îndeplinit... Un legământ mă cheamă la Assissi... Cu permisiunea înălţimii Sale, de îndată ce îmi voi îndeplini suprema datorie faţă de iubitul meu tată, şi izbucni într-un hohot de plâns foarte reuşit, mă voi achita de promisiunea făcută Sfântului Francisc şi Sfintei Clara: desculţ şi cu funia de gât voi urca panta muntelui Subiaco pentru a merge să mă rog la mormintele acestor doi eroi ai caritătii...

Când i se raportă ce zisese tânărul, bătrânul duce se simţi emoţionat:

— Ce suflet nobil! exclamă el.

Şi dădu ordinele cuvenite. La întoarcerea tânărului i se va asigura acestuia succesiunea pe lângă Alteţa Sa.

— Sunt convins, adăugă prinţul, că, dacă în curând voi fi culcat alături de scumpa mea soţie, moştenitorul meu nu va acţiona împotriva dorinţelor mele categorice.

Nimeni nu îndrăzni să spună nimic. Fiecare gândea: „Dacă Charles-Ferdinand ajunge stăpân aici, va face exact invers! Dumnezeu să ne apere de un asemenea stăpân!”

* * *

Întorcându-se de la biserica Sfântul Paul, unde se sigilau dalele deasupra cavoului tatălui său, Antoine de Peyrolles se simţea mulţumit de el însuşi. „Datorită flerului meu, gândi el, joc pe două fronturi... Şi ce fronturi! Dacă ducele de Mantua îl moşteneşte pe nobilul şi bogatul lui socru, îmi va datora, măcar în parte, acest fericit eveniment... Da,

monseniore, într-o mare parte... N-am găsit printre alte lucruri rămase moştenire, o anumită fiolă conţinând un asemenea amestec? Absolutul devotament pe care îl am faţă de interesele lui Charles-Ferdinand IV a fost singurul care m-a împiedicat, nu-i aşa, să povestesc ducelui de Gastalla prin ce serie de întâmplări a fost descoperită de mine otrava familiei de Médicis în palatul său? Să presupunem că prinţul de Gonzague mă respinge... Că, ştiindu-l pe socrul său în agonie, uită că-i datorează mortului care zace la Sfântul Paul şi fiului său Antoine... Numitul Antoine revine la Gualtalla şi se bucură de simpatia muribundului. Nu se-ntoarce de la Assissi, din pelerinaj, unde s-a rugat pentru duce?

După ce-a făcut aceste reflecţii, Peyrolles găsi pretext pentru a-i părăsi pe oamenii din casa ducală care-l înconjurau cu compasiune şi, încrezându-se în steaua sa, se îndreptă spre cartierele cele mai sărace ale oraşului.

În curând se înfundă într-un adevărat labirint de străduţe înguste, mizerabile, împuţite, unde lenjeria se usca la ferestre. Copii frumoşi ca nişte amoraşi se jucau în pârâiaşul de pe centrul străzii. Fete cu chipuri flecăreau pe lă porţi. Derbedeii hoinăreau cu frunţile încruntate. Gasconul îşi pipăi sabia. Se servea destul de bine de ea când i se ivea ocazia, dar detesta lupta din instinct. Era o fiinţă plină de precauţie. El zări o trattoria şi se hotarî: Să intrăm aici. Vorbesc destul de bine limba lui Dante. Dracul n-ar fi prietenul meu dacă n-aş găsi aici ceea ce caut.

† Capitolul 2 — Ideile lui Peyrolles

Mantua a fost multă vreme unul dintre primele oraşe ale Italiei. Virgiliu s-a născut aici. Locuitorii ei au fost întotdeauna iscusiţi şi muncitori. Fabricile de stofe şi de parâme, tipografiile şi rafinăriile de silitră, care îmbogăţesc oraşul şi în zilele noastre datează de foarte multă vreme.

Acest oraş aparţinea familiei Gonzague din 1328 şi se simţea foarte bine sub această stăpânire, până la venirea lui Charles-Ferdinand, de care ne vom ocupa şi către care se grăbea tânărul Peyrolles. Dacă vreţi să aveţi o idee despre ceea ce au fost prinţii Gonzague din Mantua, mergeţi să visaţi în biserica Santa Maria delle Grazia. Veţi admira acolo nişte morminte demne de regi. Castelul lor, numit palatul Té, construit de Julio Romano, prietenul şi discipolul lui Rafael, este o adevărată minune. Romano a fost la fel de bun şi ca pictor şi ca arhitect. Dacă n-ar fi fost afecţiunea pe care i-o purta lui Rafael, papa i-ar fi încredinţat lui lucrările de la Sfântul Petru şi Vatican.

Degeaba locuia Charles-Ferdinand în castelul strămoşilor lui, într-un decor fastuos, el se simţea ameninţat de mizerie şi era mereu tracasat de creditori.

Era adevărat, nu puteai să-i iei prinţului de Gonzague bunurile şi să le vinzi în piaţa publică, dar nimeni nu se simţea obligat să-i mai avanseze bani sau să-i facă un credit pe termen lung. Numai cei bogaţi pot împrumuta bani. Ducele de Mantua însă nu mai era bogat de doi sau trei ani.

De îndată ce-a fost în posesia moştenirii paterne, şi-a băgat mâna până la fund în cuferele palatului. Nimic nu-i părea prea scump sau prea frumos. Fericitul caracter al lui Charles-Ferdinand şi uşurinţa cu care risipea florinii au ajuns repede celebre în Italia, în curând, măreţul duce de Mantua a fost înconjurat de o curte asemănătoare celei regale. Nobili veseli, dar muritori de foame, ghicitori, bufoni, actori, spadasini, alchimişti, pictori în căutare de fresce, sculptori în lipsă de busturi sau de statui de executat, muzicieni fără comenzi de opere, dansatori şi dansatoare, compuneau publicul obişnuit al lui Charles-Ferdinand IV. Toţi ăştia îl distrau, îl linguşeau, mâncau, beau şi prindeau din zbor aurul risipit de frumoasele sale mâini princiare. Pe atunci Mantua era cea mai plăcută curte din

Europa. Pe lângă ea, curtea lui Ludovic al XIV-lea părea plicticoasă. Erau aici sărbători ce nu se mai terminau, cu serenade la mandolină, balete şi focuri de artificii.

În alte părţi era cu totul altfel. Niciodată, de când îşi aminteau supuşii, un Gonzague nu a dezlănţuit atâta ură prin felul de a administra treburile ducatului. Săracii îl blestemau. Magistraţii şi negustorii îi doreau moartea pentru că, sub stăpânirea sa, impozitele şi taxele au atins nivelul maxim. Preoţii şi călugării criticau scandalurile din viaţa lui particulară, scandaluri pe care le bârfea tot oraşul. Femeile cinstite erau deranjate de faptul că o insultau zilnic, prin purtarea lui, pe prinţesa Vincenţia, soţia lui şi bruneta fiică a ducelui Guastalla.

Biata Vincenţia! Cu siguranţă că nu merita o asemenea comportare! La treisprezece ani, pură ca un crin al câmpurilor, ea fu emoţionată de curtea pe care i-o făcu vărul ei Charles-Ferdinand. Era cu atât mai emoţionată cu cât a vedea de Doria, sora ei geamănă, nebună de fericire pe când îl asculta Suspinând la picioarele ei, pe un tânăr nobil francez, Renè de Lagardère. Cele două cupluri au fost căsătorite în aceeaşi zi.

Vicenţia nu a vrut să asculte sfaturile tatălui ei, care nu vedea această căsătorie cu ochi buni. Defectele şi viciile ducelui de Mantua îi erau cunoscute. Tânăra preferă să adopte părerile optimiste ale mamei sale: „Gonzague este un tânăr nebunatic pe care dragostea îl va schimba! Cum va putea rezista la atâta graţie, înţelepciune, tinereţe şi frumuseţe castă? Tu vei fi îngerul lui bun.”

Generoasa ducesă predea că Vincenţia îşi va domina soţul şi îl va aduce pe drumul drept, singurul care duce la fericire, orice-ar crede ceilalţi. Ducesa, ca şi soţul ei de altfel, nu cunoştea secretul lui Charles-Ferdinand. Acesta o iubea pe Doria de doi ani. O iubea atât cât poate iubi un om ca el. Însă această delicioasă creatură, ca o floare de crin împodobit cu roz şi aur, începu să-l iubească pe Lagardère, un mic nobil francez, ceea ce-l umplu de furie pe ducele de Mantua. Prin această căsătorie nu i se răpea numai femeia iubită, dar se şi putea ca ducele să-şi facă testamentul în favoarea soţilor Lagardère. Numai într-un singur fel se putea para: prin căsătoria imediată cu Vicenţia de Guastalla!

Aceasta a fost repede dezamăgită. După câteva zile, Charles-Ferdinand o abandonă... Făcu acest lucru cu mult tact şi politeţe, căci era un senior extrem de afabil şi gentil. În public avea multă atenţie fată de ducesa de Mantua. În intimitatea însă, o ignora.

Ducesa era o mare doamnă. Nimic nu se schimbă în atitudinea ei. Ai fi putut crede că e fericită. Ea-şi păstră secretul. Se prefăcu chiar că e soţie copleşită de atenţii (în faţa tatălui şi a mamei sale). Moartea celei din urmă, agonia lentă a primului, o făcu să considere ca o datorie sfântă faptul de a-i înşela. Ea îşi purta crucea în tăcere.

* * *

Pe drumul care mergea de la Guastalla la Mantua, Peyrolles află toate acestea din frânturile povestite de cei patru spadasini care-l însoţeau. Ei urmau valea râului Mincio care iese din lacul Garda pentru a forma lacul Mantua şi se vărsa în Pad, în cele din urmă. Era pe-atunci şi este şi acum, un traseu splendid. Drumul, foarte umblat, nu-i punea în nici un pericol. Dar Peyrolles al nostru ducea cu el averea moştenită şi-l treceau fiori pe spate gândindu-se că s-ar putea să fie bătut şi jefuit mai apoi. Nu-i displăcea să apară la Mantua cu o suită, ca un nobil cu oarecare importanţă.

Nu fără motiv, îşi spusese: „Sunt foarte tânăr, sunt străin... Orgoliosul Gonzague poate să-şi bată joc de mine dacă apar ca un cavaler sărăntoc.”

Vitejii săi aveau o înfăţişare vajnică şi călărea pe cai frumoşi. La *trattoria*, unde se instalase după funeraliile tatălui său, fostul student de la Beauvais a acţionat repede. Nici un oraş italian nu ducea lipsă de nobili săraci gata să-şi pună pumnalul sau sabia în slujba celui care dispunea de argumente sunătoare. Chiar în seara respectivă le comanda celor patru frumoşi spadasini. Cu inima strânsă şi lacrimi în ochi îşi deznodă baierele pungii... „Trebuie să fac ce trebuie”, îşi spunea el văzând câţiva ludovici de aur părăsind

profunzimile pungii. De altfel vanitatea repara rănile făcute zgârceniei sale. Gusta plăcerea de a comanda şi de a uimi pe alţii.

În drum, într-un han, cu sticla pe masă, Peyrolles se arătă a fi stăpân bun şi-i lăsă pe oamenii săi să vorbească. Chefliii cunoşteau toate familiile nobile din peninsulă şi, datorită meseriei, nu ignoraseră nici un scandal, nici o bârfă.

* * *

— Ce vor netrebnicii ăştia? întrebă ducele de Mantua văzându-i pe Peyrolles şi matadorii lui intrând călare în curtea palatului. „Cum îndrăznesc să vină aici?”

Era într-o dispoziţie foarte proastă în dimineaţa aceea. Tot felul de zvonuri circulau în ducat. Se spunea că negustorii şi burghezii din Mantua, sătui să plătească taxe una după alta, complotau să invadeze palatul du Té şi să-şi arunce stăpânul pe fereastră. Unii spioni adăugau detalii înspăimântătoare, adevărate sau false.

„O fi vreo delegaţie pe care nemernicii ăia îndrăznesc să mi-o trimită?” se gândi ducele mânios. Era singur camera sa sperând să poată dormi puţin, dar somnul îl ocolea de câteva zile.

În curte, Peyrolles, cu multă nobleţe, aşteptă ca unul din ciracii lui să descalece pentru a-l imita şi a-i încredinţa căpăstrul calului său. Apoi chemă un valet ce se odihnea la soare.

— Psstt! potlogarule, vino-ncoace! Şi, dezinvolt, îi spuse servitorului:

— Mergi şi spune-i stăpânului tău că D-l de Peyrolles doreşte să-i vorbească într-o problemă urgentă şi gravă... urgentă şi gravă, zic!

Pus la curent, Charles-Ferdinand îşi încruntă sprâncenele negre, ca trase cu penelul:

— Ce-ndrugă ăsta? Nemernicul ăsta de Peyrolles nu face parte din quartet!

Se duse la fereastră.

— Pe Bachus! mormăi el zărindu-i pe fostul student îmbrăcat în negru, omul seamănă foarte mult cu factotum-ul nobilului meu socru. Totuşi nu-i el! Ce-o fi cu şarada asta?

La Mantua nu se ştia nimic despre grabnicul sfârşit al bătrânului. De obicei prinţul era însăşi imaginea politeţii. Dar, după cum am spus, în acea zi, se afla într-o dispoziţie foarte proastă. „Vor să mă facă să le dau bani — conchise ducele forul său interior. Intendentul socrului meu vrea să mă şantajeze probabil.” Şi strigă furios:

— Spune-i acestei puşlamale s-o şteargă! Nu-l cunosc. Să nu-l mai văd.

Servitorul se întoarse la Peyrolles. Un italian, chiar necultivat, nu se putea achita de un asemenea serviciu fără diplomaţie. Având darul vorbirii şi fiind un actor înnăscut, valetul folosi perifraze foarte politicoase pentru a explica refuzul pe care trebuia să-l transmită.

Acest refuz nu păru să-l descurajeze pe tânăr. Remarcase că în timp ce vorbea, servitorul privea într-o parte către o anumită fereastră deschisă, cea a camerei în care era stăpânul, evident.

— Prietene, zise el liniştit, cred că e o neînţelegere... Alteţa sa nu ştie că sunt fiul, orfan, vai! al unuia dintre prietenii săi cei mai buni... Spune-mi...

Şi arătă către fereastra către care privise omul:

— Domnul duce este acolo? E singur? Da... Foarte bine! îi voi arăta imediat ilustrului duce un obiect care să mă acrediteze pe lângă domnia sa...

Spunând asta, în faţa valetului împietrit şi a gentilomilor săi, tânărul scoase din oblâncul şeii un pacheţel pe care-l desfăcu cu grijă.

— Iată *„obiectul”* făcu el surâzând.

Era un ciorchine de struguri din sojul muscat. O clipă după aceea, Charles-Ferdinand, auzind un zgomot uşor, alergă la fereastră, privi cu un rictus în colţul buzelor, păli, după care strigă călătorului îmbrăcat în negru:

— Urcă! Te aştept, prietene!

* * *

În ciuda marii încrederi pe care o avea în talentele sale, Tânărul Peyrolles se simţi intimidat zărindu-l pe ducele de Mantua care, stând în fotoliu cu picioarele încrucişate, capul pe spate, îl privea intrând cu o trufie şi un dispreţ de neimaginat. Charles-Ferdinand era în neglijeu şi totuşi eleganţa sa ieşea în evidenţă, o eleganţă ce îl făcea să pară puţin efeminat, dar cu o fineţe remarcabilă. Chipul său palid şi gâtul delicat câştigau mult când era înconjurat de dantele, mâinile, ieşind din dantelele veneţiene, ar fi făcut o regină să moară de invidie; părul, atât de negru că avea reflexe albastre, nu aştepta decât să fie puţin încreţit pentru a se transforma în perucă de ceremonie. Ochii săi catifelaţi, foarte nobili, sub genele lungi şi mătăsoase, aminteau culoarea castanelor, dar aveau sclipiri aurii şi argintate. Orgoliul, un oarecare dar de a juca comedie şi voinţa de fier erau trădate de atitudinea acestui prinţ, de sprâncenele bine trasate, de nasul ca un cioc de vultur, de mobilitatea trăsăturilor şi subţirimea buzelor foarte roşii.

În ciuda puţinei sale experienţe, vizitatorul nu se înşelă: „Un cavaler frumos, un stăpân nu prea comod.”

Gonzague, fără să clipească, îl lăsă pe tânăr să se apropie înclinându-se până la pământ, în timp ce pana pălăriei mătura covorul şi să se încumete a spune:

— Alteţă... sunt... al dumneavoastră...

Prinţul îl măsură din cap până-n picioare şi nu crezu că e utM să ascundă o mică strâmbătură. Desigur că gândea cam aşa: ...Un lungan fără nici un farmec... De-abia dacă arată a gentilom... Fierul care-i ajungea până la călcâie ar fi putut fi şi o frigare... Băiatul ăsta slab aduce şi-n lacheu şi a magistrat, şi a diacon şi a profesor.”

Fără să-i ofere un scaun, soţul Vincenţiei îl întrebă cu un aer plictisit:

— Ce vrei băiete? Nu ţi s-a spus că nu mă simt prea bine?

Peyrblles considera că primirea ce i se făcea era cam rece. Înclinat, nu îndrăznea să-l privească faţă pe marele senior. Văzu însă la doi paşi de fotoliul ducal ciorchinele de soi muscat pe jumătate zdrobit. Asta îi dădu curaj. La urma-urmei degeaba-şi lua Charles-Ferdinand o atitudine olimpiană, el, Antoine, îl avea la mână!

— Monseniore, zise el cu voce joasă, numai dorinţa de a apăra interesele unui prinţ atât de ilustru m-a adus aici. Dac-am fost necuviincios forţând poarta domniei voastre...

— Ai cam fost, observă ducele pe un ton sec.

— Monseniorul să binevoiască a mă ierta.

Zicând acestea, Peyrolles se apleacă cu vioiciune, strânse ciorchinele şi spuse în glumă:

— Sosind la Guastalla, am fost foarte surprins să văd struguri atât de frumoşi pe masa monseniorului duce -Dumnezeu să-l aibă în pază! M-am întrebat cum se pot.obţine în săptămâna Paştelui. aceste daruri ale verii! Această fiolă mi-a dezvăluit cheia enigmei... O restitui nobilului duce! Şi scoase din buzunar sticluţa conţinând otrava familiei Medici.

Gonzague deveni foarte palid, dar se mărgini să-şi desfacă picioarele şi să privească cu mai multă atenţie chipul lui Peyrolles. Neştiind nimic despre moartea complicelui său, începu să examineze diferitele ipoteze: avea în faţa lui o pramatie care reuşise să-i descopere teribilul secret sau un devotat al lui Peyrolles trimis de acesta pentru a scoate de la el cât mai mulţi bani? El declară nonşalant:

— Prietene, comoara ducelui de Mantua e cam secătuită în momentul de faţă... Dar cei care-ar avea nebunească idee de a-l plictisi de prinţul de Gonzague, Charles-Ferdinand IV, n-ar avea altceva de făcut decât să aştepte graţia divină. Ai înţeles?

Peyrolles surise şi replică:

— Mi-am luat toate precauţiile. Înainte de a-l părăsi pe regretatul meu tată şi a veni aici pentru a vă oferi serviciile mele, am depus la un notar din Guastalla o scrisoare sigilată care are drept subiect cultura strugurelui muscat şi am alăturat un anume flacon destinat să dea ciorchinilor culoarea aurului...

Aruncă pe covor sticluţa pe care o ţinea în mâna înmănuşată şi izbucni în râs:

— Această sticlă, domnule, nu conţine decât aqua simplex!

„Ia te uită, se gândi ducele fără să se emoţioneze, băiatul are mari resurse. Prudenţa a fost binevenită.”

Atunci arătă nonşalant un scaun tânărului Peyrolles care se felicita în gând: „Mă va avansa! Iată unde duc studiile bine făcute!”

— Spuneau ceva despre „regretatul” dumitale tată, observă Charles-Ferdinand după câteva clipe de tăcere. I s-a întâmplat vreo nenorocire respectabilului intendent al socrului meu din Guastalla?

— Vai! zace de ieri sub o dală a transeptului bisericii San-Paulo... Cel mai bun dintre—toţi, monseniore, simţindu-se condamnat, m-a chemat în mare grabă... Chiar în noaptea sosirii mele la Guastalla, o congestie cerebrală l-a doborât... în nefericirea mea, am putut avea datorită vrerii Celui de sus, o singură consolare: tatăl meu a avut timpul să-mi vorbească despre interesele stăpânului său... despre speranţele îndreptăţite ale înălţimii voastre...

— Ceea ce aparţine familiei Gonzague trebuie să se-ntoarcă la membrii acestei familii, după dreptate! i-o tăie ducele roşu la faţă de mânie.

— Pe bună dreptate! întări Peyrolles.

Din acel moment Charles-Ferdinand cel orgolios deveni un altul. Perspectiva de a intra în posesia averii fabuloase a rudei sale părea să-l aţâţe. Se ridică, se apropie de tânărul Peyrolles care se ridică şi el pe dată, şi-i întinse mâna dreaptă:

— În tatăl tău, zise cu o emoţie adevărată sau prefăcută, pierd un aliat preţios... Dar, slavă Domnului! cred că, în ciuda tinereţii dumitale, sau poate tocmai din cauza ei, îl vei înlocui, îl vei depăşi chiar, nu-i aşa?

— Monseniore, făcu Peyrolles cu o îndrăzneală nemaipomenită, am această convingere intimă...

După care se duse să închidă fereastra, se asigură că uşile erau mascate de draperii grele, le ridică din precauţie şi apoi se aşeză în faţa lui Charles-Ferdinand pentru a-i şopti:

— Ducele de Guastalla se stinge. Peste o lună se va duce să zacă la Santa-Croce... Să profităm de scurtul răgaz pe care-l mai avem. Tatăl meu avea ideile lui: le cunosc pe ale domniei voastre. Şi unele şi altele au câte ceva bun...Permiteţi-mi să vi le expun pe ale mele...

† Capitolul 3 — O căsătorie fericită

Mai sus de Lourdes, valea torentului Pan este mărginită de colinele domoale printre care se prelungesc văile Levedanului. Apoi, la confluenţa dintre acest torent şi torentul Cauterets, încep să se facă înălţimi mai abrupte. Unele depăşesc trei mii de metri şi-şi scaldă în azur zăpezile veşnice.

Argelès-Gazost se găseşte la punctul de confluenţă a acestor două regiuni. Pe vremea când se petrec evenimentele pe care le relatăm. Argelès putea trece drept o ţară pierdută, aflată la capătul lumii.

În astfel de locuri te afli mai bine când iubeşti. Fără să-i contrariem pe sceptici, vom spune că adevărata fericire scapă celor care caută să-şi satisfacă vanitatea. O cunosc numai perechile care se hrănesc numai cu dragoste. Renè de Lagardère şi soţia lui se hrăneau cu aşa ceva. adăugind la acest meniu cam simplu şi multe, multe castane.

Fără dragoste, cum ar fi venit în aceste locuri o frumoasă fată din Italia şi de origine princiară pe deasupra? Doria de Gonzague de Guastalla trăise mai bine de douăzeci şi cinci de ani în lux şi măreţie înconjurată de servitori, îmbrăcată uneori mai bine decât regina Ungariei sau împărăteasa Germaniei. A băut din vase de argint aurit, a călărit numai cai de

rasă, a primit vizitele nobililor parfumaţi şi omagiile cardinalilor şi a văzut prinţi care-i cereau mâna ca pe o onoare nesperată.

Acum ea locuia în conacul în care trăiseră mai multe generaţii din familia Lagardère. Era o locuinţă de nobili de ţară, fără nici o pretenţie. Turnul şi porumbarul îi afirmau doar nobleţea. Construită din tuf aurit de soare, acoperită cu ţiglă, împodobită cu viţă de vie, caprifoi şi iasomie, casa lăsa lumina să intre în valuri, iar de la ferestrele ei aveai o privelişte măreaţă sau emoţionantă, după capriciile vremii, ale orei sau ale anotimpului.

Doamna de Lagardère petrecea aici zile fericite. Ea se mulţumea să poruncească, cu blândeţe şi veselie, la două servitoare bearneze, o cameristă devotată, Suzon Bernard, şi la trei servitori care erau pe rând valeţi, argaţi sau grăjdari, după ocazie. Pentru a o face să-i cânte toată ziua de blonda şi fermecătoarea fiică a ducelui de Guastalla, era de ajuns ca soţul ei să exclame extaziat:

— Doria, iubita mea cu păr de aur!.

Dragostea se aseamănă cu vântul care suflă numai când are chef. Renè de Lagardère n-a trebuit, ca să spunem aşa, decât să se arate pentru a cuceri inima tinerei prinţese.

Era un gentilom robust, dar fin din Pirinei, cu ochii albaştri, de un albastru metalic, ca apele torentului Azun. Avea o înfăţişare rnândră, dar mulţi dintre nobilii italieni puteau rivaliza cu el. Eleganţa lui, spre deosebire de cea a ducelui de Mantua, respingea orice artificiu feminin: o eleganţă în stil francez, ca cea a regelui Henric al IV-lea. Această eleganţă o sedusese pe Doria? Nu putem şti. Îndrăgostitul cel mai înflăcărat, femeia cu totul cuprinsă de dragoste nu pot niciodată să expună motivele alegerii făcute. Renè putea spune, părăsind împreună cu soţia lui palatul ducal din Guastalla: „Am venit, am văzut, am învins”, după exemplul cuceritorului Galiei. Pentru o clipă marea-i fericire l-a speriat. Era neliniştit gândindu-se că soţia lui va trebui să suporte depărtarea de patria natală şi monotonia unei vieţi de ţară. Însă Doria, după ce-a râs de toate temerile lui, l-a liniştit cu aceste cuvinte pline de afecţiune:

— N-are importanţă unde şi cum voi trăi, dacă voi fi cu tine, *caro mio*!

Timpul n-a dezminţit aceste cuvinte. Pentru Doria, soţul ei era tot universul; îi era de-ajuns să se afle alături de el pentru a fi fericită că trăieşte. Într-o zi, la câteva săptămâni după sosirea lor la Argelès, Renè de Lagardère, admirând încă o dată extraordinara frumuseţe a soţiei sale, îi spusese cu tandreţe:

— Ai vrea ca, înainte de venirea iernii, să facem o călătorie nemaipomenită? N-ai fi mulţumită dacă-ai vedea Versailles-ul şi ai fi primită la curte? Dacă rangul tău nu-ţi asigură acest privilegiu, ştii tu, scumpa mea, că un Lagardère are dreptul de a se urca în caleaşca regelui? Familia mea nu are titluri, dar se trage din cavalerii de acum câteva secole şi asta-i de ajuns. Şi eu am fost cadet în compania de muşchetari condusă de domnul d'Artagnan.

Doria ridică din umeri. În timp ce visul, uneori irealizabil, al atâtor femei din Franţa şi chiar din Europa, era să apară la Versaillas, sora Vincenţiei nici nu se gândea la asta. Ea îşi iubea soţul şi se simţea bine la ea acasă.

Dar Renè de Lagardère nu se dădu bătut. Fără ambiţii personale, el visa la unele lucruri pentru Doria. Dorea un titlu de conte pentru ca soţia lui să nu fie numai Doamna de Lagardère. Pe ascuns, scrisese unui prieten de la curte amânând o intervenţie personală pe lângă rege.

Câteva zile mai târziu, într-o frumoasă dimineaţă, roşie de emoţie şi de plăcere. Doria şoptea la urechea soţului ei un secret, un foarte mare secret: Familia de Lagardère nu se va stinge... Ea va fi perpetuată de un fiu. Fermecătoarea blondă era sigură că va avea un fiu! Renè îi împărtăşi bucuria, dar. de atunci încolo deveni neliniştit. Tatăl de familie lua locul tânărului căsătorit nebun de dragoste. Încerca să străpungă tenebrele viitorului. Un fiu? Trebuia să fie crescut cu demnitate, trimis la colegiu, trebuia să fie prezentat la curte şi. dacă-i dorea reuşita, trebuia să-i cumpere o companie... O fiică? Problema ar fi fost mai dificil de rezolvat din cauza zestrei...

Doar în acel moment şi-a dat seama Renè de Lagardère că avea o situaţie foarte modestă. Până atunci, extazul iubirii îl orbise... Ştia că nu are destui bani. Se uita la

conacul lui lipsit de măreţie, la domeniul care. datorită drepturilor senioriale, îi aducea doar atât cât să-l facă să supravieţuiască în mod decent, la rochiile simple pe care le purta iubita lui Doria şi la acest ţinut îndepărtat şi fără mari resurse.

Dar. vor obiecta unii. fiica celui mai bogat nobil din Italia doar nu părăsise palatul ducal din Guastalla fără bani şi fără zestre. Ba da! Asta pare de necrezut dar, în ziua în care Renè de Lagardère a înţeles că o iubeşte pe Doria. şi-a spus: „N-am nimic altceva decât spada. Ea are totul! Dacă o cer în căsătorie, nimeni nu va crede în dragostea mea. Voi trece drept un josnic vânător de zestre şi nu vreau aşa ceva!”

Hotărârea lui a fost rapidă. A doua zi în zori. el încăleca, fără să fi zis bun rămas gazdelor sale. Voia să fugă ca un hoţ. să fugă de această frumoasă fată de prinţ care nu putea fi a lui niciodată!

Însă dragostea o ţinuse trează pe blonda soră a Vincenţiei şi se ştie că fetele cele mai inocente devin clarvăzătoare când iubesc. Sprijinindu-se de balconul de marmură al terasei sale cu frumosul ei păr în dezordine. Doria a surprins pregătirile tânărului nobil francez şi i-a citit imediat în suflet ca-ntr-o carte deschisă. Ea chemă o cameristă care îi era cu totul devotată şi îi spuse, arăfmdu-i cavalerul care-şi cerceta harnaşamentul:

— Du-te şi spune-i că-i ordon să rămână pentru că vreau să fiu soţia lui!

Renè se supuse, încruntând sprâncenele, furios. O oră după aceea, cu un curaj princiar. Doria îl chemă la ea şi acolo. În prezenţa Vicenţiei, îi spuse:

— Domnule Lagardère. vrei să-i cer mâna dumitale ducelui de Guastalla. tatăl meu? Răspunde. Voi face tot ce vrei pentru că nu voi putea niciodată să mă mărit cu altcineva decât cu dumneata.

Vincenţia se prefăcu că priveşte ceva în curtea palatului, pentru că sora ei geamănă acţiona în conformitate cu vorbele. Lagardère, dominându-şi emoţia, reuşi să-i împărtăşească Doriei scrupulele sale.

— Foarte bine, răspunse Doria, pentru că banii mei te deranjează, nu voi lua de aici decât rochia mea de mireasă şi bijuteriile pe care le-am avut ca fată, dacă eşti de acord... Acest lucru, pretenţiosul nobil gascon putea să-l permită.

Ducele şi ducesa de Guastalla au fost foarte surprinşi când, mână în mână, Renè şi Doria apărură în faţa lor şi au fost şi mai surprinşi auzindu-i spunând că nu cereau altceva decât permisiunea de a fi fericiţi în cel mai scurt timp. Degeaba se arătă ducesa convinsă de dezinteresul lui Renè şi încercă să-l convingă să accepte, dacă nu o dotă, măcar o sumă de bani drept avans moştenirii ce revenea Doriei după moartea părinţilor. Tânărul îndrăgostit fu neînduplecat: nu voia să ia de la Guastalla decât pe frumoasa sa blondă de mireasă.

Tânăra căsătorită însă, fără ştirea soţului ei, ascundea în bagajele purtate de catâri, nu numai colierele, broşele şi inelele purtate pe când era fată, dar şi o oarecare cantitate de ducaţi, florini, ludovici şi ţechini, luaţi la insistenţa mamei sale. Această comoară avea să-şi arate utilitatea curând, după cum vor vedea soţii Lagardère.

Presimţirea n-o înşelase pe frumoasa femeie. Un băiat robust se născu. I se dădu numele de Henri pentru că amintirea regelui mereu îndrăgostit era încă vie în toată Gasconia, apoi pentru că bunicul său, ducele de Guastalla, fusese botezat astfel şi pentru că un Lagardère a fost tovarăşul şi secretarul marelui rege. Evenimentul fu sărbătorit. Toţi nobilii din ţinut veniră să bea vin de Jurançon şi să mănânce pui à la béarnaise.

La botez, Unele rude mai îndepărtate îşi arogară dreptul de a-l lua la întrebări pe Renè de Lagardère. Ştiau în ce condiţii se căsătorise şi considerau că se comportase foarte corect, deşi cam nebuneşte. Unul dintre bărbaţi deveni interpretul celorlalţi.

— Iată-te, îi spuse acesta lui Renè, înzestrat cu un moştenitor care promite să fie un adevărat bearnez. Cu siguranţă că are drept calităţi veselia, cutezanţa... dar asta n-ajunge în vremurile de-acum. Trebuie să ai avere! Am vrea să ştim că viitorul micului Henri e asigurat prin moştenirea fabuloasă, după cum se spune, a familiei Guastalla...

— Pe legea mea, zise tânărul, nu ştiu nimic despre asta şi sunt destul de înţelept pentru a nu-mi clădi viitorul pe averea altuia.

— Şi cum ceilalţi insistau, mai mult din cauza afecţiunii ce-i purtau decât a curiozităţii, răspunse:

— Dispoziţiile testamentare ale ducelui zac sub voaluri dese pe care nimeni nu le-a ridicat.

Şi adăugă, arătându-şi astfel firea generoasă şi cinstită:

— Averea unui Gonzague nu poate, fără a comite o nedreptate strigătoare la cer. să revină altor familii. Ea trebuie să revină ducelui de Mantua. cumnatul meu şi şef al ramurii în viaţă a familiei Gonzague. Vincenţia trebuie să fie principala beneficiară a dărniciei paterne.

Renè nu ştia nimic — şi nu va şti niciodată — despre josnicia lui Charles-Ferdinand IV. pentru că Vincenţia. care scria destul de des sorei sale. Îşi ascundea durerea cu grijă. Datorită ei au aflat cei de la conacul Lagardère despre moartea ducesei Guastalla şi despre boala care-l măcina pe duce şi în sfârşit. despre puţina speranţă a celor din anturajul ducal de a-l mai vedea multă vreme în viaţă pe stăpânul lor.

Doria a fost tentată să pornească la drum pentru a-l îmbrăţişa pentru ultima oară pe tatăl ei. Dar boala — o febră malignă o reţinu în valea Argelès. Când se restabili, în ciuda ignoranţei medicilor, un plic trimis de Charles-Ferdinand o făcu să renunţe la acest proiect.

Ducele de Mantua, într-un stil foarte plăcut şi afectuos, îi aducea la cunoştinţă cumnatei sale următoarele: „Vincenţia v-a scris, fără-ndoială. că starea nobilului duce, socrul meu. e fără scăpare. Pentru a nu vă face să vă îngrijoraţi, ea a mascat puţin adevărul. Trebuie să vi-l spun totuşi, pentru că s-ar putea, draga mea Doria. să fiţi tentată să întreprindeţi o călătorie lungă şi foarte costisitoare... Călătoria ar fi zadarnică şi v-ar face să cheltuiţi în mod inutil banii. Bunul nostru stăpân a dat în mintea copiilor. El nu mai recunoaşte pe nimeni, nici măcar pe Vincenţia. Acest spectacol, după mine, v-ar întrista prea tare, fără a-l face pe bolnavul nostru să se simtă mai bine.”

Renè de Lagardère şi soţia lui n-au avut nici o îndoială în legătură cu afirmaţiile ducelui de Mantua. Dimpotrivă, ei i-au fost recunoscători că s-a gândit să-i scutească de cheltuieli zdrobitoare.

* * *

Câteva luni mai târziu, Suzon Bernard, camerista devotată Doriei trebui să se scoale la miezul nopţii şi să-şi ia în grabă o fustă, o bluză şi papuci. Cineva bătea la uşa conacului şi o voce groasă striga aceste cuvinte:

„În numele regelui!”

După ce aprinse o lumânare cu ajutorul amnarului, tânăra femeie deschise uşa căptuşită cu drugi de fier şi zări un gentilom de-abia coborât de pe calul pe care îl legase de un inel înfipt în zidul conacului.

— Iertaţi-mă. domnişoară, că a trebuit să întrerup somnul unei persoane atât de plăcute... N-aş fi făcut-o niciodată dac-ar fi fost după mine. Dar sunt soldat şi am o misiune din partea domnului conte d'Arcachon...

Dornnul d'Arcachon era guvernatorul Bearnului, atotputernicul reprezentant al lui Ludovic al XIV-lea la Pau.

Suzon îi făcu o reverenţă foarte reuşită, zâmbi arătându-şi toţi dinţii, strecură o privire dulce mesagerului şi îl rugă să intre cu ea în sala joasă a conacului. Era, cum se-ntâlneşte adesea la ţară, o cameră mare servind în acelaşi timp drept bucătărie şi sufragerie.

— Nu ştiu pentru ce am fost grabnic trimis aici, domnişoară, de către d-l guvernator. Trebuie să fie vorba de ceva foarte important...

Şi arătând plicul sigilat, adăugă:

— Vreţi să-mi faceţi plăcerea şi să înmânaţi acest plic domnului de Lagardère... Cred că trebuie să aştept răspunsul...

Doria şi Renè fuseseră treziţi de bătăile puternice în uşă. Instinctiv, tânărul s-a dat jos din pat şi şi-a luat încălţările şi spada. La lumina făcliei adusă de Suzon, tinerii soţi au citit

mesajul. Acesta consta în zece rânduri scrise de însuşi domnul d'Arcachon. Guvernatorul îl ruga pe nobilul de Lagardère să binevoiască a se duce la Pau fără întârziere pentru a i se aduce la cunoştinţă un mesaj foarte important ce-l privea direct.

În Europa era pace. Nu era vorba deci să-l servească pe rege luptând. Procese, nu avea niciunul. Nici nu-şi cunoştea vreun duşman. Ce vroia oare domnul guvernator? Doria şi soţul ei se întrebau zadarnic.

După câteva minute de gândire, tânăra femeie zise, foarte palidă:

— Tata a murit!

— De ce m-ar fi chemat la Pau guvernatorul în acest caz? Acest deces nu-l priveşte. Şi de unde ar fi aflat despre el?

— Îţi repet că tatăl meu e mort! se încăpăţână Doria cu lacrimi în ochi.

Renè de Lagardère era un om care lua decizii rapide. El îi spuse lui Suzon:

— Du-te să-l previi pe trimisul domnului conte d'Arcachon că îl voi însoţi la Pau imediat. În timp ce mă voi echipa, dă ordin să i se aducă de băut şi de mâncat acestui gentilom. În ceea ce mă priveşte, nu deranja pe nimeni. Voi face eu tot ceea ce trebuie.

O jumătate de oră mai târziu, domnul de Fauvaz (aşa se numea mesagerul) şi Renè de Lagardère galopau către Pau, printr-o ceaţă foarte rece, coborâtă din munţii vecini. Domnul de Fauvaz nu ştia nimic. Ar fi vrut să poată satisface curiozitatea îndreptăţită a tovarăşului lui de drum.

— Nu vă pot spune dşcât atât, deşi e foarte puţin: domnul conte d'Arcachon a scris scrisoarea pe care v-am adus-o după primirea corespondenţei de la Versailles. Ştirea trebuie să fie bună, căci acest om de treabă avea un zâmbet pe buze în timp ce vă scria şi ştiţi că nu e prea darnic cu zâmbetele.

† Capitolul 4 — Lovitura

François-Charles, prinţ de Gonzague şi duce de Guastalla va muri... Otrava familiei de Médicis îşi făcuse datoria de drog lent şi sigur. Tatăl Doriei şi al Vincenţiei îşi dădea duhul chiar în momentul prevăzut, teafăr la minte, dar sursa vieţii era aproape secătuită în trupul lui slăbit.

Să nu invidiem soarta prinţilor de altădată. Sclavi ai destinului lor, ei trebuiau să-şi dea ultima răsuflare în public. Aşa s-a întâmplat şi cu ducele de Guastalla.

După ce a stat de vorbă cu duhovnicul, ducele a dat ordin să se deschidă larg uşile cu două canaturi ale imensei camere în care şe pregătea să restituie Domnului sufletul său fără păcat.

Această clipă solemnă era aşteptată de toată lumea. O mulţime de oameni se-ngrămădea în saloanele aurite, în antecamere pe culoare. Mai întâi intrară, ţinându-se de mână Charles-Ferdinand IV şi mereu frumoasa Vincenţia, în spate veneau principalii lor ofiţeri şi cei ai muribundului, la distanţă protocolară: apoi apărură doamnele din suita defunctei ducese de Guastalla. cele ale Vincenţiei şi cele care au servit-o pe Doria. A fost rândul căpitanilor, al ofiţerilor inferiori, al primarului oraşului, al judecătorilor, notarilor şi a principalilor burghezi din ducat. Funcţionarii au intrat pe o uşă specială. La urmă se prezentară oamenii din popor.

Oricine putea fi sigur că poporul împărtăşea vizibila durere a Vincenţiei. Cei care n-au mai încăput în cameră au îngenunchiat pe scări şi culoare: se puteau vedea oameni îngenunchiaţi şi rugându-se cu voce tare chiar şi în piaţa palatului. Dangănele clopotelor începu să zguduie zveltele clopotniţe de marmură.

Ducele, foarte calm. era aşezat în patul său cu baldachin, împodobit cu buchete de pene albe şi aşezat pe o estradă acoperită cu catifea grena. Privirea sa limpede era îndreptată asupra mulţimii.

Vincenţia venise să-ngenuncheze lângă tatăl ei sprijinindu-şi fruntea pe mâna albă a muribundului. Soţul ei rămase în picioare lângă ea. Actor desăvârşit. el simula de minune sentimente ce-i erau necunoscute. Gândurile îi erau în altă parte. Ele-l însoţeau de netrebnicul care-i urmase lui César de Peyrolles.

Nimeni nu remarcă distracţia lui. puternică era emoţia tuturor. Vocea muribundului se auzi deodată:

— Copii, mor iubindu-vă. aşa cum am trăit toată viaţa... Cei pe care l-am ales pentru, a mă-nlocui, şi l-am ales bine. vă va iubi la fel... îl ştiu bun şi drept... Astfel, veţi avea în continuare un părinte...

Respiraţia-i deveni gâfâită:

— Un părinte... un prieten...

Charles-Ferdinand. cu ochii aţintiţi spre muribund şi inima bătându-i nebuneşte, aştepta ca ducele să-şi exprime ultima dorinţă. Dar moartea îi punea încălţări de marmură, mănuşi de plumb şi-l îmbrăca în gheaţă pe cel pe care se pregătea să-l ia. Ducele făcu un efort nemaipomenit pentru a vorbi. Încercă să mai spună câteva cuvinte, dar horcăi şi fu auzit zicând doar atât:

— Soţia mea... soţia mea... vă va spune! Şi îşi lăsă capul să cadă spre dreapta, pe una din perne. Totul se terminase.

Maestrul de ceremonii avansa, dar Vincenţia i-o luă înainte: ducesa de Mantua închise ochii tatălui ei şi îi depuse pe frunte sărutul de adio.

* * *

Trista veste zbură din gură-n gură. Plânsetele nu mai conteniră. Apoi toţi se întrebară ce însemnau ultimele cuvinte ale defunctului duce: „Soţia mea vă va spune!”

Ce-o fi vrut să zică? Cum putea moarta să dezvăluie dorinţele celui care tocmai i se alăturase pe tărâmul umbrelor?

În curând însă oamenii încetaseră să se gândească la această enigmă pentru a-şi comunica o informaţie uluitoare, nemaipomenită: „Nu se mai poate nici ieşi din oraş, nici intra..; Porţile oraşului sunt păzite...”

Unii adăugaseră chiar detalii nedemne de a fi crezute: „Trupe de cavalerie uşoară sunt încartiruite nu departe de ziduri!”

Se văzu ceva şi mai şi. Ducele de Guastalla de-abia îşi dăduse duhul că o mulţime de oameni înarmaţi cu suliţe şi muschete, apăruţi cine ştie de unde, se instalară, unii la corpul de gardă, alţii în sala armelor, alţii chiar în saloanele de recepţie. Impasibil, mereu alături de întristata Vincenţia, puţin palid poate, ducele de Mantua rămânea pe locul care-i era atribuit datorită rudeniei.

Antoine de Peyrolles acţiona, Caraghiosul tânăr, îmbrăcat cu haine scumpe, echipat la fel, însoţit de spadasini racolaţi de el în ziua înmormântării tatălui său, se foia încoace şi încolo prin oraş, dând ordine soldaţilor apăruţi ca prin minune. Nimeni nu-i mai insolent ca puşlamaua care crede că şi-a găsit norocul. Antoine nu binevoieşte să răspundă la nici o întrebare, îşi plasa oamenii ici şi colo nu-i privea pe burghezii sau gentilomii care îndrăzneau să-i pună vreo-ntrebare.

Însă, pe când defila prin curtea palatului ducal contemplând cu mândrie şase tunuri aduse acolo prin grija sa, îl văzu venind către el pe primarul oraşului. După duce, era cel mai puternic personaj al locului. Şef suprem al justiţiei, numit de notabilii din Guastalla, el ar fi trebuit să exercite puterea supremă în timp ce se aştepta să fie desemnat noul suveran al ducatului.

— Amice, făcu el apucând căpăstrul calului lui Antoine, dumneata comanzi aceşti războinici?

— Îmi dau ascultare, într-adevăr, consimţi să răspundă personajul nostru.

— În numele cui?

— Din ordinul împăratului ducatul e sechestrat. Primarul îşi strânse pumnii. Gândea aşa: „Dac-aş fi prevăzut o asemenea lovitură, aş fi adunat garda burghezilor.”

Unul dintre notabilii oraşului îl sfătui:

— Trebuie să-i vorbim domnului duce de Mantua despre acest lucru... El nu poate...

Dar primarul îi luă braţul încetişor şi scuipă în semn de dispreţ.

* * *

În acea seară, în timp ce frumoasa şi cucernica Vincenţia se încăpăţâna, după ce trimise un mesager la sora sa Doria să rămână lângă rămăşiţele tatălui ei. Charles-Ferdinand cina într-un cabinet în tovărăşia lui Peyrolles. Se felicitau reciproc.

— N-aveam dreptate, monseniore. Întreba Antoine, să vă sfătuiesc să folosiţi forţa? Nimeni n-a îndrăznit să mişte în oraş! Moştenirea e a domniei voastre!

Charles-Ferdinand IV nu se simţea cu totul liniştit în urma acestui act de forţă şi îndrăzneală.

— Testamentul ăsta, mărturisi el, mă nelinişteşte. De ce atâta mister dacă. aşa cum ar trebui, voi deveni datorită căsătoriei şi calităţii mele de rudă duce de Guastalla?

Peyrolles însă vedea totul în roz:

— Aşteptând să fie descoperit, chiar în această noapte, monseniore, oameni siguri vor transporta la Mantua, sub ochii mei, unele lăzi... în ele zac comorile defunctului — Dumnezeu să-i odihnească sufletul! Lăzile conţin aur şi pietre preţioase... în valoare de mai multe milioane, toată lumea ştie!

— Evident, recunoscu Gonzague îngrijorat totuşi, e un chilipir... Sunt departe de a dispreţul. De asemeni, nu voi fi ingrat şi îţi vei lua partea de lingouri, monede, diamante... Dar dacă va trebui într-o zi să restitui totul?

— Cui? Nu sînteţi de acord cu Maiestatea Sa împăratul?

— Mai există o altă Maiestate care locuieşte la Versailles... Dacă acest blestemat de Lagardère este moştenitorul socrului meu, Ludovic cel Mare va fi în spatele acestui nobilaş din Gasconia, lua-l-ar naiba să-l ia!

Peyrolles îşi umplu paharul. Îl goli şi întrebă:

— Şi dacă familia de Lagardère s-ar stinge, ar fi atunci vreun obstacol între moştenirea Guastallilor şi înălţimea voastră?

— Niciunul. Vincenţia va fi înzestrată fără nici o contestaţie.

— Pe legea mea. conchise tânărul. nu văd pentru ce strugurele de soi muscat ar fi mai inofensiv în Dordogne decât la Guastalla?

* * *

A doua zi după legile în vigoare întâiul magistrat din Guastalla se duse la biserica Santa-Croce pentru a fi de faţă la deschiderea mormântului în care se odihnea ducesa şi care trebuia să se culce şi soţul ei.

Era un măreţ monument de marmură albă reprezentând un pat de paradă pe care era întinsă, cu mâinile împreunate, statuia defunctei. Lângă ea se lăsase loc pentru statuia ducelui. Sculptorul, prevăzător, scobise chiar perna de calcar translucid.

Nu se putea gândi să deplaseze această grea şi aproape regală piatră funerară. Muncitorii au desigilat numai câteva dale şi cavoul fu deschis. Mai întâi a fost lăsat să se aerisească, apoi s-a instalat o scară. În curând, doi valeţi înarmaţi cu torţe coborâră urmaţi de magistrat, de doi judecători, de maestrul de ceremonii şi de căpitanul gărzilor, acesta fiind ştiut de toţi ca devotat ducelui de Mantua. Antoine de Peyrolles îi reprezenta de prinţ.

Racla ducesei apăru, pusă pe console de marmură neagră... Un strigăt general fu auzit, în ciuda respectului datorat acestui loc de odihnă: *„Testamentul!”*

Peyrolles înainta, nelinişţit.

Un rulou de plumb fusese pe sicriu, un rulou care avea sigilii de ceară neagră. Astfel se explicau ultimele cuvinte ale lui Frangois-Charles Henri de Gonzague, duce de Guastalla: „Soţia mea vă va spune...”

Neândrăznind să se întoarcă în anturajul lui, prinţul pusese el însuşi acest rulou de metal în cavou, ultima dată când intrase să vadă rămăşiţele iubitei lui soţii...

— Domnule, zise magistratul, împingând pe tânărul Peyrolles care se repezea deja, fără nici o ruşine, să pună mâna pe documentul preţios, aşteptaţi să îndeplinesc îndatoririle impuse de funcţia mea. Nimeni nu are dreptul de a mă-nlocui.

Luă ruloul şi-l arătă tuturor.

— Domnilor, sunteţi martorii mei... Aici sunt, probabil, ultimele dorinţe ale suveranului pe care-l plângem, îl las în mâinile judecătorilor.

Două ore mai târziu, în sala tronului din palatul ducal, în faţa tuturor celor care au vrut să asiste la această ceremonie importantă, doi notari ducali se instalară, unul în dreapta, altul în stânga magistratului, în faţa unei frumoase mese de lazulit pe care toţi puteau zări, între două sfeşnice, tubul de plumb deja faimos în tot oraşul.

Sigiliile fură rupte, tubul desfăcut, iar magistratul, în picioare, în emoţia generală, extrase din tub un document. Nici Vincenţia, nici Charles-Ferdinand nu erau acolo, ea, din delicateţe, el, din orgoliu. Dar Antoine de Peyrolles, cu un aer arogant, se afla aproape de masă.

Testamentul ducelui era foarte lung. Vom cruţa cititorul de detaliile plictisitoare: sfaturi înţelepte pentru viitorul suveran al Guastallei, pentru Doria şi Vincenţia mângâieri, cereri de slujbe şi liturghii pentru totdeauna, dispoziţii pentru biserici, daruri mănăstirilor şi săracilor...

Peyrolles nu mai putea de nerăbdare. Speranţa sa era foarte mică. Totuşi, parcă primi o lovitură în piept auzindu-l pe magistrat rostind aceste cuvinte:

„Vreau ca stăpânirea ducatului să fie încredinţată fiicei mele Doria, pe care o va sprijini în mod sigur soţul ei, domnul de Lagardère. După aceea, stăpânirea Guastallei va reveni copiilor sus-numitei Doria. Îi blestem şi-i chem să dea socoteală în faţa Stăpânitorului Etern pe toţi acei şi pe toate acele care vor încerca să pună un obstacol în calea îndeplinirii voinţei mele princiare.”

Nimeni nu putea dori ceva mai limpede. Cât despre Vincenţia. tatăl ei îi lăsa o mare sumă de bani. dar cu titlul de bun propriu, inaccesibil şi inalienabil. Nu se făcea nici o aluzie la soţul ei. Mortul a vorbit într-un mod foarte elocvent. Prinţul de Gonzague nici măcar nu figura printre, nenumăraţii moştenitori ai ducelui. Există o normă juridică de neatacat care-l împiedicat pe asasin să moştenească bunurile victimei sale.

Antoine părăsi locului imediat, nu fără a gândi: „Dreptul este un-lucru, forma un altul, iar abilitatea un al treilea.”

Şi deodată se opri, reflectoriu: „Testamentul ducal a fost redactat într-o perioadă în care defunctul meu tată trăia încă şi era în graţiile stăpânului. Or. numele César de Peyrolles nu figurează acolo... Asta dragă Antoine să-ţi fie de-nvăţătură... Slujindu-ţi stăpânul să nu uiţi să te serveşti pe tine însuţi.”

Ducele de Mantua simula că testamentul îi este pe plac. cel puţin în public. Decepţia sa nu se transformă în strigăte, imprecaţii şi tropăituri decât în faţa lui Peyrolles. Jură să distrugă familia Lagardère.

Seara, trebui să prezinte cina după funeralii, aşezat în faţa soţiei sale şi o făcu cu tact şi demnitate. Când râmase numai el cu Vincenţia. aceasta îi spusese:

— M-am bucurat, dacă te poţi bucura în asemenea împrejurări, de dispoziţiile testamentare ale regretatului meu tată... Scumpa mea soră Doria a făcut o căsătorie dezinteresată. Desigur, dragostea i-a fost recompensă pentru asta dar trăieşte modest: într-o ţară îndepărtată, iar curând a născut un fiu. Mă bucur că va veni să locuiască la Guastalla şi să domnească aici pentru binele tuturor. Gonzague se-nclină.

— Sunt de acord cu d-voastră, doamnă. Bucuria d-voastră este şi a mea. Cât despre dorinţele socrului meu acestea sunt şi vor fi întotdeauna sfinte pentru mine.

— În ceea ce priveşte renta pe care mi-a lăsat-o. continuă trista lui soţie, ce-aş putea să fac cu ea decât să v-o cedez? Am atât de puţine nevoi!

Charles-Ferdinand IV luă mâna soţiei sale şi o sărută fără să spună nimic. Vincenţia continuă:

— O voi preveni pe Doria de norocul ce o aşteaptă... îi voi scrie o scrisoare lungă imediat. Un gentilom din suita mea o va duce chiar mâine...

Zece minute mai târziu, ducele de Mantua intra la Peyrolles şi-i spunea:

— Un mesager va pleca mâine către Argelès unde locuiesc aceşti blestemaţi Lagardère. Trebuie să fie urmărit. Să nu treacă Alpii. Către Modena torente se prăvălesc în văi... E un ţinut foarte potrivit pentru accidente... Orice călăreţ poate avea un accident mortal... Ai înţeles?

† Capitolul 5 — Dorința Regelui

Nu se poate spune că vechiul castel din Pau e măreţ, dar e încântător, construit din pietre încă neânnegrite de vreme. E imposibil să-l compari cu magnificile reşedinţe de pe Loira, cu fortăreţele din Languedoc sau cu vechile construcţii feudale din Bretagne. El datează din secolul al XIV-lea.

Cam în această perioadă a fost construit într-adevăr, de către Gaston Phoebus de Foix, pe locul unui castel întărit ridicat în secolul al X-lea de un viconte de Bearn. În acest castel aştepta contele d'Arcachon, guvernatorul Bearn-ului, pe soţul încântătoarei Doria.

Această provincie era o frumoasă perlă adăugată la coroana Franţei. Romanii, care o cuceriseră după multe lupte, o numeau Behamum, după plecarea lor ea a fost lăsată pradă barbarilor care au venit valuri, valuri. În 1290, printr-un plebiscit, bearnezii, neavând stăpân, se constituiau vasali ai contelui de Foix. Căsătoria unei fete din această familie adusese Bearnul familiei d'Albret, iar Jeanna d'Albret, soţia lui Antoine de Bourbon, regele Navariei, a fost mama lui Henric al IV-lea...

Bearnul s-a unit cu Franţa în 1594, dar edictul de încorporare n-a fost semnat decât în 1620, de Ludovic al XIII-lea. Iată cum se făcea că Regele Soare strălucea şi deasupra munţilor Pirinei.

Era dimineaţă când Renè de Lagardère şi domnul de Fauvaz, gentilom savoiard, după cum ne arată numele său, zăriră turnurile gemene între care se afla poarta principală a castelului şi marele donjon pătrat şi cRenèlat ce domina întreaga clădire.

După cum se ştie, Ludovic al XIV-lea îşi îndeplinea conştiincios meseria de rege. În acelaşi timp le cerea miniştrilor săi şi tuturor celor care-l reprezentau, să facă la fel. Iată pentru ce contele d'Arcachon părăsise plăcuta căldură a patului la ora la care soarele se arăta la. orizont. El fu anunţat că Renè de Lagardère sosise şi, ca un om bine crescut, dădu ordine să i se aducă acestuia tot ce era necesar pentru a-şi reface forţele şi pentru a repara anumite detalii ale toaletei sale în dezordine după acea plimbare călare pe timp de noapte.

Puţin mai târziu contele îl primea într-un cabinet mare şi luminos de unde se puteau zări crestele albe ale Pirineilor.

— Domnule, zise el după ce-i arătă un scaun vizitatorului, sunt foarte onorat că trebuie să mă ocup de această problemă. Ea priveşte, în cel mai înalt grad, interesele statului.

Şi cum Renè de Lagardère păru surprins, guvernatorul scotoci prin hârtii îngrămădite pe masă şi scoase o scrisoare.

— Maiestatea Sa, declară el, a binevoit să-mi scrie în legătură cu acest subiect...

Şi intră în explicaţii pe care ne vom mărgini să le rezumăm.

Defunctul duce de Guastalla, om foarte subtil sub aparenţa unei înşelătoare credulităţi, ghicise, la puţine zile după căsătoria Vincenţiei cu Charles-Ferdinand IV, adevăratul caracter al ginerelui său. Intuise că fiica sa se afla într-o situaţie nefericită. Îşi spusese atunci, ca prinţ preocupat de viitorul ducatului Guastalla că ducele de Mantua nu trebuie să-l moştenească în nici-un caz.

Cititorul cunoaşte precauţia cam macabră luată de muribund pentru a împiedica subtilizarea testamentului său. Suspiciunea ducelui de Guastalla făcu mai mult decât atât.

O copie a actului expunea ultimele sale dorinţe, datată şi semnată, a fost expediată la Versailles. O scrisoare însoţea acest document. Ludovic al XIV-lea afla astfel că imediat după moartea ducelui Renè de Lagardère va fi în numele soţiei sale Doria, împuternicit să ia în stăpânire ducatul: în plus, regele va afla printr-un mesager, momentul morţii ducelui.

Astfel, degeaba-l înjunghiase Peyrolles pe gentilomul trimis de ducesa de Mantua la sora ei şi degeaba distrusese scrisoarea luată nefericitului... în timp ce omul de încredere al Vincenţiei fusese suprimat, unul din pajii ducelui o luase spre nord. trecuse Alpii înzăpeziţi pe la Mont-Cenis. ajunsese la Chamberry şi acolo urcase în trăsura de poştă pentru a ajunge la Versailles fără întârziere.

În clipa-n care Renè de Lagardère afla despre moartea socrului său. acesta zăcea de aproape şase săptămâni sub marmura bisericii Santa-Croce. Soţul Doriei mai află şi alte lucruri de la contele d'Acachon.

Ludovic al XIV-lea se considera întâiul dintre francezi. Tot ce avea legătură cu supuşii săi era sfânt pentru el. Scrisese deci că după „bunul său plac” — aşa suna atunci formula oficială — „iubitul său domn de Lagardère” era din acea clipă, duce de Mantua. Şi ilustrul rege adăuga că va fi de partea lui Renè pentru a-i susţine drepturile şi a-l proteja împotriva tuturor, chiar cu ajutorul armelor, dacă asta era necesar într-o zi.

— Domnule, zise surâzând contele d'Arcachon. credeţi că vom da foc Europei pentru a fierbe acest ou — ducatul de Guastalla?

— Domnule guvernator, răspunse Renè. surâzând la rândul său. acum câteva luni nu mi-aş fi făcut nici o grijă în legătură cu acest subiect. Am găsit fericirea în dragoste şi în situaţia modestă pe care-o aveam, căci. fără a-i jigni pe cei ambiţioşi şi trufaşi, doar într-o situaţie modestă poţi găsi deplina mulţumire a inimii şi spiritului. Acum însă, problema se prezintă dintr-un alt punct de vedere. Am devenit tată, domnule conte! Fiul meu Henri, care este ultimul din familia Lagardère, are drept la acest ducat. Doar în numele lui, îl accept.

Contele d'Arcachon se-nclină.

— În acest caz, domnule, binevoiţi să semnaţi această declaraţie!

Declaraţia era un act autentic prin care un nobil se considera vasalul unui senior sau al unui rege. Din acest act decurgeau angajamente reciproce. Astfel, Lagardère recunoştea că datorează ducatului regelui Franţei şi se considera vasalul acestuia, în timp ce regele se angaja să-i asigure o domnie paşnică.

Cum bine zisese domnul d'Arcachon, exista riscul de se dezlănţui un război în legătură cu moştenirea Guastallei. Dar nu începu nici un război căci împăratul Germaniei, învins mai înainte, nu voia să se lupte cu regele Franţei. El îl sfătui pe ducele de Mantua să înceapă un proces şi-l susţinu cu banii săi.

Charles-Ferdinand IV revendica în faţa Parlamentului din Paris drepturile soţiei şi ale sale proprii, ca făcând parte din familia Gonzague. O groază de hârtii începură să sosească la modesta reşedinţă a familiei Lagardère. Când veni prima, adusă de un uşier, Renè fu dezolat.

— Ce vom putea face ca să acceptăm lupta? Va trebui să alcătuim un dosar, să luăm un avocat, să consultăm un avocat însărcinat cu procedura!... Or, n-avem decât atât cât să ne ajungă să trăim.

Blonda lui soţie nu rezistă plăcerii de a-şi tachina soţul.

— Dacă l-aş fi ascultat până la capăt pe orgoliosul meu gascon, unde-am fi ajuns?

— Ce vrei să spui?

— Iată ce vreau să spun, iubitule: m-ai vrut fără nimic, fără zestre... am cedat. Nu voiai nici măcar să-mi iau bijuteriile de fată... am refuzat. Astăzi, dragul meu, datorită acestor bijuterii, avem puterea de a rezista, pe căi legale, pretenţiilor cumnatului meu, sau mai bine zis, ale împăratului Germaniei.

După cum se vede, Doria nu-l cunoştea pe Charles-Ferdinand IV, duce de Mantua. O scrisoare a acestuia, scrisă cu complicitatea lui Antoine de Peyrolles, veni să-i facă pe cei doi să stăruie în greşeala în care se aflau şi fu sursa multor nenorociri. Gonzague se scuza că nu le-a putut scrie rudelor sale din Franţa încă de la decesul ducelui de Guastalla. El punea această întârziere pe seama unei boli a soţiei sale. În realitate, aceasta se retrăsese la Assissi, unde, fără să se călugărească, trăia la mănăstirea Saint-Domitian, închinându-i lui Dumnezeu tinereţea dispreţuită de singurul om pe care-l îndrăgea. Cât despre lovitura care făcuse să intre în posesia ducatului el o atribuia ambiţiei neânfrânate a împăratului. Nu era acesta suzeran asupra ducatului de Mantua? Tot împăratului îi era atribuită şi responsabilitatea procesului aflat în instanţă la parlament. El, Gonzague, nu se îngrijora pentru asemenea lucruri. Nu poseda deja ducatul de Mantua?

De altfel, era un om sensibil. La el afecţiunea era mai importantă decât alte lucruri. Avea să le dovedească curând rudelor sale pentru că plănuia să vină să-i îmbrăţişeze. Cei doi Lagardère îl crezură, spre nefericirea lor, încă o dată. El exprima atât de bine propriile lor sentimente!

* * *

„Bunul plac” al Maiestăţii Sale a avut şi el o influenţă în soarta procesului început. D-l de Fauvaz reveni la conacul Lagardère cu faţa lui simpatică luminată de mulţumire.

— Proces câştigat! strigă el din toate puterile aruncând căpăstrul calului unui valet.

Era şi vremea: în ajun vânduserâ unui bijutier venit special de la Pau pentru această avantajoasă afacere, ultima bijuterie a Doriei! Auzindu-l pe mesagerul contelui d'Arcachon dezvăluind vestea cea bună, cei doi soţi se-mbrăţişarâ.

— Salvaţi! îşi spuneau ei râzând şi plângând în acelaşi timp. moştenirea micului nostru Henri e salvată! El va fi duce în Italia şi mareşal în Franţa. Regele îi va spune: vere! Şi istoria îl va cita sub numele de ducele de Lagardère şi de Guastalla!

Cât de minunate sunt visurile de viitor pe care părinţii le au în faţa leagănului copilului lor! Dar viaţa, cel mai adesea, se-nverşunează să se pună împotrivă! Henri de Lagardère va avea existenţa asigurată şi nu se va osteni decât să-mbătrânească în timp ce averea lui va creşte de ia sine. Rolul meu de analist constă doar în a expune urmarea evenimentelor, asta-i tot.

Trebuie să mărturisesc că în acea zi, mesajul guvernatorului adus de d-l Fauvaz a fost motivul care a dat naştere unui chef nemaipomenit. Renè de Lagardère se duse să cheme câţiva vecini, în timp de fermecătoarea Doria, pe care bucuria o făcea încă mai frumoasă, se duse la bucătărie şi compuse un meniu savant. Pui, gâşte şi alte inocente zburătoare, precum şi un purcel gras au fost victimele acestei petreceri gascone

† Capitolul 6 — Bucuriile familiei

Pe vremuri era ca şi azi: veştile rele se răspândeau uşor şi mai repede, reîntâlnind nici un obstacol în cale. Un curier a fost trimis la Charles-Ferdinand de Gonzague şi sărind peste popasuri, acesta îi adusese, cu rapiditate, următoarea informaţie:

„Camera Parlamentului din Paris a declarat drept valabil testamentul ultimului duce de Guastalla. Renè de Lagardère şi soţia lui sunt trimişi pentru a intra în posesia moştenirii.”

Antoine de Peyrolles a fost cel care l-a primit pe mesagerul din Franţa. Reuşi să-şi ascundă atât bucuria, cât şi ciuda. Căci noul factotum al provizoriului duce de Guastalla le simţi pe amândouă, în doză aproape egală, aflând pierderea procesului angajat de stăpânul lui. El calcula: „Gonzague având averea asigurată, Gonzague înzestrat cu titluri şi cu bunuri, ce-ar fi devenit Antoine, fiul nobilului César? Gonzague respins, Gonzague lipsit de speranţe, ce n-ar putea deveni inteligenta odraslă a familiei Peyrolles?”

În timpul zilelor ce urmară loviturii pe care-o recomandase, personajul nostru ştiu să profite pe seama evenimentelor.

De fapt, măreţul duce de Mantua protejat, din fericire pentru el, de cavaleria uşoară şi mercenarii împăratului, exercita putere de la moartea socrului său. În realitate, fostul student guverna în numele lui. Şi cu multă asprime. Niciodată n-au fost exploataţi în aşa hal oamenii din Guastalla, nobili, funcţionari, burghezi, negustori sau săraci: ei scuipau aur. În umbra palatului sau a bisericilor se urzea o conspiraţie care trebuia să-l răstoarne cu violenţă pe noul şi ilegalul despot. Gentilomii din Mantua urmau să dea şi ei o mână de ajutor. Ne putem imagina că Peyrolles, acţionând în locul stăpânului lui, n-o făcea nici din devotament, nici din dragoste de putere.

Desigur c-o făcea pentru a fura. Fura din finanţele ducale în fiecare zi, iar armura mereu în picioare în camera în care murise César conţinea acum galbeni până la jumătatea coapselor. Scutit de prezenţa Vincenţiei fantoma făcută cu chip de madonă, ducele de Mantua petrecea bine în palatul Guastalla. Ospăţurile urmau altor ospăţuri. partidele de *bassette* urmau celor de *lansquenet*. Somptuoasele săli, cabinetele şi camerele ce fuseseră martore ale vieţii neprihănite şi severe a fostului duce: răsunau acum de sunete de vioară şi dansuri.

Peyrolles, în calitatea sa de om de încredere, nu putea să uite apucăturile paterne, atât doar că nu era nici mâncău, nici beţivan. Caraghiosul se tot frământa gândindu-se la vorbele mesagerului venit de la Paris. „Toate lucrurile pe care m-am gândit nu-s decât amintiri, îşi spunea el. Mâine îmi vor impresia unui vis prea frumos. Va trebui, prin toate mijloacele, să-mi restabilesc situaţia şi să mă arăt mai indispensabil ca niciodată în ochii trufaşului Gonzague!”

Hotărârile zbirului erau luate de câteva săptămâni. Nu-i mai rămânea decât să le comunice lui Charles-Ferdinand IV.

Antoine de Peyrolles se execută fără mare entuziasm. Spatele i se curbă ca şi cum ar fi avut o mare greutate de purtat. Se temea că-şi va arăta cea mai puţin nobilă dintre feţe... Ducele, mai ales când era sub influenţa vinului, răspundea adesea cu mâinile şi picioarele, dacă putem zice aşa.

Aşadar, Înălţimea Sa chefuia în momentul în care profitând de drepturile pe care i le dădeau funcţia lui de factotum, Antoine de Peyrolles intră fără să se anunţe, în tovărăşia a doi tineri prieteni, Charles-Ferdinand făcea onorurile vinului adus din Champagne.

— Secătură bună de spânzurat, ce veşti ţi-au dat îndrăzneala să vii să mă deranjezi? strigă ducele mânios.

— Monseniore, bâlbâi slăbănogul, trebuie... se cuvine... e neapărat necesar să vă vorbesc între patru ochi... E ceva foarte grav!

— Pe Bachus! mormăi ducele, iată o obrăznicie pe care n-am s-o iert! Nu vezi, ticălosule, că nu-i vremea pentru discuţii serioase şi că n-am, de obicei, secrete pentru prietenii mei?

Ţinuta oaspeţilor era, într-adevăr, suficient de decontractă pentru a confirma ultima frază a nedemnului soţ al Vincenţiei.

Dar cel care stricase petrecerea ţinea să-şi facă treaba până la capăt.

— Înălţimea voastră, insistă el. s-ar supăra dacă i-aş mai ascunde mult timp adevărul. Procesul a fost pierdut, monseniore!.

Peyrolles nu,văzuse bastonul ducelui de Mantua. sprijinit în dreapta sa, pe braţul fotoliului şi nici nu avusese grijă să se ţină mai la distanţă... Mânia-l făcu pe duce să se ridice, faţa i se făcu albă, nările-i erau dilatate, buzele strânse şi puse mâna pe baston lovind spinarea omului său de încredere în râsetele ascuţite ale damelor.

— Secătură! Bădăranule! — urla Charles-Ferdinand lovindu-l pe Antoine.

Mânia îi dispăru după ce bastonul fu făcut bucăţi. Beat, începu să râdă;

— M-am răcorit!

Şi le explică invitaţilor săi:

— Mi s-a părut că-i lovesc pe magistraţii Parlamentului din Paris!

Apoi spuse lui Peyrolles:

— Stricăciunile vestimentare vor fi reparate: Pune-le în contul meu.

Unele fiinţe pot să ia o bătaie şi totuşi să fie mulţumite. Era cazul personajului nostru şi bineînţeles că avea să-l facă pe duce să plătească scump, atât faptul că-i învineţise pielea, cât şi ruperea veşmintelor sale.

Surâzând ducele se-ntoarse la locul lui, îşi vărsă şampanie şi declară oaspeţilor:

— Mare nenorocire, prieteni. Ticălosul ăsta tocmai m-a anunţat că testamentul regretatului duce a fost recunoscut drept valabil de magistraţii regelui Franţei.

Se auzise proteste. Faptul era scandalos! El calmă agitaţia cu un gest nobil:

— Nu-i totul pierdut atât timp cât nu ştiu încă ce gândeşte împăratul despre asta. Aceasta fiind zise, să bem, să iubim, să cântăm!

Şi îl concedie pe Peyrolles.

* * *

Factotum-ul ducelui fu trezit câteva ore mai târziu în timp ce dormea profund, de un trimis al lui Charles-Ferdinand IV. El se sculă, se îmbrăcă în grabă şi se duse în camera ducală.

Gonzague nici măcar nu se culcase. Trezit din beţie, redevenind abil, el măsura în lung şi-n lat, îngrijorat, camera luxoasă în care ducele de Guastalla îşi dăduse duhul.

— Dragul meu Peyrolles, spuse el, am ajuns într-un impas... Hotărârea judecătorilor din Paris, nu poate fi atacată, împăratul se teme grozav de regele Franţei. Mi-a dat trupe doar pentru perioada în care problema moştenirii nu era rezolvată. Acum. după ce s-a pronunţat o hotărâre judecătorească, el îşi va retrage lefegiii şi cavaleria uşoară pentru că prezenţa lor ar constitui un motiv de război.

Peyrolles aprobă cu un aer lugubru:

— Ludovic al XIV-lea este în spatele robelor parlamentare... Spada lui luceşte alături de balanţele lor... Trupele imperiale rămase aici ar chema cu siguranţă dragonii şi husarii Maiestăţii sale creştine...

Ducele de Mantua veni atunci foarte aproape de omul său de încredere:

— Trei fiinţe se pun între mine şi moştenirea familiei Guastalla: Renè, Doria şi fiul lor Henri... Ce zici de asta?

Antoine surâse sinistru:

— Monseniore, apa din sticluţele domniei voastre poate foarte bine... să înece acest trio gascon!

Gonzague clătină din cap neîncrezător:

— M-am informat bine. Familia de Lagardère trăieşte înconjurată de oameni simpli şi fideli. Nici unul dintre ei, pun mâna-n foc, n-ar folosi otravă lăsată moştenire de Médicis... De altfel, guvernatorul de Pau contele d'Arcachon, e cu ochii pe conacul din Pirinei. Cea mai mică imprudenţă m-ar pierde. Nici în Italia n-aş putea scăpa justiţiei regelui burbon.

Urmară mai multe clipe de tăcere? în sfârşit, Antoine zise cu o voce dulce:

— Sfătuiesc pe înălţimea voastră să meargă să guste bucuriile vieţii în mijlocul familiei...

* * *

Gonzague îşi luă precauţiile sale. Puse crainicii publici să anunţe şi chiar să afişeze hotărârea judecătorească ce-l deposeda de moştenire. Arătând tuturor în orice clipă un chip mândru şi radios, el încredinţa primului magistrat din Guastalla, într-o şedinţa publică şi solemnă, puterea suverană, aşteptând „sosirea iubitului nostru cumnat Renè de Lagardère şi a scumpei noastre verişoare şi cumnate Doria", după cum declară el însuşi cu voce tare.

A doua zi dădu ordin de plecare trupelor împăratului şi merse să le salute...

În a treia zi părăsi Guastalla. Trufaş şi impasibil, pe cal, în fruntea oamenilor devotaţi lui, în exclamaţiile de bucurie ale poporului în sfârşit scăpat de acest stăpân nedemn. Trebuie să spunem că nici un cufăr plin cu aur nu se vedea încărcat pe catârii din escortă.

Gonzague pleca cu mâinile goale. Dar, în afara faptului că Peyrolles, după cum ştim, trimisese în timpul nopţii la Mantua, cufere umplute cu monede sau pietre preţioase, fiecare gentilom din suita prinţului era îngreunat de florini, ducaţi şi ludovici. Toate astea erau luate familiei de Lagardère.

După puţine zile, intenţiile lui Charles-Ferdinand ieşiră la iveală. El voia să se ducă în Franţa, să rămână câtva timp acolo şi, deoarece rangul lui îi dădea dreptul să fie primit de marele rege şi să-i propună acestuia o tranzacţie onorabilă în legătură cu ducatul de Guastalla. Înălţimea sa avea un plan pe care-l făcu cunoscut oamenilor săi. Ducele gândea că numai un italian poate exercita puterea suverană în peninsulă. El îşi propunea să dea cu acordul regelui, o compensaţie în bani pe măsura familiei Lagardère. Aceasta, fiind foarte veche şi nobilă, putea primi în schimb un ducat în Franţa. Gonzague zisese tuturor:

— Nu există în Franţa decât prinţi de sânge regal. Dar anumite familii sunt princiare,— titlul venindu-le din străinătate. Cei din familia Mortmart sunt primiţi de Tounay-Charante, cei din familia Courfenay sunt prinţi de Bauffremont, Mouchy sunt prinţi de Poix, Grammont, prinţi de Bidache etc. Nu mă voi opune ca titlul verişoarei mele Doria să fie recunoscut în Franţa. Va exista, astfel, ducele de Lagardère, al cărui fiu întâi născut Henri, va fi prinţ de Guastalla.

Această atitudine păru cavalerească. El îl făcu pe Charles-Ferdinand să câştige multe simpatii în cele două ducate. Însăşi soţia lui retrasă la Saint-Damien, îl felicită pentru ea. Vincenţia găsea că aceasta este cea mai elegantă soluţie, ţinând seama atât de interesele familiei Gonzague cât şi de cele ale familiei Lagardère.

Primind scrisoarea de la soţia lui, ducele de Mantua îşi frecă mâinile mulţumit şi-i zise lui Peyrolles:

— Totul se-aranjează. La întoarcere vom putea domni având aprobarea tuturor. Acum nimic nu ne mai împiedică să plecăm în Gasconia. să fim alături de restul familiei.

Din motive de economie, prinţul luă cu el puţină lume. Ţările pe care urmau să le traverseze nu prezentau nici un pericol. La ce bun să se încurce cu o suită costisitoare?

Într-o dimineaţă de vară, sub cerul azuriu al Italiei, ei plecară fără fast. Charles-Ferdinand, omul său de încredere şi patru gentilomi făloşi. Acest quartet era cel recrutat de Antoine de Peyrolles în ziua morţii lui César. Se putea conta pe aceşti indivizi.

Mica trupă se îndrepta către nord. Ea se opri câtva timp la Assissi în pelerinaj, iar Gonzague o cantona în sat în timp ce el se fandosea în biserici şi-i făcea o vizită Vincenţiei. El simţea că va avea nevoie de încrederea acestei sfinte.

Astfel, bruna fiică a ducelui de Guastalla îşi văzu soţul îngenunchind în faţa ei şi cerându-i iertare pentru greşelile făcute. Ea fu emoţionată şi-l iertă, îl ridică, apoi îl întrebă:

— Nu veţi merge să-i salutaţi pe Doria şi Renè şi să-l sărutaţi pe fiul lor, Henri?

— Mă gândesc s-o fac, declară Charles-Ferdinand, dar la reîntoarcerea de la Versailles, după ce Maiestatea Sa va consimţi să aranjeze lucrurile. Vreau să mă duc acolo ca

mesager al bucuriei... Dar, făcu el după ce se prefăcu că reflectează, n-ar fi mai bine să mă duc întâi la Argelès? Nu credeţi că s-ar cuveni să mă înţeleg mai întâi cu rudele şi aliaţii noştri?

Vicenţia îl aprobă cu căldură. Când coborî panta muntelui Subiaco, era radios:

— Chiar ea m-a sfătuit să merg să-i văd sora, îi spuse el lui Peyrolles. Toţi pionii noştri se aşează de minune pe tablă.

* * *

Într-o luminoasă după amiază în Pirinei, doi cavaleri foarte elegant îmbrăcaţi şi echipaţi veniră să bată la uşa conacului Lagardère. Unul dintre ei îi spuse Suzanei Bernard, care le deschise, cu trufie:

— Charles-Ferdinand. duce de Mantua. Frumoasa bască făcu mai degrabă un salt decât o reverenţă, ceea ce aduse un zâmbet pe buzele lui Antoine de Peyrolles.

O clipă mai târziu în modestul salon al locuinţei părinteşti, Renè şi Doria au fost îmbrăţişaţi cu-căldură de cumnatul lor. Şi-l tot îmbrăţişa pe Renè şi-o tot alintă pe Doria!

Henri fu adus de o doică din Landes. Atunci bucuria oaspetelui păru de o sută de ori mai mare. Cu o emoţie simulată în mod admirabil, el luă copilul din braţele servitoarei, îl legănă, îl acoperi de sărutări şi declară:

— Iată consolarea mea! În lipsa moştenitorului pe care scumpa mea Vincenţia nu mi l-a putut da, am cel puţin, bucuria de a şti că ducatul de Mantua va fi în mâini bune după ce voi fi culcat sub dalele bisericii!

— Ce vrei să spui? întrebă Doria uimită. Charles-Ferdinand ridică din umeri:

— Cui vreţi să-i las moştenire ducatul? Lui Philippe de Gonzague[2], văr de-a nu ştiu câta spiţă, care locuieşte în Franţa? Are destule milioane şi apare numai în tovărăşia celor doi prieteni ai săi, Philippe, duce de Orléans şi Philippe, duce de Nevers: aceşti doi prinţi dintre care unul este nepotul regelui l-ar ajuta să-şi asigure viitorul şi averea dacă ar avea nevoie. Moştenitorul meu mai apropiat şi cel mai iubit este acest ţânc, scumpă Doria!

Renè şi Doria se priviră tulburaţi. Visau oare? Vor avea de-acum înainte, numai zile de strălucire şi dragoste?

† Capitolul 7 — Slăbiciunile Suzanei

Renè şi Doria ştiau, din mai multe exemple, că problemele băneşti dau naştere la certuri sau chiar la ură. Ele îi ridică uneori, ca pe nişte adversari de neîmpăcat, pe soţi împotriva soţiilor, pe mame împotriva copiilor, pe fraţi împotriva surorilor. Chiar şi războaie s-au declanşat ca urmare a disputelor între moştenitori.

Renè, scrupulos spuse:

— Dragul meu Gonzague, mă tem că n-ai fost încă informat despre intenţiile ducelui de Guastalla!

Charles-Ferdinand surâse cu mândrie ca un mare senior, înapoie copilul doicii, dădu un bobârnac jaboului său de dantelă şifonat, se aşeză, încrucişa picioarele şi zise cu dezinvoltură:

— Faci aluzie la proces? E un fleac pentru mine! Ducelui de Mantua nu-i pasă de ducatul de Guastalla.

Şi, cu un aer plictisit le explică rudelor sale:

[2] Unul dintre personajele principale ale romanului „Cocoşatul” de Paul Féval.

— În ceea ce mă priveşte, eu n-aş consimţi niciodată să mă-mpotrivesc dispoziţiilor luate de iubitul vostru tată, scumpa mea Doria... Dar împăratul ţinea să rămână suveran suprem al ducatului de Guastalla, după cum este şi al ducatului de Mantua. Aţi aflat ceva despre măsurile pe care le-a luat el însuşi?

— Nu, zise Doria..

— Nu, confirmă Renè.

Gonzague îşi scoase tabachera, luă puţin tutun, îl aspiră şi continuă:

— Împăratul a pus mâna pe Guastalla de îndată ce nefericitul meu socru şi-a dat ultima suflare... Credeam că Vincenţia v-a informat în legătură cu aceste lucruri. Totul a fost extrem de neplăcut. A trebuit să exercit puterea, am fost constrâns să încep un proces... Nu mi s-a dat dreptate. Sunt foarte bucuros! Cât despre rest, dacă vreţi, vom mai vorbi mai târziu, în familie. Pentru moment, lăsaţi-mi plăcerea de a fi printre voi!

Şi adăugă, învăluind-o pe Doria într-o privire care mai păstra ceva din vechea lui iubire, pe care însă ştiu s-o ascundă de minune:

— Verişoară dragă, eşti şi-acum frumoasă ca o prinţesă! Mi se pare că timpul n-a avut altă menire decât să te facă şi mai seducătoare.

Ce actor genial era acest Gonzague din Mantua! L-ar fi întrecut pe cei mai celebri actori ai timpului. Sinceritatea sa nu fu pusă la-ndoială nici o clipă de părinţii de Henriot. Nu numai că-l crezură dezinteresat în ceea ce priveşte fabuloasa moştenire a familiei Guastalla, dar nici nu se mirară văzându-l atât de vesel în tovărăşia lor, în acest superb ţinut îndepărtat.

Charles-Ferdinand părea încântat. Peyrolles era şi mai şi. Suzon Bernard, în ciuda faptului că se apropia de patruzeci de ani, se săturase de celibat.

Ticălosul de Peyrolles profită de situaţie. Aşa slăbănog şi jigărit cum era, el avu de îndată pentru Suzon, care era foarte izolată în acel conac, irezistibilul chip a lui Cupidon fiul lui Venus. N-a fost nevoie decât să-şi facă apariţia. Victoria îi fu uşoară. Asta s-a întâmplat mai ales datorită faptului că acest netrebnic insipid nu prea liniştit în legătură cu farmecele sale fizice, făcându-i curte, se făli în faţa ei:

— Am defectul — sau calitatea — de a fi un gentilom scrupulos... sunt un bun creştin... îţi dau cuvântul, fermecătoare Suzon, că vei fi, dacă consimţi, doamna Antoine de Peyrolles!

Biata fată fu uimită de perspectiva de a se mărita în sfârşit, de a fi liberă şi respectată.

* * *

Într-una din nopţi, Suzon nu putea dormi. Cu ochii deschişi, ea se gândea în lumina sidefată a lunii, la plăcerea prezentă şi la fericirea care-o aştepta în viaţă. Ea nu punea la îndoială promisiunile de căsătorie, ale lui Peyrolles.

„În câteva săptămâni voi fi măritată. Îl voi urma pe Antoine peste tot la Versailles, la Mantua... O! ce bucurie să trăieşti în Italia!”

Deodată tresări. Într-o cameră, Peyrolles visa şi vorbea tare. Ea ciuli urechea, curioasă. Curând însă trăsăturile i se-năspriră şi se scofâlciră, neliniştea îi strângea inima. Factotum-ul ducelui nu spunea vorbe de dragoste. Din gura lui ieşeau vorbe nedesluşite. Totuşi, Suzon Bernard putea înţelege unele cuvinte...

— O! gemu ea, e îngrozitor!

În tot acest haos de fraze întretăiate nefericita bearneză auzea lucruri stranii:

— Otrăvire... moştenire... moartea lentă a bătrânului duce... să ne debarasăm de Lagardère... avere imensă... otrava familiei Médicis... s-ar putea simula un accident în munţi...

Oare câte minute-a vorbit adormitul? Lui Suzon i s-a părut că totul a durat ore-ntregi. Picături de transpiraţie i se scurgeau pe frunte. Se sufoca. Omul care dormea acolo era un otrăvitor, un asasin, josnicul complice al ducelui de Mantua? Urzeau ei amândoi ceva împotriva familiei Lagardère? Bearneza nu se putea hotărî să creadă asemenea nelegiuiri.

În clipa în care ticălosul monologa astfel, biata Suzon, mai tulburată caoricând, se-ntreba, frângându-şi mâinile, care-ţi era datoria?

— S-o caute pe doamna Lagardère şi să-i spună tot, i se părea foarte simplu!

„Dar doamna de Lagardère mă va crede oare? Cum să fac gălăgie din pricina unui coşmar? Şi pe urmă cum să îndrăznesc să scuz pe un om ca ducele de Mantua în faţa verişoarei sale?”

Ea îl revedea, atât de simplu, de amabil şi de elegant în acelaşi timp, împărtăşind existenţa modestă şi fără întâmplări deosebite ale rudelor sale, îl va acuza că poruncise otrăvirea ducelui de Guastalla şi că plănuise să-i trimită *ad patres* pe membrii familiei Lagardère?

„Nu, hotărî ea, nu, pot vorbi despre acest subiect! în zadar, sub pretextul iubirii, Suzon Bernard cea şireată încerca să dea în vileag secretul lui Antoine de Peyrolles.

Şiretenia nu-i lipsea însă lui Peyrolles. Luat la-ntrebări de bearneză — curiozitate foarte feminină, mărturisea ea — în legătură cu trecutul lui, mai ales de la venirea la Guastalla, odrasla lui César prezentă faptele cu atâta abilitate şi naturaleţe încât bearneza fu trasă pe sfoară.

Ea se felicită în cele din urmă că nu cedase primului impuls.

„Dacă i-aş fi vorbit, doamna de Lagardère m-ar fi concediat, pe loc.” Ea încercă să-i spună lui Antoine doar atât:

— Dragul meu, ţi se-ntâmplă să vorbeşti în somn noaptea... Spui atunci nişte lucruri îngrozitoare!

În forul său interior Peyrolles se-ntreba: „Oare ce-oi fi spus?” Totuşi nu se lăsa să se vadă că era neliniştit şi-i răspunse lui Suzon ridicând din umeri:

— Ştiu! Visuri absurde mă bântuie şi mă chinuie în fiecare noapte. Sunt în general, coşmaruri însângerate...

Şi adăugă după câteva clipe de tăcere:

— Pumnale... otrăvuri... morminte... Asta mi se-ntâmplă mereu din acea noapte tragică când, ajuns la Guastalla pentru a răspunde chemării tatălui meu drag, am fost în starea disperată de a-l vedea murind în braţele mele!

Suspină adânc şi se prefăcu că-şi şterge lacrimile:

— Era singurul om pe care-l iubeam, singurul meu sprijin. Ce fericire că te-am întâlnit, Suzon, *carissima mia*! Ce-aş fi făcut în această vale nefericită dacă n-aş fi avut afecţiunea ta?

Din acel moment bearneza îşi găsi liniştea şi chiar începu să râdă gândindu-se la noaptea albă în care auzise acele fraze oribile ieşind din gura celui pe care-l credea logodnicul ei. De altfel, Suzon constata că intimitatea dintre cei doi Lagardère şi ilustrul lor văr era din ce în ce mai mare.

Într-o dimineaţă, în timp ce se agita în jurul Doriei, atentă la toaleta ei matinală, aceasta, având totală încredere în camerista ei, începu să-i spună visătoare:

— Nu ştiu ce hotărâre să iau... Scumpul meu soţ, ca şi mine, trece prin chinurile neputinţei de a se decide... Poate că bunul tău simţ bearnez ne va putea scoate din încurcătură?

— Sunt cu totul de partea doamnei, se grăbi să răspundă camerista. Cum v-aş putea fi utilă?

În timp ce-şi pieptăna frumosul ei păr aurit Doria răspunse:

— E vorba de viitorul fiului meu... După cum ştii, Suzon, suntem stăpânii desemnaţi de lege ai ducatului Guastalla şi n-avem decât să ne dăm osteneala de a merge până acolo pentru a-l lua în stăpânire... Dar ceea ce ne opreşte s-o facem e faptul că ducele de Mantua ne-a propus un alt mod de a aranja lucrurile. El regretă oarecum că trebuie să vadă acest bogat ducat trecând în mâinile unor străini... Dacă n-aş face parte din familia princiară Gonzague, n-aş înţelege felul lui de a vedea lucrurile şi nici nu l-aş împărtăşi...

— Numai-că, zise Suzon, doamna este şi mama micuţului Henri de Lagardère...

— Din această cauză ezit...

— O cunosc eu prea bine de doamna. Nu se poate gândi să-l despoaie pe fiul ei iubit!

— Nu-i vorba să-l lipsesc de drepturile sale. Vărul meu Gonzague propune o tranzacţie... prietenoasă... Cu învoirea regelui, el va fi duce de Mantua şi Guastalla îi va da în schimb soţului meu o mare sumă de bani. apoi o rentă. Cu această avere Renè ar putea deveni duce de Lagardère şi pair al Franţei, iar micul nostru Henriot va fi prinţ de Guastalla.

— Da. strigă Suzon entuziasmată, ar fi perfect. Doria îşi scutură de mai multe ori frumosul ei cap blond, ca şi cum ar fi zis „nu”, apoi suspină:

— Sunt neliniştită mai ales ca soţie şi mamă. Regele Franţei poartă războaie frecvente, în timp ce Italia e mereu liniştită. Tu nu-i cunoşti Suzon, pe cei din familia Lagardère! Cu spada în mână. aceşti oameni devin nişte oameni neînfricaţi! Ucid cu zâmbetul pe buze, cu ochii strălucind, ca nişte fulgere şi-o expresie sfidătoare. În ziua în care soţul meu va fi duce, el va comanda un regiment, iar viaţa noastră fericită de aici se va sfârşi. Vom locui la Paris, la Versailles sau într-un oraş de frontieră în nordul trist şi ceţos. Mă cutremur! Şi când nu voi mai tremura pentru soţ voi începe să mă tem pentru fiu!

— În acest caz, constată Suzon. e bine ca doamna să facă ce-i spune inima, căci cei care-i iubeşte vor fi într-adevăr mai puţin ameninţaţi în Italia decât în Franţa.

— Ah!, se lamenta Doria, e bine aşa cum zici tu, Suzon, dar n-aş vrea să-l necăjesc pe ducele de Mantua!

* * *

Camerista cea brunetă nu văzu nici un rău în a-i repeta logodnicului ei această conversaţie. El se prefăcu că nu-l interesează şi chiar că-l deranjează vorbăria Suzanei.

— La dracu' cu trăncăneala femeilor! zise el.

A doua zi îl găsi pe stăpânul lui şi-l trase deoparte ca să-i relateze tot ce auzise.

— E minunat, se bucură Gonzague. De altfel, mă plictisesc de moarte aici, înnebunesc! Cum am putut să mă îngrop aici timp de două săptămâni interminabile, lângă bădăranul de Renè, plicticoasa de cumnată-mea şi nepotul meu Henri, acest mucos insuportabil?

Îşi puse mâna dreaptă pe umărul omului său de încredere şi îi zise:

— Te vei duce la Pau, chipurile pentru a-mi cumpăra nişte fleacuri. Vei face cumpărăturile necesare... Să ai grijă, pentru că totul trebuie prevăzut, să te arăţi prin oraş... Vei ridica tonul, de exemplu... Poţi să scuturi niţel vreun negustor burtos arătând că eşti omul meu, al ducelui de Mantua. Dar să dispari repede.

— Şi unde să mă duc, monseniore?

Gonzague îi arătă Valea Pierrefitte, pe care se-afundaseră nori grei:

— Acolo, pe munte, la cu tine mult aur... avem de unde. Cu siguranţă că vei găsi, dincolo de Causerets, nişte vlăjgani cam certaţi cu legile, atât spaniole cât şi franceze, bandiţi sau contrabandişti... Nu prea sunt obişnuiţi să vadă ludovici... Fii prudent! Nu uita Că aceşti oameni sunt mândri şi nu încerca să-i umileşti. Vor accepta să ucidă, dar ţin să fie stimaţi şi onoraţi. Pregăteşte-te! Vei pleca imediat. Nu vei lipsi mai mult de trei zile. Când te vei întoarce eu voi fi pregătit totul. Le vei spune atunci bandiţilor tăi că momentul de a acţiona se apropie.

† Capitolul 8 — Cum a ajuns Gonzague moştenitor

Tot ceea ce Doria de Lagardère i-a spus Suzanei Bernard, iar aceasta a repetat presupusului ei logodnic, servea de minune infamului Charles-Ferdinand, duce de Mantua.

Din acel moment viitorul avea contururi pentru el. De nenumărate ori îmbrăţişându-l pe micul Henri, i se întâmpla să suspine şi să murmure fraze incoerente:

— Bietul copilaş! Când te gândeşti că ambiţia nemăsurată a unui rege... E dureros să vezi că... oh! Bătăliile astea care nu se mai termină! Să trăieşti este cel mai mare bine!... Dumnezeu să te păzească, nepoate, să cunoşti ororile războiului! Dar aparţii regelui!

Renè fremăta. Îşi iubea fiul. Ba chiar mai mult, îl adora. Era însă un spadasin. Sângele îi clocotea în vine. Pentru el. soarta obişnuită a unui Lagardère era nu numai de a purta spadă ci şi de a o face să lucească în soare. Atâţia bărbaţi din familia lui se războiseră, iar unii dintre ei muriseră pe câmpul de bătălie încât gândul că fiul său va sfârşi la fel i se părea dureros, desigur, dar nu neobişnuit. Îşi spunea:

„Charles-Ferdinand e un prinţ fermecător, dar ca toţi bărbaţii din ţara lui e un războinic de paradă. Spada lui crede că şi-a făcut datoria dacă a strălucit sub lustrele unui palat. Cei din familia Lagardère sunt cu totul altfel!”

Soţia lui însă, gândea altfel, în imaginaţia ei se preciza viziunea unui câmp de bătălie, la căderea serii, câmp la fel de înroşit de sânge ca şi soarele la acea oră. Printre morţii ţepeni şi răniţii chemându-şi mama, i se părea că vede pe Henri, comoara ei, întins pe jos palid cu cămaşa înroşită.

„Oh! suspină ea. Mai bine-ar fi să fie duce la Guastalla decât prinţ şi fiu de pair în Franţa! Nu vreau să fie ucis!”

Iubirea de mamă o îndemna să acţioneze. Îl luă deoparte pe cumnatul ei şi-i propuse:

— Să revenim asupra planurilor noastre. Soţul meu şi cu mine îţi lăsăm titlul şi drepturile pe care nu le-a recunoscut Parlamentul din Paris. Vei fi duce de Guastalla. Renè şi cu mine vom veni acolo împreună cu Henri. Ne vei da:în schimb destui bani pentru ca băiatul nostru să fie bogat. Pentru că. după cum ai spus. sora mea Vincenţia nu-ţi poate dărui un moştenitor, vei face un testament în favoarea nepotului. Ce crezi despre asta?

Ce gândea Charles-Ferdinand? Era foarte mulţumit, asta-i tot. Schimbul propus de Doria dădea satisfacţie tuturor. Dar ce va-spune regele?

— Maiestatea Sa va trebui să se încline în faţa acestei tranzacţii prieteneşti. Orice s-ar spune de altfel. Ludovic al XIV-lea nu caută război cu tot dinadinsul şi nu face nimic fără un motiv serios. Dacă porneşte la luptă, o face pentru a-şi apăra regatul sau supuşii. Nu cred că ţine neapărat să se ocupe de treburile Italiei.

Gonzague avu o ultimă obiecţie: „Ce va zice Renè?” Prinţesa cu părul de aur începu să râdă. Ea se ştia idolatrizată de soţul ei care va aproba totul.

Chiar în aceeaşi seară, ca o diplomată abilă (asta pentru că era una din fiicele Evei), Doria de Lagardère îşi abandonă soţul şi nici nu se osteni prea mult în a-l convinge că nemaipomenita idee venea de la el. Renè nu dorea decât fericirea familiei sale. În plus. tranzacţia cu ducele de Mantua i se părea excelentă. Soţia lui îşi va regăsi ţara natală, rangul, prietenii şi rudele, vor îmbătrâni împreună, fără griji şi necazuri, siguri că fiul lor va fi cruţat de războaie şi va moşteni fabuloasa avere a ducilor de Guastalla.

A doua zi, cei doi veri se instalară la o masă şi redactară împreună, bazându-se pe sfaturile fostului student, Antoine de Peyrolles, în formă de proiect, acordul pe care Gonzague urma să-l supună spre aprobare regelui soare. Acordul fiind gata, ei semnară la sfârşit şi-şi puseră sigiliile.

Chiar în aceeaşi seară, Gonzague intră în camera factotum-ului său. Cu un surâs sinistru, el îi întinse documentul şi îi spuse:

— Citeşte asta, maestru în ale înşelătoriei ce eşti şi mărturiseşte că e unul şi mai viclean decât tine!

Caraghiosul se execută, apoi se înclină în faţa ducelui atât de mult că risca să capete un lumbago, şi-i întinse documentul:

— Monseniore, mă recunosc învins. Mă întreb însă dacă să admir iscusinţa domniei voastre sau naivitatea... nobilelor dumneavoastră rude.

Gonzague se felicită:

— Am fost foarte grijuliu. Documentul e o operă de artă.

— O capodoperă, încuviinţă Peyrolles. Cu el în buzunar vă bateţi joc de neîncrederea şi de urmărirea justiţiei.

Prinţul însă îi întorcea spatele:

— Mare scofală, zise el cu dispreţ. Restul vine de la sine.

Urma să se retragă, plin de trufie, când Peyrolles îl reţinu. Personajul nostru se-ndrăgostise de-adevăratelea de Suzon. El întrebă, timid şi neîncrezător:

— Deoarece geniala dumneavoastră iscusinţă a reuşit să rezolve problema, iar familia Lagardère a ajuns să renunţe singură şi în scris la ducatul Guastalla, de ce persistaţi în sfârşit în a... în sfârşit...

Charles-Ferdinand începu să râdă. Îşi apropie faţa mândră de cea a omului său de încredere şi-i şopti:

— N-ai citit cum trebuie sau n-âi reţinut? Prin acest act mă angajez, în ceea ce mă priveşte, să le dau o rentă anuală demnă de un rege acestor Lagardère: promit de asemenea să las titlul şi ducatul moştenire acestui neam de boiernaşi. Crezi tu că de bună voie ie dau jumătate din veniturile mele acestor oameni şi consimt să strâng cureaua? Mă cunoşti aşa de puţin? Gasconul ăsta n-o să fie niciodată duce de Guastalla! Voi scăpa eu de Vincenţia, fie prin anularea căsătoriei, fie altfel... Voi lua de nevastă o prinţesă care să semene cu verişoara mea, o blondă pe gustul meu şi care să-mi aducă o avere considerabilă!

Peyrolles se-nclină încă o dată:

— Văd că servesc interesele unui mare prinţ care ştie să vadă departe. În orice caz, cred că nu s-a schimbat nimic în legătură cu pregătirile noastre?

— Absolut nimic!

Gonzague termină întrevederea cu aceste cuvinte şi se-ntoarse în camera lui. Se gândea: „E bine că se apropie sfârşitul. Mă simt emoţionat ori de câte ori sunt lângă Doria... Ce păcat că n-am putut să-i fiu soţ”.

* * *

Două zile mai târziu, ducele de Mantua şi Antoine de Peyrolles se urcau pe cai urmăriţi de privirile înduioşate ale Suzanei Bernard, ascunsă în spatele perdelelor de la camera ei. Chipurile, plecau la Versailles. Renè se oferise să-i conducă o bucată de drum, dar Charles-Ferdinand îi spusese:

— Nici să nu te gândeşti! Trebuie să fii rezonabil! Ai un drum lung de făcut începând de mâine. Cine ştie ce accidente îţi rezervă această călătorie prin munţi? Adio, Henri, să ne-mbrăţişăm!

Doria întinse obrajii vărului ei, dar spre surpriza ei, acesta se mulţumi să-i sărute mâna. Pe drum îşi zise:

„N-am avut curajul... N-am încetat s-o iubesc. Oh! Nu voi avea linişte decât când voi fi departe de ea. Atunci nu mă voi gândi la nimic”.

* * *

Luându-se după sfaturile ducelui de Mantua, Renè şi Doria de Lagardère pe cai, urmaţi de o litieră purtată de măgăruşi în care se găsea Henri în grija Suzanei Bernard. se îndrepta spre Port-Vendres. Acolo urmau să găsească o corabie care să-i ducă la Livorno. Din acest oraş trebuiau să ajungă la Guastalla, trecând prin Bologna. Reggio şi Parma. Cunoşteau bine acest itinerar pentru că era cel al călătoriei de nuntă.

În acea vreme, securitatea călătorilor în regiunile depărtate de marile oraşe era relativă. Iată de ce trei bearnezi solizi, foşti soldaţi ai regelui, fiecare fiind un adevărat Hercule, cu pistolul sub manta şi spada bătând crupa calului, au fost angajaţi de Renè. Fiind din ţinut, devotamentul lor nici nu putea fi pus la-ndoială.

Doria, mai mult dintr-o toană a ei decât de nevoie, 6 îmbrăcată ca un bărbat şi călăreşte bărbăteşte. Ea râde adesea spunându-i soţului:

— Dacă cineva sare la bătaie am să-ţi dovedesc, dragă Renè că am şi eu un cuvânt de spus.

Suzon cânta vechi cântece pentru a uita de tristeţe. Ea se gândeşte mereu la logodnicul ei. E fericită că face o călătorie şi mai ales la gândul de a trăi la Guastalla. unde, peste câteva săptămâni, se va sărbători căsătoria ei cu Antoine de Peyrolles. Ea îl binecuvântează pe ducele de Mantua, care, datorită nobleţei sale sufleteşti, a ţinut să-şi vadă rudele la Guastalla luându-şi în stăpânire ducatul în timp ce el urma să fie oaspete la Versailles. Astfel, va reuşi să fie ascultat de orgoliosul rege bourbon. Îi va spune:

— Sentinţa dată de justiţie a fost executată. Restul depinde de Maiestatea Voastră. În plus, iată proiectul pe care familia de Lagardère şi cu mine, îl supunem Maiestăţii Voastre spre ratificare.

* * *

Noaptea vine mai repede la munte decât în alte ţinuturi. Vârfuri înalte, eolorate-n violet, ascund soarele. O ceaţă deasă urcă din văi unde se aud căzând torente turbate.

O furtună ameninţă să izbucnească: aerul e greu, iar norii s-au întunecat încetul cu încetul, norii coborâră mai jos, ca şi cum ar fi vrut să se unească cu ceţurile din văi, într-o jumătate de oră furtuna începe. Drumul nu se mai vede şi micul grup trebuie să se oprească. Cei trei bearnezi se consultă cu Renè care călăreşte în dreapta litierei:

— Să continuăm drumul?

Tânărul reflectă. Lourdes unde-ar putea găsi dacă nu un han, măcar o cameră pentru femei şi copil, e la două ore de mers. Furtuna în munţi însă era de temut, din cauza trăsnetelor. Dacă nu ucidea pe loc, trăsnetele doborau arbori sau provocau căderea pietrelor.

În timp ce se gândea, un strigăt se auzi, un ţipăt de femeie:

— Renè! Ajutor! Vino aici!

* * *

Dacă tatăl micuţului Henri avea, aşa cum se-ntâmplă cu mulţi îndrăgostiţi, o tendinţă supărătoare de a vedea totul „prin ochii soţiei”, asta nu-nseamnă că nu mai era una din spadele cele mai de temut din Europa.

Gonzague o ştia prea bine. Îl înfruntase pe gascon în exerciţii în sălile de arme ale curţii, la Guastalla. De aceea se hotărâse să-i angajeze pe cei patru spadasini recrutaţi de omul său de încredere chiar în seara în care César fusese înmormântat. Voinicii îl costau cam scump pe duce. Le plăceau caii frumoşi şi îmbrăcămintea elegantă. Cerea o soldă pe măsura originii lor nobile. Voiau să fie bine trataţi. Erau însă nişte aşi în jocul cu spada, poate cei mai buni duelişti din peninsula italică. Nici o lovitură nu le era necunoscută.

În plus se putea conta pe discreţia lor. În timp ce Charles-Ferdinand la conacul Lagardère îşi folosea toate resursele pentru a le întinde rudelor sale o cursă, aceşti ucigaşi plătiţi se plictiseau de moarte în valea Pierrefitte. Regretau viaţa din Italia, uşoară şi veselă, şi-şi aminteau că una sau două crime săvârşite în două săptămâni îi permiteau unui purtător de spadă să bea bine, să joace, să facă curte frumoaselor şi să locuiască într-un han onorabil.

Era timpul ca Peyrolles să le facă semn, căci se gândeau să renunţe la angajamentul lor pentru a se-ntoarce în ţara lor. Cincisprezece zile de inactivitate îi demoralizaseră, pretindeau ei.

Personajul nostru îi încuraja:

— Se apropie ora, le spunea el. Stăpânul mă trimite la voi. De-ndată ce faceţi ceea ce trebuie, vă lasă banii şi fiecare n-are decât un lucru de făcut: să ajungă-n largul mării cât mai repede. Fiţi siguri că, dacă vă veţi întoarce la Guastalla, înălţimea Sa nu va uita serviciile pe care i le-aţi făcut, chiar dacă le-a plătit.

Spadasinii se entuziasmară. Călăriră împreună pe cărări strâmte de munte care-ţi dădeau ameţeală. Un contrabandist şi un ocnaş evadat, cunoscători ai locurilor, au fost ghizii cu intenţii criminale. La Lourdes se întâlniră cu oamenii recrutaţi de Peyrolles cu câteva zile înainte ce poposiseră în pădure. Ei nu voiau să fie văzuţi în micul târguşor ce avea să devină cetatea mistică franceză. Justiţia regelui rezerva surprize neplăcute unor indivizi ca ăştia.

Erau zece, zece feţe de brute cu ochi de bovine şi maxilare bestiale. Cu un cuţit lung la centură, o puşcă pe umăr, praştia în buzunar — armă silenţioasă şi sigură — ei ar fi putut, cu musculatura lor, să omoare un taur cu un pumn. Pentru Peyrolles însă ei lucrau cu fineţe. Din moment de slăbănogul plătea bine şi pe loc, trebuia să fie servit după banii pe care-i dădea.

În acea noapte dormiră în pădure. Fiecare se-nfăşură cât mai bine în mantie. Spadasinii, oameni cu obiceiuri rafinate, înjurară în zadar condiţiile proaste. Toţi patru tremurau de frig. Dimineaţa Peyrolles îşi adună oamenii şi le spuse:

— Vom coborî la Lourdes în grupuri separate. Vom lua prânzul. Ne vom reîntâlni aici, cel târziu peste două ore. Fiţi prudenţi!

În sat îl recunoscu de Gonzague, cu toată deghizarea lui. Prinţul purta o manta lungă de păstor, din blană de oaie. Dar nu-şi putea ascunde statura înaltă, nici înfăţişarea trufaşa, nici mâinile fine, Charles-Ferdinand IV era nervos şi foarte palid.

— Vor fi aici la căderea serii dacă nu-i oprim, zise el. Peyrolles îi văzu mâinile tremurând, îndrăzni să spună:

— Sunteţi emoţionat, monseniore?

— Da, şi ce-i cu asta? replică ducele de Mantua cu trufia-i obişnuită. N-o să mai fiu când vom trece la acţiune. Vom merge în întâmpinarea lor!

Fu rândul lui Peyrolles să tremure. Nu era de acord cu un atac în plină zi, pe drum... Puteau fi văzuţi... Se temea de secure.

— Dacă din întâmplare, cineva va veni în ajutor acestor oameni? Ce se va-ntâmpla cu noi, monseniore?

Prinţul trebui să fie de acord cu planul lui. Vor merge înaintea familiei Lagardère, dar pe poteci de munte. De acolo dominau tot peisajul. Vor vedea pe parcurs dacă vor putea ataca, fără prea multe riscuri, micul grup.

Cu o oră înaintea apusului, un contrabandist cu ochi de vultur semnală prezenţa călătorilor şi-i preveni pe Peyrolles:

— Acum ori niciodată! Furtuna nu se va abate asupra văii, dar o va umple de ceaţă... Să coborâm... nu vom fi văzuţi, nici recunoscuţi. Sunt ai noştri!

Rolurile erau distribuite de mult. Bandiţii de la munte trebuiau să vină de hac escortei: spadasinii îl aveau în grijă pe Renè de Lagardère în timp ce, cu o mască de catifea neagră, ducele şi Peyrolles urmau să aştepte pe-aproape, gata să dea ordine noi sau să acţioneze dacă trebuia.

Ordinul era categoric: „Fără îndurare! Să fie doborâţi repede!”

Aşa-zisului logodnic al Suzanei îi clănţăneau dinţii, în timp ce-şi repeta acest ordin. Îşi aducea aminte de bruna lui iubită... Dar se gândea şi la ce-ar putea povesti ea dacă scăpa cu viaţă. Se vedea punând capul pe butuc, în curtea castelului de la Pau... Un ghiont de-al lui Charles-Ferdinand îl făcu să tresară, răpindu-i acea viziune nu prea îmbucurătoare.

Atacul începea. Micul grup de-abia ieşit din ceaţă a fost înconjurat în tăcere. Renè de Lagardère cu capul plecat, reflecta la întrebarea pe care i-o puseseră cei trei foşti soldaţi. El nu observă manevrele celor zece bandiţi. Strigătul soţiei îl alarmă:

— Renè! Ajutor! Vino aici!

Ea era asaltată de cei patru spadasini care o luaseră drept soţul ei din cauza costumului de cavaler. Ea trăsese spada imediat şi se lupta cu iscusinţă şi sânge rece. Moştenitoarea familiei Guastalla apăra viaţa fiului ei cât şi propria ei existenţă. În timp ce se duela, striga:

— Ticăloşi! Asasini!

Peyrolles şi Charles-Ferdinand se găsea în faţa lui Renè. El îi atacă. Spada factotum-ului sări; ducele fu împins de calul lui Renè, care-l lovea cu pintenul, fu respins şi lovit. Atunci Renè trecea de partea cealaltă a litierei în care SUzon Bernard strigă îngrozită.

Ducele de Mantua avea toate motivele să se teamă de cumnatul lui. De-abia intră spada sa în contact cu celelalte patru îndreptată spre pieptul lui, că unul dintre spadasini căzu, cu gâtul străpuns. Un altul nu se salvă decât printr-un salt într-o parte, o săritură de ied mai degrabă, după cum se sărea în ţara lui. Dar ceilalţi, maeştri în lupta cu armele, nu se descurajară pentru atâta lucru. Erau curajoşi. Careul de fier se strângea în jurul lui Renè şi al Doriei.

Aceasta nu uitase deloc lecţiile de scrimă primite la palatul tatălui său. Ea îşi făcea adversarul să dea înapoi mai ales că acesta nu era călare, ceea ce-l punea într-o inferioritate evidentă încât Gonzague îl prinse de braţ pe Peyrolles şi-i zise:

— Trage în cai!

Peyrolles se execută. El luă o armă, ochi şi trase. Cei doi cai căzură imediat. Dar călăreţii lor nu fură luaţi pe nepregătite. Ei prevăzuseră căderea bietelor animale, lovite în ochi, iar strigătul de război aparţinând familiei sale ieşi de pe buzele soţului Doriei:

— Lagardère! Lagardère!

Lupta continuă în ceaţa deasă. Spadasinii dădeau înapoi împinşi de spadele celor doi soţi şi fără-ndoială, în ciuda şiretlicurilor pe care le ştiau, ar fi fost răpuşi dacă nu le-ar fi venit în ajutor bandiţii angajaţi de Peyrolles.

Aceştia terminaseră cu cei trei foşti soldaţi. A fost mai degrabă un masacru decât o luptă dreaptă, într-atât de inegale erau forţele. Cei trei au fost doborâţi şi li s-a tăiat beregata. După asta, luându-se după strigătele lui Renè, cei zece coloşi ieşiră din ceaţa gălbuie. Doria fu năucită cu un pumn, doborâtă şi omorâtă cu pumnalul. O spadă lungă, spaniolă, fu înfiptă pe la spate în trupul lui Renè, nu înainte ca acesta să poată ucide pe unul dintre bandiţii ce-au avut curajul să-l atace din faţă.

Părinţii lui Henriot nu mai mişcau. Trăsăturile lor, crispate de luptă, împrumutau seninătatea chipurilor celor trecuţi în lumea veşnică. Totul se terminase. Ducele de Mantua privea nemişcat. Se gândea: „Mai este încă un moştenitor”. Şi se uită înspre litieră de unde se auzeau ţipetele ascuţite ale Suzanei.

— Peyrolles! strigă el.

— Monseniore? zise celălalt, palid.

Charles-Ferdinand îşi trase sabia:

— Trebuie omorâţi!

— Nu! făcu factotum-ul căruia îi lipsea curajul.

— Amândoi!.preciza Gonzague strângându-l de braţ atât de tare încât Antoine nu-şi putu reţine un strigăt de durere. Şi adăugă:

— Imbecilule! Vrei ca mărturia acestei fete să ne zboare capetele! îl luă de guler şi-l scutură:

— Du-te! îţi ordon!

Peyrolles se-ndepărtă clătinându-se ca un om beat. În ciuda ceţii răcoroase, râuri de sudoare îi curgeau pe spate.

† Capitolul 9 — Tinereţea lui Henriot

A doua zi, în zori, un soare vesel lumina peisajul muntos părăsit de ceţuri. Un păstor din Verdalle, pe nume Pierre Bernac, călare pe-o catârcă împodobită cu zurgălăi, după moda spaniolă, după ce traversase Lourdes, lua drumul regal către Pau. El cânta cât îl ţinea gura.

La aproape patru leghe de târg, nepăsarea lui dispăru dintr-o dată. Mai multe cadavre împiedicau trecerea: corpuri înţepenite deja; cinci cavaleri zăceau într-o baltă de sânge şi doi cai cu burta-n sus.

„Sfântă Fecioară!” exclamă Pierre Bernac făcându-şi cruce în timp ce catârca lui refuza să meargă mai departe.

Păstorul văzu şi o litieră pusă pe jos după ce i se deshămaseră caii. O speranţă firavă i se născu în suflet: „Poate că-i voi putea ajuta pe-aceşti bieţi oameni?”

Descăleca, îşi legă animalul de un mesteacăn şi începu să examineze câmpul de bătaie cu inima strânsă. Din nefericire nu-i trebui mult ca să constate că cele cinci corpuri întinse în drum nu mai dădeau nici un semn de viaţă. Aplecându-se asupra unuia dintre cadavre, Pierre Bernac nu-şi putu reţine lacrimile:

„O femeie... tânără şi atât de frumoasă!”

Era Doria de Lagardère. Ea avea ochii deschişi şi frumoasele ei bucle blonde, răvăşite. Mâna dreaptă strângea o spadă pătată de sânge. Moartă, părea de o frumuseţe mai presus de cea umană, încât păstorul fu tulburat: „Are chipul unei sfinte... al unei martire creştine ca cele despre care ne vorbea preotul. Ah! Nenorocire nouă!

Rugăciuni veniră pe buzele păstorului. După ce omagie astfel victimele, Pierre Bernac se ridică, îmbărbătat.

„Să mergem la litieră, îşi spuse. Poate că ascunde o fiinţă în viaţă?”

Dădu la o parte perdelele. Suzon era acolo, palidă. Avea o spadă înfiptă în umărul drept. Lângă ea, un copilaş ca un înger dormea cu pumnii strânşi, extenuat poate de cât plânsese în timpul nopţii.

„Un înger... murmură păstorul. Fără-ndoială că-i copilul doamnei cu părul blond... Iar bruneta o fi camerista ei?”

Pierre atinse faţa Suzanei, apoi gâtul. Mâna lui alunecă sub şalul de dantelă.

„Trăieşte! Inima îi bate!” strigă el.

Era considerat ca un fel de vraci, în munţi, sau chiar ca un vrăjitor, cu toate că el se ferea de asemenea practici. Era nemaipomenit în ceea ce astăzi se numeşte medicină generală. Rănile, cocoaşele, luxaţiile şi fracturile n-aveau secrete pentru el — din cauza vastei sale experienţe. Examină spada înfiptă în carnea tinerei femei şi surâse:

„O-nţepătură... O vom vindeca...”

O clipă mai târziu lama era scoasă din rană, iar plosca cu rachiu de melasă pe care orice păstor o poartă cu el, era pe buzele Suzanei Bernard. Băutura întăritoare o readuse la viaţă pe biata fată. Ea deschise ochii şi-l văzu pe păstor, un bărbat înalt şi solid, cu părul roşu.

— Nu mă ucide! Fie-ţi milă! îl rugă ea împreunându-şi mâinile.

Nu vedea ea ochii blânzi ai lui Pierre? Urmă, scoasă din fire:

— Antoine! Ticălosule, fii blestemat!

„Aiurează din cauza febrei. Îşi zise păstorul. Trebuia să mă gândesc la aşa ceva, după luptă şi după această rană, dar o vom domoli!”

Henri se trezise şi plângea. Ca întotdeauna, chemarea copilului, a acestei mici fiinţe fără apărare, înduioşa inima sensibilă a femeii, iar Suzon Bernard uită de ea însăşi pentru a nu se gândi decât la copil. Ea murmură fericită:

— Nu l-au omorât! Slavă cerului!

O clipă mai târziu era afară din litieră, în picioare, susţinută de braţul puternic al lui Pierre Bernac. Ea privea îngrozitorul spectacol.

— Ce s-a întâmplat aici? întrebă păstorul.

Suzon se cutremură din cap până-n picioare, pe urmă îşi acoperi faţa cu mâinile:

— Au făcut-o până la urmă? gemu ea. Ce grozăvie! Vai! Visul era realitate! Dac-aş fi ştiut!

— Ce vis? întrebă uluit roşcatul.

— Nu poţi înţelege acum.

Apoi bearneza începu să se roage de el:

— Dacă-n pieptul dumitale bate o inimă creştină, te implor, prietene, salvează-ne! Ai milă de acest copil!

— Mă pun în slujba voastră, dar aş vrea să ştiu totuşi...

— Îţi voi spune mai târziu!

— Dar jandarmeria o să vrea să afle...

— Nu trebuie! Să fugim, repede!

— De ce? se-ncăpăţână păstorul.

Atunci Suzon îi luă mâinile. Viaţa acestui copil depinde de tăcerea noastră... Eu nu ştiu nimic. Dumneata, de asemeni. Dacă vom vorbi, ţi-o jur pe viaţa veşnică, mâine sau peste şase luni, după doi ani sau după zece, *ei* îl vor asasina!

Pierre Bernac nu părea prea convins. Această afacere sângeroasă depăşea înţelegerea lui. Se scărpina în cap, zicându-şi:

„Păţanii de-ale nobililor... Un biet amărât ca mine nu trebuie să se amestece în asemenea lucruri... Dacă aş lua-o la sănătoasa?”

Intuiţia feminină o servi pe cameristă. Ea citi gândurile acestui om cinstit. Mâna ei strânse mâna păroasă a lui Pierre Bernac. Ea îl rugă fierbinte, patetică:

— Numai dumneata poţi salva viaţa acestui nevinovat... Ai o catârcă, mă voi urca pe ea cu copilul în braţe şi ne vei conduce către piscuri, acolo sus unde nu vin mărimile acestei lumi, nici asasinii. Nu te vom deranja, îţi jur. Ne vom mulţumi cu puţin. Voi fi servitoarea dumitale... şi chiar...

Privirea ei întunecată se tăcu mai blândă.

— Voi fi soţia dumitale, dacă mă vrei... Ce n-aş face pentru acest orfan?

Bărbatul ridică din umeri şi deveni posac. Era mai multă nobleţe şi eleganţă în inima acestui om needucat decât în cea a ducelui de Mantua sau a lui Antoine de Peyrolles. Promisiunea Suzanei îl ofensa. El mormăi:

— Ce atâta vorbă! Nu-i nevoie de aşa ceva! Să luăm micuţul şi, la drum!

Şi au abandonat drumul regal pentru a se avânta pe cărări înguste pentru catâri care şerpuiau către vârfurile mereu înzăpezite.

* * *

După atac, Gonzague şi ai săi s-au împrăştiat. Spadasinii s-au îndreptat către Saint-Gaudens pentru a ajunge la Carcassone prin Toulouse. Trebuiau să evite drumurile importante. Unul dintre spadasini avusese gâtul străpuns. Ceilalţi, chiar dacă nu erau în aceeaşi stare cu primul, aveau şi ei destule răni. Îşi vor aminti mereu de Lagardère. Pentru moment, se duseră să se-ngrijească într-o mănăstire izolată.

După ei, oameni fini şi ţinând mult la onoarea lor, rănile proveneau de la o ceartă începută-n timpul unui ospăţ bogat, stropit cu prea mult vin...

„Avem sângele iute, pe Bachus, şi atunci...”

Călugării îi crezură mai ales că plăteau bine şi se arătau a fi foarte pioşi... Ce să le mai ceri unor gentilomi din Italia? Trăind retraşi, călugării n-au avut nici cea mai mică bănuială. Zvonul despre măcelul de la Lourdes n-a ajuns în pustnicia lor din munţi.

Cât despre contrabandiştii angajaţi de Peyrolles, păreau a avea darul de a se face invizibili în văile lor ceţoase... Ducele şi factotum-ul său îşi obosiră caii gonindu-i întins până la Tarbes unde cumpărară alţii, ajungând la Auch. Acolo se urcară în diligentă, aroganţi şi satisfăcuţi de ei înşişi.

Peyrolles, urmând ordinul stăpânului lor, jefuise victimele. Profit dublu...

Când oamenii din Lourdes descoperiră cadavrele, Pierre Bernac şi cei pe care-i proteja erau departe... Un judecător al regelui constată că buzunarele şi bagajele fuseseră prădate. Se ordonă o anchetă. Guvernatorul din Pau îşi asumă răspunderea de a o face, dar trebui să renunţe din lipsă de indicii. Măcelul fu pus pe seama contrabandiştilor sau a hoţilor de drumul mare.

Renè, soţia lui şi cei trei bearnezi au fost înmormântaţi, cu solemnitate, la Argelès. Contele d'Arcachon prezida această ceremonie. Era mai mult îngrijorat decât trist. Se întreba: „Ce s-o fi întâmplat cu micuţul Henri şi cu camerista doamnei de Lagardère. De ce-au fost răpiţi?”

De-ndată ce se-ntoarse la Pau, el făcu un raport lung pentru regele Franţei. Datorită lui Ludovic al XIV-lea află Charles-Ferdinand IV, duce de Mantua, despre tragedia de la Lourdes, pe când asista la ceremonialul trezirii regelui. Fu văzut plângând şi asta emoţiona curtea. Două zile mai târziu curtenii asistau, la biserica Saint-Louis, la o slujbă funerară în memoria familiei Lagardère. După aceea, Gonzague, în haine de doliu, îşi luă rămas bun de la rege, declarând că voia să se-ntoarcă la Mantua. Se va întoarce în Franţa mai târziu pentru a-şi căuta, el însuşi, nepotul. Până atunci, el scrisese contelui d'Arcachon şi dăduse ordine pentru a se-ntreprinde căutarea acestuia.

Nu vorbi nimănui despre moştenirea familiei Gaustalla. A doua zi după sosirea lui la Versailles, Peyrolles înmânase unuia dintre principalii funcţionari ai lui Colbert proiectul de acord semnat de Renè şi de Doria. Gonzague avea acoperire...

Justiţia îşi pune mereu această întrebare: „Cine profită de pe urma crimei?” De ce-ar fi fost bănuit ducele de Mantua din moment ce litigiul era închis?

Aflând însă că nici micul Henri, nici Suzon, nu fuseseră găsiţi printre cadavre, Charles-Ferdinand era cât pe-aci să-l sugrume pe Antoine. Acesta se apără cum putu, albastru de frică. Se aruncă în genunchi şi spuse:

— Jur în faţa înălţimii Voastre că am străpuns cu sabia atât servitoarea cât şi copilul. Ea trebuie să-şi dea viaţa undeva prin munţi, printre tăietorii de lemne sau printre păstori... în orice caz, ea nu va-ndrăzni niciodată să spună ce-a văzut...!

— De ce? mormăi ducele.

— Pentru că i-am spus, ameninţând-o cu arma, ceva care s-o sperie pentru toată viaţa.

Charles-Ferdinand nu mai putu scoate nimic altceva de la Antoine de Peyrolles. Aceste nu-ndrăznise să-i ucidă pe Suzan şi pe copil. Acum se felicita pentru acest lucru, pentru că-şi găsea poziţia excelentă:

„Îl am la mână pe trufaşul Gonzague. Nu va îndrăzni niciodată să mă alunge pe mine, complicele lui. Se va teme întotdeauna că voi depune mărturie împotriva lui. Şi se va teme toată viaţa că orfanul va apare odată de undeva!”

* * *

Peyrolles nu se-nşela când îi spusese lui Charles-Ferdinand IV că Suzon Bernard nu va spune nimic. El o ameninţase înfigându-i spada în umăr. Ea refuzase să-i vorbească despre accident lui Pierre Bernac. De altfel, acest om de treabă nici nu voia să ştie prea multe când salvase femeia şi copilul.

Păstorul locuia într-o cocioabă pe înălţimile care dominau oraşul Lourdes. El îşi conduse acolo protejaţii. Ei se aflau în singurătate completă şi în siguranţă, bucurându-se de aerul pur care dă sănătate.

Rana bearnezei s-a vindecat repede datorită alifiilor date de Pierre; tânăra femeie nu mai luă în seamă nevoile sale pentru a veghea mereu asupra lui Henri care rămăsese orfan. El fu hrănit cu lapte de capră, cu brânză, cu pâine neagră şi castane, iar Suzon, bucuroasă, avea presimţirea că va ajunge un tânăr viguros.

Timpul trecu... Pierre Bernac care, până atunci trăise în singurătate în munţii Verdalle, găsi o nesperată bucurie în a-i vedea mereu, pe această fată brunetă şi pe copil. Viaţa lui avea un scop. Îşi transformă cocioaba într-o căsuţă de munte. În fiecare zi putea fi auzit cântând. Într-o zi îi ceru mâna Suzanei:

— Am putea trăi ca soţ şi soţie... Cred c-ar fi mai bine, nu?

Ea răspunse surâzând, emoţionată:

— Voi fi tovarăşa ta de viaţă, dacă vrei, pentru că eşti un om cinstit şi serios. Dar nu sunt cu totul liberă.

Şi cum păstorul păru surprins, Suzon se explică:

— Toată viaţa mea aparţine acestui copil, i-o datorez pentru că în mare parte sunt vinovată de moartea părinţilor lui.

Pierre Bernac se-nclină. Din instinct ura complicaţiile şi neplăcerile. Viaţa lor deveni monotonă, de o monotonie care avea momentele ei plăcute.

Într-o zi, după mult timp, Pierre Bernac declară în faţa autorităţilor satului că găsise, în zăpadă, pe jumătate morţi, o femeie şi un copil de sex masculin. Nu ştia mai mult: necunoscuta îşi pierduse memoria din cauza pericolelor prin care trecuse.

Preotul veni până la casa lor. În acele vremuri, şefii religioşi ai parohiilor ţineau loc şi de funcţionari civili ai statului: ei ţineau registrul în care se treceau naşterile, căsătoriile şi decesele. El se interesă de situaţie, iar Suzon îşi jucă rolul minunat. Ea se prefăcu că nu-şi amintea evenimentele anterioare accidentului în munţi, îi spuse doar atât:

— Mă cheamă Mariette, iar pe copil Louis.

Preotul nu putu scoate mai mult de la ea. Reîntors la presbiteriu, el scrise jandarmeriei, după cum îi cerea datoria. Aceasta tăcu un raport contelui d'Arcachon.

Guvernatorul nu se gândi nici o clipă că Mariette şi Louis ar putea fi camerista şi fiul Doriei. De altfel, chiar în aceeaşi zi, el fu numit guvernator al Provenţei şi totul se opri aici. Povestea nu părea deloc ieşită din comun. În timpul iernii, piscurile sunt martorele atâtor drame...

Într-o zi de vară, luminoasă, în timp ce Pierre Bernac îşi păştea oile în fundul văii, un cavaler apăru în faţa casei păstorului, iar Suzon scoase un strigăt:

— Peyrolles!

El era. Descăleca şi o linişti pe biata femeie pe jumătate leşinată:

— Vin ca prieten... Eu... Suzon, draga mea... Ea îl respinse:

— Asasinule! Mi-e scârbă de tine!

— Încetişor, frumoaso!

— Pleacă, banditule! El o prinse de mâini:

— Ai să taci? Nu sunt nici asasin, nici bandit, ţi-o jur, Suzon! Nu eu am ordonat masacrul. După ce-am primit ordinul de a te ucide, m-am eschivat şi am cruţat şi copilul. Nu-i adevărat? îndrăzneşte să spui că mint!

Ea nu-ndrăzni, iar ticălosul continuă:

— Stăpânul meu, ducele de Mantua, crede că sunteţi morţi, tu şi copilul. Am profitat de un concediu, obţinut cu greu, pentru a—ţi spune doar atât: viaţa noastră depinde de tăcerea ta şi asta pentru totdeauna. Henri nu trebuie să ştie niciodată că e fiul lui Renè de Lagardère şi moştenitorul ducatului Gaustalla! Dac-ar afla, n-ar mai avea nici o săptămână de trăit! Suzon îşi adună toate forţele ca să răspundă:

— Preotul a venit... i-am spus că după un accident în munţi am uitat tot ce se-ntâmplase în viaţa mea dinainte.

— Grozavă idee! mormăi factotum-ul ducelui. Dar prenumele voastre ar putea da vreo idee...

— M-am gândit şi la asta. Mă cheamă Mariette, iar pe copil Louis... Asta-i tot ce ştiu. Copilul a fost trecut în registru sub numele de Louis Verdalle, născut din părinţi necunoscuţi.

Peyrolles îi aruncă o privire crucişă. Uitase cu totul de fosta lor idilă.

— Ai grijă ce spui de-acum înainte! îi strigă el urcând pe cal.

În aceeaşi seară se întâlnea cu Charles-Ferdinand care, în haine modeste, îl aştepta la Lourdes, nu fără nelinişte. Ei pretindea fată de toţi cunoscuţii că-şi caută nepotul.

Raportul omului său îl mulţumi pe deplin. Îl bătu pe umăr:

— Lucrurile se aranjează de minune. Camerista n-o să îndrăznească să vorbească niciodată. Noi ne vom mai preface câteva zile că cutreierăm ţinutul, apoi vom pleca cu trăsura de poştă în Italia. Ducatul Guastalla e cu siguranţă al meu, potlogarule!

* * *

Timpul trecu. Pierre Bernac muri sub o avalanşă într-un decembrie geros. Preotul din Verdalle hotărî atunci să-i ia la presbiteriul său pe Mariette şi pe Louis. Ea-i fu servitoare,— iar băiatul, un elev nemaipomenit de precoce şi vioi.

Respectabilul preot, domnul de Trenès, fusese ofiţer pe vremea când Mazarin se amestecase în războiul de treizeci de ani. Era, de asemeni, un umanist cunoscut. Rămas văduv de timpuriu, fu dezgustat de această lume josnică, aşa că se călugări şi obţinu această parohie la capătul lumii. Domnului de Trenès nu-i plăcea să trăiască, fiind deja destul de aproape de cer, decât printre oamenii blânzi de la munte. Era preotul zăpezilor.

Henri, îndopându-se cu greacă şi latină, cu istorie şi geografie, avea deja multă fineţe. Drept recompensă pentru asiduitatea lui la studiu, preotul îi povestea amintirile sale.

— Îmi spuneaţi seara trecută, domnule preot, că marele Conde, trecând pe lângă dumneavoastră la Rocroi, zisese...

Atunci preotul dispărea pentru a lăsa loc fostului gentilom, vocea lui devenea puternică, speriind-o pe Suzon Bernard care cârpea lenjeria sau freca modesta argintărie cu blazon a stăpânului său.

Ochii copilului străluceau pe când asculta povestirile de război ale preotului. Cuvintele spadă, duel, asalt păreau să-l umple de bucurie. Îşi strângea pumnii şi buzele. Preotul, pierdut în visul său, nu vedea nimic, dar fosta cameristă a Doriei gândea:

„Sfântă Fecioară! Domnul de Trenès trezeşte sângele nobililor săi strămoşi, sânge care doarme în venele sale!”

Sângele străbunilor săi vorbea oare mai mult decât credea Suzon? Fără-ndoială! Băieţelul era foarte preocupat de humele lui. Bătrânul îl înscrisese în registru sub numele de Louis Verdalle, dar nu consimţise să-l mintă:

— Dragul meu Louis, nu se ştie al cui fiu eşti... Mariette a suferit un asemenea şoc, odinioară, într-un , accident, încât nu-şi mai aminteşte nimic... E o boală pe care savanţii o numesc amnezie, dar nu-i cunosc leacul. Ea se poate vindeca aşa, deodată, după cum a venit... Atunci ea o să-şi amintească mai multe despre tine.

Henri răspunse numai atât:

— Ar fi trebuit să scrieţi Louis de Verdalle. Preotul surâse, dar nu zise nimic. El ghicise că elevul lui, atât de dotat, atât de entuziasmat de faptele de arme, era-de origine nobilă. Dar îşi zicea:

„Dacă i-aş băga în cap această idee nu i-aş face un serviciu. N-are nici un fel de-avere. Dacă mă duc pe lumea cealaltă, iar asta se poate întâmpla oricând, nimeni nu-l va proteja. Să-l învăţ să fie umil.”

* * *

Într-o dimineaţă, neauzindu-şi stăpânul venind cade obicei să-i dea bună dimineaţa la bucătărie înainte de a pleca la slujbă, Suzon Bernard îl crezu bolnav. Bătu la uşa lui. Neauzind nici un răspuns, deschise uşa... Bietul om era mort şi semăna cu un copil care doarme: un surâs blând stăruia încă pe buzele lui.

Henri şi Suzon îşi pierdeau protectorul. Pe cine să se bizuie în acest sat ascuns în munţi? Bearneza simţi neliniştea strângându-i inima. Era bine că-l luase pe Henri-n grija ei, dar cu ce să-l hrănească?

Suzon se gândea să se-ntoarcă într-unui din satele mai puţin izolate decât Verdalle, dar se temea îngrozitor.

„Ajunge o întâmplare ca să fiu recunoscută drept camerista defunctei doamne de Lagardère... De aici până la a imagina adevărul în ceea ce priveşte băiatul nu e decât un pas. Atunci Peyrolles şi ducele de Mahtua îl vor asasina. Unde aş putea practica singura meserie pe care o cunosc: aceea de servitoare?”

În timp ce ea se frământa astfel, Henri se găsea împreună cu câţiva copii de vârsta lui la un sfert de ceas de Verdalle, admirând tabăra unor saltimbanci. Aceştia făceau supă pe un câmp rezervat nomazilor şi ţiganilor.

În aceeaşi seară Henri veni la Suzon şi-i spuse:

— Am hotărât să-mi câştig singur pâinea de aici înainte. M-am angajat la nişte dansatori pe sârmă. Vom pleca de-ndată ce domnul preot va fi înmormântat. Pregăteşte-te!

Putea bearneza să protesteze? Nici vorbă! Micul Henri era stăpânul ei. Vedea la el calităţi extraordinare pentru vârsta lui: seriozitate, sânge rece, îndrăzneală şi altele încă.

Micul Lagardère surise satisfăcut constatând că bearneza îi lua în serios ordinele şi consimţi să-i explice:

— Sunt cel mai puternic băiat din ţinut şi cel mai îndemânatic... Am făcut pariuri cu copiii păstorilor şi-am câştigat întotdeauna. La fugă, la înot, la căţărat, la ridicatul greutăţilor şi la sărituri am câştigat mereu îi întrec la toate chiar pe băieţii mai mari ca mine!

Suzon încuviinţă. Băiatul spunea adevărul: în ceea ce priveşte forţa fizică îi întrecea pe cei mai mulţi dintre copiii bearnezi.

El reluă:

— I-am arătat talentele mele lui Pablo, şeful saltimbancilor. El s-a arătat mulţumit. După el, sub îndrumarea lui, voi ajunge ceea ce se numeşte „un fenomen”... Ca echilibrist? Ca luptător? Ca om fără oase? Nu ştiu încă. Eu însă cred că doar cu spada-n mână mă voi distinge mai târziu. Vom trăi şi vom vedea! Iată-ne fără probleme. Voi avea eu grijă de dumneata. Avem acum adăpost şi hrană asigurată şi asta-i mult.

† Capitolul 10 — În căutarea unui nume

Trupa lui Pablo urcă spre nord. Şeful ei, din motive necunoscute, voia să ajungă în Flandra trecând prin capitala Franţei sau pe la Versailles.

Era o trupă ciudată. Ea se compunea din şeful ei, un individ înalt şi oacheş, cu părul negru ca cerneala şi ochii prelungi şi strălucitori, şi nevastă-sa, o cumătră foarte grasă, mustăcioasă şi plângăcioasă care-şi petrecea timpul spunând că se plictisea şi era sătulă de toate. Vreo şase băieţi şi fete, frumoşi ca nişte amoraşi, cel mai mic având zece ani, iar cel mai mare optsprezece, alcătuiau grosul trupei înainte de sosirea lui Henri şi a Suzanei. Toţi ştiau să cânte melodii stranii, mergeau pe sârmă, înghiţeau lame şi flăcări, dansau, preziceau viitorul. Se ştie că din cauza moravurilor foarte libere ale actriţelor şi un pic din pricina prejudecăţilor — fiecare epocă are prejudecăţile sale — oamenii de teatru erau rău văzuţi de rigorişti şi de religioşi. Li se refuza actorilor până şi un mormânt în pământul sfinţit.

Deci, dacă trupele teatrale erau dispreţuite în provincie, ce să mai spunem de puternica repulsie pe care o inspirau saltimbancii? Erau aplaudaţi, li se aruncau parale, dar autorităţile satului le cereau să poposească departe de aglomeraţie. De fapt, această suspiciune avea la bază motive îndreptăţite.

Trecerea acestor nomazi producea întotdeauna pagube. Unii dintre aceşti ţigani, cum erau numiţi, fie că veneau din Spania, din Boemia sau din Italia, furau copii. Incendierea hambarelor sau a stogurilor de fân, dispariţia animalelor sau a păsărilor, acestea erau amintiri obişnuite pe care, le lăsau saltimbancii.

Oamenii neştiutori sau superstiţioşi pretindeau că făceau farmece şi otrăveau fântânile. Trupa lui Pablo, rară excepţie de la regulă, îşi câştiga pâinea cinstit muncind.

Henri a fost foarte bucuros când a constatat acest lucru. El n-ar fi putut rămâne printre oameni care trăiau jefuind ţăranii.

Conchita, soţia şefului, îl învăţa pe băiat să dea în cărţi şi să ghicească în palmă. Pablo făcu din el un echilibrist remarcabil şi îl învăţă o serie de mişcări prin care, foarte curând, putu să facă ce dorea cu corpul lui. Era văzut micşorându-se, chircindu-se, îndoindu-şi coloana vertebrală în aşa fel încât în locul unui copil sănătos şi viguros, apărea deodată un cocoşat pricăjit strâmbându-se.

Alfonso, cel mai mare dintre fii lui Pablo, îl învăţă arta de a-şi schimba vocea, cu o bucăţică de lemn pusă sub limbă sau între gingii şi obraji. Conception, o fată înaltă, blondă şi cu ochii albaştri, care era balerina trupei şi avea să împlinească în curând şaisprezece ani, dezvălui celui despre care nu ştia că este moştenitorul ducatului Gaustalla, misterele şi bucuriile dansului. Pe când erau singuri, ea îi mângâia obrajii suspinând languros:

— Ah! Câte fete vei neferici când vei fi bărbat! Henri era uimit auzind aceste vorbe. Îi răspundea în timp ce ochii lui aruncau fulgere:

— Să nefericesc pe alţii? Nu vreau! Dimpotrivă, mă voi purta în aşa fel încât să-i protejez pe cei care suferă, să-i apăr pe cei persecutaţi, pe cei abandonaţi de familie!

Îşi presimţea deja nobilul şi strălucitorul destin. Conchita singură se bucura de privilegiul de a-l tutui pe Henri care pentru ei era Louis.

Ceilalţi, chiar şi Pablo, îl numeau „domnul Louis”. Ceva le spunea acestor bieţi dar cinstiţi oameni că acest copil nu era egalul lor, că le era superior atât ca inteligenţă, cât şi în simţire şi că un viitor strălucit îl aştepta după multe peripeţii.

* * *

Uneori, la sfârşitul zilei sale de lucru, după ce făcuse pe bufonul, pe echilibristul sau dansase în faţa unui public format din ţărani, Henri se gândea... întinşi în jurul focului, înfăşuraţi în zdrenţe, cei din trupa lui Pablo dormeau. Privind flacăra ce dansa, Henri îşi spunea:

„În curând voi avea o meserie. Voi fi în stare să câştig bani singur. Trebuie să-i asigur doamnei Bernard o viaţă liniştită. Ea a avut grijă de mine cât am fost mic, îi sunt dator. Voi plăti această datorie sfântă.”

„Îmi mai lipsesc încă două talente: cel de a învinge, cu armele orice adversar, şi de a putea face exerciţii cu spada. Visele cele mai dragi ale mele! Dar răbdare! Voi învăţa şi asta!”

Un gând îl obseda mereu pe orfan deşi încercase mereu să-l alunge din minte:

„Nu mă numesc nici Louis, nici Verdalle. Doamna Bernard are un secret. Mi-l va spune vreodată?”

Într-o noapte, pe malul Loarei, în timp ce luna scălda-ntr-o lumină argintie fluviul pe care se vedeau mici insule de nisip semănând cu nişte crocodili uriaşi adormiţi la suprafaţa apei, băiatul şi mama lui adoptivă, neputând dormi din cauza nopţii calde, de vară, se plimbau nu departe de tabără, fiecare gândindu-se la altceva.

— Doamnă Bernard, zise deodată Henri cu o voce gravă şi emoţionată, spune-mi, te rog, numele părinţilor mei.

Bearneza tresări. De la drama din munţi ea era de o nervozitate ieşită din comun. Şocul moral îi zdruncinase sănătatea în ciuda grijii lui Pierre Bernac, în ciuda vieţii sănătoase şi a aerului curat din munţi, fosta cameristă a Doriei îmbătrânise foarte repede. Firele albe se vedeau deja în părul ei negru. Moartea preotului o dăduse gata şi arăta ca o femeie bătrână.

Această întrebare, pe care-o aşteptase şi o prevăzuse demult, n-o luă prin surprindere. Ca orice fiică a Evei, încercă să ocolească răspunsul:

— Nu-mi mai amintesc! Băiatul ridică din umeri.

— Preotul din Verdalle mi-a explicat că în urma unui accident în munţi, ai uitat ceea ce s-a petrecut înaintea acestei drame... Multă vreme am crezut acest lucru dar acum nu mai pot crede!

— Cum, se prefăcu Suzon indignată, îndrăzneşti să pui la îndoială vorbele unui om sfânt?

— Să pun la îndoială vorbele lui? Nu! El era de bună credinţă. Nu contest afecţiunea dumitale, doamnă Bernard, urmă Henri cu aceeaşi voce impresionantă, dar simt că, din anumite motive, ţi-e teamă să spui ceea ce ştii. E-adevărat?

Bearneza tulburată strânse mâinile protejatului ei şi-i şopti:

— Ei bine, da! Există un secret. Inteligenţa ta precoce nu te-a înşelat. De altfel, când sunt singură îţi spun mereu Henri şi nu Louis.

— Aşa, triumfă băiatul, mărturiseşti deci? Hai, mai fă un efort! Vreau să-mi cunosc numele întreg. Vorbeşte!

— Dacă-ţi spun, te vor ucide!

— Cine?

— Cei a căror ură ne urmăreşte mereu.

— Îi sfidez! îi voi ucide!

— Mai târziu, dacă Domnul va îngădui. Acum eşti prea mic.

— Prea mic! Nu mă tem de nimeni, doamnă Bernard, să ştii asta!

— Am datoria să mă tem pentru tine. Urmă o clipă de tăcere.

— Sunt nobil, ţăran sau burghez? întrebă băiatul în cele din urmă.

— Îţi voi spune mai târziu! Mai târziu! Acum ai milă de mine! Mă-năbuş!

Era adevărat, încetişor, Henri o aduse pe mama lui adoptivă lângă foc şi o aşeză cu grijă. El gândea:

„Sângele meu îmi spune: sunt dintr-un neam de nobili căliţi în luptele cu spada!”

* * *

Suzon aflase cu plăcere că trupa lui Pablo urma să meargă la Paris şi să rămână câtăva vreme acolo, dacă i se va permite.

De ce se bucurase? Pentru că avea o încredere fără limite în Henri şi se gândea că ajuns la vârsta bărbăţiei, fiul lui Rerte şi al Doriei va fi capabil să recucerească numele şi moştenirea rămasă de la strămoşii săi. Se părea că era o fiinţă excepţională, cu ceva suprauman în el. Nu era deja un copil extraordinar ce trăia alături de saltimbanci, câştigându-şi pâinea datorită lor şi fără s-o fi cerut, obţinând de la ei semne ale respectului, cu atât mai remarcabile cu cât cei din trupă erau ignoranţi şi neciopliţi.

„Am oare dreptul, gândea bearneza, să ţin pentru mine ceea ce ştiu? Da... Peyrolles... ducele de Mantua... această supraveghere tainică... Toate acestea sunt motive serioase pentru a mă teme... Dar mai e şi-un Dumnezeu... Se pot întâmpla atâtea lucruri din voinţă divină...”

Când gândurile ei o luau pe această cale, Suzon rămânea tăcută multă vreme. După clipe de reflecţie profundă, încheia astfel:

„Cred că-ntr-o zi voi vorbi. Dar ce dovezi să-i dau? Henri mă va crede pe cuvânt. Mă va crede cu atât mai mult cu cât vocea sângelui vorbeşte în el. Dar ceilalţi vor fr mai puţin creduli. Autorităţile vor cere dovezi... Iar eu nu am nimic, nici un act, nici măcar un inel cu pecete, care să dovedească adevărul celor spuse. La Argelèscine va recunoaşte în bătrâne femeie care sunt pe amabila cameristă a doamnei de Lagardère? Mulţi oameni sunt deja la cimitir, au trecut nouă ani... De altfel, prinţul de Gonzague, odiosul Charles-Ferdinand IV, va fi prevenit. Va fi chemat ca martor. Ce voi face eu, săraca, împotriva unui prinţ atât de bogat şi de puternic?

Suzon păstra totuşi o oarecare speranţă în viitor. Îl auzise pe Renè de Lagardère spunând că bunicul lui, secretar intim al regelui Henric al IV-lea, avea o casă, numită

palatul Lagardère, aşezată la-ncrucişarea străzii Saint-Honoré cu strada Saint-Thomas-du-Lavre.

* * *

Speranţele Suzanei Bernard au fost dezamăgite. De-ndată ce trupa lui Pablo a ajuns la Paris, femeia îl luă pe Henri de mână şi întrebând pe toţi trecătorii pe unde trebuia s-o ia ca să ajungă la Cite, pentru că trupa poposise lângă mânăstirea Saint-Victor, pe strada Poissy nu departe de hala de vinuri. Băiatul o urmă, uimit. El se gândea:.

„O fi Parisul mare, dar am să-mi fac-eu un rost aici!”

Suzon o luă prin piaţa Maubert, apoi pe strada Galaude, pe strada Şaint-Jacques, trecu pe la Petit Châtelet care păzea intrarea pe micul pod, pe atunci plin cu case de lemn, după aceea pe strada Lauterne, trecu prin portul Notre-Dame, după care se rătăci. I se arătă pe unde trebuie să-şi continue drumul: pe strada Gesvres, care mergea de-a lungul Senei, pe cheul Megisserie, apoi pe cel al Şcolilor.

Văzu Luvrul şi se-nchină. Acesta, mai mult decât Versailles-ul, era simbolul puterii regale. Strada Saint-Thomas-du-Louvre nu era departe. Un călugăr capucin o informă pe Suzan care-l întrebase:

— Părinte, vrei să-mi arăţi palatul Lagardère?

Era prima dată când Henri auzea acest nume. Ridică fruntea, o privi pe Suzon Bernard şi îi spuse:

— Lagardère[3]? Sună bine... garda regelui... muşchetari... garda unei spade... a fi în gardă... Da, e un nume frumos...

Bătrâna roşi şi plecă fruntea. Vai! călugărul nu le putu arăta decât nişte ruine. Palatul strămoşilor familiei Lagardère nu era altceva decât o dărâmătură. Numai un zid triunghiular cu o alură foarte impozantă rămăsese în picioare. Suzon trebuia să renunţe în a găsi în aceste ruine ceva care să-i ajute lui Henri.

De ce oare fusese lăsată în părăsire această proprietate? Un negustor de roţi le explică mai târziu:

— Acum câţiva ani un prinţ italian a venit aici împreună cu un individ înalt şi deşirat. Se pare că acest palat îi revenea drept moştenire. El n-a vrut să-l păstreze. De altfel, ce să facă cu el dacă n-avea de gând să-şi părăsească peninsula natală? A pus să se vândă la mezat tot ce era în casă: mobile, aşternuturi, până şi oalele din bucătărie. Pe ultimele le-am cumpărat eu! Palatul a fost scos la licitaţie. Nici un cumpărător nu l-a vrut. Era de pe vremea lui Henric al III-lea. Înţelegeţi, totul trebuie reparat. Înciudat, prinţul s-a întors de unde venise!

Doamna Bernard suspină, îşi spuse în sinea ei: „Iată toată moştenirea lui Henriot!

* * *

Grele încercări îi aşteptau pe femeie şi pe copil. Când, după ce s-au rătăcit de mai multe ori, au ajuns pe câmpul de lângă mănăstirea Saint-Victor, au constatat, cu durere, că familia lui Pablo nu mai era acolo.

Un puşti le povesti:

— Se pare că nu aveau dreptul să poposească aici. Un sergent călare i-a văzut şi le-a spus: „Ştergeţi-o şi cât mai repede!”

Bătrâna plângea în timp ce băiatul îşi strângea pumnii. Cum se vor hrăni de-acum înainte? Unde vor dormi?

— Şterge-ţi lacrimile, mătuşă Bernard, zise Henri în cele din urmă. Sunt aici! O să ne descurcăm noi. Să ştii că n-am să te părăsesc niciodată. Ştiu să muncesc!

[3] La garde — paza, garda

Înnoptându-se, din fericire era o noapte caldă de vară, ei s-au culcat pe câmp, sub cerul liber. Când s-a făcut ziuă, nişte cerşetori i-au condus la mănăstire unde se-mpărţea supă, pâine şi şuncă celor nevoiaşi.

„Un Lagardère!” se lamenta în forul ei interior bearneza văzându-l pe Henri mâncând alături de orbi, de sărăntoci şi de borfaşi.

Un călugăr bătrân trecu pe-acolo şi-i fu milă de băiat. Întrebările acestuia îl surprinseră pe Henri:

— Ştii latineşte bine, copile! îi zise bătrânul la urmă. Dacă Henri ar fi vrut, ar fi putut rămâne la mănăstire.

Dar el mirosise pericolul: „Or să facă din mine un călugăr şi nu vreau”. Îi mulţumi bătrânului, dar nu-i acceptă propunerile.

— Suntem la ananghie acum, părinte, dar pot să muncesc. Mâine ne vom câştiga pâinea.

Afară, doamna Bernard îl certă puţin.

— Nu-i de mine să stau printre călugări, îmi voi croi viitorul cu spada replică el.

Doamna Bernard tăcu. După un timp se gândi că Providenţa divină îl îndruma cu siguranţă pe acest copii.

Se refugiară printre dărâmăturile palatului Lagardère. Henri se arunca în Sena de pe Pont-Neuf, ca să caute în apă gologanii pe care-i aruncau nişte gură-cască. Doamna Bernard vindea, în faţa palatului Montesquiou, prăjiturele făcute din făină, smântână, brânză, ouă, unt şi zahăr. Trăiau în mizerie. Henri şi mama lui adoptivă erau chinuiţi de foame uneori şi de frigul nopţilor. Asta nu se uită niciodată.

† Capitolul 11 — Târgul

Pont Neuf şi împrejurimile lui dovedeau o stare de veselie generală în ziua de 3 mai 1692. Acolo se ţinea, de mai mulţi ani, un târg permanent. Acest obicei aducea acolo o mulţime de oameni. Aceştia, după ce hoinăreau pe pod, se răspândeau în piaţa Dauphine şi chiar pe cheiurile de pe malul drept, unde se-ntindea aşa zisa Vale a Sărăciei.

Era un cartier ciudat, plin de pungaşi şi de cerşetori părând că au ieşit dintr-o gravură de Jacques Callot, pitorească dar sordidă, întunecată, urât mirositoare, necurată. Exista în Parisul asanat şi înnobilat de Henric al IV-lea şi de Ludovic al XIII—lea, un loc ce era o moştenire a tot ceea ce-a avut mai rău Evul Mediu, cu negii şi lepra lui. Case cu turn se-nvecinau cu cocioabe strâmbe, gata să se dărâme şi taverne zgomotoase sau palate în ruină sau abandonate. Această „insulă insalubră” era în formă de dreptunghi mărginit, la nord, de strada Saint-Germain l'Auxerrois, la sud de cheiul şcolilor, la est de Grand Châtelet, iar la vest de Luvru.

În primăvara anului 1692, datorită păpuşilor, cântăreţilor, vânzătorilor de leacuri şi mai ales unei noi barăci numită Teatrul minunilor, Pont Neuf redevenise un loc pentru spectacole gratuite şi permanente pentru cei fără treburi şi pentru provinciali şi, mai ales, un fel de paradis terestru pentru cei ce obişnuiau să se ducă acolo. Mişuna pe pod o faună ciudată şi neliniştitoare, lustruitori de arme, fandosiţi docheri, hamali, sărăntoci, cerşetori acoperiţi cu plăgi, cocoşaţi şi orbi la comandă.

Toţi ăştia ieşeau din Valea Sărăciei şi mai ales din faimoasa curte Grobier, cartier general al borfaşilor, adevărata curte a miracolelor. Toţi „munceau” pe Pont Neuf şi în împrejurimi până la căderea nopţii. Această armată de hoţi şi cerşetori se-ntâlnea aici cu spadasini veniţi ca de obicei...

Aceşti spadasini gata la orice, păreau a fi personificarea amabilităţii şi a discreţiei în schimbul unei sume nu prea mari se putea găsi o spadă dispusă să se-nfigă-ntr-un

burdihan. Un viteaz înarmat cu un baston noduros se oferea să calmeze un gelos, să bată zdravăn un rival sau să „mângâie” un vecin răutăcios. Un colos te asigura cava trimite „ad patres”, cu mâinile goale, pe orice creştin pe care-ai fi vrut să-l moşteneşti. Fiecare dintre aceşti ucigaşi plătiţi, după costumul şi talentele sale, aştepta fie un nobil, o doamnă din înalta societate sau un burghez înveninat, un amorez înciudat sau vreun student furios.

În acea zi, precum mana biblică, fericirea părea să cadă din cer pentru fiecare. Publicul se-nghesuia fericit peste tot permiţând şarlatanilor şi hoţilor de buzunare să-şi facă meseria. În ceea ce-i priveşte pe cavalerii justiţiari, nici nu se puteau plânge de lipsă de clienţi.

Totuşi, în mijlocul acestei mulţimi vesele, sub acest soare primăvăratic, un bărbat de vreo treizeci de ani avea un aer posomorât. Era chipeş, lat în umeri dar cu talia subţire. Mersul său dovedea forţă şi supleţe în acelaşi timp. Avea ochii albaştri, de un albastru închis, şi părul castaniu. Deasupra buzei superioare, roşie şi mai lată decât cealaltă, avea o mustaţă mică aurie.

Femeile îl priveau cu simpatie, căci părea a suferi din cauza unei nefericiri nemeritate. Purta costumul trupelor de infanterie, foarte uzat de altfel. Dacă locuitorii din Niort şi din tot ţinutul ce se-ntindea între acest oraş şi La Rochelle ar fi venit în aceste locuri, ar fi avut o mare surpriză văzându-l îmbrăcat astfel pe ultimul născut dintr-o familie nobilă de pe acele meleaguri: Olivier de Sauves. De ce nu-i ieşişeră-n cale spadasinii experimentaţi, cei ce căutau cearta cu lumânarea? Erau oare intimidaţi de onestitatea ce i se citea în privire, de felul său mândru de a ridica bărbia sau de mâinile lui fine, albe şi lungi, mâini de nobil cu siguranţă? Indiferenţa sau teama posibililor „clienţi” avea oare alt motiv? Desigur. Ţinea de mână o fetiţă! Aceasta-i spunea „tată”. Amândoi îşi vorbeau cu: „dumneata”, ca oameni bine educaţi. Fetiţa se numea Armelle.

Armelle avea opt sau nouă ani. Era blondă cu ochi negri şi cu ten ca de floare. Vocea îi era plăcută. Rochia şi boneta erau de bună calitate, dar panglicile şi căptuşeala, deşi foarte curate, arătau că fuseseră purtate multă vreme.

Fetiţa avea în privirea-i inocentă multă tristeţe.

„Ce-am făcut de suntem atât de nefericiţi? Trebuie să fim pedepsiţi? Dar pentru ce? Tatăl meu e atât de bun, atât de cinstit. N-a făcut rău nimănui. De ce i se spune mereu <nu> când cere pâine pentru mine?”

Inima ei mică era strânsă de nelinişte: „Vom mânca oare în această seară?” Simţea o durere în stomac, ca şi cum o gheară i s-ar fi înfipt în carne. Picioarele i se-nmuiaseră. trebuia să-şi adune toate puterile şi să strângă din dinţi ca să nu-i mărturisească tatălui ei:

„— Nu mai pot, mi-e prea foame! Lasă-mă aici şi mergi mai departe”.

Armelle nu se simţea obosită fără motiv, în afara epuizării datorate lipsei de hrană mai şi mergea de trei ore. Fără să-şi dea seama că-i cerea un efort prea mare acestui trup de copil sau pentru că nu putea face altfel, tatăl nu înceta să meargă de pe Pont Neuf până la cheiul Şcolilor, şi din strada Trois-Maries la Pont-au-Change, pe atunci supraîncărcat de case.

Fetiţa se uita la acest spectacol cu ochi plini de interes. Mulţimea care mişuna, barăcile, parăzile îi plăcură. Asta era viaţa şi o făcea să-şi uite nefericirea.

De acolo descopereai tot Parisul, plin de clopotniţe, multe dispărute astăzi. În faţa turnurilor medievale ale Palatului de Justiţie se ridica clopotniţa Marelui Châtelet. Insula Cite era încărcată de o mulţime de case cu turn şi sfinţită de o mulţime de biserici vechi. Fluviul purta pe-atunci „căruţe plutitoare” pline cu călători şi mărfuri, bărci şi plute din trunchiuri de arbori.

Dar, mai mult decât toate acestea, strigătele şi râsetele atrăgeau atenţia Armellei: ele veneau de la o scenă ridicată în piaţa Qauphine, al cărei afiş, colorat violent, anunţa acest program atrăgător:

TEATRUL MINUNILOR

Astăzi spectacol fără seamăn:

Domnul Plouff, omul cel mai îndemânatic, cel mai comic din lume, ale cărui execuţii au fost aplaudate de Majestatea Sa, Domnul.

Mătuşa Toutou, cântărind 220 de livre, îmblânzitoare de animale, se oferă să lupte cu trei bărbaţi odată.

Micul Parizian, băiat fenomen, contorsionist, fără rival în exerciţiile de gimnastică, de forţa şi echilibru. Dificultatea exerciţiilor lui te face să te-nfiori. Recomandăm doamnelor prea sensibile să nu deschidă decât un ochi.

Trăgându-l pe tatăl ei de mână, fetiţa sfârşi prin a-l aduce în faţa scenei. Armelle fu uluita de parada executată cu însufleţire. În timp ce tatăl ei, Olivier de Sauves, o ţinea în braţe pentru a o face să vadă peste mulţimea de capete, ea părea însăşi imaginea fericirii. Cu siguranţă că nu mai văzuse niciodată ceva atât de frumos.

Indiferent la bucuria fiicei sale, enervat de caraghioslâcurile saltimbancilor, Olivier începu să bombăne:

— Să nu rămânem aici. Îmi pierd timpul. Înainte de căderea nopţii trebuie să găsesc un adăpost şi să cumpăr pâine.

— O, tată, îl rugă fetiţa cea blondă, lasă-mă să mai râd puţin! Eşti atât de trist! Priveşte şi tu, o să te amuze!

Şi arătând cu indexul ei rozaliu către estradă zise, cu ochii strălucind de plăcere:

— Uite-i! Cât sunt de amuzanţi! Cel mare, acoperit cu făină, e domnul Plouff! îmi place mai mult elevul lui, totuşi. E numit Henri sau „Micul Parizian”! Ce tovarăş de joacă drăguţ ar fi!

Continuând să gândească cu voce tare, ea urma să evoce orele fericite în care, ca fiică a unui nobil de ţară, se juca cu copiii de vârsta ei pe sub meri, în iarba smălţuită de flori de paşti şi de piciorul-cocoşului. Teama de a nu-i mări tristeţea tatălui o opri.

La ce bun să-i amintească acest trecut atât de fericit? Era oare clipa să revadă, ca într-un vis, feliile mari de pâine unse cu unt, cănile cu lapte cald, ospeţele, fermele tatălui ei mirosind a staul?

Tăcerea fetei nu-l împiedică pe Olivier să schiţeze un surâs amar. Se gândea:

„Fericită-i vârsta la care uiţi atât de repede nefericirile prezentului!”

Privirea lui obosită şi ştearsă ascultă totuşi invitaţia Armellei. Nu-l găsea plăcut pe acest „Mic Parizian”. Era comic oare să vezi ,un băiat viguros de doisprezece ani transformându-se deodată în cocoşat?”

Însă tandreţea paternă veghea încă în inima lui Olivier de Suaves. Îşi spunea:

„Să mai avem răbdare. Trebuie s-o las pe biata micuţă să se delecteze după placul ei... Admirând aceste scamatorii o să uite că posteşte!”

Perlele lacrimilor îi împodobiseră genele şi le şterse repede, ruşinat de slăbiciunea lui. Aşa că nu văzu că elevul domnului Ploutt îşi dăduse seama de interesul pe care-l arăta Armelle pentru exerciţiile sale. Tulburat o clipă în faţa acestei micuţe admiratoare ale cărui bucle erau aurite de soare, el îşi reveni repede spunându-şi:

„Cât e de frumoasă! Aşa-mi imaginez eu îngerii. Parc-ar avea pe cap grozame înflorite!”

Ţopăi, salută, surâse şi-i trimise Armellei o sărutare ca la teatru. Ea n-avu timp să se simtă ofensată sau flatată. O mişcare violentă agita mulţimea. Olivier fu prins într-un vârtej şi împins către statuia lui Henric al IV-lea.

— M-au furat! Prindeţi hoţul! striga un burghez gras, cu părul roşu, prădat mai înainte. În jurul lui, nişte indivizi cu mutre sinistre se indignau în cor de păţania lui.

— Să mergem, zise Olivier de Sauves, profitând de ocazie pentru a termina cu saltimbancii care o captivaseră pe fiică-sa, să mergem draga mea.

O puse jos şi o luă de mână. Armelle suspină. Ea regreta parada saltimbancilor şi se gândea la bezeaua trimisă de Micui Parizian. Stomacul o durea din ce în ce mai tare dar nu îndrăznea să-i spună nimic tatălui ei.

O doamnă elegantă venită acolo pentru vreo întâlnire amoroasă îşi oprise trăsura în faţa lor. Coborând, ea văzu imobilizată din cauza mulţimii şi schimbă priviri cu tatăl şi fiica pentru o clipă. Armelle surâse văzând în faţa ei o doamnă atât de frumoasă, cu o rochie atât de magnifică. Olivier roşi uşor şi se uită în altă parte. Gât despre eleganta 'doamnă, ea-şi simţi inima strânsă privind nenorocitul cuplu.

„Bieţii oameni! gândi ea. Sunt sigură că n-au mâncat nimic astăzi. Fetiţa de-abia se poate ţine pe picioare. Şi cât de decenţi sunt în sărăcia lor!”

Imediat şopti, destul de intimidată, simţind că ei nu erau nişte cerşetori vulgari:

— Micuţo, uite, pentru tine...

Iar mâna ei întindea fetei o pungă bine garnisită. Dar gestul rămase neterminat... Fără să se fi înţeles, instinctiv, Olivier de Sauves şi fiica lui dădură înapoi, roşii de ruşine.

— Doamnă, zise bărbatul ridicându-şi pălăria decolorată, nu cerem de pomană!

După asta o luă pe Armelle din mijlocul mulţimii şi coborâră pe Pont-Neuf către Valea Sărăciei, urcară câţiva paşi pe strada Trois-Maries, o luară la dreapta pe Saint-Germain-l'Auxerrois şi coborâră din nou pe strada Ballu. După ce trecu prin faţa cabaretului La Viţelul-care-suge, merseră . de-a lungul faţadei tristului palat Cinq-Mars, abandonat de la execuţia lui Henri d'Effiat, favorit al regelui, conspirator şi trădător de ţară. După palat urma un zid fără ferestre. Olivier nu văzu nimic pentru că vorbea cu sine însuşi.

„Afurisită mândrie! îşi zicea el. N-ar fi trebuit să mă grăbesc să refuz darul acelei doamne miloase... i-aş fi putut explica... Nenorocul m-ar fi făcut să-mi pierd elocvenţa şi manierele oare?... Pentru Armelle, ea ar fi acceptat să ne ajute... Dacă n-am fi luat banii ei ne-ar fi oferit credit, poate... Aş fi acceptat să fiu majordom, portar, lacheu chiar ca s-o pot hrăni, îmbrăca şi adăposti pe biata mea copilă!

„Lacheu, nobilul Olivier de Sauves? Bunicul meu a luptat la Ivry şi tata la Rocroi! Lacheu, eu, gentilom din Vendeea? Astăzi măcar ar fi mai bine să fiu valet ghiftuit decât nobil torturat de foame!”

† Capitolul 12 — Zâna Choquotte

Dacă frumosul spadasin n-ar fi fost atât de chinuit de melancolie, dacă ar fi privit în jurul lui cum făcea Amelle în timp ce mergeau pe strada Ballu, i-ar fi fost greu să nu remarce o faţă cunoscută.

Pe faţada palatului Cinq-Mars — deşi părea abandonat — se deschisese o fereastră de a cărei margine se sprijinea o femeie bogat împodobită. De la palatul Soubise până la poarta Buci, de la Colina viorilor la biserica Ave Maria, doamna Myrtille avea reputaţia unei femei abile. Ea era un fel de regină a acestei Văi a Sărăciei, dominându-i şi pe cei mari şi pe cei mici uneori cu flacăra ochilor ei catifelaţi, alteori cu cruzimea rece ce se citea în privirea ei poruncitoare. La fel cu lanus, avea două feţe ascunse de frumuseţea ei nefastă. Având aur din belşug, doamna Myrtille conducea cu viclenie şi fermitate cabaretul La-Viţelul-care-suge. Clientela sa, alcătuită din oameni care-şi făceau o meserie din lupta cu spada, dar mai ales din mici meseriaşi, o bănuia de a avea şi alte mijloace de a face avere în acest mediu i se spunea, în secret zâna Choquotte.

În ceea ce-l priveşte, domnul Nicolas de la Reynie, ştia mai multe despre ea. Dar ceea ce ştia el era puţin. Doar registrul de la Châtelet avea în el următoarele date: Myrtille Grimpart, soţia lui Godefroy Coquebart.

Numit locotenent general de poliţie în 1667 de însuşi Ludovic al XIV-lea, domnul de la Reynie o bănuia pe Myrtille de mai multe lucruri necurate, ba chiar de crime. De aceea, de mai multe ori comandase câteva descinderi la cabaretul ei. Aceste descinderi n-au avut nici un rezultat pentru că el nu cunoştea existenţa unor treceri ascunse care legau cabaretul de palatul Cinq-Mars şi acesta de casa nelocuită din colţul cheiului Feraille

Zărindu-l pe Olivier de Sauves, proprietara cabaretului refuză să-şi creadă ochilor, deşi avea vederea foarte bună întâi şi-a zis:

„Cred că am orbul găinilor. Un asemenea om nu are ce căuta într-un astfel de loc, mai ales într-o asemenea ţinută!”

Totuşi, ea nu se-nşela. Era el, la douăzeci de paşi de ea, el, eroul unicului şi scurtului ei roman amoros. Inima-i arăta că nu greşea, începând să bată din ce în ce mai repede.

„El e! Olivier al meu!” îşi spuse ea.

Ultima ei mişcare a fost dictată de prudenţa care n-o părăsea niciodată. Se trase înapoi, închise fereastra şi se ascunse în spatele unei perdele... Se convinse foarte repede că Olivier îşi păstra calmul şi resemnarea şi nu vedea nimic. Parcă era în altă lume. Liniştită, doamna Myrtille se felicită:

„Nu m-a zărit... Ce noroc! Ce-nfăţişare caraghioasă are! Ce aer trist şi obosit! Dacă n-ar păşi şi nu şi-ar ţine capul semeţ, ar semăna cu unii din supuşii mei din curtea Grobier... cum a putut să cadă atât de jos?” Experienţa ei o ajută să ghicească adevărul: „A venit aici ca să-şi găsească o slujbă ca spadasin. N-am cum să mă-nşel, moare de foame! Un Olivier de Sauves trebuie să fie rămas fără avere ca să vină aici la târg!”

Un surâs se instala pe chipul de înger rău al negustoresei când constată prezenţa Armellei, ascunsă vederii din cauză că era prea mică pentru a fi observată în acest du-te vino al trecătorilor. Trăsăturile ei înăspriră.

„Fiica lui! E leită portretul blestematei de Françoise de Rumelle, rivala mea de altădată. Ce s-o fi-ntâmplat cu ea? Cred că a murit! de vreme ce Olivier îşi aduce fiica aici. Un văduv? O orfană? Iadul a vrut să mă răzbune oare?” Ea rupse cu un deget nervos un lanţ de aur şi-şi zise: „E prea puţin! Nu i-am văzut suferind încă. Ar fi un spectacol grozav. Doar am mijloacele pentru ă mi-l oferi, nu?”

Buza ei superioară se ridică, cum fac animalele carnivore ce-şi adulmecă prada.

„Ah! rânji ea, revanşa mea, chiar târzie, va fi cu atât mai savuroasă; Acest mândru şi frumos Olivier o să-mi plătească, îl voi face să sufere, îi voi răni atât orgoliul de nobil cât şi dragostea paternă. Asta mă va răzbuna pentru eşecul meu şi pentru dragostea dispreţuită!”

Înaltă, brunetă, admirabil proporţionată, această femeie de douăzeci şi. şase de ani putea să fie o creatură admirabilă. Dar, după cum am spus, doamna Myrtille inspira mai degrabă teamă decât admiraţie. Asta se datora oare înfăţişării sale foarte trufaşe, vocii sale seci şi autoritare sau durităţii implacabile citite în privirea ei? Tot ce putem spune e că cei mai mulţi se temeau de ea în loc s-o găsească frumoasă.

Purta rochii luxoase, demne de cineva care s-ar prezenta la Versailles. Fustă de damasc cu volane plisate, corsetul strâns cu şnururi ca la femeile .destrăbălate. Părul ei era strâns într-o coafură cu mai multe etaje arătând ştiinţa coaforului ei. La gât i se-nnoda o cravată de dantelă aşezată cam aiurea care, după trei luni, avea să fie la modă sub numele de Steinberque.

Bijuterii minunate scânteiau la degetele ei. Mult prea multe: o femeia cu gust nu şi-ar fi pus atâtea. Ea spunea tuturor:

— Sunt nişte fleacuri... nişte tinichele... perle false...

Minţea, bineînţeles, toate bijuteriile ei valorau ceva mai mult de un milion!
Domnul de la Reynie avea şi el îndoieli. Iată de ce voia să cunoască originea reală a acestei averi.

Să revenim la sentimentele ce agitau străfundurile doamnei de când îi văzuse pe tatăl şi pe fiica lui şi să vedem de ce era aşa de pornită. Myrtille se născuse într-un loc nu prea plăcut, în vastul donjon rămas dintr-un castel al conţilor de Poitiers, la Niort, în care s-a

născut şi nepoata lui Agrippa d'Aubigné, cunoscută mai întâi sub numele de Doamna Searron şi intrată în istorie cu titlul de marchiză de Maintenou.

Domnul Jules Grimpart era paznicul acestui donjon transformat pe atunci în închisoare. Trăia acolo împreună cu soţia sa Bertrande şi cu unica lor fiică, Myrtille, pe care o botezase viitoarea marchiză de Maintenou.

Într-o zi, tânărul Olivier de Sauves, stăpân peste câteva ferme, căscă gura după ce dejunase în oraş. O văzu pe fata paznicului şi o găsi seducătoare. Micuţa „cerberă" îl crezu irezistibil. Îşi surâseră, statură de vorbă. Olivier reveni... Puţin după aceea se vorbi despre logodnă. Moartea subită a mamei Myrtillei schimbă lucrurile. Ţinută până atunci în scurt de vigilenţa maternă, tânăra fată arătă curând că avea o purtare prea liberă. Fu zărită în tovărăşia unor persoane nu prea bine văzute.

Domnul de Sauves află despre aceste escapade. Nevrând să abdice de la principiile lui, a trimis un prieten s-o prevină pe Myrtille şi să-i ceară inelul de logodnă.

Myrtille fu foarte necăjită. Amărăciunea ei se transformară într-o ură de nestins când află de apropiata căsătorie a lui Olivier. El se însura, din dragoste, cu una dintre cele mai frumoase domnişoare din împrejurimi: Francois de Rumelle, care locuia printre mlaştinile din Poitou în care drumurile sunt înlocuite de cursurile de apă. Era la fel de săracă precum Olivier, dar părul ei auriu, ochii albaştri şi sinceritatea ei constituiau cea mai grozavă dotă.

Zece ani trecuseră de atunci... Aceşti zece ani schimbaseră viaţa Myrtillei fără a o face să-l uite pe Olivier. Ea se căsători cu proprietarul unui cabaret din Niort, un om aspru, viclean şi abil, pe nume Goderoy Coquehart. Fără să se iubească, ei făcură casă bună împreună, uniţi în dorinţa de a-şi vedea punga cât mai plină. Godefroy, un bun vorbitor, le povestea clienţilor tot felul de istorii, iar Myrtille, cu glumele ei, îi reţinea, se bea bine şi mult. Ei au slrâns bani buni şi s-au dus la Paris unde au cumpărat cabaretul La-Viţelul-care-suge.

Soţul frumoasei brunete dispăru curând din circulaţie. Ea nu păru nici mai veselă, nici mai tristă. Celor care cereau veşti despre el le răspundea cu dezinvoltură:

— Soţul meu călătoreşte pe mări îndepărtate.

În curând toţi părură a fi uitat de existenţa sa, începând cu principala interesată. Unii, în ciuda purtării trufaşe a doamnei, s-au anunţat ca pretendenţi. Au fost repede puşi la locul lor; alţii primiră câteva palme.

† Capitolul 13 — Cabaretul „La-Vițelul-care-suge"

După ce vânturase cenuşa amintirilor încă arzătoare, doamna Myrtille îşi părăsi postul de observaţie şi făcu câţiva paşi în cameră.

Era unul dintre vechile saloane ale celui care fusese frumosul Henri Coiffier de Ruzé d'Effiat, marchiz de Cinq-Mars, favorit, al lui Ludovic al XIII-lea şi duşman de moarte al cardinalului. Cu oglinzile sale înalte, căminul din marmură albă, această cameră alcătuia un cadru demn de o doamnă elegantă.

„La naiba! făcu ea admirându-se într-o oglindă de Veneţia, să nu las să-mi scape pasărea! Noaptea nu va-ntârzia să cadă şi ar putea să dispară pentru totdeauna. Trebuie să-l prind imediat!"

După ce-a spus asta, doamna Myrtille a deschis uşa camerei sale şi a coborât apoi pe o scară din piatră albă cu rampă din fier forjat. Ajunsă la parterul palatului, în loc să iasă în curte, descuie o uşă de curând tăiată în zid, la dreapta.

Imediat decorul se schimbă. Gata cu amintirile aristocratice, cu ornamentele şi astragalele! Doamna se găsi într-o cameră destul de întunecată, a cărei fereastră apărată de bare metalice cu ornamente semănând a dinţi de ferăstrău. Picioarele doamnei,

încălţate cu pantofi fini, călcară pe pământul umed. Era una dintre pivniţele cabaretului a cărei fereastră se găsea în unghiul dintre Ballu şi Saint-Germain l'Auxerrois. Se păstrau acolo butoaiele şi sticlele goale.

— Uneori erau lăsaţi aici beţivii bine cunoscuţi, mai ales dacă erau clienţi buni. Doamna Myrtille bătu din palme strigând:

— Hei, Jugau, la Balafre. Vino-ncoace, Joël. Şi tu, l'Estafé!

Se auzi de îndată zgomot de scaune trase, de teci de săbii lovindu-se una de alta şi cizme grele păşind, însoţite de înjurături, în timp ce cei chemaţi mormăiau: „Zâna Choquotte!"

O uşă se deschise lăsând să intre un pic de lumină şi fum de tutun în pivniţă, apoi se închise cu zgomot. Doi indivizi voinici stăteau respectuoşi în faţa patroanei cabaretului. Erau oamenii ei de încredere, spadasinii ei. Cel mai tânăr era şi el cel mai înalt şi mai solid şi se născuse în provincia Bretagne. Se numea Joël de Jugan şi pretindea că e gentilom. Avea şaptesprezece ani dar părea de treizeci din cauză că era aşa de voinic.

Tovarăşul lui, l'Estafé (însemnatul), numit astfel din cauza cicatricii care, subţire şi roşie, se întindea de la tâmpla dreaptă la urechea stângă, avea douăzeci de ani. Aparenta lui slăbiciune te făcea să te înşeli asupra forţei lui reale. Amândoi mergeau legănaţi ca nişte gâşte şi cu mâna pe sabie aşteptau acum după bunul plac al patroanei. Ea nu-i lăsa să lâncezească. Îi descrise pe Olivier şi pe Armelle apoi arătând către stradă, zise:

— Îi vreau pe amândoi, aici! Imediat! Spadasinii se înclinară.

— Nu, se răzgândi Zâna Choquotte, doi oameni e prea mult. Statura şi înfăţişarea ta, Joël, ar putea s-o sperie pe puştoaică. Tatăl ar putea refuza să vă urmeze... E încă ziuă. Nu putem folosi forţa. L'Estafé va merge singur.

Şi, mergând către el, îi şopti la ureche:

— Iată cum vei proceda...

Cinci minute mai târziu, Olivier de Sauves, se sprijinea de parapetul podului între chei şi La Samaritaine. După ce-a aşezat-o pe Armelle văzu postându-se în faţa lui un individ lung, ce-ţi stârnea râsul, ţinând pălăria în mână. Acest om părea să cunoască manierele elegante. Purta spadă, iar îmbrăcămintea sa, nici sordidă, nici foarte elegantă, nu inspira neîncredere. Semnul ce-i brăzda faţa îl clasa printre oamenii ce ştiau să mânuiască spada.

Olivier îl lăsă să vorbească.

— Domnule, începu l'Estafé, încercând să-şi compună o înfăţişare agreabilă, sunt scutierul unei doamne nobile. Ea v-a remarcat şi vă doreşte binele. Dacă sunteţi de acord să o slujiţi, ea e gata să fie generoasă...

O speranţă lumină faţa lui Olivier. „E cu siguranţă acea femeie tânără şi elegantă care a vrut mai adineaori, să-i ofere punga fetei mele..." îşi zise el.

L'Estafé continuă, blând şi insinuant:

— Sunteţi dispus să ajutaţi?

— Asta-i intenţia mea, răspunse tatăl Armellei cu sinceritate.

Spadasinul Zânei Choquotte se-nclină cu un aer graţios, apoi surâse copilei.

— În acest caz, zise el, urmaţi-mă. Cea care ne-a trimis la voi e nobilă, frumoasă şi dintr-o familie bună. Dar nu vorbeşte ca lumea când stomacul e gol... Ea o ştie... O să vă duc să luaţi cina mai întâi.

— Şi fetiţa mea? întrebă Olivier, nevenindu-i să creadă ce auzise.

— Dacă această puştoaică delicioasă este a dumneavoastră, replică lunganul încercând să vorbească cât mai frumos, ea va avea parte de tot ce v-am promis.

Aceste cuvinte atât de simple avură darul de a stârni un val de fericire în sufletul întunecat al lui Olivier.

„Fata mea va mânca!" îşi zise el uşurat.

Nu se mai gândea la propria-i persoană, la golul pe care-l simţea în stomac, la moliciunea picioarelor. Nu evoca nici preţul pe care va trebui să-l plătească pentru această bucurie: să-şi vadă fetiţa sătulă, culcată pe un pat adevărat, cu cearşafuri şi cuverturi.

Optimismul îl cuprinsese, de altfel, cu dulcile lui mâini; de ce să suspecteze intenţiile unei tinere doamne nobile, atât de distinsă şi de caritabilă? Căci el mai credea încă în existenţa simpaticei necunoscute pe Pont-Neuf. Luând de mână fetiţa încântată şi ea de această propunere, el răzbătu prin mulţime urmându-şi, ghidul, urcând din nou pe cheiul Feraille şi cotind-o la stânga, pe strada Ballu.

— Vă conduc la cabaretul „La Viţelul-care-suge”, spuse omul doamnei Myrtille cu amabilitate.

Ochii albaştri ai lui Olivier exprimară surpriza.

— O voi vedea pe stăpâna dumitale?

— Nu, spuse l’Estafé, nici vorbă! Această doamnă nu se poate arăta într-un asemenea loc... Nu v-am spus? Ea vrea să luaţi cina mai întâi... Şi unde să-ţi umpli stomacul dacă nu într-un cabaret?

— Aşa-i.

Armelle sărea ca o lăcustă, iar ochii ei căprui exprimau veselia. În câteva clipe, alături de tatăl ei drag, se va aşeza la masă: Ea se lingea pe buze dinainte să mănânce supă! Asta i se fpărea de necrezut, miraculos! De câteva săptămâni ea nu se hrănise decât cu pâine uscată şi cu resturi de carne de la birturile în aer liber şi nu băuse decât apă din, fântâni.

„Dacă l-aş putea vedea pe <Micul Parizian> în această casă, se gândea ea, ce desert! Cu asta aş fi cu totul mulţumită de ziua de azi!”

Tatăl şi fiica pătrunseră în sălaşul Choquotte ca într-un vis... Semiobscuritatea le păru iluminare. Nu văzuse nici sala afumată cu grinzile negre de funingine, nici mesele lungi la care se-ngrămădeau o mulţime de clienţi beţi, nici numeroasele oale cu vin sau bere. Făceau, ca halucinaţi, ceea ce le dicta stomacul chinuit de foame.

Dacă n-ar fi fost epuizaţi şi dacă ar fi fost în toate puterile, s-ar fi dat înapoi de la primul pas în această atmosferă supraîncălzită şi otrăvită, plină de sunete ininteligibile scoase de clienţii pe jumătate beţi, de exclamaţiile de dezolare sau furie ale jucătorilor şi, mai puternice decât celelalte, de strigătele şi ameninţările spadasinilor.

Pe deasupra mirosului de tutun şi de băutură, de sudoare, de piele, mirosuri care făceau atmosfera aproape irespirabilă, un delicat parfum de carne friptă venea să gâdile nările eroilor noştri. O uşoară slăbiciune îi cuprinse pe amândoi. Parcă nu mai aveau picioare. Dacă l’Estafé nu le-ar fi arătat o masă şi două scaune din fundul camerei, ei ar fi căzut cu siguranţă, aroma făcându-le atât de rău cât şi bine.

De-ndată ce i-a văzut aşezaţi pe noii clienţi, lunganul chemă o paparudă grasă, roşcată şi cam chioară:

— Marion, grăbeşte-te!

Şi cum ea bombănea, încărcată cu farfurii şi căni de cositor, el o apucă de fustă şi-i zise la ureche:

— Fără mofturi! Ăştia sunt invitaţii zânei Choquotte. Roşcata se puse în mişcare. Parcă avea zece picioare şi zece mâini. Într-o clipită tatăl şi fiica văzură apărând pe masă nişte mâncăruri demne de un prinţ sau cel puţin aşa li se părea lor. Mai întâi apăru o supieră din lut ars, flancată de o oală cu vin de Suremes şi de două pahare.

— Mănâncă, Armelle! spuse Olivier de Sauves şi lacrimi de bucurie curgeau pe faţa-i frumoasă.

* * *

Fără a fi văzută, cu ajutorul unui dispozitiv special, doamna Myrtille observa cu un ochi rece. Şifonierul din camera ei de culcare îi permitea să vadă printr-o gaură făcută în zidul palatului Cinq-Mars ceea ce se petrecea la „Viţelul-care-suge”, în sala joasă. Aşezându-i pe Olivier şi pe Armelle în fundul camerei, şiretul L’Estafé îi adusese în faţa câmpului vizual al patroanei.

„Ah! rânji aceasta urmărind scena cu mare atenţie, mirosul supei e de ajuns să-i facă să plângă? Erau flămânzi, asta-i sigur! Ce repede mănâncă! Olivier trebuie s-o binecuvânteze pe nobila doamnă de care i-a vorbit L'Estafé."

O idee nu-i dădea pace:

„E-n mâinile mele. Ce să fac cu el? Să mă gândesc... Aici, la subsol şi în <cuptorul> de care domnii de la Châtelet nu ştiu nimic, pot să-mi pun la punct răzbunarea. Un râs semănând cu râsul unei vrăjitoare a scutură: „Posed aici toate instrumentele de tortură: şevalet, gheata care-l poate face să moară lent pe individul cel mai solid după ce i-am zdrobit picioarele. L'Estafé şi Joël de Jugan excelează în a-i umfla pe pacienţi cu apă clocotită cu ajutorul unei pâlnii... Li se pare că aceste distracţii sunt cam rare... iată un moment plăcut pentru ei!"

Ura ei năştea imagini oribile: Armelle asistând la tortura savantă a tatălui ei şi fiind martorul lentei agonii.

„Dac-aş inversa rolurile? se-ntreba ea. Dac-aş tortura-o mai întâi pe fragila blondă?"

Un incident violent petrecut în sala cabaretului întrerupse gândurile brunei soţii a lui Godefroy Coquebart şi alungă din mintea ei hidoasele planuri. Prin gaura de care-şi lipea ochiul răutăcios ea văzu unul dintre spadasinii prezenţi mereu la târgul unde se angajau aceşti luptători, un Hercule blond şi rozaliu, unul dintre puţinii oameni care îndrăzneau să-l privească în faţă pe Joël de Jugan şi care tocmai se ridicase de la masă, ştergându-şi mustaţa udă de bere, iar când trecu pe lângă Armelle, înveselit de bună seamă de multele pahare cu bere băută, o trase pe faţa de păr.

În mai puţin de treizeci de secunde Olivier de Sauves păli, îşi muşcă buzele, îl fulgeră cu privirea pe ticălos, se ridică, merse către el, îl prinse de guler şi-i trase o palmă care răsună ca o lovitură de tun. Imediat se auziră strigăte în atmosfera înceţoşată a cabaretului. Toţi spadasinii care-şi închiriau spadele se ridicară sau se cocoţară pe mese. Doamna Myrtille îşi muşcă buzele şi se gândi: „Olivier şi-a semnat condamnarea la moarte. Bărbatul pe care l-a pălmuit este cel mai bun spadasin din Paris. Numai cine vine din mlaştinile din Poitou poate îndrăzni să-l pălmuiască pe Marcel de Remaille, şeful de necontestat al spadasinilor, spintecătorul diabolic care a primit de la ceilalţi faimoasa poreclă Asasinul!"

Contestând că gestul tatălui Armellei agita adunătura, ameţită de vin, ea-şi zise cu voce joasă:

— Dacă admitem, adică faptul că Olivier e capabil de a da o lecţie acestui profesionist, zece alte spade se vor ridica pentru a-l pedepsi. Nu voi fi lăsată oare să mă răzbun?

Tocmai voia să strige, să-şi avertizeze oamenii, când rămase pe loc mută de uimire: Olivier de Sauves şi Marcel de Remaille, ajutaţi de complicitatea asistenţei, se găseau faţă în faţă, că pe un câmp de bătaie. Pe lângă adversarul lui, Olivier, deşi depăşea cu mult înălţimea medie, părea un pigmeu. Arma acestei brute , ucigaşe îl ameninţa de sus în jos.

Spre marea surpriză a doamnei Myrtille şi a multora, departe de a bate în retragere în faţa atacurilor, Olivier avansa mereu, neînfricat şi încăpăţânat, încercând să atingă pieptul adversarului. Acesta, nebun de mânie şi foarte orgolios, de câte ori fanda atingea, cu spada podeaua în locul pe care-l ocupase Olivier mai înainte, încolţit în faţa zidului, el trebui să înţeleagă că-i sosise ultimul ceas, căci vârful spadei atinsese deja de trei ori vesta din piele de bivol. Tânărul de Sauves nu voia moartea formidabilului Marcel de Remaille pentru că se mulţumea să-l facă să se lipească de zid şi să-l ţină acolo, vârful săbiei lui fiind gata să-i străpungă inima.

Mulţimea privea uriaşul palid cu ochii daţi peste cap şi sudoarea curgându-i pe frunte. Ea resimţea, după cum îşi imaginase doamna Myrtille, că i se face un afront spadasinului. Neştiind ce pericol îl aşteaptă, după ce se bucurase de triumf preţ de trei minute aproape, Olivier de Sauves încetă să-şi mai sprijine vârful spadei de pieptul celui învins, îşi puse spada în teacă, ridică din umeri şi voi să se-ntoarcă la locul lui.

După mişcarea buzelor, madame Myrtille îşi dădu seama că tocmai înjura. Strigătele reîncepură. Douăzeci de spade răsăriră ca prin minune. Armelle, cuminte până atunci,

atentă la spectacol şi foarte liniştită — era oare obişnuită cu asemenea întâlniri? — păli foarte tare şi-şi împreună mâinile. Începu să se roage... Un cerc de fier îl înconjura pe tatăl ei mereu calm şi surâzător.

„Or să-l omoare? Ce fac Joël şi L'Estafé, aceşti ticăloşi buni de spânzurat?" se-ntreba patroana cabaretului.

Contrar prudentelor ei obiceiuri, ea voia să-şi părăsească postul de observatoare, să coboare pe o scară ascunsă şi să se amestece în încăierare când se linişti:

— Bine! Foarte bine!

Cu sabia-n mână, Olivier de Sauves devenise un adevărat demon... Cercul se lărgi, se rupse... Unele săbii se lăsară în jos, ici colo... Un spadasin se ţinu de burtă, un altul îşi masă umărul, un neamţ roşcat scuipă sânge şi câţiva dinţi... A fost grozav şi nu i-a luat decât câteva secunde!

Drumul se eliberase: liniştit, cu un aer trist şi blând, Olivier ajunse la locul lui ca şi cum nu s-ar fi îngrijorat în legătură cu urmările acestei încăierări... îşi apucă paharul şi îl ciocni, râzând, de cel al fiicei sale, îşi luă, din nou cuţitul şi bucata de pâine... De altfel, tocmai apăruseră, cu sabia în mână, bretonul şi omul cu cicatrice.

„E un spadasin grozav! se gândi coana Myrtille. Un neînfricat cum n-ar trebui! Sânge rece, decizie promptă, curajos în toate încercările, îndemânare, nimic nu-i lipseşte. Ar fi mare păcat să ne lipsim de serviciile unui asemenea învingător de Herculi. Poate şi trebuie să devină şef... stăpân chiar!"

Ea făcu un rapid calcul mental. În ea, negustoreasa nu adormea niciodată prea mult timp. „Merită o avere!"

După asta, abandonându-şi punctul de observaţie, ea trecu prin şifonier şi reintră în vechiul salon al marchizului de Cinq-Mars. Acolo, o servitoare tocmai aprindea luminările unei lustre de cristal.

— E perfect, zise ea cu o voce rece, poţi să te duci.

Pentru o clipă ea rămase în picioare în mijlocul camerei luxoase, o cută orizontală barându-i fruntea de atâta preocupare. Desigur că o costa renunţarea la răzbunare, la torturarea lui Olivier de Sauves. Ea s-ar fi bucurat să vadă curgând sângele acestui orgolios să-i audă pielea pârâind. Imposibil vorbea cu o voce prea puternică. Trebuie să renunţe la asta. Răzbunarea ei va lua altă formă. Se aşează în faţa măsuţei de toaletă, se aplecă şi se admiră în oglindă.

„Dacă aş vrea, se gândi ea surâzând, cât mi-ar fi de uşor să-l recuceresc. Dar la ce bun?"

„Banii, bijuteriile! Iată ce mă interesează. Când voi fi strâns o avere imensă voi cumpăra pentru Godefroy o funcţie care să-i aducă nobleţea. Atunci îi voi zdrobi pe toţi cu bogăţia şi frumuseţea mea! Iată un scop măreţ! Iată pentru ce trebuie să trăieşti!"

Ea deschise nişte sertare din care scoase ustensilele de toaletă şi produse de machiaj. Olivier de Sauves nu trebuie să recunoască în doamna Myrtille pe copilul paznicului din Niort. De aceea, şireată, făcu apel la tot talentul de care-l avea pentru a-şi schimba înfăţişarea şi a o-mbătrâni pentru o clipă... Ea reuşi să se metamorfozeze într-un mod surprinzător. În această femeie de vreo cincizeci de ani, cu tenul încă proaspăt dar cu părul pe jumătate alb, gentilomul din Vendeea nu putea s-o recunoască pe fosta lui logodnică, îşi chemă camerista.

— Gertraud! Spune-i lui L'Estafé să vină cu oaspeţii lui. Sunt gata.

Cinci minute mai târziu omul ei de încredere se prezentă zâmbind la uşa la care tatăl şi fiica, sătui şi fericiţi se priveau cu tandreţe. Nu mai rămăsese nici o urmă din încăierarea de mai înainte datorită măsurilor luate de Joël şi de tovarăşul său. Toţi cunoşteau dorinţa Zânei Choquotte: fără sânge! Acel Hercule umilit se dusese să bea în altă parte. Ceilalţi îşi reluaseră zarurile, cărţile şi paharele căci măiestria lui Olivier de Sauves nu reuşise să le provoace decât nişte răni superficiale.

După ce se asigurase că invitatul „nobilei sale stăpâne" nu era nemulţumit de ce i se oferea, îi spuse:

— Mi s-a spus să vă conduc în faţa celei care v-a chemat...

Olivier se ridică imediat şi se înclină cu curtoazie:

— Sunt la dispoziţia ei.

Apoi, privindu-şi fiica al cărei cap blond începea să se lase-ntr-o parte, întrebă:

— Şi Armelle?

— Micuţa dumneavoastră? se prefăcu înduioşat spadasinul. Nu vă faceţi griji. Am primit ordine în legătură cu ea. În timp ce veţi conversa cu stăpâna, o voi încredinţa unei cameriste. Şi adăugă, coborând vocea:

— Cea care se interesează de dumneavoastră locuieşte în palatul Cinq-Mars. Când se va termina întrevederea vă veţi găsi fiica dormind ca un îngeraş într-o cameră alăturată de a dumneavoastră.

— Fie!

Imaginea fermecătoare a necunoscutei de pe Pont-Neuf, continua să tulbure mintea tânărului şi să liniştească inima lui de tată. Se gândea: „Zilele negre s-au dus poate... Nefericirea s-o fi plictisit să ne chinuie fără-ncetare.”

O sărută pe Armelle pe frunte, spunându-i:

— Pe curând, comoara mea... Să fii cuminte. Vei fi dusă să dormi într-o cameră frumoasă. Voi veni să te văd mai târziu.

L’Estafé o opri pe grăsana de Marion, căreia îi şopti:

— Ocupă-te de puştoaică..

Tatăl şi fiica se sărutară în timp ce spadasinul mormăia:

— Să ne grăbim! O să aveţi tot timpul să vă pupaţi pe bot în camera voastră.

Şi adăugă batjocoritor:

— Parcă v-aţi despărţi pentru totdeauna!

† Capitolul 14 — Micul Parizian

Amurgul îşi cobora vălurile peste Pont-Neuf. Toate barăcile se închideau pentru că plimbăreţii, curioşi şi uşor de tras pe sfoară, se grăbeau să fugă din aceste locuri înainte de căderea nopţii. Chiar şi pungaşii se-ntorceau în curtea Grobier să-şi ia raţia de hrană. Unii dintre ei, nu prea grăbiţi, mai hoinăreau în jurul cabaretului La-Viţelul-care-suge sau în jurul altor case, căutând prilejul să şterpelească ceva sau să-nşele vreun nătărău. Numai domnii spadasini se grăbeau să bată în retragere.

La Teatrul Minunilor ziua nu fusese prea bună, aşa că nasul fiecăruia se lungea inconştient ca pentru a-l imita pe cel al directoarei, buna măicuţă Toutou. Era o femeia puternică de vreo cincizeci de anî, veselă de obicei şi plină de viaţă. Figura ei cam prea virilă, păstra urmele unei frumuseţi apuse. Numele ei adevărat era Roza Técla. Întâmplarea făcuse să rămână nemăritată, aşa că-şi revărsa afecţiunea asupra tovarăşilor de existenţă rătăcitoare, oameni sau animale. Ea se ocupa cu dresarea câinilor căpătând porecla „Măicuţa Toutou”. Pe una din ferestrele domiciliului pe roţi de lângă „teatru”, am fi putut vedea silueta atletică a Rozei, aşezată în faţa tovarăşului ei Plouff, amândoi ocupaţi cu socotitul:

— N-am câştigat mai nimic astăzi! zise melancolic Măicuţa Toutou. Şi totuşi fiecare s-a întrecut pe sine. Rareori am văzut salturi mai bine executate!

Un suspin al domnului Plouff sau Isidor (acesta fiind numele lui adevărat) răspunse Măicuţei Toutou. Domnul Isidor era lung ca o zi de post. Asociat al Rosei Técla, el juca rolul de paiaţă, de clown, cum se spune astăzi. Avea încă pe el costumul pe paradă, pudra şi fardul...

— Căţeii dumitale, zise el cu o voce plângăcioasă, au lucrat admirabil... Şi Henri al nostru, steaua noastră, marele nostru favorit, a reuşit să se întreacă pe el însuşi... Toate astea degeaba!

Amândoi începură să se vaite:

— O să ajungem la faliment. Treburile s-au stricat. Când a venit „Micul Parizian”, om fără oase, inegalabil, cocoşat şi ghiduş dintr-o dată, încasările crescuseră... Dar... .

— Dar ne lipseşte ceva, zise Măicuţa Toutou.

— Cred că ştiu ce... elementul graţios, reprezentat numai de dumneata, Rose.

— De acord, zise directoarea. Ne-ar trebui, pentru a emoţiona publicul...

— Ceea ce posedă baraca de la Gente-Annie!... Cei de acolo prosperă, iar noi ne ducem naibii... Dac-am avea un elf, o zână, sunt sigur că zeiţa Fortuna ne-ar surâde.

* * *

După ce parada s-a terminat, Micul Parizian se retrăsese într-un colţ al barăcii. Voia să-şi schimbe ţinuta ca să meargă să respire aer curat înainte de a dormi. O simplă bucată de pânză groasă separa colţul său de camera patronilor, în care aceştia numărau, pe masa mică de lemn, veniturile de peste zi.

Auzi deci tot ce-au spus aceştia. Când Măicuţa Toutou şi asociatul îşi exprimară regretul că n-au în trupa lor o fetiţă, inima băiatului se strânse. Imediat o văzu, cocoţată pe umerii unui individ cu aspect jalnic, — pe acea fetiţă cu chip de înger, cu părul strălucitor, o apariţie graţioasă şi plină de candoare căreia îi trimisese un sărut teatral. Apoi izbucni în râs, dojenindu-se pentru înduioşarea ce-l cuprinsese. O puştoaică necunoscută să-l emoţioneze atât?... Doar nu era bolnav?

Părăsi rulota fără zgomot, crezând că nimeni nu l-a văzut. Totuşi umbra unei femei îi tăie calea.

— Să nu faceţi imprudenţe, domnule Henri, îl imploră o voce cu inflexiuni tandre.

— A! dumneata eşti, doamnă Bernard! zise plimbăreţul îmbrăţişând-o pe noua venită. Nu te îngrijora pentru mine. Nu mă tem nici de Dumnezeu, nici de dracu', pentru că unul este plin de bunătate, iar în ce-l priveşte pe celălalt, am,eu ac de cojocul lui. Pe curând...

Dispăru în direcţia porţii Buci, în timp ce doamna Bernard se uita în urma lui. Patronii nu ştiau mai nimie despre unul, nici despre celălalt. Se mulţumeau să-i respecte şi să-i iubească, într-o zi un băiat cu înfăţişare plină de hotărâre se prezentă la teatrul lor, împreună cu o femeie de aproape şaizeci de ani.

— Mă numesc Henri, le spusese el. Ea e doamna Bernard. Ştie să coacă, să brodeze şi să gătească de minune. Ne veţi regreta că aţi primit-o. Cât despre mine, iată-mi talentele.

Şi făcu o demonstraţie atât de uluitoare încât doamna Rose Técla şi domnul Isidor au fost cuceriţi pe loc de bizarul cuplu. Henri avea doisprezece ani. Era un băiat blond, vioi, viguros, îndrăzneţ, şi degajat. Privirea lui fermeca, dar provoca şi teamă.

Fusese văzut pe când îi făcea şi pe adulţi să dea înapoi din faţa lui. Sfida orice acrobat şi-i făcea chiar pe spadasini să tremure datorită îndrăznelii sale. În jurul lui, oamenii de arme spuneau:

— Când băiatul ăsta o să poată ţine o sabie în mână n-o să fie bine deloc să-i stai în drum!

De multe ori se arunca în apă îmbrăcat. Corpul lui părea case lungeşte sau se-nchirceşte după bunul lui plac. Se cocoşa, îşi strâmba picioarele, se contorsiona şi deodată îşi recăpăta vigoarea adolescentină.

Era o fire combativă. Vorbea puţin şi rareori era surprins pe gânduri. Îi plăcea să acţioneze mai degrabă... Iată pentru ce reflecta, mergând, la problema pusă de domnul Isidore. Treburile nu mergeau bine... Era nevoie de o fetiţă... Se opri deodată în mijlocul străzii Fosse-Saint-Germain întrebându-se:

„Ce s-o fi întâmplat cu spadasinul cel melancolic şi cu fetiţa lui? Dac-aş fi ascultat ce-mi spunea inima, dac-aş fi fost liber să-i urmez! Acum cred că-i prea târziu... Această

infectă Vale a Sărăciei i-a înghiţit... Unde să se fi dus dacă nu în aceste locuri blestemate? încercările m-au maturizat de mult şi ştiu să citesc o mulţime de lucruri pe chipurile oamenilor... Nenorocul are ceva cu ăştia doi!”

„Şi dacă aş încerca să-i găsesc? Cine ştie? Poate că asta-i salvarea şi pentru Măicuţa Toutou şi pentru fetiţa nefericită! Mi-aduc aminte că era palidă şi-avea ochii încercănaţi. Tatăl ei părea că e la capătul speranţelor... Sunt sigur că le era foame! Când te gândeşti că n-or fi mâncat nimic astăzi! Bieţii de ei! La noi ar fi avut asigurată măcar masa zilnică!” în cele din urmă hotărî: „Trebuie să-i găsesc!” îşi zise.

După care se-ntoarse, trecu podul din nou şi o luă pe străduţele urât mirositoare ce duceau de la strada Saint-Germain-l'Auxerrois către cheiul Ferraille. Ce spera el să găsească în acest labirint sordid în care rarele lămpi cu ulei instalate de domnul de la Reynie nu reuşeau să alunge umbrele? O mulţime de oameni trecuţi prin ciur şi prin dârmon care aveau drept prietenă o spadă ascuţită, nu s-ar fi aventurat de bună voie în această vale în care ofiţerilor de poliţie nu le place deloc să se arate. Aici viaţa omului depindea de un fir de aţă, mai ales după apusul soarelui. Rondurile pazei de noapte dădeau slabe rezultate pentru că aveau loc la ore cunoscute, pe itinerare fixe, cel mai bine era să nu rişti să ieşi din casă pe timp de noapte.

Henri nu părea să se-ngrijească din această cauză. Ştia că e agil, Cunoştea şi o mulţime de lovituri care-l puteau trimite pe un individ direct în apă. De două sau trei ori, fără să se laude faţă de doamna Bernard, îi făcuse să se-ntindă-n praf pe câţiva hoţi de buzunare şi tâlhari care-l luaseră drept o pradă uşoară.

Înainta încet, cu grijă, pândind în dreapta şi-n stânga. Uneori deschidea uşa unui cabaret fetid, fără să-şi facă probleme din cauza înjurăturilor sau ameninţărilor. Memoria sa reţinea trăsăturile nefericitului spadasin, tatăl îngerului pe care-l căuta. Dar nu vedea nicăieri acest chip emoţionant. Plimbându-se, urcă din nou pe strada Ballu. A fost intrigat de prima clădire pe care a zărit-o, în stânga sa, aproape de colţul cheiului Feraille. Era o formă cubică, fără ferestre... I se părea (era o iluzie?) că aude paşi, înjurături, o învălmăşeală în spatele zidurilor negre şi misterioase. Atenţia lui fu atrasă apoi de palatul Cinq-Mars, cu ferestrele acoperite cu obloane şi se întrebă:

„Pentru ce atâtea precauţii?”

Mirosea a afaceri necurate, tot ce putea presimţi firea lui cinstită şi nobilă, fără a cunoaşte dedesubturile. În cele din urmă ajunse la colţul străzii Saint-Germain-l'Auxerrois, făcu repede un salt, un salt de animal sălbatic surprins în junglă şi se aşeză la pândă. Uşa cabaretului La-Viţelul-care-suge se deschisese cu violenţă, proiectând afară lumina cât şi zgomotul interior. Ascunzându-se astfel, Henri ascultase de reflexele sale, era „la vânătoare”... Un fleac îl punea în alertă... Gesturile sale o luau înaintea gândurilor.

Din colţul său, el văzu doi oameni ieşind din cabaret. Primul, de talie mijlocie — era L’Estafé, ducea sub braţul stâng un pachet lung. Celălalt, Joël, ţinea în mână o spadă lungă. Uşa cabaretului fu închisă cu o lovitură de picior, iar colosul breton şi tovarăşul său se îndreptară către strada Trois-Maries, uitându-se în dreapta şi-n stânga prevăzători. O luară apoi la stânga, mergând către Pont-Neuf.

Intrigat, Micul Parizian începu să-i urmărească.

„Ce pun oare la cale? Nu le-am văzut trăsăturile decât la lumina lămpilor cu ulei şi totuşi nu cred că mă-nşel, arată ca doi ticăloşi buni de spânzurătoare”, îşi zise el.

Joël de Jugan şi L’Estafé trecură de la Samaritaine ai cărei stâlpi făceau să clipocească apa repede a Senei, umflată de o furtună recentă. Noaptea se-ntinsese peste toate lucrurile ca un cearşaf. Nu era nimeni pe străzi.

Henri aluneca pe lângă ziduri gata să se confunde cu ele dacă era cazul. După ce a trecut de cheiul Samaritaine se opri deodată, imitându-i pe cei doi pe care-i urmărea de vreo zece minute. Îşi spunea: „Bandiţii ăştia n-au venit aici degeaba... Să mă arunc asupra lor ca un fulger? Ajutat de surpriza pe care-o vor avea, poate că voi pune mâna pe pachetul suspect târât de acest ticălos ca să aflu adevărul. Mi se pare că acest pachet...”

Nu avu timpul să-şi termine gândul. Ajuns în dreptul celui de-al patrulea arc al podului, L'Estafé păru că a aruncat ceva peste parapetul din dreapta. Se auzi un plescăit sinistru.

— Frumoasă seară, mormăi Joël. Călătorie sprâncenată!

— Şi salutări din partea mea! zise L'Estafé. Aşteptară câteva secunde, îşi strânseră mâinile şi voiau să se retragă, mulţumiţi de ei însuşi, când bretonul îl apucă de braţ pe tovarăşul său şi-l întrebă, emoţionat:

— Pe legea mea! Ai auzit?

— Da, mărturisi celălalt neliniştit.

— Totuşi n-ai aruncat decât unul...

— Da... un singur pachet... Ce-o fi atunci?,

Se aplecară peste parapet, încercând să vadă-n întuneric, dar nu se puteau ghida decât după auz.

— Cineva înoată... zise L'Estafé.

— O! mormăi Joël, punând mâna pe mânerul spadei, cel care va încerca să pescuiască pachetul va plăti scump...

— Ştii să-noţi?

— Da, fir-ar să fie! afirmă Joël. Pe când eram puşti, la Armor, eram toată ziua în apă.

— Ai noroc, ripostă tovarăşul său. Eu înot ca un topor la fund. Păcat!

Arătând către o grămadă de pietre, bretonul propuse:

— Să ascultăm cu atenţie... Avem cu ce să trimitem la fund pe cel care încearcă să se amestece în treburile noastre.

O clipă mai târziu, amândoi începură să bombardeze fluviul cu pietre. Nu vedeau nimic, dar auzeau apa clipocind agitată de eforturile unui înotător. Auzeau chiar pe cineva respirând puternic şi egal. Fără-ndoială că ar fi reuşit să-l lovească pe Henri şi să-l rănească poate, dacă nu s-ar fi auzit în acea clipă un zgomot de paşi şi de săbii scoase din teci, zgomot care ajunsese repede la urechea lui L'Estafé:

— Paza! ... Trebuie să schimbăm metoda!

† Capitolul 15 — Lupta pe Sena

După aspectul pachetului dus de lungan, Henri ghicise imediat că era vorba de un corp omenesc — viu sau mort — un corp de copil poate. Un suflet generos şi plin de milă ardea în corpul adolescentin al lui Henri. De aceea, când îl văzu pe cel mai mic dintre ticăloşi aruncând în fluviu straniul pachet, gândul că înăuntru nu era decât un cadavru nu reuşi să-l oprească. Se ridică pe parapet şi se aruncă în fluviul întunecat.

Când reveni la suprafaţă văzu la câţiva stânjeni măi încolo pachetul aruncat ce plutea. Henri îşi trase răsuflarea, ajunse aproape de obiect şi era gata să pună mâna pe el când o ploaie de stropi, stârnită de pietrele aruncate de cei doi spadasini îl orbi pentru o clipă. După ce redeschise ochii, nu mai văzu obiectul pe care-l căuta. Probabil că fusese luat de curenţii apei. Înainta la întâmplare în apa ca cernează. Nu peste mult timp, degetele sale întâlni ceva mătăsos. Apucă fără să se mai gândească meşele ude de păr şi le trase după el gândind că aparţineau unui cadavru.

Ploaia de pietre încetase. Putu să se agate de unul din pilonii cheiului La Samaritaine, să-şi tragă răsuflarea şi să vadă dacă salvase o fiinţă vie sau nu făcuse decât să permită unui creştin plecat pe lumea cealaltă să doarmă în pământul sfânt.

„O fată! zise el cu o voce gâtuită de emoţie. La naiba! nici nu trebuia să mă-ndoiesc după ce i-am prins părul mătăsos. Oare trăieşte? Da, inima bate... foarte încet, dar bate. Trebuie să-mi termin treaba cât mai repede."

Mai întâi fu tentat să ajungă pe malul drept al fluviului. Era foarte aproape de refugiul lui, dar se gândi să fie prudent.

„Blestemaţii care-au încercat să înece această fiinţă nevinovată şi au vrut să mă ucidă cu pietre au ghicit probabil că infamia lor n-a avut rezultatul scontat. Probabil că se ascund în apropierea malului... N-aş ezita nici o clipă să-i înfrunt dacă aş avea trei sau patru ani mai mult şi dacă aş şti să mânuiesc o sabie! Pe unul aş putea să-l culc la pământ cu o lovitură de picior în burtă... Dar mai este şi celălalt... Şi mai este şi această copilă... Ce se va-ntâmpla cu ea dacă sunt rănit sau măcar ameţit? Mai bine să-ncerc să mă-ndepărtez de acest loc!”

După asta, prinzând amândouă mâinile fetei cu o singură mână şi luând-o în spate fără zgomot, se lăsă în apă şi era gata să înfrunte curentul pentru a trece pe sub arc, când un corp negru ce căzu în faţa lui, îl obligă să facă un fel de salt înapoi.

Ce se-ntâmplase? Auzind paşii unui rond al pazei de noapte care venea dinspre colegiul celor patru naţiuni şi tocmai intra pe pod, bretonul îşi alertase tovarăşul:

— Atenţie! Uite sergenţii! Coboară scara şi mergi de-a lungul malului, pe urmă caută o barcă şi vino să mă ajuţi, dacă e nevoie. Eu am să m-arunc în apă.

Iată de ce Henri trebuise să-şi lase povara să plutească. Se auzise doar un plescăit, deci era un singur urmăritor, aşa că nu se temea foarte tare. În ciuda vitezei curentului nu avea decât o nelinişte: cea de a fi atacat în timp ce trebuia să-şi susţină povara, ceea ce l-ar fi pus în stare de inferioritate. De aceea se lăsa dus pe firul apei, înotând în linie oblică pentru a ajunge pe malul stâng înainte de a se afla lângă podul regal îndepărtat.

Tocmai trecuse prin faţa vechiului turn Mesle când i se păru că vede o umbră alergând dinspre Luvru. În acelaşi timp vedea deasupra lui cam la înălţimea lui, un fel de sferă.

„Nu este nici o geamandură pe-aici, gândi el, trebuie să fie un cap.”

I se păru că aude o răsuflare... La naiba! Se uită către stânga şi văzu o masă obscură, nemişcată, care se ridica deasupra nivelului apei. Se apropie şi o atinse fără teamă.

„E o estacadă!”

Într-adevăr, era un şir de plute ancorate acolo, în mijlocul fluviului. Nu-i trebui mult timp să-şi dea seama de acest lucru. Descoperind şi o gheretă care trebuia să servească drept adăpost pentru plutaşi, Henri lăsă acolo copila leşinată şi se depărta de plute, gata de luptă.

Era şi timpul. Dacă ar fi avut vreo sursă de lumină sau dacă vreo rază de lună ar fi Străbătut printre norii deşi s-ar fi pus în gardă imediat, dar peste tot era întuneric beznă; Ochii lui obişnuiţi totuşi cu această întunecime crezură că văd sfera remarcată mai înainte. Pe când încerca să o evite, ea dispăru. Imediat după aceea simţi că picioarele-i sunt prinse ca-ntr-o menghină şi se duse la fund, tras de o greutate considerabilă. În ciuda vigorii şi agilităţii sale, bietul băiat, tras cu forţa spre fund avu o clipă de spaimă. Ce va face ca să se poată smulge din strânsoarea adversarului? La urma-urmei adversarul era un bărbat, şi încă un bărbat robust, care ştia să-noate foarte bine.

El însă era epuizat după ce căutase sub apă pachetul misterios, după ce pescuise fata şi o dusese la loc sigur. Cu un curaj de care un altul n-ar fi fost capabil, Henri se scutură degajându-şi piciorul drept. Mâinile îi erau libere. Ţinându-şi respiraţia, fu plăcut surprins când putu să ghicească faptul că eforturile adversarului său erau menite să-l ajute să ajungă la suprafaţă ca să respire. Atunci coborî din nou păstrându-şi poziţia verticală, în aşa fel ca să-l poată ţine pe adversar cu capul în apă. Calculase bine. Degetele strânse în jurul gleznei sale se desfăcură.

Ajungând la suprafaţă, Joël de Jugan trase cât măi mult aer în plămâni, chemă în ajutor silueta de pe mal şi se lăsă purtat de valurile tumultoase. Pentru Henri era important să nu-i permită banditului să se eschiveze. Se aruncă în apă pentru a-i tăia retragerea în timp Ce acesta se-ndrepta către Pont Royal. Reuşi să-l apuce pe bandit de păr. Lupta fu reluată, mai sălbatică şi mai înverşunată ca-nainte; din fericire pentru micul saltimbanc primul atac nu i-a fost favorabil omului Myrtillei. Forţat să se susţină la suprafaţă, acesta nu putu să se opună pumnului de fier al micului salvator. Henri îl bombardă cu un pumn în

faţă cu-atâta furie încât bretonul îşi pierdu cunoştinţa şi se duse la fund chiar în momentul în care o barcă se desprindea de cheiul Luvrului.

În ciuda oboselii pe care-o resimţea, Henri nu se gândi deloc să se odihnească. Ajunse repede la şirul de plute, se ridică deasupra, găsi ghereta, p luă pe fetiţa adormită şi se aruncă iar în apă pentru a atinge malul în locul în care Podul Artelor se uneşte cu Palatul Mazarin, în spatele zidăriei cheiului.

După ce puse piciorul pe uscat, o luă la fugă către piaţa Dauphine, strângând-o tare la piept pentru a o încălzi pe cea pe care-o smulsese din braţele morţii. La Teatrul Minunilor cina se terminase de mult. Măicuţa Toutou, domnul Plouff şi doamna Bernard se priveau în tăcere, îngrijoraţi. Rămăseseră în jurul mesei albe, de lemn, pe care rămăsese intactă porţia lui Henri. O farfurie cu supă călduţă, pâine neagră şi un hering. O lumânare lumina camera.

— Isuse! strigă doamna Bernard văzându-l pe Henri intrând în timp ce apa curgea şiroaie de pe el. Ce ţi s-a întâmplat, domnule Henri? Ai să provoci o inundaţie...

De-abia atunci zări corpul fetei în braţele lui Henri şi uită să mai vorbească.

— Repede! ordonă Micul Parizian, grăbiţi—vă! Ocupaţi-vă de fetiţă! Schimbaţi-o, încălziţi-o!

— E moartă! se lamenta domnul Plouff, speriat când o văzu palidă şi fără vlagă.

— Nu domnule Isidore, dar trebuie să-i venim în ajutor cât mai repede ca să nu moară!

Într-o clipă doamna Bernard luă povara din braţele lui Henri şi dispăru în spatele unei perdele de pânză.

Doamna Rose Técla, până atunci încremenită de surpriză, îşi regăsi vocea pentru a-i spune:

— Ce aventură! E vorba de o dramă?

— Da, măicuţă Toutou, şi încă ce dramă! O să-ţi povestesc eu mai târziu... Deocamdată trebuie... în primul rând să te usuci, pe urmă să te odihneşti, îl sfătui domnul Isidore,

— Nu, domnule Plouff. Mai întâi voi pune caii la rulotă şi...

— Ei, asta-i! exclamară deodată asociaţii.

— Trebuie! insistă Henri. Şi repede,vă rog! E grav!

— Bine, bine! răspunse mimul. Dacă ţii vom pleca! în timp ce înham caii, ocupă-te de tine. Eşti alb ca un cearşaf, iar buzele-ţi tremură.

— Şterge-o! îi zise patroana cea grasă. Du-te să te-mbraci cu altceva...

De data asta băiatul consimţi pentru că domnul Plouff şi se duse să pregătească plecarea în locul lui. El dispăru în dosul perdelei. Explică în timp ce se dezbrăca:

— Măicuţă Toutou, m-am dus să caut în fundul Senei ce vă lipsea, apoi a trebuit s-o apăr de un rechin care voia s-o mănânce.

— Nu-nţeleg nimic. Ce-mi lipsea?

— Steaua dumitale.

— Eşti nebun? se revoltă patroana.

— Niciodată n-am fost mai sănătos! Ascultă: nişte ticăloşi au aruncat în Sena pe această biată copilă... Providenţa m-a pus pe urmele lor şi mi-a permis să triumf. Cerul nu face nimic fără motiv, măicuţă Toutou.

— De acord!

— Ei bine, eu v-o încredinţez pe micuţa regină. Ea va umple golul din baraca voastră şi va ajunge celebră. Eşti mulţumită?

— Desigur!

* * *

O oră mai târziu, îmbrăcat cu haine călduroase, după ce-şi mâncase supa şi heringul, Micul Parizian se duse la doamna Bernard:

— Aş vrea să văd mutra micuţei pe care-am purtat-o ca pe un balot.

Bătrâna îl privi surâzând, luă un capăt de lumânare şi lumină colţul în care fetiţa era culcată pe o saltea de paie.

— Încet! zise ea. Să nu-i tulburi somnul! Deşi cred că i s-a dat să bea ceva, ceva ce-ar face pe oricine să doarmă buştean.

— Un somnifer? Cred că ai dreptate, măicuţă Bernard, ea n-a scos un sunet când ticălosul ala...

Se-ntrerupse deodată, contemplând-o fericit. Lumânare ţinută de doamna Bernard îi arătase un chip de înger şi părul de aur la care se gândise toată după-amiaza.

— E fetiţa căreia i-am trimis un sărut... bâlbâi el, ea e! Domnul fie lăudat!

Lacrimi îi apărură în ochi. Adineauri evocase providenţa şi iată că ea îl pune în faţa acestui chip de madonă care-l obsedase tot timpul. Doamna Bernard voia să-i întrerupă visarea. Ca orice fiică a Evei ar fi dorit şă posede cheia acestei enigme. Dar nu şi-ar fi permis niciodată să-l interogheze pe Henri, pe care-l servea şi îl respecta ca pe un stăpân. El îi asigura existenţa. Aştepta lângă el, plină de temeri aproape materne, să i se dezvăluie ceva despre această întâmplare.

† Capitolul 16 — Micuța soră

A doua zi, trezit de primul sărut al aurorei, Henri îşi făcu toaleta rapid, luă de pe masă o bucată de pâine şi fără să trezească pe nimeni, după obiceiul lui, reuşi să iasă din rulotă. Aceasta se oprise, din ordinul domnului Isidore, la intrarea în pădurea Vincennes, nu departe de satul cu acelaşi nume. Dacă frunzişul des era încă înfăşurat în ceţurile nocturne, o rază de soare înroşea fruntea severă a donjonului construit de Charles V. Acest spectacol plăcu tânărului artist. Sufletul său independent iubea mai mult natura decât oraşul.

După ce făcu o serie de exerciţii destinate să-l menţină în formă şi după ce-i mângâie pe elevii măicuţei Toutou, Henri începu să muşte, cu apetitul vârstei sale, din bucata de pâine neagră luată ca mic dejun. Apoi merse către pădure unde cântăreţii înaripaţi îşi începuseră concertul de dimineaţă.

Ca multe fiinţe create pentru acţiune, eroul nostru reflecta mai ales în timp ce mergea, fără să ştie că aparţinea astfel şcolii peripatetice fondată de ilustrul filosof Aristotel. Brusca apariţie a fetiţei în viaţa lui îl răvăşea spre marea lui surpriză. Avea pentru ea deja un sentiment tulburător, neliniştitor... Era dragostea... O dragoste precoce, desigur, şi de o factură deosebită, infinit de pură şi de blândă în stare să schimbe caracterul şi întreaga viaţă viitoare a eroului nostru.

În acel moment Henri era prea puţin preocupat de ce simţea el, ei se chinuia să găsească explicaţia unui fapt precis: „De ce oare au vrut să scape de această nefericită? De ce au aruncat-o în Sena? De ce m-au urmărit ca să fie siguri c-au terminat cu ea? Şi ceea ce-i mai neliniştitor, Ce s-o fi întâmplat.cu tatăl ei?”

Aceste întrebări cu care îşi frământa mintea erau importante pentru el, dar mai importante erau răspunsurile. Cum să ie afle? îşi promitea să-i regăsească pe ticăloşi şi să le plătească cum meritau. Gândindu-se că nu era decât un băiat de doisprezece ani îi venea să plângă.

— „Să acţionez! spunea cu voce tare, iată dorinţa mea cea mai fierbinte! Să fac dreptatea să triumfe, să-i apăr pe cei slabi şi să-i protejez pe cei nevinovaţi, simt că ăsta-i scopul vieţii mele! Cine mi-o fi încredinţat această misiune? E un mister! Mă lovesc mereu de cuvântul ăsta. mister! Dar voi reuşi eu să rup această perdea neagră. Voi trimite toate canaliile astea în faţa judecătorului nostru comun şi voi reda acestei fetiţe tatăl pe care l-a pierdut iar bucuria mea va fi să-i văd fericiţi!”

Gândind astfel, Henri apucase pe drumul de întoarcere, în curând zări din nou donjonul regal din piatră cenuşie şi în sfârşit tabăra lor în faţa căreia domnul Plouff se plimba în lung şi-n lat cu fruntea plecată. Văzându-l, Micul Parizian îşi zise:

„Domnul Isidore trebuie să fie îngrijorat! El detestă incidentele, complicaţiile, necazurile, tot ce tulbură paşnica rutină zilnică...”

Într-adevăr, mimul avea o figură răvăşită.

— Ce aventură! exclamă el văzându-l .pe băiat. Desigur, nu pot să te cert că ai salvat-o pe micuţă. Un asemenea gând e departe de mine. Sunt bucuros că ne-ai adus-o, dar...

Un surâs grav, de om matur, răsări pe faţa Micului Parizian.

— Cum îi merge micuţei noastre regine? Domnul Plouff ridică braţele spre cer:

— De când s-a trezit nu face altceva decât să plângă!

— Nu-i natural? remarcă Micul Parizian. Trebuie să fie speriată că se află aici şi-şi cheamă tatăl... Dac-ai fi în locul ei n-ai face la fel?

— Într-adevăr... e natural... bâlbâi domnul Plouff. Măicuţa Toutou apăru şi ea, supărată.

— Ce nefericire! Aş da banii pe care-i câştigăm în , fiecare zi pentru a-i opri lacrimile. Mi se rupe inima şi sufăr ca şi cum aş fi mama ei!

În acest timp, Micul Parizian se îndrepta către rulotă, în faţa perdelei de pânză ceru permisiunea de a intra. Vocea doamnei Bernard răspunse:

— Da. Poate că dumneata vei fi mai norocos decât noi... Biata copilă, parcă n-ar vrea să fie consolată. N-ascultă pe nimeni şi nu vrea să audă nimic.

O clipă mai târziu Henri se găsea lângă Armelle. Doamna bernard avusese grijă să repare micile neajunsuri vestimentare provocate de baia nocturnă. Fiica lui Olivier de Sauves era îmbrăcată cu rochia ei de percal alb, uscată în timpul nopţii şi călcată în zori. Părul ei de culoarea mierii era pieptănat şi strălucea în acest decor perpelit ca un adevărat brocart. Armelle, întinsă pe un pat mizerabil, plângea mereu disperată, cu mâinile pe ochi.

— Domnişoară, zise Henri îngenunchind şi încercând să vorbească cât mai blând, nu trebuie să te chinui atât... O să-ţi strici ochii cei mai frumoşi şi asta-l va supăra pe tatăl dumitale... Ce va zice când o va revedea pe fiica lui urâţită?

Auzind această voce, cu inflexiuni tandre, vorbindu-i cu blândeţe, fata-şi depărta degetele ca să privească printre ele,

— O! făcu ea.printre două suspine pe care nu şi le putu reţine, Micul Parizian!

— Chiar el, declară Henri prinzându-i încheieturile mâiniior şi dându-i braţele la o parte. Şi o recunoaşte foarte bine pe drăguţa spectatoare cocoţată pe umerii tatălui ei...

Lacrimile începură iar să curgă pe obrajii fetei

— Bietul meu tată! Ieri credeam că sunt nefericită... şi eram cu el! Nu cred că-l voi mai vedea vreodată!

— Hai, zise Henri ştergându-i faţa cu batista, te asigur că te înşeli... îl vei revedea!

— E mort! protestă Armelle cu ochii măriţi de spaimă. L-au omorât!

Micul ei corp începu să tremure convulsiv. Henri puse un braţ în jurul umerilor ei.

— Îţi promit că-l voi regăsi! o asigură el cu un ton atât de ferm, atât de convingător încât doamna Bernard nu se putu împiedica să nu tresară. Se gândea, mândră şi speriată în aceiaşi timp, că Henri e în stare să facă ce promisese.

Armelle uită să mai plângă şi-l privi pe Henri cu uimire.

— Dacă tot te-am salvat, de ce n-aş reuşi să-l găsesc pe tatăl tău? E mai uşor să intri la Viţelul-care-suge decât să faci acrobaţii în Sena sub o ploaie de pietre mai întâi sau să sari ca o oaie epileptică.

Armelle îşi împreună mâinile. De-abia acum înţelegea tot ce se întâmplase. Memoria ei adormită de durere până atunci, îi readucea oribila senzaţie că se sufocă şi că îngheaţă.

— Da... murmură ea, eram ca moartă... rece... ţeapănă... şerpi alunecau pe lângă mine... Cât îmi era de frică şi de frig!

— Biata de ea! suspină doamna Bernard.

— Ticăloşii au vrut să mă ucidă oare? întrebă Armelle.

— Fii liniştită! Cât voi fi aici nimic nu te va ameninţa! Fata-i întinse mâna cu graţie şi surâzând printre lacrimi îi spuse:

— Pentru dumneata voi fi mereu Armelle... micuţa, Armelle, pentru toată viaţa!

Henri îi luă mâna şi, cu inima plină de bucurie, întrebă:

— Pentru mine vei fi Armelle... Dai pentru ceilalţi? Armelle şi mai cum?

— Tata se numea Olivier de Sauves şi era gentilom. Şi dumneata? Ştiu deja cum îţi voi spune: Henri, nu-i aşa?

— Mai bine Micul Parizian... completă băiatul pălind.

— Henri şi mai cum?

Doamna Bernard, auzind această întrebare inevitabilă fu speriată. Ea se hotărî să vorbească:

— Cel care te-a salvat şi îţi va regăsi tatăl este de asemenea un nobil... Pentru moment poartă numele unui palat ruinat din Paris, Lagardère. Însă nişte duşmani puternici mă supraveghează... ei mi-au ordonat să păstrez tăcerea... Jur că Henri va şti totul despre strămoşii săi când va veni vremea să afle.

În timp ce doamna Bernard vorbea, Armelle începuse să plângă din nou şoptind încet: „Tata a murit!”, iar Henri, mângâindu-i buclele blonde, trebui s-o liniştească:

— Te-asigur că te înşeli, Armelle! Trebuie să-mi spui tot ce ştii, de la început... De ce te-a adus tatăl tău în acel cabaret nenorocit?

Intraţi în vârful picioarelor, doamna Técla şi domnul Isidore auziră şi ei interogatoriul. În momentul în care Armelle începu să-i vorbească despre L’Estafé, Henri strigă cu o voce mânioasă:

— E ticălosul care te ducea sub braţ! N-am să-i uit niciodată pe asasini! Am să fac dreptate! Continuă, Armelle! Cel mai mic amănunt poate însemna ceva...

Armelle ascultă. Ea povesti tot ce ştia, invitaţia lui L’Estafé, intrarea în cabaret, masa copioasă. Când ajunse la scena duelului dintre Marcel de Remaille şi Olivier, toţi au fost surprinşi de atitudinea lui Henri. Ochii lui aruncau fulgere, nu-şi găseau locul şi se putea ghici că inima îi bătea cu putere. Măicuţa Toutou o privi pe doamna Bernard şi-i surprinse tristeţea.

Toată lumea ştia ce o necăjea pe buna bătrână: n-ar fi vrut ca Henri ai ei să ajungă spadasin. Ar fi dorit să-l vadă strălucind în domeniu! literelor sau al ştiinţelor, cucerind diplome, titluri şi boneta de doctor pe care 6 acordă Sorbona. Un vis prea frumos ca să se-mplinească! încăierările sau duelurile îl umpleau pe Micul Parizian de o bucurie sălbatică. Henri confirmă temerile doamnei Bernard spunându-i Armellei:

— Tatăl tău este un nobil demn de a fi invidiat. Am auzit vorbindu-se despre acest spadasin, Remaille... El transformă meseria armelor, cea mai nobilă şi mai frumoasă, într-o meserie pentru canalii. Ah! de-aş fi mare!...

Apoi continuă să o întrebe:

— Şi tu, Armelle? îţi aminteşti vreun detaliu în legătură cu răpirea ta?

— Mi-era atât de somn... Când tata l-a urmat pe omul cu cicatrice, m-am lăsat în braţele servitoarei roşcate, Marion...

— Marion? notă Henri. Vom putea s-o facem să vorbească pe această ţaţă... Continuă, te rog.

— Asta-i tot. M-am trezit în această dimineaţă, aici... Ce-aş putea să mai ştiu?

— Şi copilul şi tatăl au fost drogaţi, asta-i clar, constată Henri. Fata a fost mai slăbită şi a adormit; prima. Cu ce scop au făcut asta? De ce i-au atras la cabaretul La-Viţelul-care-suge?

Domnul Isoidore observă:

— Este unul din locurile cele mai rău famate din Valea Sărăciei. Totuşi n-are reputaţia urnii cabaret în care sunt omorâţi oamenii, ca-n atâtea altele. Rişti să pierzi la cărţi dacă joci cu ticăloşii ăia foarte îndemânatici care măsluie zarurile şi cărţile, ai şanse să fii prădat, dar, dacă mă iau după ce se bârfeşte, proprietara cabaretului, Zâna Choquotte, interzice să se verse sânge acolo.

— Putem să ne liniştim, hotărî Micul Parizian. Nu mă mai tem că tatăl domnişoarei noastre e în pericol de moarte. “

Apoi îl întrebă pe clown:

— Mi se pare c-am auzit nişte vorbe adineauri, când o făceam pe cocoşatul... Dar nu reuşesc să-mi amintesc. Nu le-am dat eu suficientă atenţie oare? Nu ştii despre ce era vorba, domnule Plouff? Dacă-mi aduc bine aminte era vorba de oameni tineri şi curajoşi, răpiţi pentru a fi transportaţi în Indiile Occidentale, nu-i aşa?

— Poate că da, zise celălalt pălind. Acestea sunt lucruri despre care doi bieţi saltimbanci ca noi nu trebuie să vorbească.

Micul Parizian îşi reţinu un zâmbet pentru a nu-l răni pe domnul Plouff. Nu va reuşi să-l schimbe niciodată! Bietul clown avea o inimă de iepure. Îi era frică de Dumnezeu, de rege îi era şi mai frică, iar de locotenentul de poliţie se temea cât de rege şi de Dumnezeu la un loc. Totuşi, cu greu s-ar fi găsit, în tot regatul, un om mai delicat şi mai cinstit decât asociatul Măicuţei Toutou.

După ce auzi răspunsul domnului Isidore, Micul Parizian se descurajă:

„Naiba să-l ia de fricos! Dacă inirna lui ar fi la locul ei şi nu în burtă, i-aş fi cerut să mă însoţească la Grand Châtelet. Oamenii regelui l-ar fi ascultat. Le-am fi prezentat-o pe Armelle, iar declaraţiile ei ar fi declanşat cu siguranţă o anchetă. Ar fi percheziţionat cabaretul şi i-ar fi interogat pe cei care locuiesc în locul acela mizerabil... Eu sunt prea mic. Nimeni nu va consimţi să mă asculte! Cu toate astea nu vreau să mă cred învins!”

Ardea de dorinţa de a acţiona. Cum domnul Plouff, după cum era de prevăzut nu îndrăznea să intervină personal, se gândea să se adreseze altora.

„Îi voi consulta pe maeştrii mei de arme, pe nobilii mei prieteni!”

Armelle se uita la el nelinişitită, de aceea zise pentru a o linişti:

— Voi merge la Paris imediat şi cred că voi putea, dacă nu să-ţi redau tatăl, măcar să am certitudinea că ai să-l revezi într-o zi. Îl voi găsi. Să ştii că mă ţin de cuvânt totdeauna!

Armelle nu se miră auzind aceste cuvinte atât de neaşteptate pentru un băiat de doisprezece ani. Ea îi acorda Micului Parizian o încredere fără limite. Ea considera că are nişte calităţi extraordinare. Pentru ea nu era un biet ucenic al saltimbancilor, un om fără oase, un echilibrist; el încarna în ciuda hainei, sale uzate şi a pantofilor roşi de-atâta purtat, tipul ideal al cavalerului. De aceea, când domnul Plouff aduse poneiul pe care urma să-l încalece Henri, ea vru să asiste la plecarea lui şi veni afară cu ochii plini de speranţă, între Măicuţa Toutou şi doamna Bernard, cu care se-mprietenise deja. Henri strânse mâinile prietenilor săi. Când ajunse în faţa Armellei, aceasta deschise braţele spunându-i:

— De-acum sunt mica ta soră, Henri... Sărută-mă!

† Capitolul 17 — Cocardasse şi Passepoil

În dimineaţa aceea poneiul Cocorico mergea încet, iar Henri putea să-şi depene visul liniştit, visul de a o păstra pe Armelle lângă el, de a o-nvăţă călăria, mersul pe sârmă, acrobaţia, pe scurt, de a face din ea o stea de primă mărime. Nu concepea ideea de a trăi fără ea. Asta nu-l împiedica să-şi aducă aminte de jurămintele făcute:

„Trebuie să-l omor pe ticălosul care-a aruncat-o pe micuţă peste parapetul podului Pont-Neuf şi să-l trimit la dracu şi pe tovarăşul său, de n-a rămas cumva sub plute. Am promis să-l aduc pe domnul Olivier de Sauves la fiica lui... Mă voi ţine de cuvânt!”

Şi adăugă, tare, mângâind coama lui Cocorico:

— Pentru a o lua pe Armelle de soţie nu va trebui să-i cer mâna tatălui ei?

Aceste minunate proiecte îl făcură să ajungă, fără să-şi dea seama, până la poarta Saint-Antoine şi fu surprins când Cocorico se opri deodată. După ce-a stat la coadă, după

obicei, la poarta fortificată a oraşului, Henri o luă pe strada Saint-Antoine, spre marea emoţie a căluţului său înfricoşat de strigătele unui negustor ambulant, de zgomotul oraşului şi de vecinătatea unui mare număr de căleşti, de litiere, de căruţe ţărăneşti şi de cavaleri care încurcau trecerea pe marea arteră parizianã. O luă pe urmă pe strada Tissanderie, apoi la stânga către primăria oraşului, traversă piaţa Greve şi ajunse printr-o harababură de uliţe înguste în strada Croix-des-Petits-Cah, la doi paşi de Luvru, unde cei pe care voia să-i consulte ţineau o şcoală pentru tinerii care voiau să-nveţe meseria armelor. Intrând cu un imens respect în sala de arme, loc sfânt pentru el, Henri îi zări pe cei doi spadasini. Se-nduioşă la vederea lor, amintindu-şi că ei îl ajutaseră să iasă din încurcătură într-o zi când o apăra pe doamna Bernard insultată şi împinsă de colo-colo de o duzină de vagabonzi, mai mari ca el. Asta se petrecea în curtea Fântânelor în faţa Palatului Regal. Henri nu era angajat de Măicuţa Toutou pe atunci. Se arunca în Sena, de pe Pont-Neut pentru a căuta banii de argint aruncaţi de nişte prăvăliaşi din apropiere. Biata bătrână vindea plăcinte sub bolţile palatului Montesquieu. Sosirea spadasinilor salvase viaţa tânărului acrobat.

Când intră în regatul lor, unul dintre ei lustruia armele şi mormăia un cântec gascon, trăgând cu ochiul către un pahar şi o sticlă ce se aflau aproape de el. Celălalt, aşezat pe un taburet, era aplecat asupra unei cărţi. Primul dintre aceşti doi voinici se numea Cocardasse junior. Era din Toulouse, accentul lui arăta acest lucru foarte bine. Părul lui negru era atât de des şi de creţ că părea să aibă pe cap o căciulă de astrahan. Mustaţa în furculiţă dezminţea blândeţea vocii lui de meridional. Celălalt, Amable Passepoil, era tocmai contrariul asociatului său. Chipul lui era lipsit de farmec, dar era luminat de doi ochi albaştri, de visător. Vorbea pe nas cum îi sta bine unui normand de la Villedieu-les-Poëles. Datorită mutrei sale făţarnice şi pentru că fusese valetul unui bărbier şi ucenic la un farmacist, era numit fratele Passepoil.

Cocardasse, frumos şi ştrengar, avea bravura în sânge, pe când Passepoil, laş din fire, se arăta curajos numai când nu se putea altfel. Dar atunci era teribil ca un miel turbat.

Fără să ştie, amândoi erau, aceşti doi preoţi ai armelor, în cea mai frumoasă perioadă a existenţei lor: tineri, puternici, entuziaşti, nu aveau rivali în arta lor, iar sala lor nu rămânea goală. Mai târziu pasiunile le vor juca multe feste. Aşteptând, strângeau mâna celor mai nobili oameni din regat şi-şi câştigau pâinea cu uşurinţă.

— *Capédédiou*[4]! făcu Cocardasse văzându-l pe tânărul său vizitator, oare măicuţa Bernard a murit?

— Dar ăsta-i micul Lagardère! mormăi Passepoil întorcându-şi ochii albaştri către Henri, care se oprise, intimidat, în pragul sălii tapisată cu platoşe, măşti şi florete.

— Ei, sandiou! continuă Cocardasse junior, ştie să-şi ţină promisiunea, bietul de el: „Când măicuţa Bernard nu va mai fi, voi veni la voi!” Ne ţinem şi noi promisiunea — aici vei fi ca acasă!

— Maestre, zise Henri înaintând, măicuţa Bernard, în ciuda vârstei, se ţine încă bine...

— Dumnezeu s-o binecuvânteze! îl întrerupse Amable Passepoil.

— Şi prima mea datorie e să fac rost de hrană şi pentru ea. Ea a avut grijă de mine în copilărie. În ciuda sărăciei, m-a trimis să-nvăţ latina, gramatica, istoria şi geografia...

— Noi o să te învăţăm lucruri mai frumoase, îi zise Cocardasse, şi mai utile: irezistibilele lovituri cu dreapta în stare să te facă să străpungi un ţopârlan, loviturile profunde şi cele date cu ascuţişul săbiei tocmai bune pentru a reteza urechea vreunui ticălos.

— Vei înţelege, explică Passepoil, cum orice lovitură poate fi evitată...

— Ştiu, suspină tânărul saltimbanc, ştiu! Nu-mi sfâşiaţi inima descriindu-mi asemenea lucruri... Trebuie să le las pentru mai târziu, după cum intenţionez, pentru când va da Dumnezeu!

— Păcat, mare păcat! replică Cocardasse dând pe gât un pahar cu vin alb. În sfârşit, cum doreşti... Ţi-am prezis că vei ajunge un abil mânuitor al spadei, un adevărat Parizian!

[4] capédédiou — înjurături gascone intraductibile

— Până atunci spune-ne ce vânt bun te-a adus în faţa maeştrilor Cocardasse şi Passepoil?

În zece minute, Henri le povesti totul. Urmară câteva clipe de tăcere, după care cei doi spadasini se priviră şi cu acelaşi gest se scărpinară la tâmplă, semn convingător că erau preocupaţi de acelaşi lucru.

— Cum ţi se pare, Passepoil?

— Tu ce zici Cocardasse?

Urmară alte clipe de linişte, grele că nişte pietre de mormânt. În acest timp Henri se gândea, surprins: „Oare-au să înceapă să tremure ca domnul Plouff?” În cele din urmă Passepoil luă cuvântul:

— Dragul meu, duelând în fiecare zi cu cele mai înalte personaje din oraş şi chiar de la curte, am ajuns, eu şi nobilul meu prieten, să cunoaştem toate dedesubturile...

— Cu atât mai mult cu cât fratele Passepoil, în calitate de fost valet de bărbier, se pricepe să susţină conversaţia...

— Şi să-i facă pe ceilalţi să vorbească...

— Tocmai vroiam s-o spun!

— Ei bine, continuă normandul, îţi voi spune ceva: e inutil să mergi să-i vezi pe domnii de la Grand Châtelet... Cabaretul La-Viţelul-care-suge nu le este necunoscut. Au făcut mai multe raiduri pe-acolo, conduse chiar de domnul de La Regnie în persoană... Dar, micul meu prieten, patroana acestui local rău famat, Zâna Choquotte, este mai vicleană decât domnul locotenent general de poliţie şi-i păcăleşte pe ofiţeri. Ea ştie să-şi păstreze secretele!

— Îi ştiu foarte bine, zise Cocardasse junior, pe spadasinii doamnei... Luptă destul de bine, dar dezonorează nobila meserie a armelor făcând treburi murdare. Cel lung se numeşte L’Estafé, celălalt Joël de Jugan. Sunt de aceeaşi teapă ca şi banditul de Marcel de Remaille. Ăştia te lovesc pe la spate!

— Pe unul l-am văzut... Şi-am să-i atac pe din faţă, strigă Henri. Vă jur că, atunci când va fi momentul, nimic n-o să-i facă să scape de răzbunarea mea!

— Eşti curajos, puştiule! se-nduioşă fratele Passepoil.

— Dacă mai aşteptăm, zise băiatul cu o voce tristă, mica mea prietenă n-o să-şi mai vadă tatăl!

— Hm... ezită Passepoil, nu-i chiar aşa... Totuşi înţelegi că dacă ne băgăm nasul în povestea asta putem s-avem neplăceri...

— În meseria noastră, completă Cocardasse ncreţindu-şi mustaţa neagră, trebuie tact... Vedem ameni de toate condiţiile...

Se ridică, suspină îşi luă încă un pahar de vin alb în timp ce fratele Passepoil îşi lăsa cartea. Pe urmă se scărpinară iar în cap.

„Teama de pericol vă opreşte?” avea chef să-i întrebe Micul Parizian.

Se reţinu. Cocardasse şi Passepoil nu puteau fi opriţi de vreun pericol. De altfel meridionalul începu să explice:

— Dacă n-ar fi meseria noastră! Asta ne împiedică, onoarea...

— Înţeleg, zise Henri, riscaţi să vă pierdeţi clienţii dacă vă amestecaţi în treaba asta.

— Cam aşa, mărturisi normandul. Cei care plătesc mai bine nu sunt întotdeauna cei mai cinstiţi... Multe alte canalii sunt plătite de patroana cabaretului...

În acest timp maestrul Cocardasse, cu mutra unui om care a luat o hotărâre, veni către Henri şi îi puse mâna pe umăr.

— Fiule, trebuie să ştii că în mod sigur tatăl blondei tale protejate trăieşte. Dispar destui oameni în cabaret, fără să fie morţi. În ceea ce priveşte restul, prietenul meu şi cu mine, nu putem face nimic. Vei acţiona după ce vei mai creşte. Vino la noi când vei putea şi vom face din tine una din cele mai bune spade din regat. Atunci vei putea face ce vei dori!

— Şi cu multă răbdare şi curaj! completă Passepoil cu un gest care mima binecuvântarea.

* * *

În aceeaşi seară, în timp ce noaptea cădea peste pădurea Vincennes, Henri, încercând s-o mângâie pe micuţa lui soră, îi spuse:

— Domnul Olivier de Sauves trăieşte. Prietenii mei m-au asigurat că nu poate fi altfel. Şterge-ţi lacrimile, Armelle! Ţi-am jurat că-l voi găsi pe tatăl tău şi îl voi găsi! Până atunci ai încredere în mjne! Te iau sub: protecţia mea! întotdeauna mi-am ţinut jurămintele!

— Aş fi vrut, zise Armelle, ca Lagardère să fie numele tău adevărat. Îmi place cum sună.

— Şi mie-mi place, zise Henri coborând vocea, şi aş fi bucuros să mă numesc Lagardère... Cine ştie, poate că numele meu adevărat e şi mai frumos... Există un secret în legătură cu naşterea mea... Grija pe care mi-o poartă doamna Bernard mă face să cred că familia mea este nobilă şi foarte veche.

De multe ori încercase s-o facă să vorbească pe doamna Bernard. Dar ea refuzase să-i spună adevărul pentru că era prea tânăr încă.

— Prea mic! Prea tânăr zise el cu ciudă, iată refrenul cu care-mi împuie urechile. Eu sunt nerăbdător să lupt, să mă port ca un bărbat. Când o să vină vremea când voi putea avea o spadă?

Oricât de încet ar fi vorbit Henri, bătrâna, ocupată cu cârpitul în fundul rulotei, auzi aceste confidenţe. Ea îşi puse lucrul deoparte, îşi făcu cruce, iar buzele ei murmurară:

„Doamne, ascultă rugăciunea supusei tale, apără-l pe acest copil căruia i-am închinat întreaga mea existenţă. Mă sperie. În vinele lui fierbe sângele unui neam iute la mânie, un neam căruia-i place să rişte totul pentru a obţine ce doreşte. Mă tem că va avea o viaţă zbuciumată. Fă ca această micuţă Armelle,.atât de frumoasă şi de blândă, să aibă putere asupra lui când nu voi mai fi. Doamne, fă ca ea să fie îngerul bun al lui Henri, care-i ultimul dintre vlăstarii familiei Lagardère!”

A DOUA PARTE

TOVARĂŞII DIN CONFRERIA „BROAŞTEI ŢESTOASE”

† Capitolul 1 — Destinul lui Olivier de Sauves

Olivier de Sauves, când părăsi, întovărăşit de L’Estafé, sala cabaretului La-Viţelul-care-suge, fu uimit când trebui să coboare în pivniţă, apoi să urmeze spatele ghidului său înarmat cu o lumânare un lung coridor subteran în care picura apa şi se auzeau, fugind şi strigând, şobolani enormi. Observă pe un ton glumeţ:

— Aici e casa păianjenilor şi a rozătoarelor. De ce trecem printr-un loc atât de ciudat?

În orice altă împrejurare, bruta din faţa lui ar fi răspuns printr-o insolenţă, printr-o grosolănie sau chiar printr-o lovitură. Dar amintirea luptei dintre Olivier de Sauves şi Marcel de Remaille era încă vie în mintea lui şM convinsese să-şi schimbe intenţia.. Tatăl Armellei purta la şold redutabila lui spadă... Avea dreptul să fie respectat! L’Estafé se mulţumi deci să mormăie câteva cuvinte greu de înţeles şi să grăbească pasul.

Culoarul secret, după cum aţi ghicit, lega cabaretul de fostul palat Cinq-Mars. După ce l-au parcurs, L’Estafé deschise o uşă de fier cu ajutorul unei chei, apoi făcu semn celui ce-l urma:

— Treceţi, domnule!

Olivier ridică din umeri. O făcuse oare pentru că simţise ironia spadasinului sau pentru că se găsea în faţa unor mistere pe care le considera absurde?

O scară în formă de cochilie se ivi în faţa sa în timp ce L'Estafé închidea uşa în urmă. La lumina lumânării el trebuie să urce, să urce mereu... Ajunse astfel într-o cameră unde erau îngrămădite o mulţime de obiecte diferite: ustensile de bucătărie, mobile stricate, fotolii desfundate, coifuri, spade, armuri vechi şi ruginite, baloturi legate cu sfoară, pachete cu haine din care curgeau zdrenţe, pe scurt, o cameră ticsită cu tot felul de lucruri pe care o traversară repede şi în linişte căci L'Estafé părea că se supune jurământului tăcerii încă în vigoare la călugării trapişti. În fundul acestui depozit fu deschisă încă o uşă. Ieşiră pe un mic palier în faţă se vedeau treptele unei scări înguste, de serviciu. Enervat, Olivier încercă totuşi să glumească:

— Pariez că va trebui să coborâm din nou. Am câştigat? L'Estafé îşi înclină fruntea de bovină şi consimţi să scoată un cuvânt:

— Oarecum...

Trecu în faţa tânărului, zicând:

— Treptele sunt cam abrupte... trebuie să le luminez...

În momentul în care Olivier calcula că au coborât două etaje, ghidul lui se opri, bătu la o uşă şi aşteptă. Uşa se deschise repede, iar de după ea apăru chipul drăguţ al lui Gertrans, camerista doamnei Myrtille. Ea făcu o reverenţă la vederea lui Olivier care, politicos, cum era şi marele rege când vedea o femeie, oricum ar fi fost ea, o salută cu un gest larg. Babette Gertrand ţinea un sfeşnic cu şase lumânări, foarte luxos.

— Domnul e bun să mă urmeze? întrebă ea cu o voce plăcută.

Olivier o luă în urma ei pe un culoar, de data asta curat şi văruit. În cele din urmă, subreta-l lăsă pe vizitator să intre într-o cameră foarte frumoasă, luminată de o lustră şi decorată cu gust, împodobită cu picturi de valoare, după care merse să bată la o uşă impresionantă, cu canat dublu, deasupra căreia se afla un panou din lemn sculptat. Se auzi o voce de femeie clară, armonioasă, dar autoritară:

— Poţi să-l laşi să intre, Gertrand!

Bietul Olivier se dădu înapoi, uimit... După necazurile din ziua respectivă, după chinul de a o fi auzit pe fetiţa lui cerându-i pâine, după ruşinea de a fi expus la târgul de angajare a spadasinilor pentru a găsi pe cineva în slujba căruia să-şi pună spada după neliniştea pe care-o încercase în timp ce mâncau la cabaret în tovărăşia asasinilor şi canaliilor, după emoţiile pe care le avusese în timpul duelului, se găsea acum în faţa a ceea ce civilizaţia şi bogăţia poate oferi mai delicat.

Văzu în faţa lui o femeie tânără, gătită, foarte frumoasă, în ultimul moment, cedând unui capriciu, cochetăriei sau — cine ştie? — amintirii fostei ei iubiri, Myrtille renunţase la peruca gri şi la ridurile desenate pe faţa ei albă. Olivier de Sauves privea o femeie blondă, foarte blondă, cu ochii alungiţi, în care n-o recunoscu pe prima lui logodnică, bruneta domnişoară Grimpart, cu ochii rotunzi şi pielea mată. Nici măcar vocea nu-i aminti nimic, căci era foarte joasă, puţin răguşită, când îi adresă primele cuvinte, întinzându-i mâna împodobită cu diamante:

— Domnule, aş fi încântată să vă pot ajuta cu ceva. Olivier sărută mâna oferită cu o graţie naturală care-i merse la inimă răutăcioasei zâne. L'Estafé dispăruse după ce uşa se-nchisese.

— Aşezaţi-vă, zise doamna Myrtille.

Ea se aşeză într-un fotoliu în timp ce tânărul se întreba: „Oare nu visez?"

Myrtille văzu tulburarea lui şi se bucură. Acest gen de femeie se crede scutită de săgeţile lui Eros şi se miră de fiecare dată când le simte efectul. Ea-l privi pe Olivier cu blândeţe. El îşi revenise însă. Spectrul mizeriei îi apărea în faţa ochilor. Somptuozitatea acestui salon, eleganţa -acestei femei erau în contrast prea mare cu nefericirea şi sărăcia în care se zbătea bietul tânăr. Îşi aduse aminte că hrana micuţei sale depindea de mila acestei zeiţe blonde. O timiditate cumplită îl îngheţă: cea ă nenorocitului aflat la strâmtoare, a omului care caută hrană pentru progenitura lui.

Myrtille ridică uşor din umeri. Ştiind că se va mulţumi să ia o atitudine prea umliă în faţa ei, hotărî să vorbească prima, supraveghindu-şi vocea:

— Trecând mai înainte pe Pont-Neuf am fost mişcată de nefericirea dumitale... Femeile au darul de a ghici... Am înţeles că mai multe nenorociri te-au constrâns să te arăţi la acest târg fără s-o laşi de mâna pe fiica dumitale care seamănă cu un înger... E-adevărat, domnule? Olivier înclină capul.

— Eşti de origine nobilă? întrebă Zâna Choquotte. Şi dacă te gândeai. să-ţi oferi serviciile ca spadasin în lipsă de altceva, probabil că te descurcai bine în luptă, nu-i aşa?

Ea se opri, cu un surâs enigmatic pe buze. Olivier nu ştia că ea avea deja informaţii asupra valorii sale ca spadasin. El răspunse liniştit, fără umilinţă şi fără îngâmfare:

— Dac-aş fi gascon, doamnă, aş vorbi mai mult. Dar sunt din Poitou, adică dintr-un neam mai rezervat. Dacă vă interesează calităţile mele, mă voi mărgini să vă spun doar atât: când eram cu spada-n mână doar un singur om .îmi dădea de furcă: domnul Cyrano de Bergerac, Dumnezeu să aibă grijă de sufletul lui!

Myrtille îşi agită piciorul drept încălţat cu un pantof elegant, îşi netezi fusta, arătă o gleznă fină în ciorap de mătase argintie şi se strâmbă:

— N-ai şi alte calităţi? Sunt foarte dispusă să te ajut, dar nu văd la ce mi-ar folosi spada dumitale... Nimeni nu-mi poartă pică... N-am pe cine omorî!

— Doamnă, spuse Olivier după ce şovăi o secundă, orice misiune, oricât de periculoasă ar fi, nu mă poate speria... Puteţi să mă trimiteţi şi pe mare, mă pricep la navigaţie. Am fost armator şi sunt încă un marinar priceput, dacă nu chiar mai mult.

— Asta mă interesează! declară blonda, iar ochii îi scânteiară. Ea nu minţea. Trecutul lui Olivier de Sauves

Îi era necunoscut începând cu căsătoria acestuia şi până în prezent.

— Socrul meu, domnul de Rumelle, îi explică Olivier, era unul dintre cei mai bogaţi armatori din Rochefort. El construia veliere excelente. Şi eu am avut un cuter în La Rochelle şi eram familiarizat cu oceanul. Pot cârmui chiar şi o navă din marina regală...

— Interesant! repetă Myrtille.

— Mai mulţi rivali luptară împotriva noastră. Având sprijin la curte, ei ne luară comenzile făcute de Departamentul Marinei. Subsecretarul de Stat anulă contractele... Asta n-a fost tot... Domnul de Rumelle era cât pe-aci să fie dezonorat... A fost ruinat în patru ani şi-a murit de supărare... Nu mult după aceea, Frangoise, scumpa mea soţie, îl urmă în mormânt. Am plătit toate datoriile socrului meu. Când am terminat nu mai aveam nimic în afară de fiica mea, de spadă şi de hainele cu care sîntem îmbrăcaţi... Sărăcia m-a împiedicat să merg să cer sprijinul regelui. Urmarea o ştiţi...

* * *

În timp ce Olivier de Sauves vorbea, interlocutoarea lui trecuse de la un sentiment la altul. Negustoreasa, femeia care se prosternează în faţa banului, a bijuteriilor, a titlurilor, vanitoasa din ea îşi zisese:

„Un recrut de acest fel este ceva puţin obişnuit... Acest om valorează greutatea lui în aur. Nu va trebui instruit nici în meseria de soldat, nici în cea de marinar. Ştie tot! L-am văzut luptând cu ticăloşii de la cabaret: are curaj, măiestrie şi stăpânire de sine... Individul e făcut din aluatul din care se plămădesc marii şefi! Acolo o să se impună şi pot să-l vând foarte scump”.

Îndrăgostita din ea, cu rănile încă nevindecate, logodnică părăsită, încerca să se pună de acord cu femeia de afaceri, cu cea care privea şi cântărea un om aşa cum un geambaş alegea un cal. Myrtille îşi zise:

„Cine ştie ce se poate-ntâmpla? E văduv. Soţul meu, Godefroi Coquebar, nu-i ajunge nici până la genunchi nici ca spirit, nici în ceea ce priveşte calităţile fizice... Eu sunt tânără şi frumoasă...”

Ea suspină privindu-l pe ascuns pe frumosul Olivier. Înalt, svelt, cu ochii albastru închis şi părul castaniu, era o frumuseţe de bărbat. Zâna Choquotte chemă destinul în ajutor. Ea îşi Sună camerista:

— Adu-ne ceva de băut.

Babette Gertrand plecă şi reveni cu un platou plin cu sticle şi pahare, pe care-l puse pe o măsuţă. Myrtille se aplecă înspre oaspete şi-i surâse:

— Te voi servi eu însămi.

El se gândea, puţin trist: „Nu mi-a promis nimic încă!”

Nobleţea sentimentelor ce se regăseşte în sufletele unor oameni aduce cu naivitatea uneori. Olivier văzuse bine cochetăria celei pe care o credea zâna salvatoare a Armellei. Dar crezu că doamnei îi place să facă impresie bună asupra bărbaţilor. El îi surâse, fu foarte graţios şi îi aduse complimente sincere.

Deodată Olivier simţi o toropeală de neânvins care părea că-l transformă în plumb. Aţipi brusc, alunecă de pe scaun şi căzu pe covor. Atunci Myrtille se ridică, veni către el şi-i dădu un picior. Cu vocea ei naturală, adică seacă şi ascuţită, ea-i strigă:

— Imbecilule! Tu ai vrut-o!

* * *

Din ordinul Zânei Choquotte cei doi spadasini apărură. Păreau obişnuiţi cu asemenea treabă. Olivier fu dezarmat, întins, legat ca un cârnat.

— Gata, îi spuseră ei stăpânei, care se plimba-ncolo şi-ncoace prin salon înciudată.

— La burlan cu el! ordonă ea.

— Atunci deschide-ţi-l! Ea se opri şi-şi spuse:

— Ai dreptate. Unde-mi era capul?

Totul era trucat în acest fost palat Cinq-Mars! L’Estafé îl adusese pe Olivier, după cum am văzut, pe un drum pe care să nu-l mai poată regăsi dacă, din întâmplare, revenea la cabaretul suspect după ce-ar fi făcut plângere. Myrtille se duse drept la oglinda care decora căminulvdin marmură albă a! salonului său. Un resort făcu oglinda să se dea la o parte. În spatele ei apăru burlanul căminului, apoi o trapă plină de funingine pe care Myrtille o înlătură cu ajutorul altui mecanism.

— Aruncaţi-l!

Cei doi îl duseră şi-l aruncară în gaura plină de funingine.

— Călătorie plăcută! îl ironiza unul dintre ei. Pe curând!

— Celălalt zise cu un ton lugubru:

— Nu te mai poţi întoarce pe aceeaşi cale dac-ai ieşit pe-aici! Myrtille râse nervos.

† Capitolul 2 — Căruța cu morți

Doamna Myrtille avea mai multe posibilităţi de a câştiga bani şi existau îndoieli în legătură cu faptul că rău famatul cabaret La-Viţelul-care-suge nu ajungea ca să-i plătească rochiile şi bijuteriile. Acest loc îi servea doar ca paravan... Zâna Choquotte aduna acolo, în jurul meselor, tot ceea ce era mai periculos printre scursurile umane ale oraşului. Ea exercita un fel de putere asupra spadasinilor, tâlharilor, hoţilor de buzunare şi a tuturor borfaşilor de rând.

Când uşile erau închise şi luminile voalate, fosta logodnică a nobilului Olivier de Sauves binevoia uneori să apară printre „supuşii” ei. Sigură că va fi întotdeauna respectată, pentru că L'stafe, Joël de Jugan, Marcel de Remaille şi alţi herculi o apărau,

această aventurieră venea să petreacă în tovărăşia ticăloşilor ei. Ea le plătea mâncarea şi băutura, mai ales băutura, şi trona peste această adunătură sinistră.

Uneori câte un ticălos dispărea brusc din Valea Sărăciei. Niemni nu credea că patroana cabaretului La-Viţelul-care-suge îl vânduse pazei şi că fusese spânzurat. Totuşi, destul de des, această femeie informa poliţia. Ea o făcea mai ales când era vorba de un criminal cunoscut sau de vreo meşteră în otrăvuri care ar fi compromis-o. Doamna Myrtille juca rolul celui care astăzi e numit turnător. Cât despre celelalte dispariţii, după cum observaseră unii, nu fusese vorba decât despre tineri foarte sănătoşi şi viguroşi, despre care cei ce-o cunoşteau pe Myrtille spuneau:

„Probabil că i-a ajutat să-şi facă o situaţie, l-o fi plasat, cu relaţiile ei, ca valeţi, lachei, purtători de litiere, subrete sau bone la cine ştie ce nobili”.

Deşi poliţia ştia că dispar tineri, ea închidea ochii. Puţini înclinau să creadă acest lucru. Mai întâi pentru că Myrtille ajutase la prinderea unor canalii, pe urmă că unii magistraţi nu erau deloc incoruplibili şi-n cele din urmă pentru că recrutarea ostaşilor regelui cerea de la autorităţi să fie oarbe, surde şi mute. Înrolările făcute cu forţa, prin ameninţări sau datorate surprizei erau încă o plagă a armatei. Louvois, acest aspru ministru de război, n-a putut să reprime aceste . scandaluri; ele n-au dispărut decât sub domnia lui Ludovic al XVI-lea.

Doamna Myrtille nu răpea tinerii pentru a-l sluji pe rege. Ea lucra pentru piraţi. Făcea trafic de carne umană şi nu se mărginea numai la asta.

În acea perioadă armele de foc erau greu de mânuit şi nu nimereau decât de la mică distanţă. Puştile de vânătoare ale piraţilor şi corsarilor erau net superioare chiar şi puştii-muschetă inventată de Vuaban în 1688. Puşca fabricată la Nantes trimitea gloanţe de calibrul şaisprezece şi omora mistreţul de la şapte sute de paşi. Era uşor de mânuit şi puteai ochi corect cu ajutorul ei. Unde mai pui că trăgea şase gloanţe în aceiaşi timp în care celelalte trăgeau două.

Myrtille vindea arme de acest fel, necunoscute încă de armata regală şi care ajungeau la preţuri exorbitante; ea-i aproviziona pe piraţi cu praf de puşcă, mult mai bun decât cei utilizat de armată şi mai ieftin. Pivniţele palatului Cinq-Mars ascundeau lăzi cu puşti şi butoaie cu praf de puşcă. Din trei butoaie care intrau în cabaret, două conţineau în mod sigur pulbere pentru piraţi şi care nu ieşeau niciodată goale din acest loc.

Cât despre oameni, vom afla cum proceda urmărind aventurile lui Olivier de Sauves. Myrtille, ce devenise din nou femeie normală, în stare să-şi amintească o clipă de dragostea ei de altă dată, îi dăduse tânărului să bea vinuri din Spania şi din Portugalia, dar până la urmă acţionase după metoda ei obişnuită. Ultimul pahar fusese turnat dintr-un flacon de cristal, asemănător cu celelalte în aparenţă, dar care conţinea un narcotic puternic.

Regina canaliilor din Valea Sărăciei folosea un amestec destul de periculos extras din două plante: omag şi spânz verde căruia i se mai zice şi iarba nebunilor. Somnul provocat de acest narcotic era instantaneu. Myrtille, ca o vrăjitoare, prepara singură amestecul al cărui mare neajuns era faptul că producea uneori o inflamaţie a intestinului şi mai mulţi „prizonieri” au murit în chinuri groaznice.

— Încă o pierdere! striga ea atunci, mânioasă că nu va primi frumoasa sumă de bani pe care o lua soţul şi asociatul ei, Godefroy Coquebar.

În timp ce servitorii îl expediau pe Olivier prin cămin, Myrtille se-ntreba cu nelinişte dacă va rezista inflamaţiei.

„Un asemenea angajat merită o primă grasă. Ar fi păcat să crape!” îşi zicea ea pudrându-se.

Corpul tânărului cobora printr-un burlan destul de larg ca să permită trecerea unui uriaş burtos. Construit cu o înclinaţie de patruzeci şi cinci de grade, acest topogan ciudat ducea către ceea ce iniţiaţii numeau atunci un „cuptor”.

Înainte, sergenţii recrutori, când nu reuşeau să convingă vreun individ bine făcut să se-nroleze nici cu ameninţările, nici cu băutura, îl luau pe individ cu forţa şi-l închideau în

cuptorul părăsit ai vreunei brutării. După mai multe ore petrecute în întuneric, fără aer curat, înfometaţi, tinerii consimţeau să semneze angajamentul „voluntar”.

Deoarece nu erau destule cuptoare, sergenţii recrutori amenajau pentru aşa ceva fie o cămară, un canal de scurgere sau vreo magazie abandonată. Aceste locuri erau numite cuptoare. Myrtille îl avea şi ea pe-al ei. Era o veche ascunzătoare în care Cinq-Mars îşi ţinea aurul şi pietrele preţioase. Mai joasă decât nivelul Senei, era umedă şi neaerisită.

Olivier se trezi acolo, plin de teamă. Întunericul îl înconjura. Capul îi zumzăia şi-i părea când greu când uşor... respira ca-ntr-un mormânt... Intestinele îl chinuiau de parc-ar fi înghiţit ceva care-l tăia pe dinăuntru. În plus, îşi simţea mâinile şi picioarele îngheţate.

Primele sale gânduri, imediat ce şi-a intuit groaznica situaţie, s-au îndreptat spre fiica lui.

— Armelle! Ce-or fi făcut cu tine?

Îşi adună puterile încercând să-şi rupă legăturile, dar nu reuşi decât să scoată strigăte de durere. Şi-o aminti pe doamna pe care-o crezuse atât de bună, atât de miloasă!

— O vrăjitoare! M-a făcut să cad în capcană. Dar cu ce scop o fi făcut-o?

Când era gata să plângă, înduioşat de soarta lui şi a Armellei, simţi că se deplasa încetişor, târât pe pământ.

„Cu picioarele înainte, ca un înecat”, se gândi el. „De-aş fi liber şi dac-aş avea spada lângă mine, nu m-aş teme de nimic!”

Prizonierul nu se înşela. O frânghie îi trăgea picioarele şi, încet, tot corpul era tras printr-un burlan la fel cu cel prin care fusese expediat în cuptor, dar acesta urca, având o pantă lină.

De două zile se găsea în această ascunzătoare subterană. Credeau că e suficient de epuizat? Tracţiunea dură în jur de cinci minute. Din timp în timp, Olivier auzea zgomotul unui declic şi cel al unei trape care se ridica înainte de trecerea lui. Văzu în cele din urmă lumina zilei: un petec albastru, văzut printr-o răsuflătoare foarte strâmtă şi prevăzută cu gratii de fier. La capătul culoarului ascendent îl aştepta un om a cărui faţa era ascunsă de u glugă. Olivier simţi că era pipăit. O voce îi spuse:

— Asta-ţi va servi drept lecţie. Dacă încerci să nu te supui, dacă strigi vei fi dus într-un loc asemănător cu cel din care ai ieşit. Ai înţeles?

— Voi suporta totul fără să zic un cuvânt, dacă voi fi asigurat că fiica mea trăieşte, e încă un copil...

— Au să aibă grijă de ea, îl încredinţa omul.

— Aş vrea s-o revăd, s-o îmbrăţişez.

— Se va-ntâmpla mai târziu. Pentru moment, prietene, trebuie să te gândeşti la tine. N-ai mâncat de două zile. Ca să te las să mănânci şi să bei am să-ţi dezleg mâinile şi picioarele. Ascultă acest sfat: orice gest îndoielnic, şi-ţi bag un glonte-n scăfârlie!

Arma pusă sub nasul prizonierului era inutilă. Epuizat, încă năucit de băutura Zânei Choquotte, Olivier n-ar fi reuşit să treacă la ofensivă chiar dacă ar fi putut să se servească de mâini. Misteriosul lui supraveghetor îl liberă parţial, îl sprijini de perete şi-i întinse hrana: supă într-un castron, o jumătate de pui fript, brânză şi o sticlă cu vin. Olivier se repezi la mâncare, atât era de-nfometat şi termină de mâncat înainte ca temnicerul lui să spună vreun cuvânt. Când termină sticla de vin adormi din nou fără să-şi dea seama. Narcoticul îşi făcuse încă odată efectul.

Atunci omul se aplecă, îl întinse pe prizonier pe jos, îl legă din nou, înfăşură corpul într-un cearşaf, zicându-şi:

„Cu ăsta va fi un mort în plus, un mort care nu va ajunge la morgă!”

În timpul nopţii chiar, un furgon negru având pictate cruci albe ici şi colo, se opri în faţa cabaretului La-Viţelul-care-suge. Stătu puţin, doar cât să ia din cabaret un pachet alb şi lunguieţ. Vizitiul porni apoi şi furgonul o porni la goană scârţâind din roţi... Această „trăsură” în culorile morţii era a oraşului şi strângea cadavrele anonime din mahalale, în jur de zece în fiecare noapte... Victimele unor dueluri particulare, ale unor accidente sau a unor atacuri de apoplexie, tributul pe care Parisul îl plătea morţii în fiecare noapte.

Vizitiul era plătit de Myrtille. Îi datora viaţa şi pâinea pe care-o câştiga. I se trecuse deja funia în jurul gâtului când sosi un ordin al regelui: era salvat. Patroana cabaretului La-Viţelul-care-suge, care apăruse în aceeaşi clipă, îi spusese că l-a salvat şi că-l va proteja mereu dacă jură să i se supună orbeşte. Trei zile după aceea era numit vizitiu pe furgoneta care transporta morţii... De atunci era servitorul ei cel mai fanatic. Datorită acestui om, tinerii făcuţi prizonieri de Zâna Choquotte părăseau discret cabaretul. Dar nu ajungeau niciodată la binecunoscuta morgă de pe Châtelet. Vizitiul urca pe strada Ballu, o lua pe strada Saint-Germain-l'Auxerrois către Luvru, apoi la stânga şi ajungea în strada L'Arbre. Aici se oprea, cobora de pe scaunul lui şi asculta. Dacă nu vedea şi n-auzea nimic suspect, împingea poarta de lemn care nu era încuiată şi intra într-o curte pavată cu dale de piatră. Aici era fostul palat Athis, devenit depozit de mărfuri ce erau destinate a fi trimise în Antile, prin La Hâvre.

Vizitiul îşi lua calul de căpăstru, trăgea căruţa în curte, închidea poarta cu o bară de fier şi o-ncuia cu lacăt, îl trezea pe portar apoi, şi, împreună scoteau din furgoneta un corp care rămânea acolo.

Pe Olivier îl duseră la parter, într-o cameră plină cu pachete şi baloturi etichetate. În zori a fost pus într-o căruţă, acoperit cu cuverturi. În jurul lui se-ngrămădeau pachete dispuse în aşa fei încât să-i lase aer pentru a respira.

* * *

Când îşi reveni, Olivier de Sauves nu-şi crezu ochilor. Se afla într-un fel de dormitor cu pereţii spoiţi cu var, în care hamacurile înlocuiau obişnuitele paturi. Soarele pătrundea prin două ferestre de formă ogivală împreună cu un miros pe care-l recunoscu imediat.

— Suntem aproape de mare, şopti el.

Şi deodată o văzu, o dungă verde, fascinantă. Dar nu avu timp să observe nici să gândească mai mult. O uşă se deschise brusc şi o voce puternică răsună:

— Marinari! Pe punte!

Se auziră mormăituri, strigăte, râsete, un acces de tuse. Dar nimeni nu întârzie. Toţi săriră în picioare. Olivier crezu că e bine să facă la fel ca ceilalţi. Era în mijlocul unor mateloţi neciopliţi, păroşi şi cu mâini bătătorite; unii purtau cerce! în urechea stânga.

Nimeni nu se ocupa de el. nici nu păru să-l ia în seamă. Unii îşi aprinseră pipa, alţii începură să se radă sau să-şi spele faţa, pieptul şi braţele în ciuberele aliniate lângă peretele din dreapta.

Olivier constată că marinarii se tutuiau, iar fiecare avea porecla lui: Braţ de Fier, Vânt în Faţă, Sfarmă-Pietre, Şperaclu, Ochi Frumoşi etc. El îi spuse politicos unuia dintre ei:

— Scuză-mă, camarade, aş vrea totuşi să ştiu...

Celălalt, poreclit Şperaclu, îl măsură din cap până-n picioare:

— Camarad?

Strigăte se auziră imediat:

— Să fie biciuit!

O voce puternică se auzi deodată de afară:

— Linişte acolo, înăuntru!

Un om înalt cu o-nfăţişare mândră tocmai intrase. Olivier ghici că era un şef după costumul său croit după moda de la Paris, dar fără panglici, jabouri sau dantele.

Veni drept către Olivier:

— Tu eşti noul angajat?

— Angajat? Angajatul cui? La ce?

— N-o fă pe idiotul!

— Jur că habar n-am cum am ajuns aici şi pentru ce.

— La urma urmei, e posibil, îţi voi spune câteva dintre regulile noastre. Reţine-le. Adus aici de bună voie sau cu forţa eşti de-acum un pirat făcând parte din „Fraţii Coastei”. Ne aparţii pentru totdeauna; dacă eşti demn de noi vei putea conta mereu pe sprijinul nostru,

până la moarte! Aici ducem o viaţă disciplinată, dar frăţească şi liberă. Poţi deveni celebru şi bogat. Dacă nu te porţi cum trebuie poţi fi executat pe loc. Suntem familia ta, dar tu eşti al nostru.

Olivier n-avu timp să se mire. La un fluierat zece oameni intrară deodată şi-l înconjurară. În jurul cercului pe care-l formaseră se grupară marinarii care dormiseră cu Olivier. Toţi aveau puşti. Olivier auzi că cel care-i pusese întrebări era numit căpitanul Tourmentin.

— Apropie-te, îi spuse Tourmentin cu gravitate. Vei fi angajat în mod solemn, după obiceiurile noastre.

Olivier ascultă. Cercul se strânse.

— Fiţi martori, zise căpitanul, căci Cel de Sus ne judecă.

Şi, punând mâna stânga deasupra capului „neofitului”, cu mâna dreaptă lovi în podea de trei ori cu crosa puştii sale.

— Cum te numeşti?

— Olivier de Sauves.

— Olivier de Sauves, reluă căpitanul Tourmentin cu o voce răsunătoare, nu te întreb nimic în legătură cu trecutul tău, dar prezentul şi viitorul îmi aparţin.

Şi lovi puşca încă de trei ori. În timp ce martorii acestei scene se îndepărtau, Tourmentin adăugă:

— Trebuie să ştii că de-acum înainte eşti angajatul meu, mai bine zis sluga mea. Am drept de viaţă şi de moarte asupra ta, fără să fie nevoie să răspund în faţa cuiva pentru hotărârile pe care le voi lua în legătură cu tine. Dacă ţii minte acest lucru, vei fi scutit de multe neplăceri!

Olivier îl privi în faţă. Atunci căpitanul adăugă, pe un ton mai blând:

— Am încredere în tine. Se vede că eşti de origine nobilă. Mi s-a spus, de altfel, şi cred acest lucru.

— Ce se va-ntâmpla cu mine?

— Vei vedea. Pentru moment, nu pune întrebări. La noi trebuie să înveţi să asculţi înainte de-a învăţa să comanzi!

† Capitolul 3 — La voia întâmplării

Revenindu-şi după criza de nervi ce-o apucase când îl trimesese pe Olivier de Sauves în cuptor, Myrtille se-ntorsese la treburile ei, iar negustoreasa din ea triumfase asupra îndrăgostitei ce reânviase la vederea lui Olivier şi la amintirea scurtei lor logodne.

— Babette, dă ordin să vină aici Joël de Jugan şi L’Estafé, când se vor întoarce.

Camerista dispăru repede. O slujea pe Myrtille urând-o pentru că, cu firea ei rece, nu era în stare să-i facă pe ceilalţi s-o-ndrăgească. Egoismul ei, plăcerea de a-i domina pe ceilalţi, lipsa de suflet erau atât de vizibile îi apăreau ca defecte imense în ochii tinerei fete. Numai bărbaţii, ca L’Estafé sau Joël de Jugan, puteau să se prindă-n capcanele patroanei. Cumpărând şi transformând vechiul palat Cinq-Mars şi dependinţele sale pentru negoţul ei cu numeroase ramuri, Myrtille avusese o idee genială. Exista, din fostul palat Cinq-Mars la cabaretul „La-Viţelul-care-suge” un fel de telefon cu ajutorul căruia se puteau transmite ordinele imediat. Babette Gertrans transmisese mai departe ce-i spusese stăpâna printr-un sistem de ţevi ce făcuse parte din sistemul de aerisire al căminelor şi care acum alcătuia un şir de canale acustice.

Cabaretul era închis. Ferestrele erau prevăzute, după ordinele locotenentului de poliţie, cu obloane de lemn. În interior nu mai erau aprinse decât câteva lumini. Câţiva pârliţi din Valea Sărăciei, care n-aveau unde să se culce,' aveau dreptul să petreacă toată

noaptea în cabaret. Ca să rămână acolo trebuiau nu numai să plătească destul de scump o cană de vin prost, dar să şi fie în graţiile Zânei Choquotte.

Aici se întoarseră Joël de Jugan şi tovarăşul său L'Estafé, cu coada-ntre picioare, temându-se de furia doamnei Myrtille. Sperau că au la dispoziţie toată noaptea ca să se odihnească, să se-ncălzească şi să doarmă înainte de a o înfrunta pe stăpână. Joël se-ndrepta deja spre bucătărie ca să-şi usuce hainele, când slujnica îl strigă:

— Vă cheamă patroana!

— O să ne ducem, zise bretonul. Lasă-mă cel puţin să mă usuc...

— Nici vorbă. Vrea să vă vadă imediat. L'Estafé alături de el începu să se strâmbe. -Trebuie s-ascultăm, zise el cu un aer jalnic. Putem face altfel?

— Lua-o-ar naiba, mormăi Joël. O s-o auzim iar văicărindu-se!

Pentru a ajunge la ea nu folosiră pasajul secret prin care trecuse Olivier de Sauves. Traversară o curte, deschiseră o uşă de fier, bătură la altă uşă, iar Babette Gertrand îi introduse într-un mic budoar alăturat camerei Myrtillei. Era o cameră încălzită în care focul trosnea în cămin, căci, deşi afară era destul de plăcut, Myrtille era friguroasă.

— Afurisitule, strigă ea, uite ce-ai făcut cu costumul! Un costum aproape nou! Ţi l-am cumpărat acum un an! Cum de l-ai udat în aşa hal?

— Fir-ar să fie! se-nfurie Joël de Jugan. Asta-i din cauză că tocmai am făcut o baie rece!

— Povesteşte tot!

Joël de Jugan îl înghionti pe tovarăşul său:

— Tu vorbeşti mai bine... începe tu...

— Tu eşti cel care-a păţit-o, zise L'Estafé, aşa că dă-i drumul!

— Să ne ierte doamna... puştoaica a fost luată... nimic n-a mişcat — până când am aruncat pachetul în apă... dincolo de pilonii de la Samaritaine...

Se opri înfricoşat, verde la faţă, lăsându-l pe tovarăşul lui să termine:

— Cineva ne-a văzut... nu ştiu cine. L-am văzut înotând. Am găsit nişte pietre lângă noi şi le-am aruncat către locul de unde venea zgomotul. Dar era întuneric beznă. Atunci...

— Aţi fugit? zbieră Myrtille la fel de schimbată la faţă ca şi Joël.

— Nici vorbă! răspunse L'Estafé. Oamenii ca noi nu fug! Am coborât de-a lungul malului. Joël s-a aruncat în apă...

— Şi ce-a mai riscat! îl ironiza patroana, înoată ca un peşte! Ai zice că s-a născut în apă!

— S-au luptat, acolo, în apă... Prietenul meu a făcut tot ce-a putut. Uitaţi—vă la barba lui... Sângerează încă.

— Aşa-i, admise doamna Myrtille. Şi cu cine-ai avut de-a face, cu vreun Hercule? întrebă ea întorcându-se către Joël.

Naiv şi sincer ca toţi cei din neamul lui, bretonul spuse adevărul:

— Era un băieţandru... n-avea mai mult de cinsprezece ani...

N-avu timp să zică mai mult. Nebună de furie, Myrtille se descălţase şi-l lovea în' cap cu tocul pantofului:

— Idiotule! Cretinule! Canalie! Ieşi de-aici! Ai fi fost spânzurat dacă nu te-aş fi salvat! Uite pentru ce-am făcut-o!

Şi ca o Gorgonă, cu părul în neorânduială, îi alungă pe cei doi spadasini, urlând:

— Gertrand! Gertrand! Adu-mi sărurile! Simt că leşin!

* * *

Noaptea e un sfetnic bun, chiar dacă nu-i prea plăcută. Myrtille se temea cumplit de urmările afacerii. Dacă salvatorul fetei vorbea, dacă-i zărise pe L'Estafé şi pe Joël de Jugan ieşind din cabaret, putea să piardă tot, tot!

„Marchiza nu mă va mai salva, pătată de sânge cum sunt! îşi zicea ea. Această femeie cucernică va face totul ca s-o vadă pedepsită pe ucigaşa unei fetiţe!"

În zori ea îi chemă iar pe cei doi. O găsiră încruntată, dar liniştită. Ea le vorbi, încredinţându-le temerile ei. Afacerea putea să ia o-ntorsătură foarte proastă dacă misteriosul salvator al fetei începea să vorbească. Pentru L'Estafé şi pentru Joël asta-nsemna că-i aştepta spânzurătoarea. Pentru ea, închiderea cabaretului şi o mulţime de necazuri cu poliţia.

— Aş ieşi eu din încurcătură oricum pentru că am o protectoare sus-pusă, la mărturisi ea. Voi sunteţi mai ameninţaţi decât mine. Interesul nostru e ca să-l găsiţi pe acel băiat care v-a jucat festa. Începând din această clipă vă scutesc de a face de gardă la cabaret. Îi voi pune pe alţii. Pentru a vă salva pielea trebuie să mergeţi să spionaţi, să ascultaţi ici şi colo, până veţi afla ceva.

Cei doi încuviinţară.

— Am uitat să vă spun că puştoaica se numeşte Armelle, Armelle de Sauves. Nu mai are pe nimeni pentru că tatăl ei a fost trimis la cuptor ieri seară.

L'Estafé întrebă:

— Ce să facem dacă punem mâna pe cei doi copii? Myrtille hotărî:

— Unul dintre voi va rămâne pe loc supraveghindu-i, iar celălalt va veni să mă avertizeze.

Din ziua aceea cei doi n-au mai fost văzuţi la cabaret decât la ora meselor. Îşi petreceau zilele bătând străzile căutând un fir cât de mic care să-i ducă la cei pe care-i căutau. Pe măsură ce treceau zilele, ei se linişteau, ca şi doamna Myrtille. Poliţia nu făcea nimic, deci nu fusese informată. Probabil că acel necunoscut salvator nu ştia de unde ieşiseră cei doi ticăloşi în noaptea cu pricina. Poate că îi zărise doar pe Pont-Neuf câhd încercau să se debaraseze de pachet.

Hoinărind în fiecare zi prin Paris ei nu observară o transformare importantă survenită la una din barăcile de saltimbanci. Teatrul Minunilor condus de Măicuţa Toutou îşi schimbase numele în Teatrul Micuţei Regine. Ei nu remarcaseră că domnul Plouff şi Micul Parizian apăreau la paradă în, compania unei domnişoare care dansa minunat.

Ei erau în căutarea unei blonde, iar micuţa balerină era brunetă, cu părul mai închis ca al doamnei Myrtille. Henri găsise că această schimbare era absolut necesară. Temându-se că protejata lui va fi căutată de răufăcători el hotărâse s-o împopoţoneze cu această perucă brună şi cu părul creţ aducând cu blana căţeilor de rasă caniche ai doamnei Rose Técla.

Cât despre adversarul său, Joël de Jugan nu-l putea recunoaşte pentru că lupta se desfăşurase în întuneric. Bretonul văzuse doar o siluetă masculină care-l făcuse să creadă că era vorba de un bărbat foarte tânăr, în ciuda forţei ieşite din comun.

Veni toamna, apoi iarna în cele din urmă, primăvara cu cerul ei de azur, făcu să plesnească mugurii şi să apară oaze de verdeaţă peste tot prin oraş.

Se sărbătorea primăvara, în mai. Fete îmbrăcate în alb mergeau în urma arborelui simbolizând reînnoirea naturii, încadrate de soldaţi în mare ţinută, iar înaintea lor mergeau trâmbiţaşii. În acea seară, în care se cânta şi se dansa, întâmplarea îi ajută pe cei doi spadasini ai Zânei Choquotte. După ce sunase stingerea, cei doi se-ntorceau în Valea Sărăciei când văzură două umbre profilându-se pe perdeaua ce servea drept intrare într-o baracă: era vorba de Teatrul Micuţei Regine.

L'Estafé îl înghionti pe tovarăşul său şi-i zise:

— Priveşte... Dacă cei pe care-i căutăm sunt aici... Bretonul ridică din umeri:

— Doar îi cunoaştem! l-am văzut la paradă. Hai să ne-ntoarcem la cabaret.

Omul cu cicatricea insistă.

— Nu nu costă nimic să tragem cu urechea. Stau de vorbă. Uită-te la gesturile lor.

— Hai, se resemna Joël. O să fim decepţionaţi încă o dată, asta-i.

El îşi pierduse orice speranţă, iar tristeţea pusese stăpânire pe sufletul lui predispus la melancolie. De un an de zile, doamna Myrtille îi ţinea la distanţă. Nici n-o mai văzuseră la faţă.

* * *

— Armelle, spunea Henri, nu sunt deloc mulţumit când te văd tristă. Nu eşti fericită aici?

— Lângă tine, Henri, nu pot să fiu niciodată nefericită, răspunse vocea blândă a Armellei. Numai că mi se strânge inima când mă gândesc la tata...

— Nu ţi-am spus să ai încredere în mine? Şovăi să te încrezi în cuvântul unui Lagardère?

Îngenuncheaţi, cu urechea lipită de perdea, cei doi spioni nu mai puteau de bucurie. În sfârşit îi găsiseră pe cei pe care-i căutau de mai bine de un an! O vor revedea pe patroana cabaretului care-i va ierta cu siguranţă.

Dialogul continuă în spatele perdelei şi după ce lumânarea se stinse.

— Te rog să ai răbdare, Armelle. Am treisprezece ani acum, dar în ceea ce priveşte forţa fizică, îi întrec pe cei de şaptesprezece sau optsprezece ani. Domnul Olivier de Sauves trăieşte, aşa că, nu peste mult timp îl voi regăsi şi ţi-l voi aduce.

— Să te-audă Cel de Sus!

— Ştiu că m-am născut ca să fac lucruri mari. Ce voi fi când voi ajunge la maturitate, nu ştiu încă. O voce-mi spune că va veni vremea când alţii vor trebui să ţină seama de existenţa mea!

Nu se mai auzi nici un cuvânt. Apoi, doar respiraţia regulată a fetei. Adormise. După câteva clipe băiatul adormi şi el. Un căţel latră. Poate că visase ceva. Pe urmă se auzi tuşea seacă a domnului Plouff, care era întotdeauna răcit. Cei doi spadasini se ridicară şi se-ndepărtară. În faţa monumentului lui Henric al IV-lea încercară să se pună de acord.

Trebuiau să urmeze strict instrucţiunile Zânei Choquotte, adică să se despartă, unul rămânând pe loc, iar celălalt să meargă s-o avertizeze pe patroană? Nu credeau că era necesar. Teatrul Micuţei Regine n-avea de gând să se mute de-acolo în acea noapte şi era mai bine să nu dea ochii cu şeful pazei de noapte. Aşa că se-ndreptară către cabaretul La-Viţelul-care-suge. Joël fluiera, iar L’Estafé îşi strângea mâinile de bucurie.

† Capitolul 4 — Steaua Mărilor

Portul Le Hâvre era în plină prosperitate când Godefroy Coquevar veni să se instaleze acolo. Deschise mai întâi o băcănie. Acest comerţ era diferit de cel care se face în zilele noastre. El primea în magazinul său tot ce venea din ţări îndepărtate: trestie de zahăr, vanilie, piper, cuişoare,scorţişoară, nucşoară, cafea.

În curând, comerţul cu praf de puşcă pentru piraţi şi cu puştile baucan, Coquebar îşi întinse magazinul. Myrtille, care părea să aibă relaţii peste tot, îi obţinu indispensabilul „privilegiu al Regelui”. De-acu înainte Godefroy o făcu pe-a armatorul. Prin mâinile lui trecea tot ceea ce America comanda Europei: obiecte manufacturate, haine luxoase, cărţi, bibelouri şi flecuşteţe de orice fel. Asta îi aduse fonduri imense pentru a-i aproviziona pe piraţi.

Locuia într-o casă situată în piaţa Notre Dame, în faţa grosului turn pătrat terminat cu o cupolă-graţioasă. Parterul servea comerţului său ca băcan. Depozitele erau destul de departe, în cartierul Ingouville. De acolo se zărea portul, oraşul, marea, coasta şi Honfleur. Olivier de Sauves, timp de două zile, îşi alungă plictiseala privind acest peisaj fermecător, scăldat în soare.

Tovarăşii săi — care nu doreau să fie numiţi astfel şi care pretindeau că sunt stăpâni — dispăreau de dimineaţă. El rămânea singur, încuiat în dormitor, cu ordinul de a mătura şi de a face ordine înăuntru.

După cum ne putem imagina, el devenise melancolic. Auzise adesea vorbindu-se de piraţi, despre insula Broaştei Ţestoase şi Santo-Domingo, ca să-şi dea seama că angajarea sa era serioasă. Dacă n-ar fi fost tată, nu s-ar fi îngrijorat în legătură cu destinul lui. Piraţii erau oameni curajoşi şi energici. Simţea că va fi în elementul său printre ei. Ah, dac-ar fi putut afla ce s-a-ntâmplat cu micuţa lui Armelle! îşi spunea uneori:

„Afurisitul ăla de cabaret e cu siguranţă un cuib de piraţi...”

Ar fi vrut să le pună întrebări tovarăşilor săi, dar ce să afle de la aceşti indivizi mărginiţi, bărboşi şi alcoolici? Ei păreau că nici nu observă că el există, superioritatea lor asupra lui fiind un fapt evident: ei erau marinari! Olivier îşi spuse cu mândrie:

„Vor învăţa să mă cunoască!”

* * *

În dimineaţa celei de-a treia zi, marinarii se sculară cântând. Olivier îi auzi vorbind despre manevrele de plecare. După ce-şi făcură toaleta şi mâncară, căpitanul Tourmentin apăru.

— La drum, băieţi!

Şi, adresându-se lui Olivier:

— În aparenţa eşti liber... dar dacă încerci să profiţi de momentul traversării oraşului pentru a o şterge, îţi spun că nu vei avea mai mult de douăzeci şi patru de ore de trăit!

Olivier nu zise nimic.

* * *

Bărcile se-ndreptau către un velier, Steaua Mărilor, pe care ochiul lui Olivier îl identifică rapid datorită celor două catarge, dintre care unul, cel mai înalt, era înclinat către pupă: era vorba de un bric. Tânărul îşi dădu seama că nava era în acelaşi timp elegantă şi robustă.

De-ndată ce puse piciorul pe punte, tovarăşii săi îi puseră lanţuri la mâini şi în jurul gleznelor. Fu ridicat şi dus într-un coridor unde fu întins pe jos printre baloturile cu mărfuri. Până nu vor ajunge la destinaţie el nu va fi decât un fel de pachet, atâta tot, i se spuse. În curând auzi cum erau ridicate pânzele şi simţi că Steaua Mărilor îşi începe călătoria. Valurile erau cam agitate. Nava parcă dansa. Asta dură două zile. Olivier primi mâncare şi apă, fără să i se spună nimic.

În seara următoarei zile,, Steaua Mărilor gemea şi se balansa. Vântul se răcise şi bătea cu putere. Instinctul nu-l înşelă pe Olivier. Se apropia o furtună puternică, în curând alunecă pe podea şi trebui să facă mari eforturi pentru a se propti între două baloturi. Nimeni nu se ocupa de el. Echipajul fugea pe punte, iar cei ce nu erau oameni ai mării se ascunseseră chinuiţi de răul de mare.

Către miezul nopţii apăru un om ud cu un felinar în mână. Era căpitanul Tourmentin. El trebui să îngenuncheze pentru a fi auzit, din cauza furiei vântului şi a mării:

— Te voi elibera! Comandantul şi-a amintit de tine. Pe o asemenea vreme, niciodată nu-s prea mulţi marinari.

O clipă mai târziu, Olivier de Sauves, bucuros, îşi dezmorţea mâinile şi picioarele. Tourmentin îi strigă, prinzându-se de prima parâmă ieşită în cale ca să nu cadă:

— Valurile au luat un mus şi doi gabieri! Te voi prezenta căpitanului... el te va pune la treabă.

Cel care comanda Steaua Mărilor era un breton din Saint-Malo numit Herve Cariven. El ţinea cârma. Olivier văzu un fel de uriaş, cu capul gol, barba albă, părul cărunt, fruntea încreţită de trei riduri verticale şi privirea îndrăzneaţă.

Îl măsură din cap până-n picioare pe noul venit.

— Ce ştii să faci? întrebă el. Orice, răspunse Olivier foarte calm.

Herve Cariven îl privi lung, nu se ştie dacă cu dispreţ sau cu îndoială, apoi zise:

— Şi zi, mititelule, te pomeneşti că vrei locul meu?

— De ce nu?

Căpitanul îl privi din nou pe acest om calm şi cu sânge rece şi-i comandă:

— Ei bine, vino aici, fir-ai să fii!

De câtva timp, starea bricului îl neliniştea. Secundul pe care-l trimisese să inspecteze nava, nu se mai întorcea. Arunca priviri din când în când asupra veler mari pe care mateloţii n-o putuseră strânge din cauza violenţei vântului. Olivier înţelese neliniştea comandantului. Catargul putea să cedeze, să se rupă, să distrugă coca navei în cădere şi s-o facă să se scufunde.

Tourmentin era curajos, dar nefiind marinar, se simţea inutil celorlalţi în această noapte tragică. Ţinându-se strâns de o parâmă, el rămase lângă Olivier gândind că trebuie să un exemplu pentru ceilalţi.

Steaua Mărilor văzu cum îşi luau zborul, ca nişte batiste puse la uscat de o spălătoreasă imprudentă, toate pânzele pe care gabierii nu putuseră să le strângă. Se părea că nava devenise jucăria valurilor şi a vântului. În aparenţă era doar aşa, pentru că cunoştinţele de navigator ale lui Olivier îl determinase să lase din când în când bricul pradă furiei valurilor ca apoi printr-o abilă întorsătură a cârmei să facă nava să ia poziţia necesară pentru a se opune forţelor aliate împotriva ei.

Tourmentin, clănţănind din dinţi de frig fiind udat de mai multe ori de valurile ce spălaseră puntea, îşi folosea toate puterile pentru a nu fi luat de apa care năvălea peste navă, admirând în acelaşi timp sângele rece ăl angajatului său.

„E un adevărat om al mării!” îşi zicea el.

Nu se ştia ce se-ntâmplase cu căpitanul Herve Cariven. Secundul nu apăruse încă. Violenţa furtunii nu lăsa nici un marinar să se apropie de postul comandantului. În interior, rostogoliţi, terorizaţi, cei din Confreria Broaştei Ţestoase îşi încredinţau viaţa lui Dumnezeu sau îngânau rugăciuni.

În sfârşit, se făcu ziuă: o lumină gri, tristă apăru la orizont înfăţişând Oceanul Atlantic convulsionat. Atunci, pentru prima dată de când luase-n mâini bara cârmei, Olivier vorbi:

— Furtuna s-a sfârşit!

Tourmentin îşi făcu cruce. Ca şi mulţi alţii, îşi pusese toate speranţele în bunătatea Celui de Sus. Două ore mai târziu, după ce reuşise să comunice cu gabierii. Olivier plasă nava contra vântului şi o lăsă în derivă aşteptând să vadă ce se va mai întâmpla. Furtuna se domolise şi în curând se putu face bilanţul acestei nopţi infernale. Căpitanul Herve Cariven, şeful echipajului, doi muşi şi trei gabieri lipseau... Steaua Mărilor era fără şef. Atunci Tourmentin puse mâna pe umărul lui Olivier de Sauves şi îi spuse:

— Cu dreptul pe care mi-l dă gradul meu, îţi încredinţez nava... Nu cunosc alt om la bord care să fie demn de această onoare... de această responsabilitate.

Şi întorcându-se către marinarii care erau prezenţi, le expiică:

— Este un angajat, dar a ştiut să ţină piept furtunii în momentele cele mai grele. Îi datorăm viaţa. Până la sosirea în insula Broaştei Ţestoase îi veţi arăta supunere şi respect.

* * *

Din acea clipă, Olivier simţi că o viaţă nouă începe pentru el. Melancolia lui dispăru. Sângele rece, fermitatea şi capacitatea de a decide rapid arătau că e născut pentru a fi şef şi ştiu s-o dovedească.

Într-o seară, Tourmentin îl invită să cineze în mica sală de mese a căpitanului.

— Te stimez mult, îi zise el încă de la începutul cinei, şi simt că am pentru tine o afecţiune care nu se va stinge decât odată cu viaţa. Obiceiurile „Fraţilor Coastei” nu-mi permit să te număr, de pe-acum, printre marinarii mei. Voi face un raport când vom ajunge. Să ştii că te aşteaptă un viitor frumos în Confreria Broaştei Ţestoase.

Olivier fu emoţionat. Fără ruşine îşi şterse lacrimile. Surprins, Tourmentin îl întrebă:

— Plângi? N-aş fi crezut!... înţeleg... ai fost răpit la Paris...

Olivier încuviinţă în timp ce ofiţerul piraţilor continuă:

— Ai lăsat în Franţa o fiinţă pe care-o iubeşti? O soţie? Nu? Mă uimeşti...

— Aveam, zise Olivier cu tristeţe, o fetiţă de vreo zece ani. Se numeşte Armelle.

Căpitanul Tourmentin nu prevăzuse acest lucru. În general, piraţii nu încercau să-i constrângă pe tinerii căsătoriţi de curând; Cei care lăsau în urmă o afecţiune recentă îşi reveneau greu după şocul despărţirii. Unii s-au sinucis, alţii au devenit melancolici.

— La naiba, zise el grav... O fetiţă de zece ani!

Şi hotărându-se dintr-o dată, spuse:

— Ascultă, îţi vorbesc ca unui prieten. Ţi-am spus că am multă simpatie pentru tine şi ţi-o voi arăta. Vreau să-ţi spun adevărul despre mine. Mă numesc Gaston, viconte de Varcourt, şi sunt orfan. Fiind cel mai mic în familie şi fără avere, am încercat orice ca să mă-mbogăţesc... fără să-ncalc regulile moralei şi ale onoarei. Asta ţi-o jur. Ultima mea nebunie a fost cea de a mă angaja la piraţi, iată-mă bogat şi căpitan! Influenţa şi averea mea îţi aparţin. Acum, te ascult!

Olivier începu să povestească întâmplările prin care trecuse, în linii mari, ca un om care era obişnuit să redea esenţialul. Când termină, vicontele de Varcourt, sau mai bine zis Tourmentin, poreclit aşa pentru că spunea foarte des: „Je suis tourmenté”[5], îl privi în ochi şi-i spuse:

— Nu-mi este permis să te informez asupra unora dintre întâmplările prin care-ai trecut pentru că am jurat să respect legile şi obiceiurile care guvernează Confreria Broaştei Ţestoase. Dar cred că te pot linişti în legătură cu soarta fiicei tale. Persoana care te-a făcut să cazi în capcană, a fost, după părerea mea, influenţată doar de dorinţa de-a câştiga bani. Femeia aceea a dat două lovituri deodată. Tu eşti prima, Armelle va fi a doua... Când vom ajunge la vârsta măritişului, va fi trimisă la Confreria Broaştei Ţestoase, pentru a deveni soţia unuia dintre ai noştri, după legile piraţilor.

— Iar noi vom fi aici ca să ne spunem părerea! strigă Olivier ridicându-se.

Tourmentin îl făcu să se aşeze la loc:

— Fii calm! Dacă, după cum sper, te vei distinge şi vei deveni şef, atunci vei avea dreptul de a interveni. Soarta fetei e în mâinile tale.

— Vai! suspină Olivier, este o speranţă prea slabă, prea îndepărtată! Aşteptând, vor trece cinci sau şase ani înainte ca s-o pot revedea. Ea a fost singura mea consolare după moartea soţiei şi singura raţiune de a exista.

— N-ai ce face! îi spuse Tourmentin. Trebuie să trăieşti, prietene, pentru fiica ta. Asta ţi-i datoria. Fiecare din eforturile tale te va apropia de ea. Fiecare acţiune curajoasă de-a ta va mări mândria şi fericirea ei când vă veţi revedea!

Vicontele de Varcourt cunoştea bine sufletul omenesc. Vorbele sale erau ca un balsam pentru inima îndurerată a lui Olivier de Sauves.

— Îţi promit că primul dintre tovarăşii noştri care va pleca în Franţa va fi însărcinat s-o caute pe Armelle şi să-ţi aducă veşti despre ea.

† Capitolul 5 — Confreria Broaştei Ţestoase

De zile-ntregi, zile lungi şi monotone, bricul Steaua Mărilor aluneca pe valurile calme, sau li se opunea când deveneau ameninţătoare. Uneori, velierul zbura ca o pasăre, graţios şi rapid, alteori se clătina ca un om beat, pierzându-şi direcţia şi îndepărtându-se de ruta sa; alteori rămânea încremenit ca un cadavru în mijlocul valurilor, plutind totuşi, ca o jucărie... Aceste zile în care vântul nu bătea deloc lungeau călătoria; la tropice vântul nu

[5] Je suis tourmenté — sunt neliniştit, agitat, zbuciumat

sufla săptămâni întregi. Toţi se plictiseau, mai ales că se găseau într-o zonă în care căldura înăbuşitoare îi făcea pe toţi somnolenţi şi greoi în mişcări.

Lăsând echipajul şi călătorii să-şi treacă timpul jucând cărţi, zaruri sau dame, cei doi prieteni, Olivier şi Tourmentin stăteau de vorbă ore-ntregi.

Tourmentin îl iniţia pe Olivier fn misterele vieţii care-l aşteptau după ce vor fi aruncat ancora lângă insula Broaştei Ţestoase. Vă vom rezuma confidenţele lui Tourmentin.

* * *

În marea Antilelor care ar fi demnă de a scălda ţărmurile paradisului terestru în afara perioadelor de căldură excesivă, se găseşte insula Haiti pe care spaniolii o numesc Santo Domingo.

Climatul acestei insule e nesănătos. Febra galbenă e foarte răspândită acolo şi cei care şi cei care sunt primii contaminaţi sunt cei veniţi din Europa. Perioadele de căldură sufocantă alternează cu cele în care plouă torenţial. Ploile sunt binevenite pentru porumb, tutun, acaju şi pentru alţi arbori cu esenţe rare, pentru portocale, ananas, banane, fructe de mango, cafea, cacao, trestie de zahăr şi aloe. Această insulă a fost descoperită de Cristofor Columb, venind din Cuba, la 6 decembrie 1492. Trei ani după aceea s-a construit oraşul Santo Diego, care a dat numele său întregii insule.

În nordul acestei colonii spaniole se află o insulă mai mică. Primii navigatori care au zărit-o s-au gândit la carapacea unei broaşte ţestoase gigantice plutind, imobilă, pe marea albastră. Aceasta este insula Broaştei Ţestoase, botezată astfel de Columb. Ea are opt leghe în lungime şi două leghe în lăţime; un canal lat de cinci sau şase mile o separă de insula Santo Domingo. Un golf mic permite accesul pe insulă: Basse-Terre, port natural în care mâna omului n-a avut prea multe de făcut. Velierele se puteau adăposti aici, golful având în jur de optsprezece picioare adâncime. Celelalte ţărmuri ale insulei nu erau abordabile din cauza înălţimii, iar golfurile care mai existau aveau cu toatele pereţii abrupţi.

Ludovic al XIV-lea trimisese în această insulă pe inginerul Blondei care făcuse din golful Basse-Terre punctul defensiv francez cel mai important din Marea. Antilelor.

Insula Broaştei Ţestoase nu are râuri, dar are numeroase izvoare în jurul cărora creşte o vegetaţie cu frunze verde închis, strălucitoare: smochini, bananieri, palmieri populaţi de colibri şi papagali. Pe apa de culoarea bazaltului insula pare a fi verde datorită vegetaţiei ei.

Tot aici creşte un arbore periculos: mancenilierul. S-a spus şi s-a scris, deşi nu era adevărat, că cei care dormeau la umbra lui nu se mai trezeau. Adevărul e mai prozaic. Fructele sale, semănând cu nişte mere pădureţe, secretă un suc otrăvitor. Indienii înmuiau vârfurile săgeţilor în acest suc: rana făcută era întotdeauna mortală. Primii albi care, din neştiinţă, s-au lăsat atraşi de aceste fructe, au cunoscut chinuri groaznice. Cei care mâncaseră prea multe aumurit după dureri violente. Cât despre ceilalţi, au fost legaţi de copaci ca să nu poată nici bea, nici mânca timp de trei zile.

Către golful Basse-Terre se îndrepta Steaua Mărilor. Olivier mai află o mulţime de lucruri ascultându-l pe Tourmentin.

— Vei constata, spunea acesta, că noua noastră patrie este şi patria crabilor: albi, gri, roz, roşii... împreună cu carnea de broască ţestoasă care se găseşte aici, crabii sunt foarte căutaţi. Unii aşteaptă perioada în care carapacea devine moale şi frig animalul. E foarte bun la gust ca şi homarii, altă specie ce poate fi găsită din abundenţă în golfurile insulei.

— Fără a putea spune că sunt un mare mâncău, zise Olivier, nu dispreţuiesc mâncarea bună. De asta sper că vom putea varia meniul din când în când cu carne de pasăre sau de vânat.

— Nu-ncape îndoială! Sunt destui mistreţi pe insulă şi porumbei guleraţi, dacă vrei. Mistreţii nu prea seamănă cu cei din Europa; parc-ar fi nişte porci de culoare maro ce

trăiesc în sălbăticie. Cât despre porumbei sunt atâţia prin frunzişul pădurii încât doar într-o singură zi poţi vâna în jur de o sută.

* * *

Puţin după descoperirea Lumii Noi, Spania şi Portugalia şi-au împărţit aceste ţinuturi minunate. Steagul albastru cu floarea de crin al regelui Franţei flutură într-o zi pe această insulă, dispreţuită de cuceritori pentru că în 1630 ,se refugiaseră aici vreo sută de francezi. Numărul lor crescu. După mai multe întâmplări, ei fură recunoscuţi drept stăpâni ai insulei, iar regele se interesă de această posesiune franceză mică, dar foarte importantă, deoarece îl ajuta să controleze Santo Domingo.

Insula Broaştei Ţestoase deveni refugiul corsarilor şi al piraţilor. Ura lor faţă de Spania depăşea orice închipuire. Asta din cauză că cunoşteau crimele atroce şi înşelăciunile acestor hidalgo orgolioşi aproape nebuni din cauza climei, a exilului şi a aurului.

Corsari în timp de război şi înzestraţi cu o scrisoare cu „pecete regală” autorizându-i să distrugă orice navă inamică, aceşti excelenţi marinari deveneau piraţi în timp de pace. Între ei şi spanioli nici un răgaz, nici un armistiţiu nu era posibil. Îndrăzneala corsarilor era nemaipomenită. După ce deveniseră teroarea coloniilor portugheze şi spaniole din Antile sau din America, au fost văzuţi apărând şi în Azore, în Insulele Capului Verde, de-a lungul coastelor Guineii şi chiar în Madagascar sau Indiile orientale. Şi se-ntorceau mereu în insula Broaştei Ţestoase, oriunde s-ar fi dus.

— Nu vei vedea printre noi numai piraţi, îi zise Tourmentin. Printre cei din insulă sunt şi bucanieri şi vânători. Aceştia ocupă nu numai insula Broaştei Ţestoase, ci şi parte nordică a insulei Santo Domingo, situată în faţă. Spaniolii, după ce exterminaseră indienii, n-au vrut sau n-au putut să ocupe această parte a insulei. Tovarăşii noştri au prosperat acolo. Acolo sunt pământuri necultivate, redevenite sălbatice sau savană care alternează cu deşertul sau cu pădurea virgină. Acela-i principalul domeniu al acestor bucanieri. Ei sunt împărţiţi în două grupe: vânătorii de bivoli şi vânătorii de porci sălbatici. Primii îşi vânează prada ca să obţină pielea care le aduce un profit frumuşel; ceilalţi afumă sau sărează carnea pe care apoi o vând.

— De unde vine numele ăsta ciudat, bucanier? Tourmentin începu să râdă.

— Este de origine indiană. Unele triburi caraibe, exasperate de excesele spaniolilor, îşi frigeau - bucăneau, în limba lor, prizonierii de război. Tovarăşii noştri însă n-au fript niciodată decât animale omorâte la vânătoare.

— Viaţa de pe insulă nu seamănă cu viaţa aventuroasă, plină de sânge şi glorie de la începuturile Evului Mediu, când cei dintâi nobili au luptat împotriva invaziunii barbarilor?

— Acolo există într-adevăr legi care seamănă cu cele feudale şi care stabilesc legături între toţi tovarăşii, inferiori sau superiori în grad. Printre altele, a interzis jocul între tovarăşi. Jocul împrăştie în câteva ore fructele unei vieţi întregi şi provoacă omoruri şi sinucideri. Aici, la bord, din cauza monotoniei traversării, mai închid şi eu ochii. De altfel, cei care joacă nu pun la bătaie decât câţiva nasturi. Cât despre furt, e pedepsit cumplit: i se taie nasul vinovatului şi e debarcat pe o plajă inospitalieră fără arme, fără hrană şi n-are altceva de făcut decât să moară cât mai repede.

Olivier exclamă:

— Asta-i extraordinar! Trăim din furt şi... Tourmentin se strâmbă:

— Din furt? Din ceea ce cucerim cu arma-n mână.

— În timp de pace?

— Suntem în război cu spaniolii în orice clipă. Cât despre cei care se căsătoresc cu puţinele femei ce trăiesc în insula Broaştei Ţestoase sau în nordul insulei Santo Domingo, ei sunt excluşi din confreria noastră. Devin locuitori ai insulei şi atâta tot. În general se apucă să cultive pământul şi se descurcă destul de bine. Aceste căsătorii sunt rare pentru că piraţii sau bucanierii căsătoriţi pierd o mulţime de drepturi, ca să hu mai vorbim de

libertate. Deci, vei trăi printre noi într-un fel de republică în care numai spaniolii sunt detestaţi.

— Regele Franţei, întrebă. Olivier, n-are un reprezentat în insulă? Mi-ai povestit că există o radă fortificată...

— Există aici un reprezentat al guvernului, dar autoritatea lui e numai cu numele. Ţi-l voi prezenta pe cel care-a fost investit de Ludovic al XIV-lea: un marinar, Jean Ducasse, căpitan de navă în marina regală.

— Pământ! strigă marinarul de veghe. Se vedea deja insula Santo Domingo.

† Capitolul 6 — Un gentilom al mării

Olivier de Sauves începu să-nţeleagă cât îl ajutase norocul punând Steaua Mărilor în pericol doar când debarcând la Basse-Terre, în faţa unei mulţimi de bărbaţi posaci, cu bărbi până la centură şi care nu-şi lăsau deloc deoparte puşca-bucan. Văzu bărbaţi, răpiţi ca şi el, servindu-i în calitate de angajaţi pe aceşti sălbatici care făceau parte dintre „Fraţii Coastei”. Aceştia, datorită vieţii aspre pe care-o duceau, îi tratau dur pe nefericiţii lor servitori, câteodată fără nici o urmă de omenie.

Angajatul, fără să primească nici un ban, trebuie să arate, timp de trei ani, o supunere de sclav. După ce trecea această perioadă, stăpânul îi acorda libertatea, îi dădea o puşcă, pulbere şi o sută de livre de tutun. Angajatul devine bucanier şi nu se sfieşte să-l trateze la fel pe nefericitul care-i cade în mână.

Angajaţii făceau muncile cele mai grele şi cele mai puţin plăcute. O mică abatere şi stăpânul, după cum îi era dispoziţia, îl lovea cu ciomagul sau cu biciul, dacă nu cu cuţitul sau cu securea. Un angajat debarcat de curând, arătându-se stângaci în pădurea virgină, primi de la stăpân o asemenea lovitură cu patul puştii în cap, încât fu crezut mort. Câteva ore mai târziu, când îşi reveni, nefericitul se văzu pierdut în pădurea sălbatică.

Din nefericire, unul din câinii stăpânului rămăsese lângă el. Prezenţa acestui prieten îi dădu curaj. Amândoi rătăciră zile, săptămâni, luni. Câinele descoperea şi purcei sălbatici. Amândoi trăiră din această carne crudă. Într-o zi descoperiră-n pădure nişte căţei sălbatici, apoi nişte pui de mistreţ: omul avu grijă de ei. În mijlocul acestei turme, el fu descoperit de câţiva bucanieri plecaţi la vânătoare. Nefericitul era gol. Obiceiul lui de a nu mânca decât carne crudă îi modificase stomacul într-atât încât avu mari dificultăţi în a se obişnui cu carnea friptă.

* * *

Chiar în ziua ancorării navei, luându-l de braţ Tourmentin îi zise lui Olivier:

— Te voi prezenta şefului, nostru, celui mai viteaz dintre piraţi, cel puţin până-n prezent. Este un om extraordinar numit Monbars Exterminatorul. El singur are puterea să te scutească de cei trei ani de serviciu obligatoriu.

Şi îi dădu câteva informaţii utile în legătură cu acest faimos pirat. Monbars aparţinea unei familii nobile din Languedoc şi primise o educaţie severă şi o instrucţie solidă. A citit istoria cuceririi Americii şi scrierile lui Las Casas[6] descriind crimele spaniolilor. Fire înflăcărată şi generoasă, el începu să aibă împotriva spaniolilor o asemenea ură încât, jucând într-o comedie, uită că unul dintre colegii lui intrase în pielea unui spaniol trufaş şi

[6] Las Casas (Bartolomé de) — preot spaniol (1474 — 1566), care a apărat băştinaşii din America de opresiunea brutală a cuceritorilor.

lăudăros şi se aruncă asupra lui lovindu-l cu pumnii. Fără energica intervenţie a celor din jur, l-ar fi strâns de gât.

Câtva timp după aceea, auzind că a fost declarat războiul între Franţa şi Spania, fugi din casa părintească şi ajunse la Le Hâvre unde unchiul lui era căpitan în marina regală. Ofiţerul îl luă cu el pe nepotul lui.

Din acel moment, Monbars deveni teribil. Dacă o navă spaniolă era semnalată, tânărul trebuia să fie închis în cabină pentru că dădea asemenea dovezi de exaltare încât s-ar fi putut crede că e nebun.

Când se auzi bubuitul tunurilor, Monbars, ca turbat dărâmă uşa cabinei sale. Ieşi pe punte, luă sabia unui mort şi sări la bordul navei spaniole. Acolo, urlând, lovind în dreapta şi-n stânga plin de sânge, apăru spaniolilor ca îngerul morţii. Victoria fu de partea francezilor. În afara baloturilor cu bumbac, mătase, covoarelor, a unei mari cantităţi de cuişoare şi scoţişoară, se găsi şi o casetă de fier. Ea conţinea diamante neprelucrăte. Unchiul era bucuros. Monbars nu se bucura decât numărând morţii.

De-abia a ajuns în insula Broaştei Ţestoase că s-a impus piraţilor şi bucanierilor de la nord de Santo Domingo, Care se plângeau că nu mai găsesc vânat din cauza rivalilor spanioli. Monbars îi alungă pe spanioli din nordul insulei Santo Domingo, iar cei care avură nenorocul să-l vadă la faţă, nu scăpară teferi. Monbars însă preferă însă viaţa de corsar celei de bucanier, La a doua ciocnire cu navele spaniole corabia unchiului său se scufundă, luînd cu sine în abisuri trei nave inamice. Monbars îl răzbună. El captură două veliere rapide şi noi, foarte bine înarmate şi se descotorosi de echipaje aruncându-le peste bord.

Cariera lui continuă, strălucitoare şi plină de aventuri. Monbars locuia într-un fel de cabană tapisată în interior eu piei de animale, plină cu arme şi amintiri din luptele pe care le dăduse, încât puteai găsi amestecate obiecte de aur şi săgeţi, ancore şi statuete religioase, tablouri şi alte fleacuri.

Olivier văzu în faţa lui un gascon pur sânge: plin de energie, înflăcărat, curajos. Monbars era puternic şi impunea celorlalţi. Nici nu-şi aruncă ochii.asupra necunoscutului, asupra nefericitului „angajat” pe care îl aducea Tourmentin. Pe acesta din urmă îl îmbrăţişa. Apoi îşi încreţi fruntea ascultând elogiul pe care Tourmentin î! făcea prietenului său. De-abia după asta, fără să-l privească pe Olivier, spuse:

— Să conduci un bric pe timp de furtună nu-i totuşi ceva miraculos. O mulţime de oameni pot s-o facă. Ceea ce mă interesează e abordajul. Consimt totuşi ca acest om, dacă ţii tu, Tourmentin, să fie marinarul tău fără a fi nevoie să-ţi fie angajat timp de trei ani. Dar...

Se opri, îl măsură pe Olivier de Sauves din cap până-n picioare şi apoi continuă:

— Mai întâi îi trebuie un nume. Arată că o pasăre flamingo cu tenul său rozaliu, ochii albaştri, mustaţa-blondă... îi voi spune Flamanco.

Şi, adresându-se gentilomului din Poitou, îi spuse cu-însufle|ire:

— De-ndată ce Steaua Mărilor îşi va fi debarcat mărfurile, ea va fi sub ordinile tale. Dacă nu faci faţă, vei fi spânzurat de verga mare. Noroc, Flamanco!

Şi îi întinse mâna. Olivier i-o luă, i-o strânse şi rămase pe gânduri.

— Ce ai? îl întrebă Monbars.

— Îmi este permis să vă exprim...

— Să-ţi exprim, corectă piratul.

— Să-ţi exprim mulţumirea mea, reluă Olivier. Aş vrea să ştiu dacă voi fi singurul stăpân la bordul navei mele.

— După Dumnezeu, da.

— Şi dacă voi răspunde singur pentru faptele mele?

— Ţi se cere numai atât: să aduci confreriei prăzi grase.

— Vei fi mulţumit!

— Gândeşte-te la funie!

* * *

Câteva luni mai târziu, Flamanco nu mai era numit altfel decât „Gentilomul mărilor”. După întrevederea cu Monbars Exterminatorul, se instalase la bordul Stelei Mărilor în tovărăşia inseparabilului său prieten Tourmentin. Constatase deja că bricul era bine înarmat, având un număr considerabil de tunuri. Inspecta cu atenţie toate mijloacele de atac şi de apărare ale navei sale, îi fu dat un nou echipaj şi o trupă, înspăimântătoare la vedere, piraţi abili în mânuirea puştii-bucan şi a securii de abordaj.

Când totul fu gata, se semnă un contract în care totul era prevăzut. Căpitanul trebuia să fie ascultat fără crâcnire. În afară de asta, la bord domnea egalitatea. Egalitatea împinsă atât de departe încât oricare dintre „Fraţii Coastei” putea revendica porţia de mâncare a comandantului decă o găsea mai bună decât ce i se pusese lui dinainte. Beneficiile erau comune, dar trebuiau înapoiate cheltuielile celui care avansase banii necesari expediţiei, în acest caz fiind vorba de Tourmentin. O primă de o sută de scuzi era dată celui care descoperea şi semnala duşmanul. În „societatea” astfel formată, rănile erau plătite după un tarif neobişnuit: mâna dreaptă, braţul drept sau piciorul drept pierdut valorau două sute de piaştri sau doi sclavi; Pierderea ambelor braţe sau a ambelor picioare valora şase sute de piaştri sau şase sclavi. Acţiunile eroice erau recompensate cu dărnicie. Orice navă cucerită aparţinea însă căpitanului.

Olivier dădu semnalul de plecare, bucuros cu atât mai mult cu cât în loc s-o facă pe piratul, primise o numire în alb având pecetea regală. Era deci un auxiliar al marinei franceze, căci fusese declarat războiul între Franţa, Spania şi Olanda.

Tânărul Olivier avea să inaugureze un mod ciudat de a fi corsar. Imediat ce înălţimile verzi ale insulei dispărură la orizont, el le spuse celor din jurul său: „Politeţea este o calitate cu care obţii foarte mult!” Ceilalţi se priviră uluiţi auzind această frază. Politeţea şi curtoazia nu intrau în preocupările lor. Tourmentin râdea pe sub mustăţi. Fără să-i cunoască intenţiile, el avea în prietenul său o încredere absolută.

În acest timp Steaua Mărilor, favorizată de o briză puternică naviga de-a lungul ţărmurilor insulei Santo Domingo, trecu pe lângă Porto Rico şi o luă către sud-est. Olivier se lansa cu îndrăzneală către ruta urmată de obicei de marile flote ce veneau din Spania. Piraţii nu atacau în această zonă pentru că vasele încărcate cu mărfuri: făină, mătase şi mai ales monede de aur şi argint, erau însoţite de galioane regale. Să ai de-a face cu o mică escadră de război nu era pe placul nici unui comandant de navă.

Într-o dimineaţă senină, în care peştii zburători invadaseră atmosfera, marinarul de la postul de observaţie strigă:

— Escadră la orizont!

Olivier fugi la cârmă. Aruncă o privire la orizont şi-i fu de ajuns. Dădu ordin să se ridice toate pânzele, iar bricul o luă spre largul mării uşor, dând târcoale flotei inamice.

Tourmentin declară:

— Sunt neliniştit. N-o să trebuiască să ne luptăm cu toţi deodată?

Olivier surâse.

— N-ar fi prudent să ne angajăm într-o înfrângere sigură... Ai încredere în mine. Înainte de amiază, galioanele or să-nceapă să danseze pe apă. Unul dintre ele se vor separa cu siguranţă de restul flotei.

Şi exact aşa se-ntâmplă. Către ora unsprezece, marea se-nverzi şi valuri mari începură să se ridice. Vântul deveni mai rece şi mai puternic. Mica flotă spaniolă nu mai putea pluti în ordinea dinainte. În asemenea cazuri fiecare căpitan se descurcă cum poate şi era nevoie de mult noroc pentru a manevra.

La amiază matelotul de pază strigă:

— Navă la orizont!

— Din ce parte?

— Din faţă! Olivier ordonă:

— Către ea!

Şi imediat dădu semnalul atât de aşteptat de piraţi: Pregătiţi-vă de atac! Staua Mărilor se năpusti asupra prăzii ei: un galion nou purtând pavilionul cu papagal al Spaniei. Olivier încredinţă cârma unuia dintre cei mai buni marinari, numit Vânt-la-Pupă, îi aranja pe punte pe cei optzeci de bărboşi, înarmaţi cu puşti şi cu securi, iar când nava spaniolă fu destul de aproape, strigă:

— Domnilor, suntem oameni de treabă şi vă dorim o viaţă cât mai lungă... Dar, ca să vă păstrăm în viaţă, trebuie să ne ajutaţi puţin... Ne e foame... Vrem făină...

Suferim de sete pentru că nu mâncăm decât carne de iepure sărată... Suntem şi foarte săraci...

În spatele lui piraţii se jucau cu puştile... Spaniolii cunoşteau precizia tirului lor. Căpitanul spaniol apăru la babord, îşi scoase pălăria:

— Domnilor, aveţi dreptate. Între oamenii bine crescuţi înţelegerea e posibilă.

Şi se petrecură nişte lucruri uimitoare. În două ore tot ce conţinea galionul duşman mai preţios a fost transportat la bordul Stelei Mărilor chiar de marinarii spanioli, bucuroşi că scapă cu viaţă şi promiţând să ardă lumânări pentru Maica Domnului la prima escală.

Fraţii Coastei erau şi ei destul de bucuroşi, în afară de Monbars şi încă vreo doi, lor le plăcea să obţină profit fără riscuri şi erau pe mare mai mult pentru profit decât pentru glorie. De atunci Olivier continuă să fie politicos, iar cei optzeci de oameni ai lui îi aprobau conduita. Astfel Flamanco îşi începu viaţa de corsar şi nu i se mai zise, din acest moment încolo, decât „gentilomul mărilor”.

† Capitolul 7 — Mariposa

Numele lui Flamanco deveni curând la fel de cunoscut ca cel al lui Monbars, dar din motive diferite, în timp de Exterminatorul număra cadavrele spaniolilor cu o bucurie sălbatică şi se interesa mai puţin de câştig, gentilomul mărilor, lucru nemaiauzit, nu omora pe nimeni şi aducea la Basse-Terre tot ceea ce doreau locuitorii, piraţii şi bucanierii: făină, stofe, arme, aur, argint, pietre preţioase.

Asociaţii săi îl iubeau pentru extraordinara lui curtenie şi pentru că găsea mijlocul de a-i îmbogăţi fără să-i facă să-şi găurească pielea. În câteva luni Flamanco, Tourmentin şi tovarăşii lor dobândiseră un câştig bunicel.

Olivier se gândea deseori la fiica lui şi-i era frică să nu fie adusă pe insula Broaştei Ţestoase şi dată unuia dintre aceşti piraţi grosolani. Tourmentin, confidentul lui, îi spunea în zadar:

— În ceea ce mă priveşte, eu nu-mi fac griji! Eşti bine cunoscut aici. Vei fi ascultat. Dacă fiica ta este expediată într-o zi aici pentru a fi vândută, vei avea posibilitatea, fie s-o cumperi tu însuţi, fie să plăteşti o răscumpărare grasă celui care va dori s-o cumpere.

— Dar dacă voi fi pe mare când va debarca? Dacă voi fi omorât? Putem cădea într-o capcană, putem fi loviţi de o furtună! Politeţea nu merge peste tot. Nu sunt omul care să se-nfricoşeze când aude bubuitul tunurilor sau care să ezite să acţioneze, cu sabia şi securea de abordaj în mână.

Atunci Tourmentin se lumină la faţă.

— Am o idee! Putem aranja ceva. Dar nu vru să spună mai mult.

* * *

Două zile mai târziu, îi zise bucuros prietenului său:

— Guvernatorul ne aşteaptă! Te va primi bine pentru că Monbars i-a vorbit despre tine de multe ori.

Jean Ducasse avea atunci patruzeci şi doi de ani şi fusese ofiţer pe un vas. De un an, el reprezenta, în faţa „Fraţilor Coastei”, autoritatea regală. Prestigiul său, deja destul de mare, avea să mai crească încă. Născut în Béarn, încă de tânăr a început să iubească marea; la paisprezece ani, neputând rezista chemării ei, intra în flota regală. La nouăsprezece ani comanda o navă de război.

Comandantul Ducasse locuia în portul insulei, căci Basse-Terre, principala aglomerare a insulei, nu putea oferi o locuinţă decentă guvernatorului. Acest oraş, dacă-i putem spune aşa, este alcătuit numai din ajoupas, un fel de cabane făcute din scânduri şi frunziş, în care locuiau unii bucanieri sau din case ale locuitorilor de-aici numite casas.

Spre deosebire de Basse-Terre, portul unde se afla guvernatorul Ducasse oferea imaginea confortului, dacă nu a luxului. Guvernatorul purta perucă, haină brodată, ciorapi de mătase, spadă, ca şi cum ar fi fost gata să se ducă la Versailles. El îi primi cu multă căldură pe Tourmentin şi pe Flamanco. După ce i-a rugat să se aşeze şi a cerut să se aducă băuturi răcoritoare, se adresă lui Olivier în termeni care nu concordau cu obiceiurile „Fraţilor Coastei”.

— Domnule, am auzit vorbindu-se despre dumneavoastră şi v-am acordat toată simpatia mea, chiar fără să vă cunosc. Nu mă bucură să aflu că un om atât de nobil, un marinar atât de viteaz şi de priceput ca domnia voastră are o piatră pe suflet. E dureros să fii separat de o fiică iubită, mai ales când nu-i destul de mare ca să-şi poată purta de grijă. Consolaţi-vă însă. Cred că peste puţin timp, o veţi putea revedea!

Conversaţia continuă şi cei trei participanţi nu şovăiră a-şi arăta reciproc simpatia, în afară de Tourmentin, care nu uitase că se numea vicontele Gaston de Varcourt, posibilităţile de a întreţine o relaţie plăcută erau rare pe insula Broaştei Ţestoase.

Comandantul Ducasse le dădu informaţii utile.

— Ţin legătura cu Versailles-ul, ca şi cu domnul de Pointis. Acest ofiţer e destul de merituos. Născut baron, devenit şef de escadră, foarte curajos, a ştiut să se facă remarcat de şefi destul de încercat în lupte ca domnul Duquesue şi domnul conte de Tourviile. Unii mi-au spus că ar fi ambiţios, fără scrupule, intrigant, dornic de bani şi de putere. Domnul de Pointes şi-a pus în cap să realizeze un proiect măreţ: să lovească mortal America spaniolă şi şă instaleze aici drapelul cu o floare de crin al Maiestăţii sale, Ludovic al XIV-lea. Se pare că Versailles-ul nu priveşte cu ochi răi această ofensivă, dar nu are bani pentru a-l realiza. Dacă acest proiect se materializează, voi trimite în Franţa un om singur ca să-l informeze pe rege. Trimisul meu va avea instrucţiuni precise de a căuta pe domnişoara de Sauves şi a o aduce la tatăl ei.

Olivier ieşi de la guvernator cu inima plină de speranţă. Pentru prima dată, după mai multe luni, se simţea fericit.

* * *

Câteva zile mai târziu, Steaua Mărilor plutea către golful Mexic, având vânt bun la pupă, în căutarea vreunei prăzi. Tourmentin era puţin neliniştit, ca de obicei.

— Am avut prea mult noroc până acum, îi spuse el lui Olivier care ridică din umeri. Nici un mort, nici măcar un...

Fraza lui fu întreruptă. Marinarul de veghe semnala o navă. Olivier comandă:

— Să ne-ndreptăm către ea!

Şi luînd portavocea dădu ordinele necesare. Dar duşmanul era suspicios. Văzuse oare, cu ajutorul lunetei, legănându-se alături de marele papagal, pavilionul Fraţilor Coastei, un pătrat mare din etamină albă având câte o broască ţestoasă în fiecare colţ? Nava îşi ridică toate pânzele şi încercă să fugă. Olivier surâse.

— Căpitanul ei e un marinar iscusit, dar o să vedem noi care pe care!

Luă bara cârmei şi comandă ridicarea pânzelor. Deocamdată Tourmentin observă:

— Diavolii ăştia au lăsat o ambarcaţiune la apă... Care le-o fi scopul?

— O capcană poate, replică Flamanco. Să fim prudenţi. Şi conduse nava către barca lăsată la apă. Era plină de femei tinere care plângeau ca nişte Magdalene sau scoteau ţipete de spaimă.

— Laşii! mormăi Olivier. Poţi să fii politicos cu astfel de oameni? O singură replică e posibilă...

Tourmentin înţelese şi dispăru. Steaua Mărilor trecu pe lângă barca în care nefericitele femei se lamentau, vină, îşi aduse coca în faţa navei spaniole, iar vocea lui Tourmentin răsună puternic în liniştea mării:

— Foc!

Bricul scuipă foc şi se-nvălui în fum. Când fumul se împrăştie, Tourmentin strigă:

— A mers bine! Cârma le-a fost smulsă de o ghiulea!

Jos, la bateria de tunuri de la tribord, tunarii goi până la jumătate mânuiau periile tunurilor cu bucurie. Era prima dată de când îi comanda Flamanco când auzeau şi ei glasul tunurilor şi nu voiau decât să-l mai audă.

Râdeau şi strigau:

— Gata, căpitane! O luăm de la început.

Tourmentin trebui să le tempereze entuziasmul. Trebuiau să aştepte ordinul comandantului. La ce bun să trimiţi pe fundul mării o pradă grozavă? Pe punte, cei înarmaţi cu puşti intraseră şi ei în foc. Deoarece nava intrase în bătaia puştilor, fără să se-ngrijoreze că ceilalţi ar fi putut trage şi ei, Flamanco ordonase oamenilor săi să tragă. Imediat, pavilionul goeletei spaniole coborî. Asta-nsemna predarea fără condiţii.

Tourmentin fu chemat:

— Las restul în grija ta, îi spuse prietenul său. Urcă la bordul goeletei. Fii dur. Nu le lăsa nimic preţios acestor mizerabili care au avut laşitatea să ne trimită femeile ca să scape ei cu faţa curată... Eu mă voi ocupa de aceste nefericite care-mi stârnesc mila...

Tourmentin nu mai era deloc neliniştit.

Steaua Mărilor virând din nou făcea ocoluri mari din cauza vântului puternic şi se-ndrepta către Santo Domingo încărcată din cale-afară. Nu li s-a lăsat spaniolilor decât cămaşa de pe ei, câteva butoaie cu apă şi ceva hrană. Cu coada-ntre picioare, ei au trebuit să transporte pe brich tot ceea ce avea o oarecare valoare sau importanţă. Tourmentin a fost cel care a supravegheat atent mutarea lucrurilor. După care i-a spus căpitanului goeletei, un castilian chel, cu tenul măsliniu:

— Mulţumiţi-i, în rugăciunile voastre, gentilomului mărilor. Dacă n-ar fi fost atât de curtenitor, acum aţi fi

Împuşcaţi sau aruncaţi peste bord, cusuţi în saci şi cu ghiulea atârnată de picioare. Purtarea voastră faţă de femei merita o pedeapsă exemplară!

Acum era noapte. O noapte clară care nu cunosc cerurile înstelate ale Europei. Olivier de Sauves visa; sprijinit pe marginea tribordului, privea valurile luminoase şi-şi aducea aminte de Francoişe Rumelle. Lacrimi începură să-i curgă pe faţă gândindu-se că de când a îngropat-o nu mai ştia ce înseamnă tandreţea unui tovarăş de viaţă.

În acea după amiază, când se apropiase de barca plină de femei, una dintre ele, nebună de spaimă, se aruncase în valuri văzând feţele grosolane ale piraţilor. Olivier a pescuit-o imediat. Ea a implorat: „Nu mă ucideţi!”. El a simţit-o căzând grea în braţele lui: leşinase. L-a chemat imediat pe medic. Era o fată brunetă, cu un corp graţios, părul cu reflexe albăstrii, o mână de copil... Legile piraţilor sunt categorice: prizonierele devin sclavele celor care le capturaseră. Dar Flamanco e prea delicat. Sensibilitatea îl împiedica să acţioneze ca un Frate al Coastei.

Deodată tresări. Pe mâna lui se pusese o altă mână. Lângă el se afla fata pe care-o salvase. Ea-i surâse:

— Căpitane, zise ea într-o franceză pură, îţi sunt recunoscătoare. Medicul m-a făcut să-mi revin şi mi-a spus o mulţime de lucruri. Purtarea dumitale mă emoţionează. Eşti într-adevăr unul din dintre acei francezi înzestraţi cu mult cavalerism...

— Văd că vorbeşti foarte bine franceza. Eşti din Franţa?

— Nu, sunt spaniolă şi mă cheamă Mariposa Granda. Tatăl meu era croitor, la Versailles, la un măre senior, contele de Montboron. De asta vorbesc franceza cu uşurinţă.

Mariposa îi povesti viaţa ei. După moartea contelui de Montboron, croitorul se întoarse în Spania unde-l aştepta o mică moştenire. Văduv, liniştit şi cumpătat până atunci, tatăl ei începuse deodată să frecventeze tavernele. Într-o dimineaţă, a fost — adus acasă horcăind, palid, cu spumă la gură şi cu un cuţit înfipt în spate... Mariposa a trăit un an din ceea ce-i rămăsese din moştenire. Pe urmă a fost sfătuită să se ducă în Mexic. Acolo, poate ar fi găsit un soţ.

— Urmarea o ştii, căpitane.

Olivier se confesa şi el. Nu era plăcut să vorbeşti cu o femeie care cunoştea Parisul şi Versailles-ul? El se adresă Mariposei ca unei prietene. Şi ea-l asculta ca o prietenă, pe când vorbea despre mica lui Armelle şi despre dragostea lui părintească.

† Capitolul 8 — Mâna lui Dumnezeu

„Într-adevăr, se gândea Măicuţa Toutou, de când Micuţa Regină a venit la noi, o ducem mai bine... încasările au crescut mult. Măicuţa place mulţimii care se-nghesuie la paradă. Cântă şi dansează ca o zână şi are o graţie pe care i-ar invidia-o mulţi copii de artişti...”

— Nu-i aşa, domnule Isidore?

Cel interpelat, foarte preocupat în timp ce se rădea, tresări şi se tăie. Mimul era nervos şi fricos ca un iepure. Orice îl speria. Henri spunea uneori: „Îi e frică şi de umbra lui!”. Era adevărat. Nu se speriase el acum şi de vocea familiară a asociatei sale? Revenindu-şi, întrebă:

— Ce să fie aşa, doamnă Rose?

— Nu-nţeleg ce spui, zise Măicuţa Toutou.

— Cum aş putea să răspund la întrebarea dumitale: „Nu-i aşa, domnule Isidore?”, când nu ştiu despre ce-i vorba?

Dresoarea de câini începu să râdă:

— Ai dreptate. Mă gândeam şi eu la ceva şi n-ai cum să ştii la ce. Îmi spuneam că totul merge de minune de când Armelle a fost adusă aici.

Domnul Plouff dădu din cap, ştergându-şi în acelaşi timp sângele de pe obraz.

— Bine... chiar prea bine!

— Ce vrei să spui?se indignă Rose Técla. Clownul luă un aer lamentabil.

— După cum sănătatea este o stare precară care nu prezice nimic bun, succesul anunţă mizeria care îi urmează, iar fericirea de neânchipuit, necazurile de după aceea.

— Ştii că eşti bine! râse Rose Técla.

— Cunosc viaţa, asta-i tot, se încăpăţână domnul Plouff.

Măicuţa Toutou ridică din umeri timp ce mimul îşi continua bărbieritul. De câteva zile era muncit de gânduri negre. Un presentiment ciudat îl chinuia. Îşi spunea: „Se va petrece ceva... un lucru care va aduce o schimbare importantă în vieţile noastre...”

În timp ce mimul îşi făcea tot felul de griji, la palatul Cinq-Mars nu mai era vorba decât de „Teatrul Micuţei Regine”. Doamna Myrtille îi asculta pe spadasinii ei şi se-ntreba ce să facă. Să pună mâna pe Henri şi pe protejata lui ca să-i expedieze apoi în insula Broaştei Ţestoase? Să-i atragă într-o capcană şi să-i ucidă? în timp ce surâdea oamenilor ei, îşi spunea:

„Armelle şi cocoşatul ei trebuiau să dispară. Mărturia lor mi-ar aduce prea multe necazuri. Chiar dacă puştoaica nu ştie de unde i s-a tras totul, n-a uitat că tatăl ei a venit la cabaret. Nu vreau să am necazuri!”

* * *

În acea zi, profitând de timpul frumos, mulţimea se înghesuia, mai numeroasă şi mai gălăgioasă ca de obicei, în faţa estradei Măicuţei Toutou. Armelle tocmai dansase, iar domnul Plouff, după ce făcuse publicul să se strice de râs, striga pe nas, strâmbându-se:

— Intraţi, doamnelor şi domnilor! Intraţi! Vă aşteaptă un spectacol de neuitat care nu vă costă decât două parale. Mai întâi Măicuţa Toutou ale cărei braţe ar da gata un mercenar german! Măicuţa Toutou şi-a arătat talentele în faţa şahului Persiei şi a împăratului Sudanului! Ea vă va arăta căţeii ei inteligenţi şi chiar spirituali.

În timp ce clownul debita prezentarea, nimeni din barcă nu-i văzuse apropiindu-se pe cei doi spadasini: Joël de Jugan şi L'Estafé. Amândoi duceau, sub braţul stâng, câte-un pachet învelit în hârtie. Ei ajunseră în faţa tuturor celor care căscau gura, o luară la stânga înconjurând baraca.

Teatrul, dacă putem să-l numim astfel, era alcătuit dintr-o podea susţinută de grinzi puse direct pe sol. Deasupra se aflau bănci vopsite în verde. O pânză de cort prinsă de stâlpi băgaţi în pământ servea drept acoperiş. În faţa băncilor se afla scena pe care se produceau artiştii noştri, iar în spate, cele două rulote.

Oamenii doamnei Myrtille ridicară şi se băgară sub podea, între grinzile care susţineau baraca, şi-şi începură treaba. După ce au luat hârtia de pe pachete, au avut în faţa lor două oale pline cu un lichid brun şi vâscos în care era muiat un penson. Era o compoziţie pe care o inventase bărbatul doamnei Myrtille, un amestec de răşină, lac şi gudron, care făcea să ardă până şi lemnul ud, ceva asemănător cu acele proiectile incendiare ce au terorizat Evul Mediu pe vremea cruciadelor, proiectile de care se serveau necredincioşii şi care ardeau până şi pe apă. Cei doi mâzgăliră cu acel amestec grinzile şi scândurile podelei, apoi trecură la rulote, unseră în grabă roţile, podeaua şi schela ce susţinea scena. După care, îşi abandonaseră vasele care mai conţineau ceva material incendiar, nu înainte de a fi lăsat o urmă subţire de pământ şi schimbară un surâs sinistru. Doamna Myrtille putea fi mulţumită!

Produsul incendiar era de bună calitate, iar piraţii de pe insula Broaştei Ţestoase se serveau de el pentru a da foc navelor duşmane. El făcu minuni. Flacăra se născu şi se propagă cu viteza vântului. Apăru în acelaşi timp sub scenă cât şi în teatru, însoţită de un fum gros care sufoca pe cei prezenţi. Strigăte se auziră din toate părţile:

— Foc! Ajutor! Salvaţi-vă!

Chiar în acest moment Henri era pe scenă şi o făcea pe cocoşatul. Incendiul nu-l surprinse. Cum avea de-a face cu un pericol el se simţea extrem de calm şi lucid. Primul său gând fu la fiica.lui Olivier de Sauves: „Ea mai întâi!"

În ciuda unei perdele de fum şi de flăcări, făcu un salt la stânga, o apucă pe fata îngălbenită de groază, o ridică, traversă rulota în flăcări, coborî scara şi-i strigă prietenei sale:

— Du-te cât mai departe, Armelle! Vin şi eu!

Ea-l ascultă şi începu să fugă în timp ce Henri se reîntorcea în baraca în flăcări, înfăşurat într-un fel de manta făcută dintr-o bucată de pânză aruncată pe care-o înmuiase în apă.

Era chemat peste tot şi-n urechi îi răsunau lătrăturile nefericiţilor căţei caniche ţinuţi în cuşcă. Cu o lovitură de picior Henri sparse cuşca în care urlau căţeii, îl împinse pe domnul Plouff şi i-o încredinţa acestuia pe Rose Técla, zicându-i:

— Fii bărbat, ce naiba! Acum e momentul să acţionezi! Sări de pe scenă şi ia-o şi pe Măicuţa Toutou cu dumneata!

Cât despre el, se duse la patul pe care zăcea doamna Bernard. De o săptămână, ea se simţea rău şi se credea că n-o va mai duce mult. Ea era în acea etapă când bolnavul, obosit, nu mai încearcă să lupte cu boala. În faţă incendiului ea nu făcu nici un gest pentru a se apăra, resemnându-se să moară astfel, asfixiată de fum.

— Curaj! îi strigă Henri zărind-o. Sunt aici.

Ea îi surâse. Pentru ea, el era totul, frumuseţea şi nobleţea vieţii, cât şi speranţa unui viitor luminos. Henri o purtă departe de foc şi o încredinţa unor saltimbanci din vecinătate. v El se întoarse iarăşi Ja baracă. Compoziţia incendiară folosită de Joël de Jugan şi de L'Estafé era desigur, o invenţie diabolică. Când Henri apăru pe scenă, nu mai era nimic în faţa lui decât fum şi flăcări şi fu cât pe-aci să cadă dedesubt, căci scândurile podelei erau carbonizate deja.

O panică grozavă domnea în aşa zisa sală. Înnebuniţi, spectatorii se-mpingeau, se zdrobeau, nevăzând că un simplu salt i-ar fi scos din încurcătură. Henri văzu dintr-o privire cum se puteau salva. El le strigă:

— Dacă mă ascultaţi, nu va muri nimeni! Podeaua e la două picioare de pământ. Smulgeţi pânza şi săriţi afară!

Nu departe de el văzu o îngrămădeală cumplită. Nişte lachei, doi sau trei gură-cască câţiva ucenici bucătari şi chiar un pierde-vară cu spada la şold, se grăbeau într-atâta să fugă încât răsturnaseră b tânără doamnă aproape sufocată de fum şi de căldură. Henri se-aruncă în mijlocul trupei, le dădu câteva picioare grăbiţilor şi se apropie de femeia care leşinase. Focul ajunsese până la rochia ei. Într-o clipă, el o trase şi o purtă pe braţe afară din baracă. Câţiva vecini împreună cu măicuţa Toutou veniră la chemarea Micului Parizian.

— Repede, strigă el, un scaun, nişte săruri sau oţet... Nu trecu mult şi tânăra doamnă fu aşezată pe un

scaun şi îngrijită de Rose Técla, în timp ce Henri alunga curioşii care voiau să vadă ce se-ntâmplase, încercând s-o protejeze pe nobila doamnă.

Băiatul nu se înşelase în legătură cu doamna. Făcea într-adevăr parte din înalta societate. Jeanne de Seignelay, nepoata lui Colbert, care lăsase tatălui ei funcţia de ministru şi de şef al Marinei, era văduvă de doi ani. Fostul ei soţ, contele de Montboron, venise din comitatul Nişei şi-şi cumpărase regimentul Montboron-Dragons.

Ea locuia capitală, dar avea şi un mic apartament la castelul Versailles: cu o înfăţişare simplă, foarte tânără — de-abia avea douăzeci şi şase de ani — ea refuzase orice slujbă la curte. Nu apărea acolo decât la mari ocazii; fiind elegantă şi frumoasă, cu o conduită ireproşabilă, era foarte curtată.

În acea zi, venind la Paris pentru a face câteva vizite şi cumpărături pe strada Saint-Honoré, Jeanne de Montboron găsise că era amuzant să coboare din trăsură lângă Pont-Neuf şi să vadă parada saltimbancilor. Ascultându-l pe comicul domn Plouff şi văzând-o pe balerina Armelle etalându-şi graţia, contesa, deşi spunea că e nebună, copilăroasă şi prostuţă, avu cheful de a asista la reprezentaţie.

Ştim cum începuse reprezentaţia datorită ideilor doamnei Myrtille. Contesa de Montboron cu tâmplele udate cu oţet, aşezată pe un scaun de pai, respirând greu, cu ochii pe jumătate închişi, revedea incendiul din care scăpase. Când flăcările izbucniseră, contesa a vrut să fugă, dar a fost nevoită să aştepte din pricina îmbulzelii. Fumul o sufocase şi fără intervenţia lui Henri ar fi murit cu siguranţă. N-avea să uite niciodată momentul salvării ei. Revenindu-şi, a întrebat:

— Cui îi datorez faptul că sunt în viaţă? Măicuţa Toutou, care era alături, o informă:

— Micului Parizian, lui Henri al nostru! Ce băiat curajos!

— Da, ai dreptate! Şi-ţi mulţumesc pentru grija pe care mi-ai purtat-o.

Aruncând o privire către dresoarea de câini, contesa întrebă:

— Dumneata eşti proprietara acestui teatru?

— Al fostului teatru, rectifică Rose Técla. Tot câştigul meu s-a dus pe apa sâmbetei!

Doamna o prinse de mână cu mâna dreaptă împodobită cu diamante.

— Să nu te preocupe un asemenea lucru. N-am să vă las în mizerie.

Măicuţa Toutou se văicări:

— Ne-ar trebui o mulţime de bani!

— Eu sunt contesa de Montboron şi cred că acest lucru vă spune totul.

Aceste cuvinte spuse fără îngâmfare erau cât pe-aci s-o facă pe puternica creatură să leşine. Genunchii începură să-i tremure în timp ce gândea: „Nepoata primului ministru? în baraca mea! Şi Henri care i-a salvat viaţa! Mare-i Dumnezeu!”

Contesa redevenise o mare doamna cu părul aranjat după toate regulile artei, cu corsajul încheiat şi decolteu discret, aşa că Henri putea să apară în faţa ei.

Cine îl învăţase bunele maniere pe acest copil al nimănui? Se prezentă, salută, sărută mâna contesei fără să facă vreo greşeală. Surprinsă şi încântată, doamna de Montboron îl privi lung, în timp ce Rose Técla remarca cu mândrie: „Ştie să placă sexului frumos!”. Era adevărat, căci contesa îşi spunea:

„Păcat că nu are cinci sau şase ani mai mult! Ar fi unul dintre cei mai galanţi tineri din înalta societate!”.

— Domnule, i se adresă ea, vă datorez recunoştinţă. Fără dumneavoastră aş fi fost moartă de mult.

Astfef, orfanul fără nume, scufundătorul de pe Pont-Neuf, omul fără oase, cocoşatul, Micul Parizian, zdrenţărosul pensionar al Teatrului Micuţei Regine, era numit domn de această femeie frumoasă, tânără, aparţinând unei familii ilustre.

Contesa simţi că avea în faţa ei o fiinţă de o precocitate ieşită din comun, doar observându-i prestanţa, fruntea şi privirea cutezătoare. Ea îi surâse cu simpatie şi-l întrebă:

— Cui trebuie să mulţumesc, în rugăciunile mele, pentru că sunt încă în viaţă?

† Capitolul 9 — Fericire şi nefericire

Chipul îndrăzneţului băiat se-ntunecă:

— Doamnă, zise el, trebuie să vă mărturisesc adevărul: nu cunosc numele părinţilor mei... Simt însă că au fost nobili.— Simt că tatăl meu se dedicase meseriei armelor, pot jura asta! Cât despre dovezi... Trebuie să mă credeţi pe cuvânt!

Contesa răspunse imediat:

— Vă cred, domnule. Măicuţa Toutou interveni şi ea:

— Pentru moment poartă numele unui vechi palat ruinat, Lagardère...

Doamna de Montboron îşi încreţi fruntea:

— Lagardère? Numele ăsta-mi aminteşte ceva, dar nu ştiu ce... Lagardère? Cred că am auzit ceva la tata, la Versailles...

Henri devenise palid. Oare enigma originii sale îşi va găsi rezolvarea? Adevărul urma să fie spus acum? Doamna contesă avea puterea să rupă voalul care-i ascundea ceva ce-ar fi dorit să afle? îşi aminti frica doamnei Bernard, reticenţele ei ori de câte ori o întreba ceva în legătură cu familia lui. O văzu lângă ei pe Rose Técla ascultând; era foarte simpatică şi binevoitoare, dar ar putea vorbi cu cine nu trebuie...

— Doamnă, cu permisiunea dumneavoastră, vom vorbi despre aceste lucruri într-un moment mai favorabil. Acum ar fi mai bine...

— Aveţi dreptate, domnule, admise contesa ridicându-se. Mi-am revenit complet. Mă voi duce la trăsură, mă aşteaptă la doi paşi de-aici. Dar, înainte de a urca, trebuie să iau nişte hotărâri urgente...

Şi, întorcându-se graţioasă către Măicuţa Toutou, îi spuse:

— Nu te necăji pentru această întâmplare. Strânge tot ce a rămas după incendiu, tot ce ţi se pare preţios. Locuiesc la palatul Montboron, în cartierul Saint-Germain, strada Graenelle. Casa mea e şi a voastră de acum înainte. În această seară veţi lua cina acolo!

— Toţi? se-ngrijoră Măicuţa Toutou. Şi oameni şi animale?

Contesa începu să râdă:

— Uneori îmi plac mai mult animalele decât oamenii, îmi vei arăta câinii dumitale inteligenţi. Vă iau sub protecţia mea.

Apoi, adresându-se lui Henri:

— Domnule de Lagardère, vă rog să mă-nsoţiţi. Veţi merge cu mine, în trăsură.

Băiatul se-nclină şi-i răspunse:

— Doamnă, spuse el cu gravitate, soarta m-a adus printre aceşti oameni care-au fost mai buni cu mine. Aş fi un ingrat dac~aş vrea să-i părăsesc aşa repede... Şi apoi trebuie să am grijă de două persoane: una este doamna Bernard, o femeie în vârstă, bolnavă, care m-a
crescut până când mi-am câştigat singur existenţa. Cealaltă este o fetiţă, sora mea adoptivă, Armelle de Sauves. Contesa surâse:

— Motivele dumitale pentru a rămâne mi se par juste... Pe diseară! Veţi lua cina cu mine!

* * *

Ceea ce, în aceeaşi dimineaţă, ar fi părut irealizabil, imposibil. se-ntâmpla către seară....

Într-o sufragerie mare, luminată de lustre din cristal de Veneţia. Înconjuraţi de patru valeţi în livrele albastre galonate cu aur, Armelle de Sauves şi protectorul ei cinau în tovărăşia contesei de Montboron.

Nici o umbră, oricât de uşoară ar fi fost ea, nu întuneca fruntea acestor copii atât de încercaţi de soartă până atunci. Simţeau că viaţa lor avea să se schimbe datorită generoasei contese şi că urmau pentru ei zile mai fericite decât cele care trecuseră pe când trebuiau să-şi câştige pâinea alături de Măicuţa Toutou şi de domnul Plouff.

Aceşti doi oameni de treabă erau instalaţi în faţa unei cine copioase, în tovărăşia cameristelor şi a valeţilor., De a doua zi contesa le înmâna, prin intermediul ei, o pensie pe care ei o găseau foarte mare. Când aflaseră despre intenţia contesei, căzuseră unul în braţele celuilalt:

— Domnule Isidore!

— Doamnă Rose!

— Ne vom putea odihni!

— Vom cumpăra o casă la ţara! Voi pescui!

— Şi eu mă voi apuca de brodat! Visul meu.

— Ne vom căsători!

Cât despre doamna 8ernard, Henri era liniştit în privinţa ei. Bearneza fusese transportată la etajul întâi al palatului Montboron, într-o cameră frumoasă şi era supravegheată de una din cameristele contesei, al cărei doctor locuia la doi paşi, în strada du Bac. Medicul trecuse pe acolo şi, după ce o examinase pe bolnavă, spusese:

— Nu pot să prevăd cum va evolua boala. Voi mai trece mâine.

Dar să revenim la cei măi tineri dintre eroi pe care contesa de Montboron îi privea cu un sentiment matern. Îşi spunea în sinea ei: „Cât sunt de frumoşi şi cum ştiu să se poarte! Nu fac nici o greşeală. S-ar putea spune că au obiceiul spune că au obiceiul de a lua cina la familii nobile!”

Contesa îl întrebă pe Henri:

— Mi-aţi spus mai adineaori că Armelle este sora dumitale adoptivă. E cumva orfană?

— Doamnă, spuse Micul Parizian, sîntem nişte copii ciudaţi. Parc-am fi fost inventaţi de vreun romancier. Dacă eu nu cunosc numele părinţilor mei, Armelle, în schimb, nu ştie unde se află tatăl ei.

— E posibil? Draga de ea! Şi ce s-a-ntâmplat cu tatăl tău?

Fata vru să spună ceva, însă lacrimile o năpădiră. Ea îi zise lui Henri;

— Explică-i doamnei... Eu nu pot!

Henri o încuraja cu o privire.

— Am făcut cunoştinţă cu Armelle anul trecut, într-o noapte fără lună... Doi ticăloşi o aruncaseră în Sena, de pe Pont Neuf... M-am aruncat imediat şi...

Astfel începu povestirea pe care contesa o ascultă cu mult interes. Spre marele ei regret, nu avusese copii, aşa că se gândea să-i servească drept mamă micuţei Armelle. Când Henri termină, doamna de Montboron o sărută pe Armelle şi-i spuse:

— Aşteptând ca domnul de Lagardère să-l găsească pe tatăl tău, vrei să-ţi fiu mamă?

Armelle întinse mâinile către binefăcătoarea ei şi o îmbrăţişa. Henri începu să râdă pentru a-şi ascunde emoţia.

— Fericirea te face să plângi, constată el. Nu ştiam asta până acum...

— Armelle, spuse Jeanne de Montboron după ce-i mângâiase părul de culoarea mierii, n-ai să mai părăseşti acest palat. Voi încerca să-ţi completez educaţia. Peste trei ani, sunt sigură că vei fi o domnişoară desăvârşită a cărei mână va fi foarte disputată!

Apoi se-ntoarse către Henri. Se-ntreba, în gând: „Oare nu s-o fi îndrăgostit de ceea căreia îi zice sora lui?” Nu putu citi nimic pe faţa lui calmă. Atunci îl întrebă:

— Sper că perspectiva de a o vedea pe Armelle fericită şi la casa ei nu-ţi displace.

Henri răspunse simplu:

— Doamnă, mi-aş da viaţa ca s-o văd pe această copilă fericită. Jeanne de Montboron fu emoţionată şi îşi spuse:

„Acest tânăr ar putea să facă parte dintr-o veche familie nobilă. Numele pe care şi-l atribuie mă obsedează! Lagardère... Lagardère... Acest nume a fost pronunţat în faţa mea cu siguranţă. Dar de către cine? De bunicul meu? Trebuie să rezolv această problemă.”

* * *

A doua zi, contesa de Montboron se scuză faţă de oaspeţii ei, spunându-le că va lipsi două zile. Către seară, starea doamnei Bernard se înrăutăţi. Începu să delireze. În timp ce camerista care o supraveghea fugi să aducă medicul, Henri se aşeză la căpătâiul ei. Aplecat asupra ei, el încercase să prindă cuvintele pe care le rostea când şi când, cuprinsă de febră. În ciuda durerii de a vedea murind această femeie care-l protejase în copilărie, Henri se-ntreba dacă ea va putea să-i dea informaţiile promise, înainte de a muri. Auzi aceste cuvinte care nu însemnau nimic pentru el:

— Verdalle... Lagardère! O! Atâţia morţi! Doamne, ai milă de sufletele lor!... Şi tu, Peyrolles, asasinule! să dispari pentru totdeauna din viaţa mea!

Apoi cuvintele deveniră ininteligibile. Henri luă mâna asudată.

— Doamnă Bernard, o imploră el, te rog, fă un efort! Mă auzi? Sunt eu, Henri al dumitale!

Muribunda nu făcu nici un semn.

— Nu vrei să-mi răspunzi? întrebă băiatul îngrijorat. De ce taci?

Atunci, adunându-şi toate puterile, doamna Bernard şopti:

— Secret de moarte... prea tânăr... încă un copil, domnule Henri.

Orfanul insistă:

— Prea tânăr? După doi ani voi fi spada cea mai de temut din regat! Atunci, vai de duşmanii mei!

La aceste cuvinte, privirea bearnezei se ilumina. Henri reluă:

— Nu mai suntem nişte saltimbanci. Avem protecţia unei doamne sus puse, contesa de Montboron, fiica marchizului de Seignelay, nepoata ilustrului Colbert, şi atunci...

Se opri, văzând că mâinile bearnezei se chirceau. Fără îndoială agonia începea. Deşi lacrimile îi curgeau, Henri o implora din nou pe cea care avea să plece cu tot secretul lui.

— Spune-mi sunt un Lagardère?,.

Desigur, Suzon Bernard nu voia să se ducă în mormânt având pe conştiinţă o minciună, aşa că dădu din cap:

— Da... da...

Aplecându-se şi mai tare către doamna Bernard, o întrebă în şoaptă:

— Ai vreo dovadă, vreun document?

— Nu!

Respiraţia Suzanei se acceleră, începu a spune cuvinte fără şir pe urmă.

— Doria, Doria cea blondă... ducele de Guastalla... Renè de Lagardère... fericiţi...

Apoi strigă:

— Henri! Salvaţi-l pe Henri! Duce de Mantua, eşti un monstru! Şi asta a fost tot. Capul i se aplecă spre dreapta. Henri îi închise ochii şi o veghe toată noaptea. Rugându-se pentru moartă, el se gândea uneori: „Ştiu destul. Sunt un Lagardère. Voi găsi dovezile necesare. Şi mai am o certitudine: există un monstru, ducele de Mantua. Va muri de mâna mea!”

* * *

După înmormântarea doamnei Bernard în cimitirul de la Saint-Germain-des-Pres şi după ce-şi luă rămas bun de la Rose Técla şi de la domnul Isidore, contesa de Montboron îl chemă în salon şi-i spuse:

— Am fost alaltăieri la Versaiiles şi am reuşit să obţin audienţă la rege. I-am vorbit de dumneata... Ca şi mine, Maiestatea Sa este sigur că a auzit numele Lagardère pronunţat de către Colbert. Memoria regelui a fost ceva mai bună decât a mea, dar...

„Îmi amintesc, mi-a spus Ludovic al XIV-lea, că am fost foarte preocupaţi cândva de o problemă privind această familie... Dar ce problemă? Îmi trec atâtea pe sub ochi! Domnul Colbert mi-a vorbit de ea, cu siguranţă.”

— În cele din urmă, regele m-a sfătuit să caut în arhivele bunicului meu care era renumit pentru ordinea în care-şi ţinea hârtiile. Datorită unui sistem admirabil de clasificare, un secretar de stat a găsit un dosar pe care era scris Lagardère. Din nefericire, toate actele din interior au fost furate!

— Ce nenorocire! exclamă Henri.

—Ai răbdare, îl sfătui Jeanne. Acest lucru a displăcut regelui care mi-a spus: „Dacă actele au fost sustrase, acest lucru a fost făcut cu o anume intenţie, oare nu pentru a-l împiedica pe băiatul de care mi-ai vorbit să-şi dovedească originea nobilă?”

— E o plăcere să te supui unui asemenea rege! exclamă Henri. Voi şti să-l slujesc când voi creşte!

— Aşteaptă, surâse contesa, n-am terminat încă. La plecare, Maiestatea Sa mi-a spus aşa: „Vreţi să-i transmiteţi domnului Lagardère că nu-l vom uita? Dacă vrea să se pună în slujba regelui n-are decât să se prezinte la curte pentru a ajunge la mine şi-i voi acorda protecţia mea!”,

În acea noapte, Henri nu reuşi să adoarmă. Prin mintea lui treceau o mulţime de imagini... Se vedea pedepsindu-l pe ducele de Mantua, luptând pentru rege cu duşmani imaginari pe care-i înfrângea până la urmă.

† Capitolul 10 — Charles-Ferdinand apare din nou

La cinci ani de ia moartea Suzanei Bernard, doi cavaleri, unul cu o înfăţişare trufaşă şi mândră, celălalt păstrând, în ciuda îmbrăcăminţii elegante, un aer de conţopist intrat în pielea unui mare senior treceau pe la poarta Saint-Antoine, luând-o apoi pe strada cu aceiaşi nume.

Veneau de departe, de foarte departe. Hainele bogat împodobite, caii de rasă arătau că sunt oameni de rang înalt, mai ales primul dintre ei, care acea într-adevăr o înfăţişare nobilă. Cine-i vedea se întreba care era motivul pentru care nu călătoriseră cu diligenţa: era o problemă de gust sau n-avea destui bani? De lipsa banilor sufereau până şi vlăstarii unor case princiare.

Ducele de Mantua şi de Guastalla era şi el printre ei. Fabuloasa moştenire, dobândită datorită crimelor, nu-i ajunsese nesăţiosului duce. Jocul, ospeţele, luxul insolent etalat în faţa supuşilor, mii de nebuni făcuseră să se scurgă printre degetele lui Charles-Ferdinand ducaţii strânşi de economul duce de Guastalla. Vincenţia, din ziua în care aflase despre sfârşitul tragic al surorii sale şi al soţului ei şi despre dispariţia nepotului, începuse să se detaşeze de viaţa lumească.

Acolo sus, pe muntele Subasio, aproape de cer, ea se ruga mereu pentru sufletele celor dispăruţi.

Când soţul ei îi scria, ea îi trimitea răspunsuri reci şi politicoase pe care nici măcar nu le scria cu mei. Gonzague simţea că soţia lui nu-l mai crede nepătat, încercă să aibă o întrevedere cu ea ca să mintă mai bine decât prin intermediul scrisorilor. N-a fost primit. I s-a spus că prinţesa era prea bolnavă ca să-l primească. El se-nfurie, strigând că soţia lui era sechestrată acolo şi că va raporta papei. Fiind informată, Vincenţia consimţi să-i scrie cu mâna ei aceste rânduri.

„Lasă-mă să trăiesc liniştită şi să mă rog pentru a putea răscumpăra crimele pe care le-ai făcut.”

Charles-Ferdinand n-a vrut să afle mai mult şi mulţumi sfinţilor lui patroni că nevastă-sa nu făcea altceva decât să se roage şi se-ncredea în justiţia divină. Reîntors la Mantua alături de inseparabilul său om de încredere, el nu mai conteni să laude virtuţile soţiei sale.

„Doamna prinţesă este foarte evlavioasă. Ea s-a datorat întru totul lui Hristos. N-are rost s-o măi deranjez cu iubirea mea pământească în timp ce ea se dedică iubirii divine.”

Numai cei care au vrut au fost înşelaţi de vorbele lui. Purtarea îi fusese prea scandaloasă ca să mai creadă cineva în sinceritatea vorbelor sale... Timpul trecea. Vincenţia îşi dădu sufletul ca o sfântă, lăsând maicilor care o-nconjuraseră o pioasă amintire. După dorinţa ei nu i se făcură funeralii solemne şi a fost îngropată sub dalele bisericii Saint-Damien. Charles-Ferdinand de Gonzague asistă discret la ceremonie. Tactul lui îi impresiona pe cei asistenţi. Fu văzut în doliu şi păstră o oarecare decenţă în timpul acestei perioade.

Aflând despre moartea soţiei sale, Gonzague îi spusese lui Peyrolles:

— Iată un eveniment fericit. Îmi va putea permite să-i auresc blazonul. După ce va trece perioada de doliu impusă de convenienţe, mă voi recăsători. Va trebui să-mi găsesc o soţie foarte bogată şi care să-mi placă. Nu cred să fie greu de găsit. Sunt prinţ doar, de două ori duce, şi încă destul de tânăr! Ce crezi? Spune sincer!

Lunganul aprobă cu căldură şi chiar se însărcina să găsească mireasa, aşteptându-se la o recompensă grasă. De-abia după doi ani de la moartea Vincenţiei îi zise prinţului:

— M-am zbătut pentru dumneavoastră şi am făcut o anchetă care n-a dat rezultatul aşteptat în peninsula italică nu putem găsi ce căutăm. Moştenitoarele bogate, fete sau văduve ori nu sunt demne, datorită rangului, să se alieze cu familia Gonzague, ori n-ar putea să placă Înălţimii Voastre. Una este prea în vârstă, alta nu are decât un ochi, alta e cocoşată, alta...

— Scuteşte-mă! strigă ducele râzând.

— Dacă am căuta în Franţa? sugeră Antoine de Peyrolles şi văzând că stăpânul făcu o strâmbătură, îl linişti imediat. După el, nimeni nu se mai gândea la masacrul de la Lourdes. Moştenitorul iui Renè de Lagardère şi al Mariei-Doria de Guastalla, dacă mai trăia încă, nu putea avea mai mult de cincisprezece ani. Crescut de Suzon Bernard fără să-şi cunoască riginea, ce putea deveni: păstor, tăietor de lemne, în tot cazul, nu cine ştie ce. Trebuiau să se teamă de el? Charles-Ferdinand obiectă:

— Mi se pare periculos să ne jucăm cu focul. Să-i lăsăm să se stingă sub cenuşa zilelor care trec... Paisprezece ani... sunt paisprezece ani de-atunci... De altfel, nu uita că domnul Colbert alcătuise un dosar Lagardère...

— Din care am furat toate documentele! zise Peyrolles triumfător. Dosarul există probabil şi azi dar nu mai are decât coperţile.

— Cum ai procedat?

— Am şi eu secretele mele, Monseniore... Cât despre acte, sunt la dispoziţia dumneavoastră, dacă vreţi.

Ducele se gândea: „Acest om era foarte preţios. Dacă nepotului lui, Henri, mai trăia încă, nu putea niciodată să aducă dovezi pentru a-şi arăta originea, chiar dacă Suzon Bernard vorbea.”

— Aveţi la Paris un sprijin foarte preţios în persoana vărului dumneavoastră, prinţul Philippe de Gonzague... Trebuie să vă reamintesc că ei face parte dintr-un trio celebru acolo?

— Cei trei Philippe? completă Gonzague. Unui dintre ei este într-adevăr vărul meu, celălalt este ducele de Nevers, iar ai treilea este Alteţa Sa Regală, ducele de Chartres, viitor duce de Orléans... Îi voi scrie vărului meu care-mi va găsi o soţie şi o avere pe măsura viselor mele. Te voi răsplăti, şmecherule, pentru această sugestie.

Rezultatul acestei corespondenţe fu următorul: ducele de Chartres îl invită pe Charles-Ferdinand la el,la Palais Royal, şi îi promise să-i caute o moştenitoare demnă de un duce de Mantua şi Guastalla. Iată de ce îi vom regăsi la Paris în această frumoasă zi, 4 iulie, a anului 1696, pe Peyrolles şi pe prinţul asasin.

* * *

Philippe, mai întâi duce de Chartes, apoi duce de Orléans, cunoscut în istorie ca regent al regatului, avea atunci douăzeci şi doi de ani. Era fiul lui Philippe d'Orléans şi a prinţesei Palatine, Charlotte-Elisabeth de Baviere, care a lăsat memorii amuzante despre domnia Regelui Soare. El avea calităţile şi defectele străbunicului său Henric al IV-lea: vitejia şi gustul pentru aventurile galante. La vârsta de optsprezece ani el se remarcase la asediul oraşului Mons, apoi în grelele bătălii de la Steinherque şi Nerwinden că unchiul lui, regele, deveni gelos şi-l chemă ia Paris.

Înzestrat cu o fire generoasă, tânărul prinţ consacră plăcerilor ardoarea pe care n-o mai poate pune în serviciul zeului Marte... Deveni unul din cei mal celebri desfrânaţi din capitală, ceea ce-l făcu pe rege, devenit bigot între timp, să-ncreţească fruntea. Pentru a reintra în graţiile unchiului său, în ciuda protestelor familiei sale, el trebui să se Supună şi să se căsătorească cu domnişoara de Blois, fiica regelui şi a marchizei de Montespan. Nu fu o căsătorie prea reuşită. Ducele îşi reluă viaţa de petreceri cu o ardoare sporită. Ducele de Neyers şi prinţul de Gonzague erau tovarăşii săi de nebunii.

Cei trei Philippe îşi dădură iute seama că puteau avea încă un partener în persoana ducelui de Mantua. Acesta fu chemat la zaiafeturile lor de la Palais Royal, unde ducele de Orieans se stingea încet. Dar, luând parte la petrecerile acestui trio fără să-şi strângă punga, ducele nu pierdea din vedere scopul său: căsătoria cu o moştenitoare bogată. Într-o zi, presat de noul său tovarăş de petreceri, ducele de Chartres spuse:

— M-am gândit la dumneata... Zău, nu ştiu ce naiba te-apucă să te-nsori! În sfârşit, fiecare cu gusturile lui! Am găsit ceea ce cauţi: o femeie drăguţă de douăzeci şi şase de ani, o ţinută de regină, ochi ca albăstrelele, păr auriu! Şi bogată, bineînţeles! Te cunosc eu, şmecherule! Numai să apari şi-ai şi cucerit-o!

— E dintr-o familie nobilă? întrebă celălalt.

— Destui de nobilă, declară ducele. Se numeşte Jeanne de Seignelay contesă de Montboron. Tatăl ei a fost marchiz şi secretar de stat... bunicul ei, Jean-Baptiste Colbert, a fost unul dintre cei mai pricepuţi miniştri. Dacă vrei să ştii ce-a fost înaintea lor, trebuie să-ţi dezvălui existenţa unui negustor de pânzeturi din Reims... Dacă asta te deranjează...

Gonzague începu sa râdă:

— Cum să fiu mai dezgustat decât propria dumneavoastră familie, monseniore? Ca Bourbon, nu aveţi în vine ceva din sângele acelor Médicis care au fost bancheri şi negustori la Florenţa? Ar fi ruşinos să-i cer acestei frumoase doamne să-mi dovedească! existenţa a şaisprezece strămoşi nobili!

A doua zi, la Operă, ducele de Nevers i-o arătă pe contesă. Gonzague o găsi pe gustul lui şi se-ndrăgosti pe loc. Îi făcu confidente lui Antoine de Peyrolles:

— În curând va fi ducesă de Mantua şi de Gaustalla. Pe Bachus, zău că merită!

Gonzague greşea anticipând viitorul care nu aparţine oamenilor. Aceştia însă uită că nu e aşa cum vor ei.

† Capitolul 11 — În sala de arme

În dimineaţa care a urmat, după o noapte de beţie, ilustrul cvartet rău văzut la Versailles, compus din cei trei Philippe şi din Charles-Ferdinand de Gonzague, părăsise Palais Royal cu nostalgia armelor... Alteţa Sa Regală ca şi cei trei tovarăşi ai săi, erau pricepuţi în mânuirea spadei. Nepotul regelui o dovedise deja pe câmpul de luptă.

Cu pleoapele încreţite, gura amară, prea nervoşi ca să poată dormi, prinţii au urmat sfatul ducelui de Nevers:

— Să mergem în sala de arme!

Şi unde se putea duce dacă nu în sala la modă, ţinută de Cocardasse şi Passepoil, în strada Croix-des-Petits-Champs, lângă Louvre? Cei doi maeştri de arme — dar poţi să crezi un gascon palavragiu şi un normand făţarnic? — lăsau să se înţeleagă că însuşi Regele Soare venise incognito în sala lor şi-l înfruntase pe Cocardasse.

— Din nefericire, spunea gasconul, obiceiul nostru de a bea ne-a jucat un renghi neaşteptat... Nobilul meu prieten mirosea a vin de la o poştă, dar şi eu eram puţin ameţit. Majestatea Sa m-a atins de două ori!

Regele, sandiou, avea o atitudine dispreţuitoare... Această amintire este cea mai mare ruşine a unei vieţi fără pată şi fără prihană!

Când scândurile prăfuite ale podelei din sala de arme au avut onoarea să vibreze sub picioarele Regelui Soare, e sigur că spadasinii proprietari nu mai pot fi emoţionaţi văzându-l pe nepotul regelui, chiar însoţit de doi prinţi şi de un mare nobil italian.

Cocardasse şi Passepoil erau atunci în plină prosperitate. Unul dintre ei îi arăta tânărului duce de Villeroy o lovitură nouă, celălalt explica bătrânului marchiz da Montscarpe secretele unei fandări prompte.

Cei patru prinţi îşi agăţară pălăriile şi mantiile în cuiere şi aleseră măşti, mănuşi şi plastroane,apoi luară poziţia pentru luptă cu veselie.

— Parează-mi această lovitură, Phillipe!

— Îţi dedic această lovitură.

Nevers a fost atins. Nu cunoştea încă faimoasa lovitură care-i va duce faima dar incontestabil, era un spadasin excelent ca şi ducele de Mantua şi Guastalla. Scrimerii se opriră văzând că cei doi maeştri privesc cu interes jocul terenului şi al italianului.

— Iată un fel de a fanda, pe care nu-l aprob deloc, monseniore, căci nu e de pe meleagurile noastre, zise Cocardasse junior, dar recunosc că e foarte potrivit...

— E foarte potrivit, continuă Passepoil cu o voce calmă să-l trimită ad patres pe un adversar cam distrat...

Gonzague îşi lăsă spada în jos şi fise, sub mască, cam dispreţuitor.

— Nu mă tem de nimeni, chiar şi mai ales când spada este cu vârful liber![7]

Cei doi maeştri de arme se priviră şi suriseră.

— Chiar aşa? zise Passepoil pe un ton neîncrezător.

— Într-adevăr? făcu şi Cocardasse cu o voce aspră. Cei doi se priviră, îşi strânseră mâna şi râseră zgomotos. Atunci, sub masca lui de fier, faţa prinţului se strâmbă de mânie.

[7] La atacurile date în sălile de arme vârful spadei era prevăzut cu o mică teacă denumită “muscă”

Aburul vinului băut azi noapte nu se împrăştiase încă şi i se urcase oare la cap? zise furios, cu voce joasă:

— E o sfidare? puneţi la îndoială priceperea şi curajul meu?

Ducele de Chartres îi puse mâna pe umăr. Nu-i plăceau ciocnirile. Tatăl său, bătrânul Phillipe d'Orléans, numit Domnul deoarece era fratele lui Ludovic al XIV-lea, îi făcea destule reproşuri pentru asta. Interveni, deci:

— De ajuns, dragul meu. Doar n~o să te superi pentru atâta lucru!

Diavolul însă îi împinse pe ducele de Gonzague să răspundă astfel, afectând cel mai mare calm:

— Domnule, să ştiţi că Charles-Ferdinand IV, prinţ de Gonzague, duce de Mantua şi Gaustalla, nu se lasă batjocorit!

Atunci se auzi vocea suavă a fostului ucenic de spiţer:

— Acest sentiment vă onorează, domnule!

— Un spadasin bun trebuie să aibă sângele fierbinte, sandiou! aprobă gasconul! făcându-i cu ochiul.

— Aştept, se impacientă ducele care nu se gândise că astfel aruncă o provocare destinului. Aştept să-l văd pe cel care poate fi mai bun ca mine. E aici? E unul dintre voi?

— Nici vorbă că nu! zise Passepoil cu modestie mângâindu-şi barba.

Ducele de Nevers interveni:

— Nu ne ţineţi pe jăratec, domnilor! Vorbiţi!

Cei doi maeştri de arme se priviră. Acum aveau aerul că regretă ce spuseseră mai înainte. Dar nepotul regelui insistă. Atunci Passepoil îşi şterse o lacrimă în timp ce Cocardasse se duse să tragă o duşcă dintr-un clondir aflat la îndemână. Gonzague era la capătul răbdării.

— Care e numele acestui om?

Tocmai vroia să-şi scoată masca şi să o arunce furios, când vocea de tenor a gasconului îi spuse:

— Henri de Lagardère.

Nimeni nu auzi acest nume. Nimeni nu văzu faţa ducelui înverzindu-se şi nici nu zări strâmbătura lui. Primul lui gând fu de a promite, ca un bun italian, nişte lumânări Madonei. Datorită măştii metalice, cei trei prieteni nu ghiciră sentimentele care-l animau. Cel de-al doilea gând al său fu: „Am să-l ucid pe Peyrolles când mă-ntorc acasă”. Cât despre al treilea gând, era o profeţie: „Acest Lagardère e un om mort!”

Ginerele fostului duce de Gaustalla poseda o mare capacitate de a se stăpâni. Deci, cu un fel de dispreţ în care intra şi ceva plictiseală, ca un nobil plin de demnitate, îi răspunse lui Cocardasse:

— Îi voi da bucuros o lecţie acestui Laga... Laga... Laga şi mai cum?

Maestrul nu crezu că-i util să răspundă. Intuiţia îi spunea că numele Micului Parizian nu trebuia strigat în gura mare. Se mulţumi deci să răspundă:

— E o comoară, domnule! Are şaisprezece ani şi...

— Vrei să te masori cu un mormoloc? interveni ducele de Nevers. Gonzague, puneţi vărul la punct! Hai, Charles-Ferdinand, să ieşim! Nu te mai frământa din cauza acestei poveşti!

Passepoil preciza:

— Un mormoloc care, nu-i fie cu supărare înălţimii Voastre, a străpuns deja trei indivizi care erau iuţi de pi,cior, pricepuţi şi cu spade lungi...

— N-am auzit nimic despre asta! îl asigură ducele de Chartres.

— Şi care ar fi fost sublocotenent dacă unul-dintre cei trei n-ar fi fost baronul de Geveze, căpitanul său...

— La naiba! înjură admirativ Nevers.

— Regele, întrebă ducele de Chartres, are urechea mai fină decât a mea?

Passepoil surâse:

— Se pare că Majestatea Sa n-a ştiut nimic. Căpitanul de Geveze făcuse o greşeală. Colonelul îl acoperi pe Micul nostru Parizian.

— Şi ce caută aici acest Mic Parizian? Cocardasse explică în două cuvinte, în timp ce

Gonzague simţea sudoarea curgându-i de-a lungul spinării: „Un copil găsit, se gândi el. Măicuţa Bernard... adică Suzon a lui Peyrolles... Nu-ncape nici o îndoială! Ăsta-i fiul Doriei! Unul dintre noi trebuie să moară şi fără întârziere! Voi face totul ca să nu fiu eu ce] mort, pe Bachus!”

În timp ce prietenii săi îşi schimbau costumaţia, Charles-Ferdinand se apropie de cei doi maeştri şi zise:

— Mi-ar face plăcere să-mi încrucişez spada cu minunea voastră. Când voi putea să-l întâlnesc aici?

— Mâine, la această oră, dacă doriţi îi vom vorbi despre dorinţa dumneavoastră. Va fi foarte bucuros.

În acea seară Gonzague cină la ducele de Orléans, la Palais Royal. La dreapta lui era contesa de Montboron. Ea îl găsi seducător, dar nu foarte grăbit. El fu stângaci, preocupat... nici frumoasa lui vecină, nici perspectiva de a pune mână pe averea ei nu-l puteau abate de la gândurile sale.

† Capitolul 12 — Dreptatea lui Lagardère

Cinci ani au fost de ajuns pentru a transforma copilul într-un bărbat. Cum să poţi descrie atracţia irezistibilă a celui care, în sala de arme, se numea Cavalerul de Lagardère? Buclele lui blonde le amintesc pe cele ale Doriei de Gaustalla, mama lui, fruntea lui, inteligentă şi nobilă, e cea a lui Renè şi a tuturor strămoşilor săi pe linie paternă; dar sprâncenele negre, ochii lui veseli de culoarea castanei? E puţin lucru chiar dacă am adăuga că are nasul acvilin şi o gură ferm desenată, cu buze roşii şi pline.

Ar trebui să putem reda mobilitatea fizionomiei sale, graţie tinerească, aerul când mândru şi insolent, când blând şi visător. Înălţimea lui îi înşela pe cei ce-l priveau. Li se părea că e prea subţire, dar el era dezvoltat ca un atlet, viguros, dar era suplu şi graţios în acelaşi timp.

Pe stradă, unele femei întorceau capul după el. Dar oricât de surprinzător ar fi părut, Micul Parizian, după cum îl numeau prietenii lui, Cocardasse şi Passepoil, părea indiferent la omagiile sexului frumos. El era atras de un alt fel de iubire. Armelle nu era desigur străină de purtarea atât de ciudată din partea unui bărbat aşa de bine făcut. După cum, până la incendiul Teatrului Micuţei Regine, Henri se devotase mătuşii Bernard, acum îşi închinase viaţa fiicei lui Olivier de Sauves.

Îşi dădea seama Henri că Armelle crescuse, că devenise o domnişoară încântătoare şi foarte bine educată?... Nu putem şti. Lagardère îi spunea tot „micuţa mea surioară”, o săruta pe frunte şi-i scria scrisori lungi când era plecat, dar principalul lui gând în legătură cu ea era următorul: „Am promis să-i redau tatăl”.

După moartea măicuţei Bernard, Henri se prezentase cu inima bătând la sala de arme a prietenilor săi. Acolo, descoperindu-se cu graţie, zise:

— Iată-mă... eu sunt micul Lagardère... măicuţa Bernard a murit... sunt liber.

Câţiva nobili erau acolo, ofiţeri, un locotenent de dragoni, un duce şi un pair. Făcură greşeala de a râde de acest heruvim care părea intimidat. A fost ca şi cum fulgerul ar fi căzut peste ei. Tânărul se-ncruntă şi-i puse pe toţi pe jos. Când aceşti frumoşi domni se ridicară prăfuiţi şi şifonaţi, se făcură că-şi caută bastonul, dar se răzgândiră la timp. Ochii căprui ai tânărului scoteau fulgere. Unii ridicară din umeri:

— E un copil! Aşa-i tinereţea, năvalnică!

De atunci, Henri mergea de două ori pe zi în strada Croix-des-Petits-Champs. El asculta, reţinea, reflecta şi executa ce i se arăta. Părea născut pentru a lupta cu spada. Cum punea mâna pe spadă, faţa lui îşi schimba expresia. După şase luni dădea lecţii altor elevi şi-l dezarma pe un maestru de arme glumeţ, care crezuse că e bine să mai râdă aducându-şi aminte de talentele de scufundător şi de om fără oase, şi nu trecu anul când îi obliga pe maeştrii săi să întrerupă asaltul şi să recunoască că au fost atinşi. Plângând, Cocardasse şi Passepoil îi prevedeau un viitor strălucit..

Henri se angaja în regimentul lui Janze datorită intervenţiei contesei de Montboron. Jeanne îi trimisese apoi o scrisoare vărului ei, colonelul de Mauvac-Seignelay, în care-i spunea că acest tânăr Lagardère merita un mare interes şi că regele ar fi încântat dacă s-ar distinge în lupta cu duşmanul.

Domnul de Mauvac-Seignelay îl chemă pe tânăr.

— Un soldat, îi zise el, e făcut să moară. Te trimit la moarte, dacă aşa vrei.

— Moartea n-o să mă vrea, colonele.

— Asta-i treaba ta. Vezi semiluna aceea, la dreapta, acolo în fum? Du-te şi du acest plic ofiţerului care o comandă. Cred că vei trece, dar nu ştiu dacă te vei putea.întoarce. Dumnezeu să te aibă în pază!

Şi Dumnezeu îl păzi. Henri se duse, după cum îi ordonase colonelul, la ocupanţii semilunei, primi în compania lor atacul unei companii de croaţi, prinse doi pe care-i aduse, mândru, printre gloanţe.

La atacul următor aruncă la picioarele mareşalului de Villars un drapel pe care-l cucerise cu spada, fără să-şi fi folosit pistolul. Mareşalul îl avansa sergent.

— Vei ajunge departe dacă vei continua tot aşa!

— Ştiu, domnule mareşal.

Opt zile după aceea oamenii lui Lagardère îl urmară într-o acţiune nebunească, iar Villars se văzu cu trei tunuri în plus.

Colonelul de Mauvac-Seignelay scrise verişoarei sale că i-a trimis un soldat nepreţuit, demn de a fi gentilom şi ofiţer şi că o va ruga pe Maiestatea Sa să-i semneze un brevet de sublocotenent. Numai că în 1786, printr-o eroare a lui Ludovic al XVI-lea şi a ministrului său de război, începură să se ceară dovezi de nobleţe înainte de a numi un ofiţer înainte însă nu era aşa.

Dar Henri nu putea să ajungă sus atât de repede şi pe o cale atât de uşoară. În timp ce poşta transporta scrisoarea colonelului la protectoarea Armellei, domnul de Geveze, căpitanul tânărului Lagardère, un om încăpăţânat dar bun la inimă, însă foarte violent când era beat, avu proasta idee de a-l bate cu bastonul fără vreun motiv... Primi o palmă în schimb. Urmă un duel, către seară, în afara taberei. Căpitanul fu ucis.

Necăjit, domnul de Mauvac-Seignelay, îl chemă a doua zi pe tânărul sergent şi-i zise:

— Eşti concediat. Trebuie să te dai la fund câtva timp. Deşi te stimez, nu te pot ţine aici în continuare.

El se-ntoarse la doamna de Montboron. De aceea Cocardasse şi Passepoil au putut trimite un valet în strada Grenelle-Saint-Germain, să-l caute. Henri veni la întâlnire. Se plictisea. Dacă n-ar fi fost Armelle, ar fi urmat impulsurile temperamentului său înflăcărat şi ar fi căutat motive de ceartă, bătându-se duel pentru un da sau pentru un nu. Maeştrii de arme îl văzură înţepenind şi schimbându-se la faţă când auzi că ducele de Mantua şi Guastalla, dar nu îndrăzniră să-l întrebe nimic. Ei îl adorau pe Micul lor Parizian, îl respectau, se temeau de el chiar, într-un cuvânt era stăpânul lor.

— Bine, zise el. Am să-i arăt eu mâncătorului ăsta de macaroane. Contaţi pe mine!

Plecă pe gânduri, fără să mai zică nimic. Cuvintele pe care Suzon Bernard le spusese înainte de a muri, îi veneau mereu în minte: „Doria... ducele de Guastalla... Renè de Lagardère... Henri, salvaţi-l pe Henri! Duce da Mantua, eşti un monstru!”

Mult timp crezuse că ucigaşul părinţilor săi era unul dintre cei trei Philippe — cel care era prietenul ducelui de Chartres. Dar nu! N-ar fi putut avea decât doisprezece ani când crimele au fost comise. Urma să se-nfrunte cu monstrul? Era foarte bucuros.

La masă, îi puse întrebări contesei în legătură cu personalitatea acestei Gonzague.

— Îl cunosc destul de bine, îi răspunse aceasta. Este şeful familiei Gonzague, ramura de Mantua. Prin soţia lui care a murit ca o sfântă, — a moştenit ducatul Guastalla, unul dintre cele mai bogate din Italia. Am luat cina cu el, acum câteva zile, la ducele de Orléans. E un bărbat frumos, cam efeminat, şi mi se pare că are mai multă prestanţă decât spirit...

Contesa râse încet şi adăugă:

— S-ar părea că monseniorul duce de Chartres ar vrea să mi-l propună ca soţ.

Henri vorbea de altceva. Se gândea:

„Voi răsplăti bunătatea doamnei de Montboron omorându-l pe duce? Dar poate că-i voi face un serviciu dacă acest domn este 6 canalie... O fi chiar el <monstrul> de care vorbea doamna Bernard?”

Aceste gânduri nu-l împiedicară să doarmă. După cum marele Conde, în ajunul bătăliei de la Rocroi, moţăie la adăpostul unui tun, Henri. În ajunul unei bătălii decisive, părea să-i poată comanda lui Morfeu. Era predestinat pentru a se stăpâni.

* * *

Ducele de Mantua şi de Guastalla veni singur şi ajunsese primul. El strânse mâinile maeştrilor de arme cu nonşalanţă, căscă, spuse câteva cuvinte şi se grăbi, fără a avea aerul, să-şi pună masca din plasă de fier, mănuşile şi să-şi îmbrace costumul pentru scrimă. După ce făcu toate acestea îşi trase sabia şi-i declară fratelui Passepoil că nu vrea floretă.

— Nici eu, declară Henri, făcându-şi apariţia. Avea obrajii îmbujoraţi. Văzându-l, Charles-Ferdinand se-ngălbeni sub mască. Nu-ncăpea nici o-ndoială: acesta era fiul lui Renè de Lagardère şi al blondei Doria de la care moştenise părul blond şi ochii căprui, singura femeie pe care o iubise şi a cărei amintire îi strânse inima.

„Blestemat fie Peyrolles! îşi spuse ducele. Acest mizerabil, din laşitate, îmi dă de lucru! Era aşa de uşor să fi terminat atunci! Ce mai conta un cadavru în plus sau în minus! Iată-mă în încurcătură! Acest tânăr are un aer hotârât şi poate că datorită lui totul va fi pus sub semnul întrebării. Adio, viaţa uşoară! Adio frumoasei contese de Montboron şi bogăţiilor familiei Seignelay!”

Acest nobil personaj, după cum constatăm, nu separă niciodată utilul de plăcut. După cum ne amintim, era un excelent comediant. Fusese crescut la curţile italiene unde prefăcătoria era foarte obişnuită. Îi întinse deci mănuşa dreaptă celui ce sosise. Henri însă n-o acceptă. Se mulţumi să se încline uşor şi să şoptească:

— Prinţe... domnule duce de Guastalla...

Omise să pronunţe numele de Mantua. Charles-Ferdinand îşi dădu seama şi se enervă.

Deoarece erau prezenţi o mulţime de gentilomi care-şi exersau săbiile cu înflăcărare, Henri îl chemă pe Cocardasse cu un semn şi îi spuse, arătându-l pe prinţ:

— Domnul a dorit să facă o-ncercare. Cred că ar fi bucuros să fim singuri...

Gonzague se-nclină fără să vorbească.

— În acest caz, declară Cocardasse, există mijlocul de a aranja lucrurile.

— Să luptăm în şură? întrebă Henri.

— Desigur! zise maestrul.

Ţinând de sala de arme, această şură unde altădată erau adăpostiţi caii celor ce veneau aici şi ale cărei ferestre de formă pătrată şi foarte murdare dădeau tot către sală, era plină de praf şi de tot felul de ustensile, în afară de mijlocul ei. Politicos, Lagardère îl lăsă pe Gonzague să treacă primul.

* * *

— Cum ţi se pare? întrebă Passepoil care, în timp ce-i dădea o lecţie unui nobil parfumat, nu scăpase nimic în legătură cu „comoara” lor.

— Ce mi se pare e că există un mister, spuse gasconul cu vocea lui de tenor. Micul Parizian, atât de comunicativ de obicei, n-a spus mai mult de două cuvinte. E un mister aici, cu siguranţă!

— Secretele lui Henri sunt secretele lui Henri, zise Passepoil, cu multă convingere.

— Amin! aprobă Cocardasse.

Şi se duseră să-şi lipească nasurile de geamuri ca să vadă ce se-ntâmpla în şură. Imediat Cocardasse exclamă:

— Drace! Prinţul vrea să-l rănească... fandează cât poate... a scos „musca” spadei lui!

Spuse asta pe un ton liniştit, calm şi răspunsul prietenului său avu acelaşi ton:

— Vrea să-l omoare!

Cei doi maeştri de arme începură să râdă. Ducele se lupta ca un italian. Striga din când în când, sărind ca un ied. Cej doi gândeau: „Cunoaşte toate şiretlicurile. Degeaba însă dacă are-n faţa lui un Lagardère”.

Rece, calm, cu ochii aţintiţi asupra adversarului, Henri nu părea deloc deranjat de manevrele ducelui. Degeaba făcea Charles-Ferdinand apel la toate trucurile din repertoriul său, se lovea mereu de apărarea tânărului. Între pieptul acestuia şi vârful spadei ducale era un zid de netrecut ce părea să se facă tot

mai lat. Deodată vocea răsunătoare a lui Henri tăcu geamurile să tremure:

— Duce, mi-i milă de domnia ta. Te enervezi, oboseşti, răsufli greu. Să ne odihnim!

În acest moment spada ducelui fu imobilizată şi aruncată cât colo şi se-nfipse într-o cană de bere din lemn, în timp ce Henri gândea; „Omul care m-a ameninţat acum cu spada nu poate fi decât monstrul pe care-l aşteptam”.

Charles-Ferdinand spuse nonşalant:

— Nu eram într-una din zilele mele cele mai bune... după o noapte de petreceri cu Alteţa sa Regală.,.

Se duse către Henri, iar cei doi maeştri ciuliră zadar urechea că tot nu putură auzi replicile pe care cei doi le schimbau. Au înţeles doar după atitudinea lor că era vorba de ceva grav. Ducele ieşi primul, în timp ce maeştrii săriră înapoi luând un aer nevinovat. Le spuse, părând vesel:

— Flăcăul are merite într-adevăr... din nefericire, nu eram formă... după o noapte albă şi o cină la ducele de Chartres...

— L-aţi atins? întrebă fratele Passepoil foarte calm. Ducele nu binevoi să răspundă şi plecă să-şi schimbe costumul. Henri apăru şi el, liniştit şi mulţumit, strânse mâinile maeştrilor săi şi le şopti:

— Vrea neapărat să moară-n seara asta. Passepoil se-ngrijoră:

— E un asasin puiule! N-o să vină singur la întâlnire. Fereşte-te!

— Vom fi şi noi acolo! se oferi Cocardasse.

— La ce bun? răspunse Henri arătându-şi spada. Dacă vor veni zece, vor fi zece morţi! Puteţi anunţa serviciile funebre, au să aibă de lucru!

— Vom fi acolo! zise şi Passepoil.

— Ca martori? Fie!

* * *

În acele timpuri, incinta Parisului se termina, la vest, cam pe unde se află astăzi piaţa Concorde. Un şanţ, un povârniş, un zid flancat de o gheretă înspre Sena, toate acestea mărgineau grădina numită „Tuileries”, Se ieşea din oraş prin două porţi fortificate cu aceeaşi arhitectură: una era poarta Saint-Honoré la capătul străzii cu acelaşi nume, cealaltă, poarta Conferinţei, situată nu departe de fluviu.

După ce treceai de poarta Conferinţei te găseai la începutul aşa zisului Cours-la-Reygne, alee închisă şi plantată cu arbori, creată de Maria de Médicis, văduva regelui numit Veşnicul Galant, Pe Cours-la-Reygne îşi dădeau întâlnire eleganţii şi elegantele, cei puţin la lumina zilei.

Noaptea însă era un loc sinistru. Nimeni nu se aventura aici în afara celor care stingeau felinarele, sau, mai ales vara, hoţii de buzunare, răufăcătorii sau muşchetarii şi gărzile elveţiene când voiau să se dueleze. În acea seară pe Cours-la-Reygne nu era ţipenie de om. În timpul zilei plouase mult. Beţivii şi îndrăgostiţii n-aveau chef să bâjbâie prin noroi şi prin apă.

Când Henri ajunse aici, fluierând o arie la modă, locul era gol. Luna nu lumina. Un vânt rece, ca de iarnă, agita crengile copacilor. Tânărul nu-i spusese nimic Armellei, nici contesei de Montboron. Anumite treburi nu le privesc pe doamne.

Ajuns la locul întâlnirii cu aproape o oră înainte de ora fixată de ducele de Mantua, el examina locul: „Admirabil loc pentru o capcană! Fiecare castan poate să ascundă un ucigaş, după trunchi sau în frunziş... Şi cei care se vor ascunde în mirţi pot să-mi sară-n spate fără nici un risc. Bine combinat!”

Trecu un sfert de oră şi-i văzu apărând pe Cocardasse şi pe Passepoil, aroganţi şi calmi în acelaşi timp.

— Aici... Cocardasse, în acest tufiş... Passepoil după soclul ăsta, îi îndrumă el. Şi, pentru numele lui Dumnezeu, nu interveniţi decât dacă strig după ajutor.

Zece minute mai târziu, un oarecare zgomot se auzi înspre poarta Conferinţei. Se auziră paşi de cai, zdrăngănit de lanţuri şi spade,, apoi voci şoptite. Henri de Lagardère avea un aer ciudat, vedea în întunericul cel mai dens ca şi păsările de noapte. Auzul său fin îi servea de minune. Începu să râdă satisfăcut.

„Prinţul mă onorează... Constat că e deranjat pentru a termina odată pentru totdeauna cu cocoşatul de la Teatrul Micuţei Regine... câţi oare? cinci? nu, nouă, ba zece spadasini călare! Ce lux? Cred că a racolat toţi ticăloşii de la cabaretul La-Viţelul-care-suge”.

Henri nu se înşele. În zori, Antoine de Peyrolles apăruse pe domeniul zânei Choquotte neîndrăznind să înfrunte în plină zi târgul în care se angajau spadasinii. Marc de Remaille, şeful ucigaşilor plătiţi, în faţa unei sticle de vin proaspăt de Argenteuil, îl ascultă şi făcu o înţelegere cu el.

Îi trebuiau opt spadasini, în afară de Marc. Treaba era uşoară: aveau de-a face cu un singur om, e drept foarte priceput în mânuirea spadei. Nu era nici prea periculos: lucrau pentru un mare senior, care ar fi neutralizat curiozitatea pazei sau a domnilor de la Châtelet. În timp ce, după previziunile Micului Parizian, ducele şi factotum-ul lui coborau de pe cai şi-şi ascundeau cât mai bine ucigaşii plătiţi, el sări în şanţul ce separa Cours-la-Reygne de fluviu, se strecură printre trestii şi făcând un ocol, avea aerul de a veni de-a dreptul de la Tuileries.

Peyrolles îl atinse cu cotul pe stăpânul lui:

„Această siluetă care vine-ncoace, monseniore... la naiba, ce aer insolent are!

Gonzague mormăi:

— El e! Vezi în ce dificultate ne-a pus prostia pe care-ai făcut-o acum cinsprezece ani?

— Şi ce? O să fie rece şi ţeapăn peste zece minute. Drept răspuns, Charles-Ferdinand îşi făcu cruce în întuneric. Acest desfrânat, acest criminal chema în ajutor umbra sfântă a uneia dintre victimele sale: „Vincenţia... tu care-ai fost soţia mea în faţa lui Dumnezeu, tu care eşti alături de el cu siguranţă, uită-mi greşelile şi roagă-te să trăiesc!”

O presimţire groaznică îl chinuia. Dinţii îi clănţăneau, în câteva clipe Henri ajunse în faţa lui:

— Am venit la timp, prinţe?

Curajul şi insolenţa familiei Gonzague puseră iar stăpânire pe el. Îşi reveni şi-şi înfruntă adversarul:

— Există obiceiul, spuse el, de a saluta mai întâi pe cel pe care-l vei înfrunta. Nu sunt surprins că nu cunoşti acest lucru, dumneata care porţi un nume de-mprumut!

Henri făcu un gest şi pălăria cu pene a prinţului căzu în spatele lui pe când auzea aceste cuvinte:

— Ştiu cine sunteţi, domnule, şi nu-mi pot scoate pălăria în faţa unui ucigaş! Nu vin aici ca să mă bat cu dumneata, duce de Mantua şi de Guastalla, ci pentru a te pedepsi, pentru a te azvârli în noroi!

Şi, scoţându-şi spada:

— Charles-Ferdinand, fă-ţi rugăciunea! Spada mea e instrumentul providenţei şi vei muri aici!

Peyrolles credea că n-a fost văzut căci se ascunsese în spatele unui boschet de dafini chiar de la venirea tânărului. Henri era foarte aproape de ei. Întinzând braţul doar Peyrolles putea să-i înfigă spada în spate. Dar fidel lecţiilor de scrimă luate în Italia, prinţul făcuse un salt într-o parte pentru a avea mai mult loc şi a se putea înarma, astfel că adversarul lui trebui să se deplaseze şi el: atunci îl văzu pe Peyrolles în dreapta lui. Totul dură foarte puţin. Henri se-ntoarse fanda nu către duce ci către complicele lui şi caraghiosul scoase un strigăt sfâşietor:

— M-a omorât!

După care se prăbuşi într-o parte. Gonzague se dădea mereu înapoi 'în faţa furiosului Lagardère. Ştia foarte bine ce făcea. Fiecare pas înapoi mărea pericolul care-l pândea pe tânăr, căci în spatele fiecărui copac pe lângă care treceau se afla ascuns unul dintre oamenii recrutaţi de Peyrolles. Deodată prinţul nu mai fu ameninţat de spada nepotului său. Se opri, surprins. Ce se-ntâmplase oare?

Henri sărise spre stânga şi se adăpostise lângă o fântână în construcţie. Toată lumea îi înţelese şiretlicul. Spadasinii îşi părăsiră ascunzătorile şi fugiră către el.

— Spintecaţi-l! ordonă Gonzague plin de speranţă. Omorâţi-l!

— Dacă o voi permite, râse Lagardère.

Iar vocea lui caldă, ironică se auzi mai tare:

— Sunteţi pierduţi... după domnul Charles-Ferdinand IV de Gonzague, duce de Mantua şi de Guastalla, vă voi...

Ducele tocmai căzuse pe-o parte, lăsându-şi arma, ca fulgerat.

— Aceasta-i dreptatea lui Lagardère! anunţă Henri pe un ton solemn. Apoi ridică sabia şi zise:

— Domnilor, n-am ce face cu pieile dumneavoastră. Nu vă doresc răul şi pariez ca nu ştiţi cine sunt... Ţineţi cu tot dinadinsul să ajungeţi pe lumea cealaltă? Dacă vreţi să ne luptăm o vom face!

Se întrerupse. Spadele celorlalţi se lăsaseră în jos.

— Foarte bine, zise el, ne putem despărţi prieteni. După ce rămase singur, Cocardasse şi Passepoil îşi

făcură şi ei apariţia.

— Ei, puiule, — întrebă gasconul — câte cadavre ai lăsat pe-aici?

Celălalt interveni şi el:

— Câţi de Tatăl nostru trebuie să zic?

Henri îi luă de braţ:

— N-aveam treaba decât cu ducele... Uite-l. Probabil că l-am atins şi pe omul lui de încredere. Dacă mai trăieşte, am să-l rog să vorbească. Cunoaşte în mod sigur secretul naşterii mele. Haideţi să-l căutăm!

Peyrolles însă dispăruse. La chemarea lui, patru spadasini veniseră, îl urcaseră pe cal, şi-l duseseră la Paris prin poarta Saint-Honoré. Maeştrii de arme şi elevul lor îl căutară în zadar prin tufişuri. Nu avea decât o rană mai serioasă la umăr. Înspăimântat de Lagardère se prefăcuse că e mort. Venirea lui la Palais Royal nu fusese neobservată.

A doua zi Philippe de Gonzague veni să afle veştile. Antoine pregătise o mică poveste. Se gândea că nu trebuie să vorbească de tânărul Henri, pentru că poliţia ar fi vrut să afle toate dedesubturile afacerii. Versiunea lui fu acceptată: fostul duce de Mantua se luase la harţă cu un necunoscut, adversarul lui în sala de arme a lui Cocardasse şi Passepoil. Acesta îl jignise, aşa că hotărâseră să se dueleze. Ducele fusese ucis în duel; vrând să-şi răzbune stăpânul, Peyrolles se bătuse şi el...

Ducele de Chartres trimise un ofiţer în strada Croix-des-Petits-Champ. Acesta nu reuşi să afle care era identitatea spadasinului cu care se luptase ducele. Afacerea a fost clasată. Înfricoşat, Peyrolles părăsi Parisul imediat ce se terminară cercetările.

† Capitolul 13 — Un tovarăş neaşteptat

Charles-Ferdinand IV, după o frumoasă slujbă la biserica Saint-Roch, la care cei trei Philippe au ţinut să asiste în haine de doliu! a fost expediat într-un sicriu sigilat, în oraşul său natal, Mantua.

Contesa de Montboron, foarte curioasă, nu-şi putuse refuza plăcerea de a asista la ceremonie. Acest nobil duce, dacă totul ar fi fost altfel, nu i-ar fi devenit soţ oare?

— Eram datoare să spun pentru sufletul lui un Tatăl nostru şi in Ave... Mi-am făcut datoria. Dumnezeu să-l odihnească în pace! îi spuse contesa lui Henri în timp ce luau cina.

Tânărul se feri să răspundă, dar ochii îi sticliră ciudat, încât „micuţa“ lui soră se-ntrebă ce e cu el. Distrată, contesa nu văzu nimic şi continuă pălăvrăgeala ei veselă. Auzise vorbind oamenii, la ieşirea din biserică, oameni ce păreau foarte bine informaţi! Ei pretindeau că ştiu unele secrete... După părerea lor, fostul duce de Mantua şi de Guastalla murise în duel după ce ofensase un nobil foarte important de la curte. Dovada era faptul că prinţul nu îndrăznise să se măsoare cu el...

Armelle întrebă, cu inima inexplicabil chinuită de nelinişte:

— Adversarul prinţului va fi găsit? Am auzit că Maiestatea Sa Regele detestă duelurile şi că a ordonat să fie pedepsiţi duelişti...

Şi îi aruncă o privire lui Henri care îi arătă un ochi foarte senin.

Jeanne de Montboron răspunse:

— Dacă nu se descoperă nimic, nici regele n-are ce face. Ucigaşul e necunoscut... cel puţin aşa se spune...

O oră după aceea, fiind singură cu Henri, Armelle de Sauves îl întrebă:

— Tu ai fost nu-i aşa?

— Da, îi răspunse tânărul.

Ea bătu cu piciorul în parchet, nervoasă:

— Totuşi mi-ai promis...

— Ce?

— Să nu-ţi mai rişti viaţa în tot felul de dueluri! A trecut timpul lor. Mai multe edicte, de pe vremea Cardinalului, interzic duelul. Nu mai trebuie să-ţi spun că există şi un tribunal care judecă conflictele între particulari. Şi aşa a trebuit să părăseşti armata după duelul cu căpitanul tău...

— Şi nu regret, zise tânărul orfan. Omul care a ridicat bastonul asupra mea nu merita să mai trăiască...

— Să nu mai discutăm despre domnul Geveze, răspunse Armelle, dar pentru ce l-ai ucis pe ducele de Mantua?

— Nu l-am ucis, afirmă Henri.

— Ce vrei să spui?

— M-am răzbunat. Am fost instrumentul justiţiei divine. Cel care e transportat acum în Italia într-o trăsură neagră, cu toate onorurile datorate rangului său, era monstrul de care îmi vorbea măicuţa Bernard înainte de a muri. Monstrul a fost pedepsit!

Ochii Armellei îl urmăreau miraţi în timp ce Henri continuă:

— Acest om este cel care mi-a răpit tatăl, mama şi probabil moştenirea ducatului Gaustalla. Dovezi nu am. Dar totul te face să-l crezi în stare de aceste crime. La Cocardasse şi Passepoil el a scos „muşca” din vârful spadei şi ar fi făcut orice ca să mă

omoare. Seara, pe Cours-la-Reygne. a organizat un fel de măcel... mă aşteptau zece oameni înarmaţi cu spade, l-am lăsat în pace pe toţi, în afară de duce, care era un laş şi un criminal. Fără amintirea ta, poate că m-aş fi lăsat purtat de mânie şi i-aş fi dat gata pe toţi. Nouă din ei îţi datorează viaţa, surioară!

Discuţia continuă pe un ton mai potolit. Fata, deşi admira priceperea, sângele rece şi curajul prietenului ei, tremura pentru el ca orice fiică a Evei: ea îi reaminti că duelurile puteau să-i distrugă pentru totdeauna cariera militară. Drept încheiere, ea îi ceru să nu se mai hazardeze în asemenea lupte.

— Armelle, nu-ţi pot promite nimic. Chiar dacă temperamentul meu nu mă va face să-mi scot spada din teacă, mă tem că voi fi nevoit s-o fac din alte motive.

Şi cum Armelle îşi ştergea lacrimile, supărată, continuă:

— Am făcut două jurăminte: să-l pedepsesc pe cel care mi-a ucis părinţii şi mi-a furat averea şi să-ţi redau tatăl. Cu ajutorul spadei l-am ţinut pe primul; cred că tot ea mă va ajuta să-l îndeplinesc şi pe cel de-al doilea.

* * *

După ce îl pedepsise pe Charles-Ferdinand şi a ţinut piept la opt spadasini lângă schela fântânii de la Cours-la-Reygne, Henri căpătase şi mai multă încredere în el însuşi. Inactivitatea îl deranja acum, când aştepta să-i fie acceptată angajarea în regimentul din Navara. Dacă n-ar fi fost Armelle, care era îngerul lui cel mai bun, s-ar fi aruncat în orice aventură, numai pentru plăcerea de a acţiona şi din pasiune pentru risc. Într-o zi hotărî: „Sunt destul de mare pentru a face o încercare. Cabaretul „La-Viţelul-care-suge” trebuie să-şi dezvăluie secretele”.

Şi iată de ce, după conversaţia cu Armelle, merse s-o anunţe pe contesa de Montboron că nu putea să cineze cu ea în acea seară.

După care părăsi strada GRenèlle-Saint-Germain la căderea serii, ajunse pe malul Senei şi o luă pe cheiuri până la Pont-Neuf. Era încă ziuă. Clopotele sunaseră mai înainte ora şapte. Hoinări pe locul unde se ţinea târgul. Curios şi dornic de a se amuza privi paradele saltimbancilor şi nu se putu opri să nu-şi spună: „Noi eram mai buni!”

Amintindu-şi de vremea când făcea pe cocoşatul! Şi pe omul fără oase la Teatrul Micuţei Regine, Henri căzu pe gânduri. Visând la chipurile îndrăgite ale Măicuţei Toutou. domnului Isidore şi doamnei Bernard, Henri ajunse în Valea Sărăciei. Cerşetorii, cocoşaţii, şchiopii începeau să revină pe teritoriul unde domnea Zâna Choquotte. Strada Ballu pe care se angaja Henri cu pălăria trasă pe ochi şi ţinând bine spada sub mantia neagră, era plină de toate scursurile societăţii, foarte puţin surprinsă de alura mândră a acestui plimbăreţ nocturn. Mai văzuseră ei de ăştia!

Câţi nobili, după ce comiseseră o crimă, nu veniseră, ca acest rege al ucigaşilor plătiţi, Marc de Remaille. să se pună sub protecţia patroanei cabaretului?

* * *

În acea seară, doamna Myrtille, după obiceiul ei, intră în şifonierul din camera ei de culcare, pentru a privi prin zid, ce mai era nou la cabaret, în sala joasă şi plină de fum.

Ea privi întâi cu nepăsare.

„Aceleaşi mutre, în afară de căpitanul de piraţi venit azi dimineaţă. Bărbatul meu mi-a spus lucruri bune despre el. Arată bine! Lui i-a fost dat, ca angajat, nătăfleţul de Olivier de Sauves. Am să-l întreb ce s-a întâmplat cu Olivier”.

Deodată se trase înapoi şi păli. Îl zărise pe Henri de Lagardère. Myrtille nu uita nimic, mai ales ceea ce-i punea interesul şi siguranţa în pericol. Ea aflase totul despre epilogul incendiului de la Teatrul Micuţei Regine. Cei de care se temea îi scăpaseră atunci. Cum să acţioneze împotriva acestui Lagardère şi a Armellei când se găseau sub protecţia contesei de Montboron? Se gândea adesea, plină de ciudă: Această doamnă de Montboron, nepoată

de ministru, e bine văzută de rege. Ea ajunge la el ori de câte ori vrea. Cine ştie dacă, prin acest băiat, ea n-a aflat de unde pleca lovitura împotriva Armellei?”

Totuşi, prezenţa lui Henri printre ticăloşii din cabaretul ei, o făcu să spere: „Protectoarea lui n-a atras atenţia lui Ludovic al XIV-lea asupra cabaretului, astfel încât blestematul de Lagardère n-ar fi încercat să acţioneze singur, pentru că nu văd nici o mutră aparţinând poliţiei pe aici... toţi ăştia-mi sunt cunoscuţi. O să fie asta ocazia de a mă debarasa de salvatorul Armellei?”

Faţa ei de înger răutăcios se-năspri. Nu putea să se-ndoiască. Îl văzuse pe Henri de mai multe ori alături de Armelle, însoţind-o pe contesă fie la târgul din cartierul Saint-Germain, fie la biserică, la plimbare sau la teatru.

Doamna Myrtille auzise multe despre calităţile lui Lagardère. Marc de Remaille nu frecventa şi el sala de arme a lui Cocardasse şi Passepoil? în plus, oamenii angajaţi de către Antoine de Peyrolles pentru capcana de pe Courş-la-Reygne nu se abţinuseră să povestească patroanei lor ce se-ntâmplase acolo. Ei mai auzeau încă vorbele lui Henri în faţa cadavrului princiar: „Aceasta-i dreptatea lui Lagardère”, iar ochii lor încă mai vedeau cum strălucea spada lui fermecată jucându-se cu cele opt spade ale lor.

„Lagardère! mormăi Myrtille, iar Lagardère! Iată un nume pe care nu mai vreau să-l aud!”

* * *

Ea reflectă câteva clipe. Acest tânăr, străpuns de săbii, aruncat ţeapăn pe dalele cabaretului însemna, mai ales dacă mai spinteca şi el câţiva cheflii, deschiderea unei anchete.

„N-aş scoate-o la capăt cu ancheta, hotărî ea. Şi totuşi, dacă-l las în viaţă îmi va descoperi secretele cu siguranţă. Cel mai bine e să moară. Voi fugi imediat după aceea. La Hâvre, Godefroy mă va ajuta să ies din încurcătură. Suntem destul de bogaţi. Ne vom duce să locuim în Antile. Se spune că acolo e raiul pe pământ. Trebuie să risc, acum ori niciodată!”

O alertă pe Gertrand cu ajutorul clopoţelului şi-i chemă prin ea pe Joël de Jurgan şi pe L’Estafé, mai disgraţiaţi ca oricând de la incendiul, rămas fără rezultat, de la Teatrul Micuţei Regine. Apărură cu coada-ntre picioare... Myrtille însă îi privi cu multă bunăvoinţă...

* * *

De zece minute Henri de Lagardère era aşezat singur la o masă a cabaretului, o masă cu patru locuri si extraordinar pentru acest loc cam aglomerat, nimeni nu se gândise să se aşeze alături de el

În timp ce mânca, Henri se uita din când în când la cei din jur. Nu ţinea deloc să provoace o încăierare. Venise să ia contact cu locurile unde fusese văzut Olivier de Sauves ultima oară. Nici un plan nu se contura încă în mintea lui. Era bine oare să pălăvrăgească un pic cu Marion? Sau să joace cărţi cu aceşti ticăloşi? Nu ştia ce să facă. Aştepta o ocazie ca să intre în vorbă cu obişnuiţii locului.

Deodată îşi dădu seama că se petrece ceva ciudat. Doi coloşi cu spadă la şold mergeau de la un grup la altul, se aşezau, vorbeau în şoaptă. Şi imediat privirile celor care beau sau jucau cărţi se îndreptau către cel care era singur. Apoi mai observă ceva. Cei pe care coloşii îi vizitaseră, se ridicau la rândul lor, mergeau la bucătărie şi reveneau... cu spada la şold.

Henri surise: „Probabil am fost semnalat dacă-şi iau spadele”.

Atacă o bucată de pui fript mormăind:

— Era un cocoş de cel puţin o sută de ani! Şi cum Marion cea roşcată trecu pe-acolo, o interpelă:

— Ei, fato! Ăsta-i cocoşul care a cântat când Sfântul Petru s-a dezis de Hristos?

Proastă, servitoarea deschise gura fără să răspundă, iar în spatele ei apărură siluetele lui Joël de Jurgan şi L'Estafé.

— Ce-i? Băiatului nu-i place carnea? îl ironiza bretonul.

— De ce nu te duci la „Pomme de Pin" sau la „Croix du Trahoir"? Acolo-i vei găsi pe tovarăşii dumitale, acei cavaleri buni de spânzurătoare!

— Aici, spuse cel cu cicatrice, totul e bun... Iar pentru cei care spun altfel, uite ce-am pregătit.

Şi-şi trase sabia, imitat imediat de tovarăşul său, ceea ce declanşa încăierarea. Vreo treizeci de cheflii pe care Marc de Remaille îi domina cu statura lui înaltă, se ridicară şi veniră către ei.

Se ştie cât de prompte erau reacţiile lui Henri. Văzând spadele lucind, el sărise peste cele două scaune de la masa lui; se lipi de zid şi-şi scoase spada, zicându-şi: „Unde oare i-am mai văzut pe aceşti potlogari?" Dintr-o dată memoria lui reconstitui scenele salvării Armeliei. Se revăzu urmărindu-i pe cei doi, luptând cu unul în valuri, în timp ce celălalt, pe mal, fugea şi arunca cu pietre pentru a-l face să se scufunde. Atunci râse în sinea lui: „Ai mei sunteţi, puişorilor!" Vocea lui se auzi în toată sala:

— Acum cinci ani am salvat din mâinile voastre, bandiţilor, o fetiţă blondă pe care aţi aruncat-o în apă. Atunci însă nu eram decât un băieţandru ce nu ştia să folosească o armă.

După indicaţiile doamnei Myrtille, Lagardère trebuia trimis pe lumea cealaltă fără mare gălăgie, aşa că spadasinii se feriră să răspundă. Apoi ceva uimitor se produse şi toţi se puseră pe înjurat. Un zdrenţăros, care, dând din coate, reuşise să se strecoare lângă L'Estafé, îşi aruncă mantia soioasă şi apăru, svelt şi tânăr, îmbrăcat cu eleganţă, cu spada în mână şi strigând:

— Domnule, oricine ai fi, voi fi de partea dumitale! Ticăloşii ăştia sunt pierduţi!

Cu un salt trecu de cealaltă parte a mesei şi se postă alături de Henri care era destul de surprins.

— Domnule, vă mulţumesc, zise Micul Parizian. Să încercăm să ne ţinem bine!

Henri sări pe masă şi douăzeci de săbii îl ameninţară, dar nu se sperie şi-i spuse tovarăşului său:

— Domnule, aceste spade nu sunt demne de noi! Când le văd mi se face greaţă! Vreau să pedepsesc câţiva criminali, aşa că ţineţi-vă bine şi pe urmă vom ieşi fără grabă.

Reperându-l pe L'Estafé, Henri îi neglija pe ceilalţi pentru a se ocupa de el. Îndepărtă trei spadasini, sări şi lovi scoţând un strigăt de bucurie. L'Estafé avea gâtul spintecat dintr-o parte în alta; sângele ţâşni împroşcându-l pe Joël care se dădu înapoi, foarte palid. Marc de Remaille se aruncă în faţa lui. Încă de ia primele lovituri simţi că Lagardère mânuia mai bine spada decât el şi se temu să nu-şi piardă viaţa, aşa că încercă să dispară cât mai repede printre ceilalţi. Henri îi rănea, para, fanda şi împingea grămada adunată în faţa lui către bucătărie.

În ceea ce-l privea, necunoscutul îşi vedea de treaba lui. El răsturnase masa peste adversari, rănindu-i pe unii, pe alţii lovindu-i cu pumnii şi cu picioarele, cu o furie egală cu a lui Henri. El strigase:

— Ticăloşilor! Netrebnici buni de spânzurătoare! O să vă amintiţi voi de căpitanul Tourmentin... din confreria Broaştei Ţestoase.

Deodată se auzi un fluierat, iar spadasinii se retraseră şi-şi băgară spadele în teci. Toţi fugiră către bucătărie lăsând intrarea liberă. Henri râse:

— Ca-ntr-o poveste!

Şi, întorcându-se către tovarăşul lui:

— Iată o frumoasă-ntorsătură a sorţii! Eram cât pe-aici să-i expediem pe lumea cealaltă pe aceşti indivizi şi ei nu vor să se ducă acolo.

Celălalt îl luă de braţ:

— Să ieşim. Îţi voi explica acest miracol.

Henri încuviinţă: Se gândea: „L-am omorât pe unul dintre cei doi care-au vrut s-o înece pe Armelle şi am făcut cunoştinţă cu celălalt... N-am să uit niciodată mutra lui de brută. Va veni şi rândul lui, mai curând sau mai târziu, o jur!”

Cei doi tineri ieşiră în stradă şi-şi strânseră mâna cu emoţie.

— Domnule, zise Henri grav, cred că încep să am pentru domnia ta unul dintre cele mai nobile sentimente umane: prietenia. Mă numesc Henri de Lagardère şi te asigur că poţi conta pe mine oricând!

— Eu mă numesc Gaston, viconte de Varcourt, dar am acceptat porecla Tourmentin printre piraţii pe care-i conduc.

— Eşti unul dintre „Fraţii Coastei”?

— Desigur. Ai auzit acel fluierat după ce-am spus că fac parte din confreria Broaştei Ţestoase? Trebuie să-ţi spun adevărul: patroana acestor locuri ne trimite din când în când oameni pentru a mări confreria! Semnalul ei a oprit încăierarea. Nu putea să-l lase pe un tovarăş să cadă-ntr-o capcană. Ar fi costat-o prea scump!

După un moment de tăcere, Tourmentin reluă:

— Dar să nu mai vorbim despre asta. Am venit alături de dumneata nu numai pentru că mă revolta faptul că ţi se pregătise o capcană, ci şi pentru că ai pomenit de-o fată. E vorba de Armelle de Sauves, cumva?

— De unde ştii? se miră Henri.

— O caut în numele tatălui ei.

— Atunci ai găsit-o, îl asigură Henri. Îl cunoşti pe tatăl ei?

— E prietenul meu cel mai bun.

— Ah, viconte! Eşti mesagerul fericirii. Am promis Armellei să-i redau tatăl. Datorită dumitale, lucrul e ca şi făcut, nu?

— Nu încă, replică Tourmentin, dar important e să liniştim fata în legătură cu soarta celui pe care-l credea pierdut...

† Capitolul 14 — La Marchiză

Françoise d'Aubigné, cunoscută sub numele de marchiza de Maintenon era, neoficial, regina Franţei. Se putea spune că era chiar mai mult decât o regină căci, în afară de Caterina de Médicis, nici o altă soţie de rege nu avusese atâta influenţă asupra treburilor statuiui.

Era nepoata lui Agrippa d’Aubigné, prieten şi tovarăş de luptă al lui Henric al IV-lea şi, în plus, poet. Françoise se născuse la Niort, în donjonul unde tatăl şi mama ei erau închişi din motive politice: protestanţii încercaseră, în partea de vest, să se grupeze într-o republică. Se mai poate vedea şi astăzi, la al doilea etaj al turnului de nord, camera în care copilul ce urma să aibă un asemenea destin, a scos primul strigăt.

Viitoarea soţie a Regelui Soare a avut aceeaşi religie ca şi părinţii ei, dar s-a convertit de tânără la catolicism şi a intrat la călugăriţele ursuline.

După un timp, mama ei a luat-o înapoi, dar din nefericire, a murit când fata avea şaisprezece ani. Era o fată foarte frumoasă domnişoara d’Aubigné, foarte bine crescută, sensibilă, dotată cu prezenţă de spirit şi înţelepciune. Ar fi făcut onoare oricărei familii. Din nefericire, moartea mamei o lăsase pe lume având drept avere doar ochii ei frumoşi şi tinereţea. Cei dornici să o ia de nevastă se-ndepărtară, în afară de unul.

Acesta era puţin atrăgător, cu trupul atât de contorsionat că avea forma unui Z. Era bolnav şi de podagră, chinuit de dureri, încât el însuşi îşi zicea „olog”.

Se numea Paul Scarron şi avea patruzeci şi doi de ani! Fiu al unui consilier din Parlament, tânărul Paul părăsise casa părintească după ce tatăl lui adusese aici o mamă

vitregă. Aceasta-i făcea viaţa imposibilă; mai târziu reuşi chiar să-i fure moştenirea consilierului. Scarron era foarte inteligent, erudit, spiritual; îşi puse gulerul de abate şi începu să frecventeze boema cuprins de demonul literaturii şi saloanele preţioaselor. Nu neglija să frecventeze tripourile şi bâlciurile, adus aici de gustul lui pentru aventură şi de dorinţa de a bea, a juca şi a petrece cu fetele de moravuri uşoare.

La douăzeci şi opt de ani avea o sinecură pe lângă episcopul din Mons. În acel an se produse accidentul care avea să facă din el un invalid. Mare chefliu, fiind în ţinutul claponilor, a vrut să se deghizeze în pasăre de curte cu ocazia carnavalului.

S-a aruncat într-o grămadă de pene şi de puf, după ce-şi unsese corpul cu miere. Pe stradă, identitatea lui a fost dezvăluită de nişte doamne cucernice. Ele au fost scandalizate şi au aţâţat mulţimea. Deja era renumit în oraş pentru chefurile lui, Scarron a fost huiduit, urmărit şi ameninţat. Pentru a scăpa de gloata de temei, el nu ezită să se-arunce-n apă. Stuful îl ascunse... dar, auzind strigătele de pe mal, Scarron, tremurând atât de frig cât şi de frică, râmase în apă mai multe ore. Contractă astfel un reumatism deformant de care suferi toată viaţa.

Reîntors la Paris trăi din scris şi mai ales dintr-o pensie pe care i-o acordase Ana de Austria. Apoi veni Fronda... El îl atacă pe Mazarin şi-şi pierdu pensia. Era o pedeapsă dură dar meritată pentru autorul pamfletului „Mazarinada”.

Din acel moment îşi câştiga existenţa cu, pana lui de poet şi autor burlesc: o duse destul de bine în casa lui din strada Tixandrie. O veselă societate compusă din scriitori şi oameni spirituali se aduna la el. Puteau fi văzuţi acolo doamna de Sevigné, doamna de Sablière, Ninou de Leuclas, Marion de Lorme, Scudéry, Vivone, Pellisson, Gramont şi alte celebrităţi ale epocii.

Pentru a nu muri de foame, angelica Frangoise d’Aubigné deveni soţia acestui monstru. Nimeni n-a ascultat confidenţele acestei soţii pentru că ea n-a spus nimic nimănui. Doamna Scarron a ştiut să placă oaspeţilor poetului, ba chiar mai mult decât atât, ea a cucerit respectul şi admiraţia lor pentru totdeauna.

Această căsătorie dură opt ani. În 1660, Scarron spuse prietenilor săi că este pe moarte şi-i consolă cu această frază: „N-o să mă plângeţi niciodată atât cât v-am făcut eu să râdeţi!”

Încă o dată spectrul mizeriei bătu la uşa Francoisei... Ana de Austria făcu o pensie de 2000 livre văduvei poetului, iar marchiza de Montespan, pe atunci favorita atotputernică a regelui Ludovic al XIV-lea, îi încredinţa educaţia copiilor pe care-i avuse din legătura cu regele. În 1673, Ludovic al XIV-lea hotărî, din motive politice, să-şi legitimeze,bastarzii, iar guvernanta lor avu o situaţie oficială. Ea locuia la palat şi primi în dar marchizatul de Maintenon.

Marele Rege, orice s-ar spune, nu fusese prea fericit în dragoste. Tânăr, o adorase pe Maria Mancini, nepoata lui Mazarin, fără s-o poată lua de nevastă; Cardinalul se opusese din raţiuni de stat. Domnişoara de Fontanges era frumoasă, dar proastă; regina Maria Tereza, urâtă, fără spirit, cu nişte dinţi stricaţi, grasă şi mâncăcioasă, poftind mereu ciocolată: domnişoara de la Valiere n-a ştiut să-l încânte şi să-l reţină: doamna de Montespan a fost josnică, răutăcioasă, agresivă, violentă şi chiar criminală...

Cum de ajunsese Regele Soare s-o iubească, la peste patruzeci de ani, pe marchiza de Maintenon care era mai în vârsta decât el? îi spunea uneori: „Tu eşti liniştea mea”. Doamna de Sevigné a explicat că această femeie l-a făcut să cunoască un nou fel de iubire, alcătuit din prietenie şl tandreţe, necunoscut lui până atunci.. Şi mai era ceva.

Un rege este înconjurat de pasiuni, de pofte, de egoism. În mijlocul lor, el este singur, înspăimântător de singur. Fiecare încearcă să aibă un profit de pe urma prieteniei ce i-o oferă. Doamna de Maintenon nu cerea şi nu dorea nimic, niciodată. Ea era fericită cu soarta ei.

Când regele îi ceru să-l ia de bărbat, în 1683, doi ani după moartea reginei, ea nu consimţi fără a se lăsa rugată. „Nu vreau decât sufletul dumitale, îi spusese regelui, şi nu pentru mine, ci pentru a-l închina lui Dumnezeu... Pentru asta voi trăi şi voi rămâne alături

de dumneata”. Ea era sinceră... Şi astfel, orgolioasa Franţă monarhică asistă la un eveniment nemaipomenit: Marele Rege lua de nevastă pe văduva unui olog...

Doamna de Maintenon n-a fost niciodată regină pentru că n-a dorit să fie încoronată. Însă Ludovic al XIV-lea lucra în apartamentele ei împreună cu miniştrii şi de multe ori îi cereau părerea.

* * *

Cu inima strânsă şi plină de furie, patroana cabaretului „La-Viţelul-care-suge” se ducea în acea zi la marchiza de Maintenon.

Ploua. Cerul părea să se fi lăsat peste pădurile de la Mendore şi Saint-Cloud. Tristeţea naturii o egala pe cea din sufletul Myrtillei. Pe lângă tristeţe, Myrtille era şi plină de mânie. Se gândea: „Ah, blestematul ăla de Lagardère! O să-l găsesc mereu în calea mea? De trei ori mi-a stricat planurile! A patra oară n-o s-o mai facă! Un om ca ăsta nu poate fi atacat din faţă. Să găsim un şiretlic! Vreau să moară!”

Scandalul de la cabaret a avut urmări chiar în aceeaşi noapte. Datorită unei nemaipomenite neşanse, după ce auziseră paza trecând, Marc de Remaille şi

Joël de Jugan ieşiseră pentru a arunca în Sena corpul lui L’Estafé, plin de sânge după ce fusese străpuns de sabia lui Lagardère, când se-ntâmplă un lucru neaşteptat, rondul, în loc s-o ia pe cheiul Feraille, ca de obicei, cotise pe strada Ballu.

Şeful pazei ceru explicaţii. De unde veneau? Cine era mortul? Ce voiau să facă cu cadavrul? Joël şi Marc au fost duşi la închisoarea Châtelet, mortul a fost abandonat în stradă, iar oamenii pazei au intrat în cabaretul „La-Viţelul-care-suge”. Au văzut sânge pe dalele de piatră şi. o jumătate de duzină de răniţi pansaţi de tovarăşii lor.

— Frumos! declară ofiţerul de poliţie. Bătaie... răniţi... cadavre... sustragerea unui cadavru... să vină patroana acestui loc rău famat!

Myrtille trebui să apară. Era în toaleta de gală, împodobită cu bijuterii. Ofiţerul şi soldaţii pazei îşi scoaseră pălăriile în faţă ei. Ea simţi că numai datorită frumuseţii şi luxului pe care-l afişa, nu fusese arestată pe loc. Trebui însă să semneze procesul verbal făcut de ofiţer. Peste puţin timp urma să apară în faţa ofiţerilor de la Châtelet.

Zâna Choqoutte ştia ce risca. În afară de închiderea cabaretului, o nouă percheziţie în local şi dependinţe putea descoperi butoaiele cu pulbere pentru piraţi, puştile bucan şi un om aflat într-un „cuptor”, gata să moară, poate, din pricina saporificului descoperit de Coquebar.

Myrtille n-a mai putut dormi după plecarea pazei. Se tot întreba: „Să fug? Să mă duc la Hâvre? Sau să mă duc la doamna de Maintenon?”

Înclina către prima soluţie, deşi aceasta nu i-ar fi lăsat decât oarecare răgaz. Poliţia ar fi căutat-o pe patroana cabaretului, mai ales din cauza negoţului cu arme şi a răpirilor ce aveau loc acolo. Foarte repede, firul ar fi ajuns la Coquebar, falsul băcan... Şi-atunci ar fi fost sfârşitul sfârşiturilor! l-ar fi aşteptat spânzurătoarea...

Mai bine era să încerce să deturneze ancheta cu ajutorul marchizei pe care va şti .ea s-o tragă pe sfoară. De aceea, îmbrăcată mai modest ca de obicei, se ducea la Saint-Cyr, unde aflase că se găsea regina încoronată a Franţei.

În 1680, la cererea doamnei de Maintenon, regele fondase, în satul Saint-Cyr, o şcoală pentru o sută cincizeci de fete nobile, dar sărace. Marchiza se pasiona pentru această şcoală şi-l făcu pe Racine să joace acolo ultima piesă, Electra.

* * *

Îmbrăcată în negru, palidă, cu faţa iluminată de ochii ei mari, foarte frumoşi în ciuda celor şaizeci de ani, marchiza de Maintenon, ca o întrupare a simplităţii, aştepta vizita finei sale într-o cameră mobilată sobru, fără candelabre şi oglinzi.

Foarte credincioasă şi mândră, această femeie pe care mizeria n-o înăcrise, pe care rangul n-o făcuse egoistă, o iubea încă mult pe Myrtille. Nu era naşa ei? Nu-i aducea ea aminte de copilăria petrecută în donjonul de la Niort? Marchiza credea că Myrtille are-un suflet pur şi era mereu fermecată de această frumuseţe brună, cu trăsături atât de regulate, de acei ochi negri şi nostalgici, de vocea ei tristă, de femeie care suferă.

Fina ştia să placă şi se lăsa mângâiată. Îi vorbea naşei de slujbele la care asistase... Suspina de-ţi rupea inima evocând căsătoria ei cu o brută şi greutăţile ei de patroană de cabaret.

Încă de mult, lăsându-se înşelată de această comedie, doamna de Maintenon îşi proteja fina. Ea citea raporturile poliţiei referitoare la acest cabaret rău famat, „La Viţelul-care-suge”, şi-i spunea ministrului: „Răspund pentru proprietară. O cunosc .ca pe mine însumi.” în curând, cei care denunţau lucrurile necurate ce se petreceau la cabaret se plictisiseră. Dar adevărul iese întotdeauna la iveală. La prima crimă nimeni, nici măcar regele, nu se putea opune sancţiunilor.

Scena petrecută între naşă şi fină fu extraordinară. Myrtille înainta, făcu o reverenţă şi aşteptă, modestă, cu ochii plecaţi.

— Ei, copila mea, zise marchiza, fără atâtea fasoane! Vino să te sărut!

Myrtille se apropie.

— Plângi? De ce ai lacrimi în aceşti ochi frumoşi? Myrtille se aruncă la picioarele naşei şi-şi ascunse capul în poala ei. Hohotele ei de plâns îţi stârneau milă. Doamna de Maintenon îi luă pălăria şi o mângâie pe păr.

— Hai... gata... Ce ţi-au făcut? Nu ştii că sunt aici să te consolez, să-ţi uşurez necazul...

— Am un mare necaz naşă! Dacă ai şti!

Doamna de Maintenon o făcu să se ridice şi-i spuse să se aşeze într-un fotoliu lângă ea.

— Şterge-ţi ochii, Myrtille! continuă ea. Nu-mi place cum arăţi când plângi. M-am obişnuit să te văd frumoasă şi strălucitoare. Hai, spune-mi ce s-a-ntâmplat! N-am decât o jumătate de oră la dispoziţie. Regele vânează în pădurea de lângă Saint-Cyr şi va veni să ia masa cu mine. Voi informa pe Maiestatea Sa imediat...

„Ce bine, se bucura în sinea sa Myrtille, nici că se putea o ocazie mai potrivită.”

Ea povesti naşei sale că un tânăr venise să ia cina la cabaret; el căutase ceartă vecinilor săi inofensivi, printre care un gentilom breton căzut în mizerie şi un altul, cam sărac cu duhul, dar foarte de treabă, numit L’Estafé, adică omul cu cicatrice. Myrtille îi cunoştea de ani de zile. Cu toate că îşi câştigau existenţa cu spada, ei detestau încăierările. De altfel, îi erau foarte devotaţi şi ştiau că prietena lor nu vrea scandaluri la cabaret. Acest Lagardère însă îşi scosese sabia din teacă şi se aruncase furios asupra celor doi oameni paşnici. Cei ce se aflau acolo s-au grăbit să-i ajute. Dar acest Lagardère are un fel de diavol... El îşi făcu N loc printre ceilalţi, omorându-l pe L’Estafé.

— Dormeam, zgomotul bătăii nici n-a ajuns până la mine... dar s-a făcut o greşeală... în loc să se ducă să-l prevină pe şeful pazei, ei s-au speriat... Joël de Jugan şi un altul, crezând că tovarăşul lor trăia încă, au vrut să-l ducă la Hotel-Dieu. O patrulă trecu şi văzu că L’Estafé îşi dăduse ultima suflare, iar ofiţerul care comanda patrula, datorită locului nesigur şi orei târzii, crezu că voiau să arunce corpul în Sena şi nu ascultă nici o explicaţie. Şi iată-mă disperată! Şi a trebuit să semnez un proces verbal! Voi fi urmărită! Dacă nu consimţi să mă protejaţi, ce se va-ntâmpla cu mine? Doamna de Maintenon surâse:

— Linişteşte-te Myrtille, n-o să se-ntâmple nimic. Numai că regele este foarte iritat de bătăile şi crimele care se-ntâmplă în Valea Sărăciei de câteva luni, aşa că-i mai bine să te duci la Hâvre pentru câtva timp, la soţul tău... După aceea vei deschide cabaretul din nou... Afacerile soţului tău merg la fel de rău?

— Ah, doamnă, bietul Godefroy are mari necazuri, vă asigur! Războiul maritim ruinează comerţul! N-are ce vinde!

Marchiza reluă:

— Maiestatea Sa detestă duelişti şi pe toţi cei care-şi câştigă existenţa cu ajutorul spadei. Care-i numele celui care l-a ucis pe L'Estafé?

Myrtille, pe care bucuria răzbunării o îmbăta, spuse imediat:

— Agresorul a avut grijă să ne informeze. Striga în timp ce se lupta: Lagardère!

— Lagardère? Regele îşi va aminti.

— Mi s-a vorbit adesea despre acest spadasin. Pe când era soldat, s-a duelat cu căpitanul lui, domnul Geveze şi l-a omorât... De curând s-ar fi duelat cu ducele de Mantua...

— Această afacere a fost clasată, observă marchiza. S-a vorbit despre ea în faţa mea, la Consiliu.

Naşa şi fina se-mbrăţişară de mai multe ori, cu tandreţe. Audienţa luă sfârşit. Se auziră zgomote, paşi şi cai. Myrtille îl văzu pe rege coborând dintr-o trăsură modestă, neagră, fără blazoane. Câţiva nobili şi servitorii îl înconjurau. Era palid şi părea obosit, iar pe cizme avea noroi şi sânge.

Întorcându-se pentru a intra în vestibul, el o zări pe Myrtille şi îşi scoase pălăria. Ludovic al XIV-lea saluta toate femeile; era unul dintre cei mai curtenitori bărbaţi din regat. El avea atunci în jur de şaizeci de ani. Era încă un bărbat deştul de frumos, nu datorită staturii sale medii, ci mai ales feţei impunătoare, picioarelor frumoase şi vocii plăcute. Acestor daruri naturale se adăuga faptul că avea o graţie fără afectare, era măreţ fără a fi trufaş şi se supraveghea întotdeauna.

A lăsat imaginea unui monarh fastuos. Era aşa când voia să fie şi îi făcea pe ceilalţi să respecte Franţa în persoana lui. Dar adora intimitatea, absenţa etichetei. La Saint-Cyr, el era un simplu tată de familie.

* * *

Ludovic făcu onoare prânzului pe care i-l oferi doamna de Maintenon. Era un mare mâncăcios, din cauza temperamentului său dar şi din cauza stării sale de sănătate: mesteca cu greutate alimentele pentru că nişte dentişti nepricepuţi îi rupseseră o bucată de maxilar în timp ce încercau să-i scoată o măsea: de mai mulţi ani avea tenie, iar medicii ignoranţi îl puneau să facă mereu purgaţii şi clisme şi-i luau sânge.

Un altul ar fi murit de mult. El însă rezistase cu curaj, exersându-şi în fiecare zi „meseria" de rege.

Marchiza începu să vorbească în timp ce regele mânca. Îl punea astfel la curent cu cele mai mici incidente din viaţa domnişoarelor pe care le proteja. Monarhul asculta vizibil distrat. La urmă doamna de Maintenon îi povesti despre vizita finei sale, Myrtille. Ochii lui Ludovic străluciră.

Spuse, nemulţumit:

— În unele cartiere ale Parisului se impune un control sever al poliţiei. Voi veghea ca acesta să fie-ndeplinit. Se cunoaşte numele acestui duelist, doamnă?

— Sire, spuse marchiza, este un spadasin periculos. Se povesteşte că şi-a ucis în duel căpitanul, pe domnul de Geveze, pe când era soldat, şi că n-ar fi străin de moartea ducelui de Mantua şi Guastalla.

— Cum se numeşte? întrebă regele nerăbdător.

— Henri de Lagardère, sire. Sper că justiţia va fi promptă în acest caz.

Ludovic îşi compuse o mască impenetrabilă.

— Doamnă, spuse el calm, nu putem să acţionăm încă. Ne vine greu să credem ce vi s-a raportat...

— Sire! se emoţiona marchiza.

— Nu vă tulburaţi, doamnă. Nu domnia voastră sînteţi vizată. Credem că s-a abuzat de încrederea şi generozitatea domniei voastre... îl cunoaştem pe acest Lagardère...

Puţin timp după aceea, continuă:

— Lui şi prietenului său, vicontele de Vancourt, îi datoraţi fericirea de a mă vedea în viaţă. Deci nici nu poate fi vorba să-l pedepsim. În aceste clipe, acest tânăr galopează

către regimentul din Navara. Nu depinde decât de el să ajungă cavaler... Avem încredere în el.

Doamna de Maintenon nu mai îndrăzni să-l întrebe nimic pe rege. Ştia că putea să-l forţeze să acţioneze altfel decât dorea. După ce plecă, ea încercă să-i facă pe servitori să vorbească; a doua zi la Versailles, ea-i interogă, cu multă abilitate, pe nobilii care-l însoţiseră pe rege la vânătoare, dar nu află nimic pentru că aceştia nu ştiau nimic. În aceeaşi seară, marchiza scrise finei sale un scurt bilet: „Rămâi la Hâvre; n-am putut să fac nimic pentru a-l aresta pe Lagardère.”

† Capitolul 15 — La vânătoare

În timp ce doamna. Myrtille mergea în trăsură să se plângă naşei sale, Henri de Lagardère şi noul lui prieten, vicontele Varcourt, poreclit Tourmentin, galopau sub cerul mohorât ce începuse să dea semne de înseninare.

Se întorceau de la Dreux unde căpitanul de piraţi avusese treburi şi, după ce traversară Houdan, pădurea Quatre-Piliers şi Les Gâtines, vedeau strălucind clopotniţele de la Saint-Cyr unde plănuiau să-şi lase caii să se odihnească şi să ia o gustare la han.

Aceste ţinuturi, domenii regale pe atunci, erau împădurite şi mai pline de vânat decât astăzi. Cerbii şi mistreţii se găseau în număr mare. Cei doi prieteni nu fură surprinşi auzind sunetul conului de vânătoare şi văzând că le tăiau calea o mulţime de hăitaşi şi de nobili călare.

Calul lui Tourmentin fu cuprins de o dorinţă stranie. Cunoscuse el înainte bucuria de a alerga în urma cerbului? îi intrase-n cap să escorteze mulţimea? Nu se ştie. Cert este că o luă la galop prin pădure urmat de calul lui Henri, cuprins şi el de neliniştea tovarăşului său după ce auzise lătratul câinilor, strigătele hăitaşilor şi sunetul cornului.

Cei doi cai, ca nebuni, alergau atât de repede că, oricât de buni călăreţi ar fi fost cei doi, nu reuşeau să-i oprească şi aveau mult de furcă pentru a nu fi aruncaţi din şa sau loviţi de crengile mai joase ale copacilor. În cele din urmă, înţeleseră inutilitatea eforturilor lor şi hotărâră să-şi lase animalele să se obosească şi să se liniştească de la sine.

Cerbul alerga către Trappes unde credea că va scăpa aruncându-se în heleşteul care-i era cunoscut. Pentru câteva clipe, câinii pierduseră pista, unii adulmecând către Guyancourt, ceilalţi cercetând pe lângă satul Neauphle. Vânătorii se împărţiseră în două grupuri pe lângă pădure. Tourmentin profită de învălmăşeală pentru a-şi stăpâni calul şi a-l opri.

— Ne-ntoarcem, îi zise el lui Henri. N-avem ce face aici. Să o luăm spre.drumul către Versailles.

De făcut însă, era mai greu. Această cavalcadă pe i care o făcuseră fără voie îi dusese destul de departe :i şi nu cunoşteau ţinutul.

— Să mă ia naiba dacă ştiu unde suntem! zise i vicontele nemulţumit. Animalul ăsta parc-a înnebunit!

— Nu-i nimic, răspunse Henri, ploaia a stat, soarele e sus şi vom găsi imediat vreun tăietor de lemne sau vreun ţăran care să ne-ndrepte către drum. Cred c-am mers către sud, s-o luăm înspre nord.

Încercară să găsească drumul. Dar nimic nu-i mai înşelător decât o pădure fără cărări, aşa că cei doi prieteni se rătăceau tot mai mult. Deodată, Henri îşi opri calul şi ascultă. Tourmentin îl imită, surprins:

— Ce te-a apucat?

— E o-ncăierare pe-aproape. Au lovituri de spadă. Să mergem să vedem ce se-ntâmplă!

Şi îşi îndreptă catul către dreapta, de unde veneau zgomotele suspecte. Într-o poiană, şase călăreţi atacau un gentilom îmbrăcat în roşu, cu cizme elegante şi având o perucă impunătoare pe cap, care, fără cal, deoarece iapa lui neagră zăcea nu departe de acolo, se apăra cu vitejie.

— Laşii! mormăi Henri. Şase contra unu! Şi spadele acelea lungi împotriva uneia de paradă! Hai să-i venim în ajutor!

Şi într-o clipă, Henri fu lângă omul în roşu. Atunci văzu că agresorii acestuia purtau măşti de catifea neagră pe faţă.

— Ah! exclamă el, ăştia-s din cei ce nu se dau înapoi de la o crimă! Domnilor, an două cuvinte să vă spun... iată-l pe primul!

Spada lui avea viteza fulgerului. Înainte ca Tourmentin să ajungă şi el alături, un individ mascat îşi plecă fruntea şi-şi ducea mâinile la piept, pe când altul primi o lovitură în obraz... O voce strigă, din partea agresorilor:

— Retrageţi-vă!

Cei şase criminali dispăruseră ca-ntr-o furie, în timp ce Lagardère, mânios, îi spuse prietenului său:

— Să le arătăm noi canaliilor astea! O voce fermă îl făcu să se-ntoarcă:

— Nu faceţi nimic, domnilor.

Atunci Tourmentin şi prietenul său se descoperiră: îl aveau în faţa lor pe regele Franţei.

Acesta-şi ridică pălăria, după care zise surâzând:

— Acesta-i al treilea atentat. N-aş vrea să se audă despre ele. Dacă Dumnezeu îmi va rezerva soarta bunicului meu, sunt pregătit. Domnilor, contez pe discreţia domniilor voastre, după cum domniile voastre puteţi conta pe recunoştinţa regelui.

Cei doi se înclinară. Ludovic îl privi lung pe Henri, înfăţişarea lui îi plăcea. În cele din urmă îl întrebă:

— Numele dumneavoastră, domnule?

— Sire, trebuie să vă spun adevărul... numele meu e un mister... mi se spune Henri de Lagardère.

Faţa regelui se lumină.

— Domnule, contesa de Montboron mi-a vorbit despre domnia ta. De acum înainte eşti gentilom şi te numeşti, pentru că asta este dorinţa noastră, Henri de Lagardère...

— Sire! spuse Henri emoţionat. Îmi îndepliniţi una din cele mai scumpe dorinţe... Mi s-a furat dreptul de a purta numele strămoşilor mei.

— Îţi este înapoiat, domnule... îţi mai putem îndeplini o dorinţă? Vorbeşte!

— Sire, inactivitatea mă omoară. Am fost soldat sub ordinele colonelului de Mauvrac-Seignelay... El m-a concediat. Aştept să fiu primit în regimentul Navarre şi să dovedesc...

— Regimentul Navarrei este în garnizoană la Reims, răspunse Ludovic. Grăbeşte-te să ajungi în oraş, căci va pleca la război. Un curier ministerial te va urma. Du-te, domnule de Lagardère, şi Dumnezeu să-ţi poarte de grijă!

Apoi, întorcându-se către Tourmentin:

— Şi dumneavoastră, domnule?

— Eu sunt vicontele de Varcourt.

— Acest nume îmi este cunoscut. Veniţi mâine să asistaţi la ceremonie.

* * *

În ciuda grijii pe care i-o arăta Mariposa Granda, Olivier de Sauves, zis Flamenco, nu era fericit în Antife. Călătoriile la bordul Stelei Mărilor, luptele şi capturile reuşeau, desigur, să-l scoată din tristeţea sa. Dar, după ce se-ntorcea la Basse-Terre, chiar dacă cântecele şi zburdălniciile Mariposei îl distrau un moment, gândurile triste îl năpădeau iar după aceea. Ideea lui fixă era aceasta: „Ce s-o întâmplat cu Armelle?”

Jean Ducasse, emoţionat din cauza tristeţii lui, îl înţelesese şi-i promisese că va supraveghea el însuşi toate debarcările ca să nu i se-ntâmple vreo nenorocire domnişoarei de Sauves. Când se ivi prima ocazie de a trimite un emisar în Franţa, guvernatorul îl alese pe Tourmentin. Putem ghici ceea ce Flamanco i-a cerut prietenului său şi ce i-a promis-acesta.

A doua zi, după încăierarea de la cabaret, Gaston de Varcourt a fost condus la contesa de Montboron şi a văzut-o pe fiica lui Olivier de Sauves. A fost o scenă emoţionantă şi au petrecut toată ziua ascultând aventurile tatălui şi ale fiicei.

A doua zi poşta pentru La Hâvre lua două plicuri: Unul conţinea o scrisoare a Armellei, cealaltă raportul lui Tourmentin în care se reiata întâlnirea acestuia cu Henri de Lagardère.

Doamna de Montboron a vrut să facă mai mult: să trimită oameni de-ai ei la Basse-Terre cu un ordin regal pentru a-l chema de Olivier în Franţa. Dar piraţii aveau legile lor şi nimeni nu putea debarca în insula Broaştei Ţestoase fără a aparţine confreriei, iar această organizaţie nu depindea de rege. Varcourt îi sfătui să aibă răbdare. Era bine că ştiau că Olivier trăieşte şi că puteau să-l liniştească în legătură cu soarta fiicei lui.

Scrisoarea Armellei, cât şi cea a lui Tourmentin, n-au ajuns niciodată la destinaţie, pentru că bricul Albatrosul, plecat de la Hâvre cu o încărcătură de noi angajaţi de praf de puşcă şi arme, a fost atacat de trei vase spaniole, jefuit şi apoi lăsat la voia-ntâmplării, cu echipajul spânzurat de vergi, în mijlocul Mării Sargaselor.

Tăcerea lui Tourmentin spori tristeţea „gentilomului mărilor”. Reîntors dintr-o expediţie, după ce luptase cu Spirito Santo, un galion inamic care-şi găsi înfrângerea în luptă, Olivier părea că nu mai e interesat de nimic. Cu ce-l putea ajuta respectul pe care i-l arăta guvernatorul Jean. Ducasse, prietenia lui Monbars, popularitatea pe care o cucerise în insulă sau imensa avere pe care o dobândise? Nu-şi putea alunga din minte acest gând: „Dacă Tourmentin nu scrie, e pentru că n-a putut să-mi regăsească fiică. Armelle trebuie să fie moartă!”

În zadar încerca tânăra spaniolă să-i readucă speranţa. Ea-l adora pe Olivier, ştiind că legile Fraţilor

Coastei se opuneau căsătoriei lor. Mariposa era destul de isteaţă pentru a-şi da seama că acest gentilom îi era superior ca educaţie şi spirit şi că nu putea fi cucerit de o fată, frumoasă într-adevăr, dar necultivată. Dacă se-ntorcea în Europa ar fi iubit o femeie nobilă, iar Mariposa n-ar fi avut nimic de câştigat. Ea lua lucrurile aşa cum erau.

Pentru a-l distra, Mariposa îi propuse lui Olivier să asiste la o vânătoare la nord de Santo-Domingo unde erau mulţi boi sălbatici. Pe când vânătoarea era în toi, iar vânătorii înarmaţi toţi cu puştile-bucan urmăreau animalele speriate, apăru unul dintre piraţi.

— Flamanco! strigă el. Te caut de două zile. Olivier se-ndreptă către el, foarte palid.

— Iată-mă. Ce s-a-ntâmplat?

— Guvernatorul te aşteaptă fără-ntârziere. Se pare că-i vorba de ceva foarte important. Mai mult nu ştiu!

Piratul merse cu ei către cabanele bucanierilor, unde se lăsă într-un hamac şi căzu într-un somn adânc pe care Olivier îl invidie. Neliniştea îl împiedică să adoarmă. În zori, o trezi pe Mariposa şi amândoi plecară conduşi de un bucanier pentru a ajunge în nordul insulei de unde luau o barcă ce urma să-i ducă la Basse-Terre.

* * *

Guvernatorul Jean Ducasse îl aştepta cu nerăbdare:

— Prietene, poţi fi mulţumit. Te trimit în Franţa: îl vei vedea pe domnul de Pointis şi vei fi primit în audienţă de către rege!

Pentru a veni de hac spaniolilor, cabinetul de la Versailles se hotărâse să se alieze cu piraţii de pe insula Broaştei Ţestoase. Pentru această alianţă primise puteri depline Jean-Bernard-Louis Desjean, baron de Pointis. Era un excelent marinar care se distinsese în escadra lui Duquesne în faţa oraşului Alger, şi pe care amiralul de Tourville l-a văzut

luptând în bătălia de la Beachy-Head (1690). Între timp, devenise viceamiral şi guvernator, în numele regelui, al teritoriilor ce urmau să fie cucerite.

Ducasse avea nevoie de un om pentru a-l pune în legătură cu baronul de Pointis şi de un om care să se poată întreţine cu Ludovic al XIV-lea în secret.

— Ştiu că baronul de Pointis este un conducător experimentat, dar îi cunosc şi defectele. E intrigant, îi plac banii şi onorurile, e cam fanfaron şi nu are nici un fel de scrupule. Dumneata eşti singurul om care-i poate ţine piept, domnule de Sauves. Cred că vei şti să împaci interesele legitime ale confreriei Broaştei Ţestoase cu interesele regelui. Piraţii noştri au mândria lor şi ţin la libertate. Sunt oameni pe care nu-i sperie nici oboseala, nici pericolele şi nici moartea. Dar înţeleg să rămână aliaţi ai regelui, nu unelte sau supuşi.

A doua zi, întinerit, ,crezând deja că o va lua pe Armelle în braţele lui, Olivier de Sauves mergea încoace şi-ncolo pe puntea Stelei Mărilor, supraveghind încărcarea şi verificând armamentul navei. Datorită şansei se-ntorcea în Franţa căpitan pe aceeaşi navă pe care fusese îmbarcat şi aruncat în cală ca o marfă oarecare.

Mariposa îl însoţea, mulţumită şi neliniştită în acelaşi timp. Dacă-i răpea cineva iubitul în Franţa? Căci încă mai spera...

† Capitolul 16 — În care Doamna Myrtille se-ntrece pe sine însăşi

De câteva săptămâni patroana cabaretului „La Viţelul-care-suge” se plictisea la Hâvre, la soţul, asociatul şi complicele ei, Godefroy Coquebar. Frumoasa se-nfuria din ce în ce mai mult. Mai întâi, cabaretul ei rău famat era încă închis şi asta prin hotărârea unui locotenent de poliţie. Ea pierdea prin asta posibilitatea de a face comerţ cu praf de puşcă şi puşti-bucan, pe care le expedia în Antile. Lipsa de ocupaţie i se părea demoralizantă, şi apoi, „Curtea sa” plină de canalii îi lipsea. În sfârşit, Myrtille îşi detesta soţul, rămas şi la înfăţişare şi la suflet, aspru, fals, viclean, fără delicateţe, brutal, ca pe vremea când era crâşmar la Niort.

Revăzând-o pe cea care-i purta numele, această elegantă şi aristocrată brunetă, el înţelese să-şi exercite asupra ei autoritatea conjugală de odinioară. Ea surâse când îi văzu pretenţiile. Ea-i manevrase pe răufăcătorii, escrocii şi asasinii din Valea Sărăciei şi domnise asupra canaliilor şi ticăloşilor de pe strada Ballu.

Coquebar nu se lăsă impresionat. Simţea că acum el e cel care are ultimul cuvânt. Nu se-ntorsese ea din capitală intrată-n încurcătură până la gât? Nu se temea că pierduse protecţia doamnei de Maintenon? Prea mult suferise dictatura insolentă a Myrtillei. Se terminase. După o scenă în care plouase cu reproşuri şi cu insulte, băcanul se aruncă asupra soţiei sale cu toată forţa. Era un bărbat mic de statură, dar nervos şi musculos. El fu mai tare decât Myrtille care trebui să se supună capriciilor lui.

În lipsa ei de ocupaţie, evoca adesea unica ei iubire. La Paris aflase câte ceva despre el, de când se afla la Hâvre fusese şi mai bine informată de către piraţi despre reuşita lui Olivier şi despre popularitatea cucerită printre Fraţii Coastei. Era mândră de el.

Într-una din zile, în timp ce urca până la depozitele lui Coquebar, situate în cartierul Iugouville, la jumătatea falezei, se văzu deodată o navă şi alergă să ia o lunetă. Un bric urma să intre în port. Pavilionul Broaştei Ţestoase, desfăşurat de vânt era agăţat alături de cel al regelui. Era Steaua Mărilor. Myrtille ştia de la soţul ei că Olivier fusese îmbarcat pe acest vas, cu cinci ani în urmă şi începu să viseze.

* * *

Două ore mai târziu, însoţit de Mariposa înfăşurată din cap până-n picioare într-un fermecător şal spaniol, Olivier de Sauvas, îmbrăcat elegant într-o haină albastră, pe cap cu un tricorn cu şnururi aurite şi pene,

cu cizme lăcuite şi o spadă bogat împodobită, se ducea în piaţa Notre-Dame unde locuia Godefroy Coquebar. El aflase din confidenţele lui Monbars şi ale lui Tourmentin ce legături erau între băcan şi patroana cabaretului şi voia să-l vadă pe bărbat să vorbească, chiar de—ar fi trebuit să-i vâre vârful spadei sub nas.

Godefroy nu era acolo, dar Myrtille tocmai se întorsese. Ea strigă, văzându-l pe Olivier:

— Dumneata! Olivier de Sauves!

— Eu, zise el înaintând către tânăra femeie care dădu înapoi şi se refugie în sufragerie unde el o urmă, mânios şi hotărât să facă orice pentru a afla adevărul.

Între timp, Myrtille luă ofensiva. Ea se aruncă într-un fotoliu şi se uită la el cu multă drăgălăşenie, apoi începu să râdă.

— Recunoaşte că ţi-am făcut un mare serviciu! Ca spadasin care-şi vinde serviciile n-ai fi avut prea mare succes, în schimb ai devenit căpitan la piraţi! Fără-ndoială vii să-mi mulţumeşti, nu?

Flamenco rămase tăcut. Myrtille, fără fard şi fără hainele elegante îi aducea aminte de tânăra din Niort căreia îi restituise inelul de logodnă; îşi amintea însă şi de sinistrul „cuptor” de la palatul Cinq-Mars.

Mariposa intrase în spatele lui. Ea rămăsese într-un colţ întunecat, privind cu atenţie trăsăturile brunetei pentru care avea deja multă antipatie. Myrtille ghicea ce se întâmplă în sufletul tânărului căpitan. Ea se apropiase de el, îi întinse mâna şi suspină:

— Vezi, când te-am văzut acum cinci ani, atât de trist şi de disperat dragostea de altădată mi-a năpădit inima, căci n-am încetat niciodată să te iubesc. Puteam să te urăsc pentru că m-ai părăsit...

— Mincinoaso! Hoaţo!

Mariposa strigă şi sări asupra Myrtillei ca o panteră cu unghiile scoase... Myrtille căzu urlând pe parchet... Urmă o frumoasă bătaie între femei! Unghiile spaniolei lăsară urme pe obrajii doamnei de Niort.

— Hoaţă de copii! strigă Mariposa. Tu care aduci numai nenorociri şi moarte!

Myrtille se apără înfuriată. Olivier interveni nu fără să primească unele dintre loviturile pe care fiecare dintre cele două femei le destina celeilalte. Cu hainele rupte, cu părul în dezordine, încă încercau să se sfâşie, când Olivier îi ordonă Mariposei:

— Treci acolo, în colţ! Dacă mişti, o să-mi aduc aminte obiceiul piraţilor!

Spaniola ascultă. Atunci Olivier se apropie de Myrtille care, insolentă, nici nu-ncerca să-şi aşeze hainele. Dar timpul şiretlicurilor trecuse. Olivier îi prinse ambele mâini şi trebui să răspundă la această întrebare:

— Ce-au făcut cu Armelle, cu fiica mea?

Ea surâse. Atunci Olivier se-ntoarse către însoţitoarea lui:

— Mariposa, cred că ţi-o voi încredinţa pe doamna.

— O voi face eu să vorbească, spuse spaniola înaintând şi scoţând un mic pumnal de Toledo pe care-l ţinea prins în cordon.

Myrtille se făcu palidă.

— Să-ncetăm jocul... Voiam să te farmec Olivier, să te fac să mă iubeşti din nou, dar văd că nu e posibil.

Cât despre îngerul tău blond, am vrut să o cresc ca o mamă, pentru că-mi amintea de tine. Eram sigură că, în Antile, vei deveni bogat şi celebru. Aş fi fost bucuroasă să-ţi redau fiica, mare şi bine educată, demnă de tine! Dar, vai! nişte saltimbanci mi-au răpit-o şi au făcut-o balerină la Teatrul Micuţei Regine, pe Pont-Neuf...

Olivier îşi aduse aminte cum Armelle îl trăgea către saltimbanci râzând, uitând de foamea care-o chinuia, amuzându-se la giumbuşlucurile făcute de un cocoşat.

Myrtille reluă:

.....Unde o fi Armelle acum? Nu ştiu. Mi s-a spus că e terorizată de un individ căruia i se Zice Henri de Lagardère. Acesta ar fi, după unii, un spadasin redutabil...

— Îl voi ucide! spuse Olivier de Sauves. Cu arma-n mână nu mă tem de nimeni. Dacă-l întâlnesc, va fi vai şi-amar de pielea lui!

O jumătate de.oră mai târziu Myrtille şi Olivier se împăcaseră. Seara, el cina împreună cu ea şi cu soţul ei. Mariposa se-ntorsese la bordul bricului cu inima torturată de gelozie. Olivier nu se gândea la ea. Nu voia decât să-şi regăsească fiica şi să-l omoare pe acest Lagardère. Plănuiră ca Myrtille să plece prima la Paris pentru a o regăsi pe Armelle şi pe tovarăşul ei. Olivier, după ce-şi va fi terminat treburile la Hâvre urma să se ducă să se-ntâlnească cu ea la palatul Cinq-Mars.

* * *

În timp ce căpitanul Olivier de Sauves se lăsa prins în lanţul întins de Myrtille, celălalt căpitan, Gaston de Varcourt nu-şi mai merita porecla pe care-o primise printre piraţi, Tourmentin.

De la prima privire, el se simţea atras de „mica soră” a lui Lagardère şi înţelesese imediat că ea îl onora cu o bunăvoinţă ieşită din comun. Mai întâi, tânărul se îngrijoră:

„Oare mie-mi arată atâta prietenie? Nu cred că merit atenţia ei! Se poartă aşa că am fost tovarăşul tatălui ei. pentru că i-am vorbit despre curajul lui, despre afecţiunea pentru ea, afecţiune datorită exilului. În ceea ce mă priveşte, aş da orice ca să mă iubească!”

Surâzând, Jeanne de Montboron găsea mereu pretexte pentru a-i lăsa pe cei doi singuri. Ce trebuia să se-ntâmple s-a-ntâmplat. Armelle îşi lăsa mâinile în cele ale lui Gascon şi-l asculta pentru a nu ştiu câta oară povestind călătoriile pe care le făcuse cu Steaua Mărilor, despre faptele gentilomului mărilor, despre bogăţiile aduse la Basse-Terre şi despre viaţa aspră din Insula Broaştei Ţestoase. Armelle nu era şocată despre ceea ce afla. Educaţia pe care o primise datorită contesei de Montboron o ajutase să-şi facă idei precise asupra realităţilor vieţii.

Într-o zi, Henri de Lagardère, trimis cu o misiune la Paris de către colonelul regimentului, veni radios, la palatul Montboron. El avea în buzunar nu numai brevetul de sublocotenent, ci şi un act semnat de Hozier, genealogistul regelui, în care era numit: „Domnul cavaler de Lagardère.”

Lăsându-şi calul în grija unui rândaş, Henri află că contesa nu era acasă, dar că domnişoara de Sauves şi domnul viconte de Vancourt cântau în micul salon albastru de la parter.

Uşa acestui salon nici nu era închisă bine. Henri o împinse şi intră, dar se opri mirat. „Ciudat fel de a cânta!”, îşi spuse el. Armelle era aşezată în faţa clavecinului cu degetele pe clape, în timp ce Varcourt îi cuprinsese talia cu braţele şi se apleca s-o sărute.

— Copii!, strigă proaspătul cavaler, după cum stau lucrurile, e neapărată nevoie să vă căsătoriţi!

Urmarea se poate ghici: râdeau şi ţipau de bucurie.

— În absenţa domnului de Sauves, pentru care până acum am fost protectorul şi tutorele tău, draga mea Armelle, aştept ca Varcourt să-mi adreseze cererea în căsătorie!

— Prietene, zise Gascon, nu ştiu cui naiba să-i încredinţez această misiune! Sunt orfan şi nimeni din familia mea nu mai e în viaţă. Dacă aş ruga-o pe doamna de Montboron să-mi facă acest serviciu? Ce ziceţi?

Henri consimţi, apoi le spuse:

— Până atunci, vă dau binecuvântarea mea ca să vă puteţi săruta fără frică şi fără remuşcări!

Râdea, dar tristeţea punea stăpânire pe inima lui. Armelle îndrăgostită, Armelle logodită acum, unul din motivele sale de a trăi dispărea. Nu mai era pentru ea cel mai bun prieten şi confident. O fată-ndrăgostită aparţine în totalitate iubitului ei.

* * *

La câteva luni după asta, în timp ce Henri era la Versailles, un valet pe un cal falnic veni la palatul Montboron. Părea foarte neliniştit:

— Trebuie să-i vorbesc domnişoarei de Sauves! E vorba de viaţa domnului de Lagardère!

Un lacheu o anunţă pe fata care-şi începea toaleta dinainte de culcare. Ea-şi luă o mantie şi coborî. Valetul îi spuse, gâfâind:

— Am veşti proaste... Domnul cavaler de Lagardère a fost victima patimei lui pentru dueluri... A primit o lovitură de spadă şi mă tem că va muri... Vă roagă să veniţi la căpătâiul lui... vă aşteaptă o trăsură...

Fără să se mai gândească să o prevină pe contesă sau viconte, Armelle se urcă în trăsură urmată de valet. Vizitiul porni imediat, iar trăsura se hurduca pe dalele inegale ale pavajului.

Dusă pe gânduri, Armelle nu era atentă la nimic; de altfel, pe vremea aceea, nimic nu semăna mai bine cu o stradă din Paris decât o altă stradă din Paris... Armelle nu-şi dădu seama că trăsura ieşea pe poarta Conferinţei, o luă pe Coirs-la-Reyne, urcă colina Chaillot, vreo douăzeci de călăreţi veneau în urma trăsurii, cu sabia scoasă. Erau spadasini de la cabaretul Viţelul-care-suge, nu gentilomi demni de a escorta o nobilă domnişoară.

La Ateuil, vehiculul se opri. Portiera se deschise imediat.

— Am ajuns? întrebă Armelle.

Două persoane intrară, fără să spună nimic, în trăsură. Fata simţi un miros straniu, după care îşi pierdu cunoştinţa. Un tampon de bumbac îmbibat cu o substanţă adormitoare îi fusese aplicat pe gură.

Apoi se auzi vocea Myrtillei:

— Hei, băieţi! Traversaţi Saint-Cloud cât mai repede. Vom ajunge la Hâvre prin Saint-Germain, Meulan, Nantes şi Rouen. La drum!

* * *

De-abia căzuse Armelle în capcana întinsă de Myrtille când o tânără semănând a ţigancă, plină de noroi şi de praf, intra la portarul somnoros al palatului Montboron spunându-i:

— Mă recunoşti? Sunt Mariposa Granda. Tatăl meu era grădinar, la Versailles, la domnul conte Montboron...

Bietul om se frecă la ochi şi-ncercă să-şi amintească. Da, îşi aducea aminte... Dar ce voia fata asta murdară la o oră târzie?

— Am venit pe jos de la Hâvre ca să încerc să salvez nişte prieteni ai contesei. Rugaţi-o să mă primească imediat.

Cinci minute mai târziu, Jeanne de Montboron o asculta pe Mariposa care căzuse la picioarele ei:

— Doamnă, trebuie să-l salvăm pe Olivier şi pe fiica lui. Myrtille Coquebar l-a minţit. Dumnezeu să aibă grijă de el!

Tulburată, Jeanne îi chemă pe Armelle şi pe vicontele de Varcourt... Aflând că Armelle plecase, Mariposa începu să se lamenteze şi să-şi smulgă părul:

— E un şiretlic al ticăloasei! Am ajuns prea târziu! Gaston însă nu se lăsă cuprins de emoţie, ci acţiona rapid. În zece minute se puseră cai la trăsură şi însoţit de câţiva lachei înarmaţi o luă în fruntea alaiului împreună cu portarul, care fusese soldat şi cu valetul contesei, care se pricepea să mânuiască sabia şi puşca. Contesa şi Mariposa se urcară în trăsura în care se afla o cutie plină cu pistoale care puteau folosi la ceva.

Norocul fu de partea lor. Patrula pazei, căreia Gaston de Varcourt îi puse câteva întrebări, declară că a văzut o trăsură verde care o luase pe strada du Bac Aceasta ducând

la Pont Royal, ajunseră imediat în faţa porţii Conferinţei. Portarii îşi aduseră aminte de trăsura verde.

Erau pe drumul cel bun. Cu puţin noroc sperau să-i ajungă din urmă pe răpitorii Armellei Tourmentin dădu ordine oamenilor care-l însoţeau:

— Legea e de partea noastră... Nu-i menajaţi deloc, trageţi! Nu ochiţi trăsura, aţi putea-o răni pe domnişoara de Sauves!

Myrtille şi soţul ei pregătiră o capcană dublă. Voiau s-o răpească pe Armelle şi să-l omoare pe Lagardère în acelaşi timp. Cu două ore înainte de plecarea Armellei, Henri de Lagardère, care lua cina la Versailles, în tovărăşia unor ofiţeri, la Hanul Cei Trei Regi, văzu venind către el un paj care-l salută şi-l întrebă dacă era domnul cavaler de Lagardère, după care puse un plic pe masă. Desfăcând plicul, Henri citi:

Dragul meu cavaler,

Myrtille a răpit-o pe Armelle. Biata copilă a fost închisă într-o casă pătrată, cu obloane verzi, aşezată în mijlocul unei livezi, prima casă pe dreapta la intrarea în Saint-Cloud— La ora opt, voi ataca uşa împreună cu câţiva prieteni. E nevoie să-ţi spun că eu contez pe prezenţa dumitale?

Tourmentin

Cu toate că mesagerul dispăruse, tânărul nu avuse nici o îndoială. De altfel, nu cunoştea scrisul lui Varcourt... în câteva clipe se ridică, îşi luă spada, fără să spună nimic nimănui, urcă pe cal şi plecă spre Saint-Cloud. Îşi împinse calul în galop. Nu mai era mult până la opt. În douăzeci de minute trebuia să fie acolo!

Calul era rezistent şi părea că împărtăşeşte nerăbdarea stăpânului. Clopotul din clopotniţa de la Saint-Cloud începu să sune ora opt când Henri ajunse în preajma locului descris. Văzu în livadă câţiva oameni îmbrăcaţi în mantii lungi cu gulerul ridicat. El strigă:

— Lagardère!

— Un om se-ntoarse şi-i zise:

— Ssst!

În faţa uşii se adunaseră trei indivizi care împingeau cu toată forţă: uşa scârţâi, gemu, apoi cedă. Dintr-un salt, Henri ajunse în vestibul... În acel moment totul se schimbă. Uşa fu închisă, iar în faţa ei se postaseră trei indivizi înarmaţi eu spade, care nu-l lăsau să iasă. Henri se gândea: „Armelle a servit drept momeală... iată-mă într-o capcană... Tocmai începeam să mă plictisesc din cauza inactivităţii... Asta-i viaţa, cu sabie mereu în teacă?”

În timp ce Henri reflecta, vestibulul, până atunci întunecat, se lumină. Prin două uşi ieşiseră mai mulţi oameni înarmaţi împreună cu trei indivizi cu mutre bune de spânzurătoare ce duceau făclii. O voce puternică spuse:

— Lagardère e al nostru! Lăsaţi-mi plăcerea să-l pedepsesc aşa cum ştiu eu!

Un gentilom cu ochi albaştri se aruncă asupra lui, palid de furie. Henri se dădu înapoi. Adversarul misterios semăna bine cu Armelle şi era atât de mânios încât ar fi putut primi cinci sau şase ori o lovitură de spadă în piept. Dar'Henri îşi spunea:

„Nu trebuie să-l omor!”

Hotărî că e mai bine să dea înapoi. Fără să spună un cuvânt, se apropie de uşă, luptând mereu cu adversarul său.

— Răniţi-l dar nu-l omorâţi! îl vreau viu! Veniţi cu toţii! strigă adversarul lui Henri celorlalţi spadasini.

— Nici rănit, nici prizonier, domnule! Luptaţi bine, dar sunteţi prea nervos! Sluga dumneavoastră! Ne vom revedea, vă dau cuvântul meu!

După asta, parc-ar fi căzut un fulger. Cei trei spadasini angajaţi de Myrtille nu putuseră să-şi explice ce s-a-ntâmplat. Unul fu luat de gât, ridicat şi aruncat la picioarele celor ce încercau să ajungă la Henri, celuilalt i se puse piedică şi se lungi şi el pe dale, iar al treilea primi un pumn în nas şi începu să scuipe sânge. Cei care rămăseseră în picioare îl auziră pe Lagardère exclamând:

— Ticăloşii ăştia nu erau demni nici de a fi străpunşi cu sabia!

Ceilalţi începură să tragă. Vestibulul se umplu de fum. Lagardère profită pentru a se arunca cu toată puterea asupra uşii care cedă.

Afară se auzea o voce cântând o arie de Lulli, scrisă pentru domnului de Turenne:

Ieri dimineaţă
Am întâlnit alaiul
Celor trei regi ce plecau în voiaj...

* * *

Zeiţa Fortuna e o femeie capricioasă uneori. În acea noapte, ea hotărâse să-şi acorde favorurile celor trei viteji şi cinstiţi... în timp ce trăsura în care erau Myrtille, soţul ei şi Armelle adormită mergea la galop, o osie se rupse. Trebuiră să oprească. Coquebar începu să-njure, Zâna Choquotte să se văicărească, iar vizitiul încerca să repare trăsura, dar în zadar. După o jumătate de oră de eforturi zadarnice, îşi dădură seama că aveau nevoie de un rotar.

Myrtille, din ce în ce mai nervoasă, hotărî că trebuiau să lase trăsura în grija unui spadasin şi să închirieze, la Saint-Cloud, o trăsură de poştă, oricât ar fi costat. Vor spune că tânăra adormită era bolnavă...

Chiar în acest moment, Gaston de Varcourt văzu trăsura verde şi dădu alarma.

— Iată-i! Nu-i cruţaţi! îi aşteaptă spânzurătoarea. În trăsură contesa de Montboron şi Mariposa luaseră pistoalele din cutie şi fiecare se pregătea să fragă pe partea ei.

— Foc! strigă Tourmentin.

Mai mulţi oameni căzură de pe cai, se auziră strigăte. Cei ce se aflau în jurul trăsurii verzi ripostară. Gloanţele şuierau pe la urechile contesei. Prea ocupată să tragă, având grijă să nu ochească decât călăreţii, nu văzu că la portiera din dreapta, tânăra spaniolă căzuse în genunchi.

O voce bine cunoscută se auzi din spate:

— Lagardère!

Lacheii doamnei Montboron care purtau torţe se îndepărtaseră când începuse focul. Se temeau pe drept cuvânf că vor servi drept ţintă. Lupta începu deci pe întuneric. Varcourt, Lagardère şi oamenii contesei săriră asupra spadasinilor Myrtillei. Aceştia nu putură rezista mai mult de zece minute. În curând lupta încetă din lipsă de luptători.

Purtătorii de torţe se apropiară şi atunci văzură că pe locul luptei rămăseseră cinci cadavre. Armelle zăcea în trăsură adormită de narcoticul inventat de Coquebar.

Myrtille fugise. Profitând de-nvălmăşeală, ea se urcase pe cal la spatele unuia dintre spadasini, Marc de Remaille. Soţul ei o imită, urcându-se pe calul lui Joël de Jugan.

O jumătate de oră mai târziu, poliţia, alertată de vicontele de Varcourt, făcea procesul verbal. Totul o acuza pe Myrtille. Numai Henri îi acuza pe stăpânii casei cu obloane verzi.

† Capitolul 17 — Scandalul de la Curte

La două săptămâni după această scenă dramatică, către ora unsprezece dimineaţa, Olivier de Sauves, după ce-i dăduse lui Pont Martrain, secretarul de Stat şi ministru al Marinei, scrisoarea şi raportul lui Jean Ducasse, era primit în cabinetul lui Ludovic al XIV-lea.

Suveranul fusese informat, dar voise să-l asculte el însuşi pe căpitanul de Sauves. Îi puse lui Olivier întrebări despre numărul navelor corsarilor, despre efectivul pe care-l putea trimite insula la luptă, apoi îi făcu confidenţe:

— Am ezitat îndelung până să acceptăm să ne unim forţele cu cele ale Fraţilor Coastei. Ziarele străine, mai ales cele din Olanda, sunt pline cu faptele sângeroase ce sunt puse pe seama piraţilor. E drept că schimbarea climei atrage după sine schimbarea moravurilor. De altfel, spaniolii s-au purtat uneori cu atâta cruzime, încât îţi vine greu să-i numeşti creştini!

După o clipă de ezitare, adăugă:

— Am decis să împingem la ruină imperiul lui Carol al V-lea: Credem că Spania poate fi lovită şi în colonii, de aceea am acceptat oferta lui Jean Ducasse. În curând, domnul de Pointis, şef de escadră, va fi convocat aici. El reuneşte, la Brest, o flotă formată din şapte vase mari, unsprezece fregate, câteva brigantine, fără să mai vorbim de traversiere,, vase de transport şi de pază. Vei însoţi această escadră pe bricul dumneavoastră, în calitate de căpitan. Vă voi semna brevetul, domnule.

De acum înainte, Olivier era un simplu ofiţer la ordinele regelui. Înainte de a spune ceva pentru a mulţumi regelui, acesta-i zise:

— Brevetul de căpitan e o recompensă pentru purtarea dumitale cavalerească. Dar, trebuie să-ţi spun, dacă se va încheia pacea, nu vreau să mai aud de piraterie.

În sinea lui, Olivier îşi spunea: „Asta ar fi moartea Confreriei Broaştei Ţestoase. Ce vor face piraţii dacă Spania ne devine prietenă?”

Pe când ieşea cu spatele făcând trei reverenţe, după cum cerea eticheta, faţa lui Ludovic se îmblânzi şi-i făcu un călduros semn de adio. Olivier se găsi în celebra antecameră a regelui unde se îmbulzeau funcţionari ai guvernului şi cei care adresau petiţii regelui. Acolo era centrul intrigilor de la curte.

De-abia se-nchisese uşa cabinetului regal, că Olivier strigă, surprins:

— Lagardère!

Aici se afla şi cel care scăpase cu două săptămâni în urmă din capcana de la Saint-Cloud. Îl avea în faţa lui pe răpitorul Armellei.

— Ticălosule, de data asta vei vorbi!

O rumoare se stârni în jurul lor. Prinţi, mareşali; pairi ai Franţei, duci, conţi, ofiţeri, toţi au fost atât de scandalizaţi că nici unul nu s-a gândit să intervină între cei doi. De altfel totul se desfăşură cu o rapiditate uluitoare. Henri replică:

— Ticălos aţi spus, domnule? Iată un cuvânt pe care nu-l veţi mai pronunţa de multe ori!

Deodată, uşa cabinetului regelui se deschise şi Ludovic apăru încruntat.

— Ce se-ntâmplă aici?

Toate capetele se descoperiră, frunţile se înclinară. Dar, pe când Ludovic înainta pentru a-i certa şi, probabil, a-i pedepsi pe duelişti, apăru şi doamna de Maintenon, însoţită de Armelle, de contesa de Montboron şi vicontele de Varcourt. Regele se-nclină şi intră din nou în cabinet.

Sub ochii marchizei, Armelle se aruncă în braţele tatălui ei, apoi în cele ale lui Henri. Au fost invitaţi în camera marchizei unde toate neânţelegerile au fost lămurite. Olivier de Sauves înainta către Henri:

— Domnule, nu ştiu ce să fac pentru că să uitaţi jignirile pe care vi le-am adus. Am fost înşelat, trădat, am fost o unealtă în mâna duşmanilor mei. Vă rog să primiţi scuzele mele. Sunteţi un bărbat curajos, un suflet mare! Armelle vă datorează nu numai viaţa, ci şi fericirea.

Henri surâse trist şi mărturisi:

— În noaptea aceea când ne-am încrucişat spadele în vestibulul casei de la Saint-Cloud eraţi la cheremul meu... Sunteţi un spadasin neântrecut, doar că mânia vă tulbură prea des... De trei sau patru ori aş fi putut să Vă răănesc... Un singur lucru v-a salvat... Mi-o aminteaţi pe mica mea soră, pe Armeile... Dacă nu mi-aş fi dat seama că îi semănaţi, v-aş fi omorât! Vă cer scuze la rândul meu!

În timp ce se îmbrăţişau, doamna de Maintenon spunea:

— Mă bucur că v-aţi împăcat, domnilor, deşi nevrednica mea fină a făcut — totul ca să vă-nvrăjbească. Ani de zile i-am crezut minciunile, în timp ce ea şi-a bătut joc de încrederea şi de dragostea mea pentru ea!

* * *

A doua zi, domnul marchiz d'Argenson, locotenent de poliţie, expuse Maiestăţii Sale rezultatul percheziţiei făcute la cabaretul Myrtillei şi la palatul Cinq-Mars. Urma ca doamna şi domnul Coquebar să fie urmăriţi, prinşi, judecaţi şi condamnaţi.

Gând poliţia din Hâvre ajunse la casa băcanului Coquebar găsi uşa încuiată şi trebui s-o forţeze, înăuntru au fost martorii unui spectacol îngrozitor. Dormitorul celor doi soţi era plin de sânge. Două cadavre zăceau pe parchet: Godefroy şi Marc de Remaille, fiecare cu câte un pistol în mână. Unul fusese împuşcat în cap, celălalt avea o gaură în piept.

Într-un cabinet de toaletă â fost găsită Myrtille spânzurată de un cuier. Cu ochii ieşiţi din orbite, ea părea întruchiparea urii...

* * *

Câteva zile mai târziu, Olivier de Sauves, împreună cu Tourmentin, îşi luau rămas bun de la Armelle şi de la contesa de Montboron.

Armelle şi Gaston se-mbrăţişau cu putere. Olivier şi Jeanne făceau la fel. Contesa avea un inel de logodnă cu diamant, cadou primit de la Olivier după ce-şi dăduseră seama că Amor a pus stăpânire pe inimile lor.

După câteva luni, Steaua Mărilor urma să se întoarcă la Hâvre. Atunci se vor sărbători cele două căsătorii. Regele însuşi promisese că va semna contractele de căsătorie. Aşteptând zilele fericite, cele două logodnice îşi înfrumuseţau apartamentele şi nu uitau să ducă, din când în când, flori la mormântul Măicuţei Bernard şi la cel al Mariposei Granda.

* * *

Cât despre Henri, el se-ndrepta către regimentul lui care se găsea în oraşul La Fère. Călărea fluierând deşi, în străfundurile inimii sale, se instalase tristeţea.

„Armelle şi-a regăsit tatăl după cum i-am promis... E îndrăgostită... eu sunt singur... Nu mai am nimic!”

Îşi scoase sabia din teacă, o privi, o mângâie şi o puse la loc.

„Nimic în afara acestei prietene... şi e destul de mult. Ea m-a ajutat să-mi recapăt numele şi să arăt că sunt gentilom. Acum trebuie să mă cuminţesc... să fiu serios. Viaţa mă aşteaptă... Ce-mi va aduce oare? La naiba! Mă voi pricepe eu să-mblânzesc Destinul!

* * *

Pentru a naviga mai uşor prin e-book, plasaţi cursorul mouse-ului pe un capitol din cuprins e-book apoi apăsaţi tasta ctrl+click stânga.

Cuprins e-book:

PRIMA PARTE.....1
MOŞTENIREA FAMILIEI GUASTALLA.....1
A DOUA PARTE.....66
TOVARĂŞII DIN CONFRERIA „BROAŞTEI ŢESTOASE”.....66
Cuprins e-book:.....124

Tinereţea cocoşatului
Casa de Editură „PANTEON”
În colaborare cu s.c. UNICAT LILA
Titlul original: La Jeunesse du bossu
Paul FEVAL — fiul
Tinereţea cocoşatului
Casa de Editură PANTEON 1994